

UCHWAŁA NR XLIV/203/2017
RADY GMINY ŁĘKA OPATOWSKA

z dnia 29 listopada 2017 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Łęka Opatowska na lata 2017-2026

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6a ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2017 poz. 1875), Rada Gminy w Łęce Opatowskiej uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się **Strategię Rozwoju Gminy Łęka Opatowska na lata 2017-2026** stanowiącą załącznik nr 1 do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Łęka Opatowska.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Strategia Rozwoju Gminy Łęka Opatowska na lata 2017 -2026

Łęka Opatowska, maj 2017

Spis treści

WSTĘP	4
METODOLOGIA	6
1. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE.....	7
1.1. UWARUNKOWANIA PRAWNO – POLITYCZNE MAKROOTOCZENIA.....	7
1.2. UWARUNKOWANIA PRAWNO-POLITYCZNE MIKROOTOCZENIA.....	12
2. RAPORT O STANIE SPOŁECZNO – GOSPODARCZYM GMINY ŁĘKA OPATOWSKA	17
2.1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE, POWIERZCHNIA, PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY GMINY ŁĘKA OPATOWSKA.....	17
2.2. RYS HISTORYCZNY.....	19
2.3. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE.....	21
2.3.1. Planowanie przestrzenne.....	21
2.3.2. Struktura użytkowania gruntów.....	23
2.3.3. Zasoby mieszkaniowe	25
2.3.4. Infrastruktura techniczna	28
2.4. GOSPODARKA.....	41
2.4.1. Rolnictwo.....	41
2.4.2. Leśnictwo.....	44
2.4.3. Podmioty gospodarcze.....	45
2.4.4. Turystyka i zagospodarowanie turystyczne	48
2.5. SFERA SPOŁECZNA	51
2.5.1. Struktura społeczna	51
2.5.2. Grupy ryzyka społecznego.....	55
2.5.3. Bezpieczeństwo publiczne.....	68
2.5.4. Ochrona zdrowia.....	70
2.5.5. Oświata i wychowanie.....	73
2.5.6. Formy zorganizowania społeczeństwa	78
2.6. WALORY KULTUROWE.....	81
2.6.1. Obiekty architektury i budownictwa.....	81
2.6.2. Instytucje kultury i sportu, współpraca międzygminna	83
2.7. WALORY PRZYRODNICZE I KRAJOBRAZOWE	88
2.7.1. Warunki klimatyczne	88
2.7.2. Prawne formy ochrony przyrody.....	88
2.7.3. Zasoby naturalne.....	90
2.8. WIELKOŚĆ I STRUKTURA BUDŻETU GMINY.....	92

2.8.1. Polityka finansowa gminy Łęka Opatowska.....	92
2.8.2. Struktura dochodów gminy.....	95
2.8.3. Struktura wydatków gminy Łęka Opatowska.....	98
2.8.4. Działalność inwestycyjna	101
3. ANKIETYZACJA MIESZKAŃCÓW I LIDERÓW LOKALNYCH	115
GMINY ŁĘKA OPATOWSKA	115
3.1. WYNIKI PRZEPROWADZONEJ ANKIETY.....	115
3.2. PODSUMOWANIE.....	132
4. ANALIZA SWOT.....	133
5. DIAGNOZA STANU GMINY	139
6. ZAŁOŻENIA DO STRATEGII ROZWOJU GOSPODARCZEGO GMINY ŁĘKA OPATOWSKA.....	145
7. MISJA.....	146
8. SŁOWNICZEK	146
9. PRIORYTETY, CELE SZCZEGÓŁOWE, KIERUNKI DZIAŁANIA	148
10. MONITORING I EWALUACJA STRATEGII	157
WYKAZ RYSUNKÓW:.....	167
WYKAZ TABEL:	167
WYKAZ WYKRESÓW:	170

WSTĘP

Dotychczas obowiązującym dokumentem strategicznym w gminie Łęka Opatowska była uchwalona w roku 2001 Strategia Rozwoju Gminy obowiązująca do roku 2010, sporządzona głównie dla potrzeb skorelowania działań strategicznych i inwestycyjnych z dostępnymi, programowanymi źródłami dofinansowania przedsięwzięć realizowanych na poziomie gminy przez programy operacyjne, dostępne na poziomie regionalnym i centralnym. Ponadto od roku 2004 do roku 2006 obowiązywał w gminie Plan Rozwoju Lokalnego określający metody przygotowania i realizację działań administracyjno-gospodarczych, służących rozwojowi gminy i zgodność planowanych do realizacji w latach 2004 – 2006 zadań z priorytetami Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego.

Autorzy przedstawili priorytety inwestycyjne jakie miały być podstawą rozwoju gminy na kolejne lata oraz określili zadania, jakie gmina powinna podjąć. Zadania priorytetowe wskazane w poprzedniej strategii w obszarze infrastruktury technicznej, takie jak rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej wraz budową oczyszczalni ścieków w Opatowie oraz przebudowa istniejących ujęć wody dla poprawy jakości wody pitnej, aktualizacja dokumentów planistycznych dla swobodnego otwarcia i gospodarowania przestrzenią sprzyjającą rozwojowi MSP, budowa obiektów sportowych (kompleksy sportowe) z niezbędną infrastrukturą oraz budowa sal gimnastycznych w znacznym stopniu zostały zrealizowane lub są w trakcie realizacji. Dokument uchwalony w roku 2001 w swoich celach zakładał głęboką interwencję gminy w zakresie rozwoju poszczególnych gałęzi sektora przetwórstwa, usług i produkcji rolnej. Z perspektywy kilkunastu lat i po wejściu do Unii Europejskiej wyznaczone cele w tych obszarach zostały zdeterminowane przez wolny rynek, uwarunkowania wynikające z Traktatu Lizbońskiego i ogólną kondycję ekonomiczną gospodarki europejskiej i światowej. Nie udało się zrealizować założeń poprzedniej Strategii głównie w zakresie uruchomienia instrumentów wspierających sektor mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. Z dużych zamierzeń inwestycyjnych nie zrealizowano w pełnym zakresie zagospodarowania obszarów predestynowanych dla celów rekreacyjnych oraz nie zrealizowano szeregu inwestycji związanych z modernizacją i przebudową dróg gminnych. Stąd Strategia Rozwoju Gminy Łęka Opatowska do roku 2026 wraca do tych tematów, zarówno w diagnozie stanu, jak i zaprojektowanych celach i kierunkach działania.

Od przyjęcia poprzedniego dokumentu strategicznego minęło ponad 13 lat. W tym czasie nastąpiło wiele przełomowych wydarzeń. Proces wejścia Polski do Unii Europejskiej wniósł istotne zmiany w sposobie przygotowania i realizacji przedsięwzięć rozwojowych gminy, a w świecie zapanował kryzys gospodarczy, którego skutki miały również wpływ na społeczne i gospodarcze funkcjonowanie gminy Łęka Opatowska. Wszystkie te czynniki, jak również stopień zaawansowania finansowego gminy w realizację projektów współfinansowanych przez Unię Europejską powodują, że procesu rozwoju gminy nie można opierać na nieaktualnej już strategii, gdyż nowe wyzwania

i nowa perspektywa finansowania inwestycji z dotacji przyznanych Polsce w ramach zatwierdzonego w listopadzie 2013 r. budżetu UE wymuszają opracowanie nowych priorytetów i celów strategicznych dla gminy Łęka Opatowska spójnych z polityką Unii Europejskiej w zakresie wsparcia inwestycji na poziomie lokalnym.

Nowy dokument strategiczny powinien być powiązany z aktualną Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego, jak również skorelowany z głównymi programami inwestycyjnymi na poziomie regionalnym.

W związku z powyższym podstawą rozwoju gminy Łęka Opatowska jest Strategia, która określa misję oraz cele i kierunki działania do roku 2026. Jest to długookresowy plan działania, określający strategiczne cele rozwoju gminy i przyjmujący takie cele i kierunki działania, które są niezbędne dla realizacji przyjętych zamierzeń rozwojowych. Strategia stanowi podstawę do właściwego zarządzania gminą, a także do ubiegania się o środki zewnętrzne, zwłaszcza z Unii Europejskiej. Ustalenia zawarte w Strategii stanowią podstawę do prowadzenia przez władze gminy długookresowej polityki rozwoju społecznego i gospodarczego. Ponadto Strategia wskazuje najważniejsze do rozwiązania problemy społeczne, gospodarcze, infrastrukturalne i ekologiczne, na których powinna być skoncentrowana uwaga Rady Gminy w przyjętym horyzoncie czasowym.

Czynnikiem mającym wpływ na ostateczny kształt dokumentu jest charakterystyka i diagnoza aktualnego stanu społeczno - gospodarczego gminy Łęka Opatowska, zawierająca podstawowe informacje o gminie.

Raport, stanowiący integralną część Strategii, został opracowany według wcześniej przygotowanego schematu przy udziale pracowników Urzędu Gminy w Łęce Opatowskiej. Na podstawie rzetelnego i obiektywnego opisu kondycji gospodarczej i społecznej gminy zespół ekspercki we współpracy z przedstawicielami jednostek gospodarczych i społecznych gminy Łęka Opatowska wypracował cele strategiczne, służące wzmocnieniu samorządu do sprostania wyzwaniom polityki rozwojowej.

Strategia Rozwoju Gminy Łęka Opatowska na lata 2017 – 2026 pozwala na realizację kluczowych dla rozwoju gminy projektów, będących wynikiem strategicznej koncepcji rozwoju.

Tworząc strategię uwzględniono również zasadnicze elementy wpływające na realizację polityki rozwojowej, jak ocena i weryfikacja szans i słabości rozwojowych gminy oraz czynników rozwoju społeczno-ekonomicznego.

Proces aktualizacji Strategii będzie przyjmowany jako systemowy element zarządzania strategicznego gminą Łęka Opatowska. Strategia winna być aktualizowana i korygowana w takt zachodzących istotnych zmian w otoczeniu wewnętrznym, jak i zewnętrznym gminy.

METODOLOGIA

Przy realizacji Strategii Rozwoju Gminy Łęka Opatowska na lata 2017 – 2026 obrano Metodę Ekspercko - Partnerską, która pozwoliła połączyć wiedzę i doświadczenie ekspertów i samorządu oraz uczestnictwo społeczne, zarówno instytucji, podmiotów gospodarczych, organizacji pozarządowych, jak i mieszkańców gminy.

Proces zapoznawania się z atutami i słabymi stronami gminy Łęka Opatowska obejmował badanie opinii liderów publicznych, mieszkańców i przedsiębiorców działających na terenie gminy w zakresie postrzegania przez nich zagadnień społecznych, gospodarczych i przestrzennych. Wyniki badań ankietowych stały się podstawą do wnioskowania o społecznym odbiorze rzeczywistej sytuacji w gminie, wykrycia różnic pomiędzy społecznymi ocenami faktów, a ich rzeczywistym stanem, a także problemów najbardziej dotyczących mieszkańców i przedsiębiorców.

Na podstawie wypracowanej analizy SWOT: silne strony (wewnętrzne) gminy, słabe strony (wewnętrzne), szanse (zewnętrzne) i zagrożenia (zewnętrzne), zespół ekspercki postawił pytanie: *Co należy zrobić, albo jakie podjąć działania lub spowodować efekty tych działań, żeby zlikwidować słabe strony gminy i zniwelować zagrożenia?* Następnie opracowano kilkanaście celów operacyjnych opierając się na wcześniej wybranych słabych stronach i zagrożeniach. W podobny sposób zespół pracował przy budowaniu celów określonych na podstawie mocnych stron i szans.

Kolejnym etapem prac zespołu ekspertów było zidentyfikowanie kierunków działania do wypracowanych wcześniej celów.

Zadaniem metodycznym podczas tworzenia Strategii Rozwoju było również dostosowanie dokumentu do celów i priorytetów Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020. Zbieżność kierunków rozwoju obu dokumentów może być argumentem przy ubieganiu się przez samorząd o środki budżetu państwa oraz funduszy unijnych na realizację przedsięwzięć strategicznych.

1. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE

1.1. UWARUNKOWANIA PRAWNO – POLITYCZNE MAKROOTOCZENIA

Z chwilą przystąpienia Polski do Unii Europejskiej zaczęły obowiązywać przewidziane w art. 91 Konstytucji RP zasady określające stosunek prawa wspólnotowego do prawa krajowego, tj. zasada pierwszeństwa prawa wspólnotowego wobec prawa państw członkowskich oraz zasada bezpośredniego stosowania. Obowiązywanie tych zasad jest o tyle istotne dla władz samorządowych, że powoduje znaczącą zmianę w katalogu źródeł prawa stanowiących podstawę funkcjonowania administracji publicznej. Obok norm krajowego porządku prawnego administracja samorządowa zobowiązana jest do stosowania norm pierwotnego i wtórnego prawa wspólnotowego.

Prawo Wspólnoty Europejskiej ma w dominującej części charakter gospodarczy. To ono jest głównym (aczkolwiek nie jedynym) środkiem, za pomocą którego realizuje się szeroko rozumiana integracja ekonomiczna państw UE. Gminy są jednostkami gospodarczymi jednolitego rynku Unii Europejskiej, gdyż po pierwsze, korzystają z uregulowań kształtujących jego działanie współuczestnicząc jako podmioty gospodarujące w obrocie handlowym a po drugie, mają do nich zastosowanie istotne ograniczenia wynikające z ochrony tego rynku przed zniekształceniami konkurencji lub zaburzeniami jego funkcjonowania spowodowanymi brakiem wyraźnego rozdziału pomiędzy spełniającymi także funkcje władcze organami działającymi w sektorze publicznym a sektorem prywatnym. Ograniczenie to wynika z prawa Unii Europejskiej, nawet chociażby konkretne akty prawne, które mają zastosowanie do gmin miały postać ustaw lub aktów niższego rzędu wydanych przez parlament krajowy.

Reasumując, można najogólniej stwierdzić, iż prawo europejskie ma na gminy wpływ w trzech obszarach:

- **po pierwsze**, w istotnym stopniu określa warunki makroekonomiczne ich funkcjonowania,
- **po drugie**, tworzy narzędzia wspomagające (w szczególności o charakterze finansowym),
- **po trzecie**, tworzy nowe zadania w stosunku do gmin lub też znacząco modyfikuje zadania już istniejące (powodując także konieczność wypracowania nowych kompetencji).

Jak to wynika z art. 5 TWE, Unia Europejska nie reguluje wszystkich sfer działania gmin. W zakresie kompetencji wspólnych z państwami członkowskimi musi się ona kierować zasadą subsydiarności i pozostawić wiele istotnych kwestii do regulacji prawodawców krajowych.

Tabela 1. Dyrektywy i zalecenia Unii Europejskiej

Układ Europejski
Układ Europejski (Europe Agreement) z 16 grudnia 1991 r., ustanawiający stowarzyszenie między Rzeczpospolitą Polską a Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi, był umową międzynarodową, która wyznaczyła ramy instytucjonalno-prawne stosunków Polski z Unią Europejską. Wszedł w życie, po zakończeniu po obu stronach procedury

ratyfikacyjnej, 1 lutego 1994 r. Wcześniej jednak, bo od 1 marca 1992 r., rozpoczęto realizację handlowej części tego układu, pod postacią tzw. Umowy Przejściowej (Interim Agreement). Układ został opublikowany w Załączniku do nr 11 Dziennika Ustaw RP, poz. 38 z 27 stycznia 1994 r., a także w Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich - OJ L 348/93.

W Preambule Układu odnajdujemy ważny zapis, że „końcowym celem Polski jest członkostwo we Wspólnotach, a Stowarzyszenie, zdaniem Umawiających się Stron, pomoże Polsce osiągnąć ten cel”. Artykuł 1 definiuje następujące cele Układu:

- ustanowienie odpowiednich ram dla dialogu politycznego, który umożliwi rozwój bliskich stosunków politycznych między stronami,
- popieranie rozwoju handlu i harmonijnych stosunków gospodarczych między stronami, w celu sprzyjania dynamicznemu rozwojowi gospodarczemu i dobrobytowi w Polsce,
- stworzenie podstawy dla pomocy finansowej i technicznej Wspólnoty dla Polski,
- stworzenie właściwych ram dla stopniowej integracji Polski ze Wspólnotą,
- popieranie współpracy w dziedzinie kultury.

Ten układ stał się podstawą integracji Polski z UE i przyjęcia przez nasz kraj kolejnych praw obowiązujących w całej Unii Europejskiej.

Traktat Akcesyjny

Na mocy niniejszego Aktu nowe Państwa Członkowskie, w tym Polska przystąpiły do decyzji i umów przyjętych przez przedstawicieli rządów Państw Członkowskich zebranych w ramach Rady Wspólnoty. Nowe Państwa Członkowskie zobowiązały się przystąpić od dnia przystąpienia do wszystkich innych umów zawartych przez obecne Państwa Członkowskie i dotyczących funkcjonowania Unii lub związanych z jej działaniami, co oznacza, że Polska zobowiązała się do przestrzegania wszystkich norm prawnych i przyjętych strategii rozwojowych dla poszczególnych obszarów życia społeczno – gospodarczego, w tym polityki społecznej wyrażonej m.in. w Strategii Lizbońskiej przyjętej przez Unię Europejską w 2000 roku.

Strategia Lizbońska

Celem Strategii Lizbońskiej jest uczynienie z UE obszaru o dynamicznie rozwijającej się gospodarce, jednocześnie zachowującego wysoką spójność społeczną. Spójność społeczna rozumiana jest tutaj jako zdolność społeczeństwa do zapewnienia dobrobytu wszystkim swoim członkom oraz minimalizowania rozbieżności między nimi. Polega więc nie tylko na zwalczaniu wykluczenia społecznego i ubóstwa, ale przede wszystkim na tworzeniu solidarności w społeczeństwie, tak aby ograniczać zasięg występowania tego zjawiska. Strategia ta opiera się na trzech filarach: konkurencyjności, zatrudnieniu i spójności społecznej.

Założeniem europejskiego modelu społecznego Unii Europejskiej i Rady Europy jest:

- odpowiedzialność państwa za poziom i jakość życia wszystkich obywateli wyrażająca się m.in. w aktywnym przeciwdziałaniu rosnącemu ubóstwu i nadmiernemu rozwarstwieniu społecznemu,
- oparcie polityki społecznej na prawach społecznych i socjalnych, których katalog zawiera Zrewidowana Europejska Karta Społeczna - podstawowy dla Europejskiego Modelu Społecznego dokument Rady Europy, jak i Karta Podstawowych Praw Unii Europejskiej włączona w całości do projektu Traktatu Konstytucyjnego (w ostatecznej wersji do Traktatu Lizbońskiego), a następnie Traktatu Reformującego,
- wielosektorowość i wielopoziomowość polityki społecznej, w której ważną rolę do odegrania mają sektor obywatelski i rynkowy oraz władze regionalne i lokalne przy aktywnej postawie państwa realizującego interes wspólny i chroniącego najbardziej podatnych na wykluczenie społeczne,
- uznanie znaczenia mocnych i trwałych więzi rodzinnych i społecznych za jeden z istotnych czynników zapobiegających powstawaniu problemów społecznych i gospodarczych,
- uwzględnianie trendów demograficznych w planowaniu polityki społecznej, a szczególnie takich zjawisk jak: zmieniająca się struktura wiekowa społeczeństwa, zmiany wzorów życia rodzinnego oraz migracje.

Traktat Lizboński

13 grudnia 2007 r. podpisano w Lizbonie Traktat Lizboński, który ustanawia nowe ramy prawne i sposób zorganizowania Unii Europejskiej. Traktat został opracowany po to, aby Unia Europejska w XXI wieku lepiej odpowiadała na stojące przed nią wyzwania. Dzięki wprowadzanym w Traktacie zmianom Unia będzie bardziej demokratyczna, przejrzysta i skuteczna w działaniu. Traktat wzmacnia rolę Parlamentu Europejskiego i parlamentów krajowych, gwarantując obywatelom większą

możliwość uczestnictwa w procesie decyzyjnym UE. Uproszczeniu i usprawnieniu ulegną metody pracy i zasady podejmowania decyzji w UE. Instytucje europejskie w istotnym zakresie zostaną zreformowane. Zwiększą się możliwości działania w dziedzinach o istotnym znaczeniu dla dzisiejszej Unii takich jak bezpieczeństwo energetyczne czy walka z terroryzmem. Traktat wprowadza ponadto istotne zmiany w tak ważnej sferze działalności, jak polityka zagraniczna, m.in. poprzez ustanowienie funkcji Wysokiego Przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych oraz powołanie Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych. Zmiany te przyczynią się do lepszego promowania interesów i wartości europejskich w świecie oraz umocnienia pozycji międzynarodowej UE. Traktat lizboński został ratyfikowany przez wszystkie 27 państw członkowskich i wszedł w życie 1 grudnia 2009 roku.

Tabela 2. Akty prawne i dokumenty strategiczno – planistyczne odnoszące się do rozwoju społeczno - gospodarczego – obecnie obowiązujące w Polsce

Ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2004 r. Nr 173, poz. 1807)
Ustawa reguluje podejmowanie, wykonywanie i zakończenie działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz zadania organów administracji publicznej w tym zakresie. Art.7. Państwo udziela przedsiębiorcom pomocy publicznej na zasadach i w formach określonych w odrębnych przepisach, z poszanowaniem zasad równości i konkurencji. Art. 8.1. Organy administracji publicznej wspierają rozwój przedsiębiorczości, tworząc korzystne warunki do podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej, w szczególności wspierają mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców.
Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2001, nr 142, poz.1591 z późn. zmianami)
Konieczność posiadania aktualnej strategii rozwoju gminy podyktowana jest nie tylko względami praktycznymi „dobrego rządzenia”, ale również wynika z uregulowań prawnych, w tym w ustawie o samorządzie gminnym, która stanowi, iż do zadań gminy należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, a art. 18 ustawy wśród kompetencji rady gminy wymienia „opracowanie programów gospodarczych”.
Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. 2009. Nr 89, poz. 712 z późniejszymi zmianami)
Ustawa określa zasady prowadzenia polityki rozwoju, podmioty prowadzące tę politykę oraz tryb współpracy między nimi. Art. 2. Przez politykę rozwoju rozumie się zespół wzajemnie powiązanych działań podejmowanych i realizowanych w celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju kraju, spójności społeczno-gospodarczej, regionalnej i przestrzennej, podnoszenia konkurencyjności gospodarki oraz tworzenia nowych miejsc pracy w skali krajowej, regionalnej lub lokalnej. Ustawa ta obowiązuje samorządy do posiadania aktualnej strategii rozwoju, zaliczając strategię gmin i powiatów – obok strategii rozwoju kraju, strategii sektorowych oraz strategii wojewódzkich – do kluczowych dokumentów planistycznych, na podstawie których winna być prowadzona polityka rozwoju kraju.
Narodowa Strategia Integracji Społecznej
Celem prac nad Narodową Strategią Integracji Społecznej jest pomoc w procesie włączania się Polski w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej UE stawiającego na modernizację europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego. Konkretnie działania mają przyczynić się do: • dostosowania edukacji i szkolenia do wymogów życia i pracy w społeczeństwie opartym na wiedzy, • rozwijania aktywnej polityki zatrudnienia przyczyniającej się do tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy, • modernizacji systemu ochrony socjalnej, w tym systemów emerytalnych i ochrony zdrowia, m.in. w celu zapewnienia ich finansowej stabilności oraz odpowiedniej koordynacji z celami polityki edukacyjnej i polityki zatrudnienia, • wspierania integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie opartym na wiedzy oraz konkretyzacja Strategii Lizbońskiej w obszarze integracji. Priorytety krajowe wyznaczające cele szczegółowe lokalnych strategii polityki społecznej opracowywanych na szczeblu samorządów lokalnych to: • Wzrost uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym, • Poprawa jakości kształcenia na poziomie gimnazjalnym i średnim, • Upowszechnienie kształcenia wyższego i jego lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy, • Rekompensowanie deficytów rozwoju intelektualnego i sprawnościowego dzieci,

- Radykalne ograniczenie ubóstwa skrajnego,
- Ograniczenie tendencji do wzrostu różnic dochodowych,
- Ograniczenie bezrobocia długookresowego,
- Zmniejszenie bezrobocia młodzieży,
- Zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród osób niepełnosprawnych,
- Zwiększenie liczby uczestników w aktywnej polityce rynku pracy,
- Upowszechnienie kształcenia ustawicznego,
- Wydłużenie przeciętnego dalszego trwania życia w sprawności,
- Powszechne ubezpieczenie zdrowotne,
- Kobiety i dzieci objęte programami zdrowia publicznego,
- Wzrost dostępu do lokali (mieszkań) dla grup najbardziej zagrożonych bezdomnością,
- Dostęp do pracowników socjalnych,
- Rozwój pomocy środowiskowej – zwiększenie liczby osób objętych usługami pomocy środowiskowej,
- Zaangażowanie obywateli w działalność społeczną,
- Realizacja Narodowej Strategii Integracji Społecznej przez samorządy terytorialne,
- Dostęp do informacji obywatelskiej i poradnictwa obywatelskiego.

Programowanie perspektywy finansowej 2014–2020

Umowa Partnerstwa

Umowa Partnerstwa jest dokumentem określającym kierunki interwencji w latach 2014-2020 trzech polityk unijnych w Polsce – Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej Wspólnej Polityki Rybołówstwa.

Dokumenty te wraz z UP tworzą spójny system dokumentów strategicznych i programowych na nową perspektywę finansową. UP określa z jednej strony kontekst strategiczny w wymiarze tematycznym i terytorialnym, z drugiej zaś wskazuje oczekiwane rezultaty oraz obowiązujące ramy finansowe i wdrożeniowe. UP stanowi punkt odniesienia o określania szczegółowej zawartości programów operacyjnych. Programy operacyjne precyzują specyficzne obszary wsparcia i instrumenty realizacji, z poszanowaniem zapisów UP. Wynegocjowana z Komisją Europejską (KE) UP oraz programy operacyjne stanowią podstawę do realizacji nowej perspektywy finansowej w Polsce.

Strategia Rozwoju Kraju 2020

Strategia Rozwoju Kraju 2020 (ŚSRK) jest elementem nowego systemu zarządzania rozwojem kraju, którego fundamenty zostały określone w znowelizowanej ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712, z późn. zm.) oraz w przyjętym przez Radę Ministrów 27 kwietnia 2009 r. dokumencie Założenia systemu zarządzania rozwojem Polski.

W związku z koniecznością dostosowania Strategii Rozwoju Kraju 2007-2015, przyjętej 29 listopada 2006 r., do nowych uwarunkowań społeczno-gospodarczych oraz do wyzwań wewnętrznych i zewnętrznych, a także wymogów wprowadzanego systemu zarządzania polityką rozwoju, podjęto decyzję o jej aktualizacji oraz o wydłużeniu horyzontu czasowego do 2020 roku. a nie tylko na alokację środków bezpośrednio w dziedziny, w których występują największe deficyty. Tym samym ŚSRK nie rozwija wszystkich obszarów istotnych z samego faktu funkcjonowania państwa, lecz koncentruje się głównie na tych, w których powinny zostać podjęte działania wzmacniające i przyspieszające procesy rozwojowe (w tym niezbędne zmiany strukturalne) w ciągu najbliższych dziesięciu lat.

GŁÓWNE OBSZARY INTERWENCJI, CELE I PRIORYTETY ROZWOJOWE ŚSRK:

Obszar strategiczny I. Sprawne i efektywne państwo

Cel I.1. Przejście od administrowania do zarządzania rozwojem

Cel I.2. Zapewnienie środków na działania rozwojowe

Cel I.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela

Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka

Cel II.1. Wzmocnienie stabilności makroekonomicznej

Cel II.2. Wzrost wydajności gospodarki

Cel II.3. Zwiększenie innowacyjności gospodarki

Cel II.4. Rozwój kapitału ludzkiego

Cel II.5. Zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych

Cel II.6. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko

Cel II.7. Zwiększenie efektywności transportu

Obszar strategiczny III. Spójność społeczna i terytorialna

Cel III.1. Integracja społeczna

Cel III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych

Cel III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i

pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego na lata 2010-2020

Regiony, Miasta, Obszary wiejskie (KSRR) ¹

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie (KSRR) wyznacza cele polityki regionalnej wobec poszczególnych terytoriów w kraju, w tym w szczególności obszarów miejskich i wiejskich, oraz definiuje ich relacje w odniesieniu do innych polityk publicznych o wyraźnym terytorialnym ukierunkowaniu. Dokument ten określa także sposób działania podmiotów publicznych, a w szczególności rządu i samorządów województw dla osiągnięcia strategicznych celów rozwoju kraju.

Wizja rozwoju regionalnego: W 2020 roku polskie regiony mają stanowić lepsze miejsce do życia dzięki zwiększeniu poziomu i jakości życia oraz przez stworzenie takich ram gospodarczo-społecznych i instytucjonalnych, które zwiększają szanse rozwojowe we wszystkich regionach oraz realizacji aspiracji i możliwości zamieszkujących je jednostek i wspólnot lokalnych.

Celem strategicznym polityki regionalnej - będącym jednym z kluczowych elementów osiągania celów rozwoju kraju - jest wzrost, zatrudnienie i spójność w horyzoncie długookresowym. Jego realizacja wymaga efektywnego wykorzystywania właściwych dla poszczególnych regionów lub terytoriów potencjałów rozwojowych oraz wzmocnienia przewag konkurencyjnych przy jednoczesnym usuwaniu barier rozwojowych.

Cel strategiczny obejmuje trzy cele szczegółowe:

1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów (konkurencyjność),
2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych (spójność),

Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie (sprawność).

Koncepcja Polityki Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

Koncepcja Polityki Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPPZK)² - dokument planistyczny określający przyrodnicze, kulturowe, społeczne i ekonomiczne uwarunkowania oraz cele polityki przestrzennej Polski. Dokument stanowi podstawę dla programowania ponadlokalnych przedsięwzięć publicznych, wpływających na przestrzenne zagospodarowanie kraju.

W dokumencie przedstawiono wizję zagospodarowania przestrzennego kraju w perspektywie najbliższych dwudziestu lat, określono cele i kierunki polityki zagospodarowania kraju służące jej urzeczywistnieniu oraz wskazano zasady oraz mechanizmy koordynacji i wdrażania publicznych polityk rozwojowych mających istotny wpływ terytorialny.

Cele polityki przestrzennego zagospodarowania kraju:

Cel 1. Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności.

Cel 2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów.

Cel 3. Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej.

Cel 4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski.

Cel 5. Zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utraty bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa.

Cel 6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.

Wyciąg

Podstawową rolą systemu prowadzenia polityki przestrzennej jest zapewnienie skutecznego i efektywnego urzeczywistnienia priorytetów formułowanych w KPZK 2030 oraz dokumentach planistycznych różnego szczebla. Dla właściwej realizacji tych zadań niezbędny jest stabilny i przejrzysty system prawny oraz dostosowany do zadań system

¹ Źródło: www.mrr.gov.pl – Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie, Warszawa, 13 lipca 2010 r.

² Źródło: <http://monitorpolski.gov.pl/mp/2012/252>, Uchwała Nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie przyjęcia Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.

instytucjonalny, który zapewni współdziałanie i koordynację działań różnych podmiotów i szczebli biorących udział w realizacji polityki przestrzennej kraju.

System realizacji KPZK 2030 uwzględnia: aktualny stan prawny dotyczący planowania i zagospodarowania przestrzennego, zasady prowadzenia polityki rozwoju, propozycje założeń nowelizacji ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i powiązanych aktów prawnych. KPZK 2030 zawiera w dużej mierze elementy postulatyczne wobec systemu planowania przestrzennego i szeroko rozumianego gospodarowania przestrzenią. Dokument proponuje dokonanie zasadniczego przeorganizowania systemu, w tym wprowadzenie nowych rozwiązań prawnych i instytucjonalnych. W ten sposób zostaną stworzone w Polsce warunki budowy spójnego, zintegrowanego i hierarchicznego układu planowania i gospodarowania przestrzenią. Zintegrowany system będzie pozytywnie oddziaływał na realizację celów społeczno-gospodarczych wyznaczanych w odniesieniu do przestrzeni. Sprawny system musi zapewniać realizację ponadlokalnych celów publicznych. Wiąże się to z koniecznością zapewnienia warunków dla łączenia celów realizacji polityki przestrzennej z działaniami na poziomie regionalnym. Temu celowi służy propozycja silniejszego powiązania planowania przestrzennego i społeczno-gospodarczego, tj. strategii rozwoju i studiów uwarunkowań oraz dokumentów realizacyjnych, tj. programów operacyjnych oraz planów zagospodarowania przestrzennego.

1.2. UWARUNKOWANIA PRAWNO-POLITYCZNE MIKROOTOCZENIA

Informacje zebrane w tabelach przedstawiają wybrane zapisy w dokumentach określających kierunki i cele rozwoju województwa wielkopolskiego oraz powiatu kępińskiego jako determinanty planowania strategicznego w gminie Łęka Opatowska.

Tabela 3. Dokumenty strategiczno – planistyczne obowiązujące w województwie wielkopolskim i powiecie kępińskim

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020
Wielkopolska 2020 roku – w wyniku stopniowego osiągania celów strategii ma być regionem inteligentnym, innowacyjnym i spójnym, gdzie: • efektywnie wykorzystywany jest potencjał wewnętrzny, • podmioty rozwoju ściśle współpracują, co skutkować powinno wartością dodaną, • istnieje klimat dla innowacji we wszystkich sferach funkcjonowania regionu, • konkurencyjność budowana jest na wzajemnie korzystnych powiązaniach funkcjonalnych między ośrodkami wzrostu a ich otoczeniem, co generuje korzystne procesy dyfuzyjne i absorpcyjne, • priorytetem i fundamentem rozwoju jest edukacja oraz budowa na jej podstawie kreatywnych kapitałów, intelektualnego i innowacyjnego, • jednym z głównych priorytetów jest zielony aspekt rozwoju, • mieszkańcy wykazują wysoką aktywność zawodową, gospodarczą i społeczną, • gospodarka i życie społeczne są otwarte na świat, co wzmacnia ich konkurencyjność, • wszystkie aspekty rozwoju uwzględniają zasadę włączenia społecznego, • każdy mieszkaniec ma dostęp do podstawowych standardów usług społecznych, • przestrzeń województwa pozbawiona jest barier dla mobilności mieszkańców, • sytuacja demograficzna sprzyja zastępowalności pokoleniowej, • polityka kieruje się większą otwartością na nowe i nowych, • istotny wpływ na rozwój regionu wywiera sprawowane w stylu koncyliacyjnym zdecydowane przywództwo regionalne. Wobec powyższego misją Samorządu Województwa jest: • skupienie wszystkich podmiotów działających na rzecz wzrostu konkurencyjności regionu, poprawy warunków życia mieszkańców oraz odsunięcia perspektywy zapaści demograficznej, • uzyskanie efektu synergii przez stworzenie spójnej koncepcji wykorzystania środków publicznych, • wykorzystanie własnych instrumentów dla uzyskania efektu dźwigni.
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego
Celem głównym planu jest: zrównoważony rozwój przestrzenny regionu, jako jedna z podstaw wzrostu poziomu życia mieszkańców, osiągany przez realizację następujących celów szczegółowych: Dostosowanie przestrzeni do wyzwań XXI wieku przez:

- poprawę stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie zasobami przyrodniczymi,
 - wzrost spójności komunikacyjnej oraz powiązań z otoczeniem,
 - wzrost znaczenia i zachowanie dziedzictwa kulturowego,
 - poprawę jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
 - przygotowanie i racjonalne wykorzystanie terenów inwestycyjnych,
 - wzmocnienie regionotwórczych funkcji Poznania – miasta o charakterze europola o znaczeniu krajowym oraz Kalisza i Ostrowa Wielkopolskiego, jako dwubiegunowego układu miejskiego o znaczeniu ponadregionalnym,
 - wielofunkcyjny rozwój ośrodków regionalnych i lokalnych,
 - restrukturyzację obszarów o ograniczonym potencjale rozwojowym.
- Zwiększenie efektywności wykorzystania potencjałów rozwojowych województwa przez:**
- wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw,
 - wzrost udziału nauki i badań w rozwoju regionu,
 - wzmocnienie gospodarstw rolnych oraz gospodarki żywnościowej.

Regionalna Strategia Innowacji dla Wielkopolski na lata 2010-2020

Zgodnie z tym dokumentem do najważniejszych kierunków polityki zorientowanej na wzmocnienie innowacyjności i konkurencyjności Wielkopolski powinny należeć:

W ramach zarządzania regionem:

- konsekwentnie realizowana i spójna polityka innowacyjna i gospodarcza,
- poprawa sprawności instytucjonalnej.

W ramach podsystemu gospodarczego:

- działania ukierunkowane na wzmocnienie innowacyjności przedsiębiorstw,
- działania wspierające rozwój klastrów,
- wspieranie zmiany struktury gospodarki na odpowiadającą gospodarce opartej na wiedzy, w tym rozwój sektorów wysokiej i średniej techniki, zaawansowanych usług oraz sektorów kreatywnych i sektora kultury.

W ramach podsystemu społecznego:

- poprawa jakości edukacji i kształtowanie postaw przedsiębiorczych i kreatywnych,
- poprawa wydajności pracy, szczególnie w podregionach poza centrum województwa.

W ramach podsystemu przestrzennego:

- poprawa stanu infrastruktury transportowej i informatycznej, zwłaszcza dostępność do Internetu szerokopasmowego i bezprzewodowego w całym regionie,
- dostępność wyspecjalizowanej infrastruktury innowacyjnej we wszystkich subregionach.

Strategia wzrostu efektywności energetycznej i rozwoju odnawialnych źródeł energii w Wielkopolsce na lata 2012-2020

Celem głównym realizacji tej strategii jest osiągnięcie przez Wielkopolskę w 2020 roku wyższego poziomu udziału energii ze źródeł odnawialnych w energii finalnej oraz wzrostu efektywności energetycznej, przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju, oraz dążenie do osiągnięcia pozycji lidera innowacji i wdrożeń technologii z zakresu odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej.

Celowi głównemu służyć ma realizacja następujących celów szczegółowych:

- wdrożenie przez przedsiębiorstwa z terenu Wielkopolski nowych autorskich technologii z zakresu odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej,
- utworzenie na terenie województwa centrum innowacji ekoenergetycznych oraz realizacja przez tę jednostkę zadań na potrzeby podmiotów z obszaru Wielkopolski,
- zwiększenie zainstalowanych mocy wytwórczych w instalacjach wykorzystujących odnawialne źródła energii, w tym w instalacjach wysokosprawnej kogeneracji,
- zmiana postaw i nawyków konsumenckich związanych z pozyskiwaniem energii z odnawialnych źródeł oraz oszczędzaniem energii,
- redukcja emisji gazów cieplarnianych,
- budowa inteligentnych sieci (lub zmodernizowanie do tego standardu odpowiedniej długości linii) oraz montaż inteligentnego opomiarowania,
- wyposażenie dedykowanej jednostki w narzędzia umożliwiające przygotowanie i wdrażanie regionalnych systemów wsparcia w okresie realizacji Strategii,
- wsparcie środkami publicznymi inwestycji osób fizycznych, firm, a także jednostek samorządowych.

Strategia Polityki Społecznej dla Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku

Realizacja strategii i polityki społecznej województwa wielkopolskiego sprzyjać ma:

- zrównoważonemu rozwojowi,
- budowaniu spójnych i funkcjonalnych społeczności,

- ochronie podmiotowości i promocji zaradności obywateli,
 - ustaleniu pewnego minimum i hierarchii chronionych zasad i priorytetów,
 - realnemu udziałowi podmiotów niepublicznych w tworzeniu i realizacji programów społecznych.
- W celu realizacji tej strategii sformułowano następujące priorytety:
- Priorytet I: Wielkopolska równych szans i możliwości.
- Priorytet II: Zdrowi Wielkopolanie.
- Priorytet III: Bezpieczna Wielkopolska (bezpieczeństwo publiczne i socjalne).
- Priorytet IV: Wielkopolska obywatelska.
- Priorytet V: Samorząd Województwa Wielkopolskiego partnerem, doradcą i konsultantem lokalnych podmiotów polityki społecznej.

Strategia Rozwoju Powiatu Kępińskiego na lata 2014 -2020

Misja:

Zrównoważony rozwój powiatu kępińskiego w zakresie: społecznym, gospodarczym, infrastruktury technicznej, przestrzeni oraz środowiska naturalnego.

Cele i kierunki działania.

1. Zwiększenie Konkurencyjności Powiatu Kępińskiego

Kierunki działania:

- wspieranie aktywności i przedsiębiorczości mieszkańców powiatu,
- wspieranie rozwoju rolnictwa i przetwórstwa rolno- spożywczego,
- rozwój potencjału turystyki i rekreacji na terenie powiatu.

2. Poprawa jakości życia mieszkańców

Kierunki działania:

- rozwój bezpieczeństwa socjalnego, zdrowotnego i publicznego,
- podniesienie poziomu edukacji i kształcenie ustawiczne,
- zrównoważone wykorzystanie zasobów naturalnych,
- rozwój administracji publicznej.

3. Rozwój Infrastruktury Powiatu Kępińskiego

Kierunki działania:

- poprawa infrastruktury komunikacyjnej,
- wspieranie rozwoju infrastruktury technicznej,
- wspieranie rozwoju mieszkalnictwa.

Tabela 4. Miejscowe akty prawne dotyczące rozwoju społeczno – gospodarczego obowiązujące w gminie Łęka Opatowska

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Łęka Opatowska na lata 2015- 2020

Działania/zadania i środki zaplanowane na cały okres objęty planem:

Celem doboru działań na rzecz gospodarki niskoemisyjnej było przedstawienie planu prac i uwarunkowań, sprzyjających redukcji emisji CO₂ realizowanych w granicach administracyjnych gminy. Działania te zostały pogrupowane w następujące struktury:

Pierwszy podział działań na rzecz gospodarki niskoemisyjnej związany jest z wpływem poszczególnych zadań na redukcję emisji dwutlenku węgla. Wyszczególniono:

- **Działania służące redukcji zużycia energii finalnej na terenie gminy.** Redukcja emisji gazów cieplarnianych, ma w tym przypadku charakter pośredni – redukując zużycie energii, obniża się zużycie paliw kopalnych (w szczególności węgla), które są głównym źródłem szkodliwych emisji. Przykładem takich działań jest chociażby termomodernizacja obiektów publicznych.
- **Działania bezpośrednio przyczyniające się do redukcji emisji gazów cieplarnianych,** w których źródła emisji (takie jak lokalne kotły węglowe) zastępowane są przez nowoczesne rozwiązania wykorzystujące paliwa mniej szkodliwe dla środowiska (np. wymiana kotła węglowego na gazowy) lub odnawialne źródła energii w ramach których, emisje zostają zredukowane do zera (np. kolektory słoneczne wytwarzające ciepło, instalacje fotowoltaiczne generujące energię elektryczną).

Drugim podziałem charakteryzującym wybrane działania jest podział z uwagi na podmiot odpowiedzialny za ich realizację. W tej kategorii wyróżniono:

- **Działania realizowane przez struktury administracyjne.**
- **Działania realizowane przez mieszkańców i podmioty gospodarcze** – działania te nie są uzależnione

bezpośrednio od aktywności gminy, aczkolwiek istotna jest rola samorządu w promocji i upowszechnianiu pożądaných z punktu środowiskowego zachowań.

Trzecim podziałem jest podział zadań z uwagi na plan ich realizacji gdzie wyróżniono:

- **Działania przewidziane do realizacji** – tzw. działania obligatoryjne, wpisane do Wieloletniej Prognozy Finansowej, których realizacja jest zagwarantowana środkami zarezerwowanymi w budżecie gminnym. Są to działania, których realizacja ma charakter priorytetowy.
- **Działania planowane do realizacji** – tzw. działania fakultatywne, niewpisane do Wieloletniej Prognozy Finansowej, których realizacja uzależniona jest od pozyskania na ten cel środków zewnętrznych, bądź dodatkowych środków budżetowych. Realizacja tych zadań nie ma charakteru priorytetowego, wskazują one jednakże kierunek inwestycyjny jakim powinna podążać gmina, a także mieszkańcy oraz przedsiębiorcy działający na jej obszarze.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łęka Opatowska

KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ PRZEZNACZENIU TERENÓW:

ZMIANY W STRUKTURZE UŻYTKOWANIA GRUNTÓW I W UKŁADACH OSADNICZYCH

1. Założono dalszy umiarkowany rozwój przestrzenny zainwestowania, w tym w szczególności zabudowy mieszkaniowej i – w ograniczonym zakresie – obiektów aktywności gospodarczej.
2. Rozwój terenów osadniczych powinien polegać przede wszystkim na dopełnianiu i intensyfikacji zagospodarowania istniejących układów, a następnie na dodawaniu nowych terenów zainwestowanych bezpośrednio do granic istniejących terenów osadniczych. Niedopuszczalne jest rozpraszanie nowej zabudowy poza skupione układy osadnicze. Na wyznaczonych terenach dodanych przyrost zabudowy powinien również mieć charakter sukcesywny (ciągły), a nie rozproszony.
3. W związku ze znacznym rozwojem przestrzennym osadnictwa, terenów aktywności gospodarczych oraz terenów komunikacyjnych i związanych z infrastrukturą techniczną, a także w wyniku zalesień, zmniejszy się dotychczasowa przestrzeń rolnicza.
4. Zalecono przeprowadzanie sieci infrastruktury technicznej (w szczególności magistralnych) wzdłuż wyznaczonej rezerwy terenowej drogi ekspresowej S11.
5. Założono możliwość objęcia wskazanych obszarów formami ochrony przyrody.

ZMIANY W UKŁADZIE KOMUNIKACYJNYM:

1. Zakłada się wprowadzenie zmian parametrów technicznych (modernizację), w tym poszerzenie pasów drogowych wielu istniejących dróg i ulic, stosownie do klas ustalonych.
2. Przewiduje się budowę nowych odcinków dróg publicznych.
3. Zakłada się znaczny przyrost liczby miejsc postojowych dla samochodów.
4. Przewiduje się realizację systemu tras rowerowych.

ZMIANY W SYSTEMACH INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ:

1. Zakłada się wzrost jednostkowego zużycia wody oraz ilość wytwarzanych ścieków.
2. Rozbudowa sieci wodociągowej odbywać się będzie w miarę przyrostu terenów zabudowanych. Przewiduje się też podejmowanie niezbędnych działań dla zapewnienia właściwej jakości dostarczanej użytkownikom wody.
3. Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej wynikać będzie z przyrostu nowych terenów zwodociągowanych oraz z sukcesywnego wyposażania istniejących terenów zwodociągowanych a dotychczas nieskanalizowanych.
4. Zakłada się objęcie wszystkich gospodarstw domowych i podmiotów gospodarczych działających w gminie (istniejących i nowopowstających) systemami odbioru odpadów komunalnych. Przewiduje się rozwój systemów selektywnej zbiórki odpadów.
5. Rozbudowa sieci elektroenergetycznych, w miarę wzrostu potrzeb wynikających m.in. z przewidywanego przyrostu terenów zainwestowanych.
6. Zakłada się możliwość zgazyfikowania gminy i przekształcanie dotychczasowych systemów ogrzewania na systemy ekologiczne.
7. Przewiduje się przyrost obiektów i urządzeń telekomunikacyjnych.

Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Łęka Opatowska

KIERUNKI DZIAŁAŃ I SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI:

5.1. Działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów, ograniczenia ilości odpadów oraz ich negatywnego oddziaływania na środowisko:

1. Intensyfikacja działań edukacyjno - informacyjnych promujących właściwe postępowanie z odpadami.
2. Promowanie wykorzystywania produktów wytwarzanych z materiałów odpadowych poprzez odpowiednie działania promocyjne i edukacyjne oraz zamówienia publiczne.

3. Eliminowanie uciążliwości dla środowiska związanych z eksploatacją składowisk, w tym zamykanie i rekultywacja składowisk niespełniających wymogów prawa.
4. Ujmowanie kryteriów ochrony środowiska przy finansowaniu zadań ze środków publicznych.

5.2. Działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie gospodarowania odpadami:

1. Wzmocnienie kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów.
2. Zapewnienie przepływu strumieni odpadów zgodnie z uchwalonym planem gospodarki odpadami.
3. Kontrolowanie przez Gminę stanu zawieranych umów przez właścicieli nieruchomości z podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych.
4. Wspieranie wdrażania efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na odzyskiwanie energii zawartej w odpadach w procesach termicznego i biochemicznego ich przekształcania.
5. Kontrolowanie przez odpowiednie organy zgodności ustaleń zawartych w wydanych zezwoleniach podmiotom prowadzącym działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów.
6. Współpraca samorządu terytorialnego z organizacjami odzysku i przemysłem w celu stymulowania rozwoju rynku surowców wtórnych i produktów zawierających surowce wtórne.
7. Monitorowanie wskazanych w Planie gospodarki odpadami wskaźników wytwarzania odpadów.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łęka Opatowska lata 2011-2020

MISJA:

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej mówi, że wszyscy obywatele są równi wobec prawa i obowiązków, wszyscy mają prawo do równego ich traktowania i nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym i gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyn. Oznacza to, że pomoc społeczna powinna wspierać osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwić im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Cel strategiczny 1. Pomoc rodzinom z problemami opiekuńczo-wychowawczymi

Cele szczegółowe:

1. Wspomaganie rodzin w wypełnianiu przez nie funkcji opiekuńczo-wychowawczych i zapobiegawczych.
2. Pomoc niepełnosprawnym i długotrwale chorym dzieciom i ich rodzinom.
3. Ograniczenie negatywnych zjawisk wynikających z dysfunkcyjności rodzin.
4. Pomoc rodzinie w kształtowaniu i wszechstronnym rozwoju dzieci i młodzieży.
5. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych.
6. Pomoc dzieciom i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych oraz całym rodzinom.

Cel strategiczny 2. Aktywizacja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym

Cele szczegółowe:

1. Wsparcie seniorów i osób niepełnosprawnych.
2. Zwiększenie szans na podjęcie pracy zawodowej i przeciwdziałanie negatywnym skutkom społecznym wynikającym z bezrobocia.
3. Budowa zintegrowanego systemu rozwiązywania problemów uzależnień.

Cel strategiczny 3. Zwiększenie jakości świadczonej pomocy w oparciu o partnerską współpracę z organizacjami pozarządowymi

Cele szczegółowe:

1. Monitoring problemów społecznych.
2. Ocena działań organizacji pozarządowych funkcjonujących na terenie gminy.
3. Rozwój współpracy pomiędzy grupami społecznymi i organizacjami pozarządowymi a Instytucjami rządowymi i samorządowymi.

2. RAPORT O STANIE SPOŁECZNO – GOSPODARCZYM GMINY ŁĘKA OPATOWSKA

2.1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE, POWIERZCHNIA, PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY GMINY ŁĘKA OPATOWSKA

Gmina Łęka Opatowska położona jest w centralnej części Polski, w południowej części województwa wielkopolskiego w powiecie kępińskim. Graniczy ona od zachodu z gminami Trzcinica i Baranów, od wschodu z gminą Bolesławiec (powiat wieruszowski, województwo łódzkie), od południa z gminą Byczyna położoną w powiecie kluczborskim (województwo opolskie), od północy z gminą Wieruszów położoną w powiecie wieruszowskim w województwie łódzkim. Gmina leży przy trasie Poznań - Katowice.

Gmina Łęka Opatowska jest jedną z 7 podstawowych jednostek administracyjnych w powiecie kępińskim i jedną z 226 gmin województwa wielkopolskiego. Powierzchnia gminy stanowi 77,54 km², zajmując tym samym ok. 0,3% obszaru województwa wielkopolskiego i ok. 13% powiatu kępińskiego.

Gmina położona jest w obrębie Wysoczyzny Wieruszowskiej (165-200 m.n.p.m.) i pod względem morfologicznym jest słabo urozmaicona. Siedzibą gminy jest miejscowość Łęka Opatowska. W skład gminy wchodzi 12 sołectw: Biadaszki, Kuźnica Słupska, Lipie, Łęka Opatowska, Marianka Siemieńska, Opatów, Piaski, Raków, Siemianice, Szalonka, Trzebień, Zmysłona Słupska.

Odległości drogowe do ważniejszych dużych miast są następujące: stolica województwa – Poznań – oddalona jest o ok. 200 km, najbliższe duże miasto – Wrocław – oddalony jest o ok. 100 km od centrum gminy. Siedzibą władz gminy jest wieś gminna Łęka Opatowska, oddalona od miasta powiatowego Kępno o 13 km.

Rysunek 1. Gmina Łęka Opatowska

Źródło: zasoby internetowe https://pl.wikipedia.org/wiki/%C5%81%C4%99ka_Opatowska

Rysunek 2. Położenie gminy Łęka Opatowska na terenie powiatu kępińskiego i województwa wielkopolskiego

Źródło: zasoby internetowe https://www.osp.org.pl/hosting/katalog.php?id_w=16&id_p=314&id_g=2320
oraz <http://www.lekaopatowska.gmina.bip.net.pl/?c=276>

Teren gminy zakwalifikowany został jako obszar chronionego krajobrazu „Dolina rzeki Prosny”. Jest to strefa, na której nie można prowadzić żadnej działalności gospodarczej uciążliwej dla

środowiska naturalnego. Obszar ten obejmuje północną i południową część gminy należącą do Nadleśnictwa – Leśny Zakład Doświadczalny Siemianice Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Usytuowany jest w południowej i północnej części gminy. Tworzą go siedliska borowe, las mieszany, bór bagienny i ols oraz las świeży.

2.2. RYS HISTORYCZNY³

Pierwsze dowody działalności człowieka na terenie gminy Łęka Opatowska datowane są na okres epoki brązu. Są to groby przedhistoryczne usytuowane pomiędzy Łęką Opatowską a Lipiem. W okresie rzymskim (I - IV w.) linią rzeki Prosny przebiegał Szlak Bursztynowy do morza Bałtyckiego. Położenie gminy przy najważniejszym wtedy szlaku handlowym przyczyniło się znacznie do rozwoju gospodarczego tych ziem.

O ożywionych kontaktach handlowych świadczą najlepiej srebrne denary rzymskie z czasów cesarza Trojana i kawałki bursztynów, które znaleziono w roku 1875 w Szalonce, a 1885 r. w Opatowie. Najwcześniejsza wzmianka historyczna na temat miejscowości gminnych dotyczy Opatowa, którego powstanie wiąże się z pojawieniem się posiadłości klasztoru św. Wincentego ok. roku 1184. Klasztor ten wystawił w Opatowie kościół pod wezwaniem św. Floriana. Dokument lokacyjny dla Opatowa został wydany dwa razy. W 1239 r. przez Henryka II Pobożnego, ponownie w 1280 r. na niemieckim prawie wiejskim. W XV wieku Opatów miał przejściowo prawa miejskie. Na rok 1280 datuje się również powstanie miejscowości Łęka Opatowska. Powstała ona jako przysiółek wsi Opatów. W roku 1305 po raz pierwszy wzmiankowana jest wieś Siemianice - jako własność prywatna. Odkopano tu osadę i cmentarzysko ciałopalne z okresu rzymskiego. Znaleziono również narzędzia kowalskie, miecz jednosieczny oraz dzban brązowy wykonany w Italii. Od końca XVII w. Siemianice stanowiły ośrodek majątków rodziny Szembeków. Powstanie miejscowości Trzebień datuje się na lata po 1370 r., a w dokumencie z roku 1381 wymienia się miejscowość już jako opustoszałą. W dokumentach z XIV wieku wspomina się miejscowość Niesób, która położona była na południowy zachód od Kuźnicy Skakawskiej, nad rzeką o tej samej nazwie – można przypuszczać, że to późniejsze Biadaszki. Z konkretną informacją o miejscowości Biadaszki spotykamy się dopiero w zapisach dokumentów z XVII wieku.

W wyniku II rozbioru Polski tereny gminy dostały się pod panowanie pruskie. W drugiej połowie września 1794 roku powstańcy wieluńscy wyzwolili Wieruszów, następnie udali się do dóbr Opatowa i przejęli całkowitą kontrolę nad powiatem ostrzeszowskim, do którego należała ówczesna gmina. Z chwilą przejęcia przez powstańców Kępna (9 listopada 1806 r.) na terenie rozpoczął się okres Księstwa Warszawskiego, które formalnie zostało powołane w sierpniu 1807 r. Po kongresie

³ Opracowano na podstawie informacji zawartych na stronie internetowej Urzędu Gminy Łęka Opatowska <http://leka-opatowska.pl/nasza-gmina/historia.html> - z dn. 12.04.2017 r.

wiedeńskim tereny przez 103 lata znajdowały się w zaborze pruskim na granicy zaboru z Królestwem Polskim.

W 1889 r. ziemie powiatu ostrzeszowskiego podzielono na dwie części, terytorium gminy weszło w obręb powiatu kępińskiego. Bardzo duże znaczenie dla rozwoju części miejscowości regionu miało już wtedy usytuowanie w układzie komunikacyjnym przy drodze Kępno - Opatów - Kluczbork. W grudniu 1875 r. została otwarta linia kolejowa Poznań - Kępno - Kluczbork ze stacją w Łęce Opatowskiej. Traktat Wersalski, który wszedł w życie 17 stycznia 1920 r. zmusił Niemców do opuszczenia terenów powiatu. Po odzyskaniu niepodległości powstały liczne organizacje społeczne: Kółka Rolnicze, Towarzystwo Młodych Polek, Towarzystwo Powstańców i Wojaków czy Towarzystwo Gimnastyczne "Sokół".

Na mocy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Sejmik powiatowy w Kępnie uchwalił projekt podziału powiatu na obszary wójtowskie gdzie jednym z obszarów został Opatów. Wójtostwo obejmowało wsie: Lipie, Kuźnica Słupska, Łęka Opatowska, Piaski, Raków, Siemianice, Trzebień, Biadaszki i Podbolesławiec. W Opatowie mieściła się agencja pocztowo – telegraficzna, obsługą miejscowej sieci telefonicznej zajmowały się urzędy pocztowe początkowo w Siemianicach (1927 - 1930), a później w Łęce Opatowskiej (1935). Z dniem 1 września 1939 r. wybuchła II wojna światowa. Przez okres okupacji hitlerowskiej Niemcy prześladowali miejscową ludność, wiele osób wysiedlono, wysłano do obozów koncentracyjnych i karnych oraz na niewolnicze roboty w głąb Niemiec. W 1945 roku przez okolice Opatowa na zachód przesuwiała się fala niemieckich uchodźców z okolic Wielunia i Częstochowy. W dniach 19 i 20 stycznia wkroczyła 53 brygada pancerna gwardii pod dowództwem pułkownika Wasyla Archipowa niosąc wolność, a jednocześnie grabiąc gospodarzom konie i wozy. 8 maja 1945 r. nastąpił upragniony koniec II wojny światowej. Po wyzwoleniu spod okupacji hitlerowskiej zachowano na tym terenie przedwojenny układ administracyjny. Opatów był siedzibą gminy i gromady, przynależąc do powiatu kępińskiego i województwa poznańskiego. W roku 1954 miejsce gmin zajęły gromadzkie rady narodowe jako podstawowe ogniwa w podziale administracyjnym kraju (na terenie obecnej gminy działały dwie gromadzkie rady narodowe: w Opatowie i Łęce Opatowskiej). Uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu z dnia 1 stycznia 1973 r. siedzibą gminy została Łęka Opatowska, obejmującej swym zasięgiem była gromadzką radę narodową w Opatowie i Łęce Opatowskiej. Po wprowadzeniu w życie ustawy z dnia 28 maja 1975 r. gmina Łęka Opatowska znalazła się w granicach nowopowstałego województwa kaliskiego.

W maju 1990 r. Rzeczypospolita Polska reaktywowała samorząd terytorialny jako podstawową formę organizacji lokalnego życia publicznego. W 1995 r. Rada Gminy Łęka Opatowska podjęła uchwałę w sprawie nadania herbu i barw gminy Łęka Opatowska.

Reforma administracyjna z dnia 1 stycznia 1999 r. spowodowała scalenie województw: leszczyńskiego, kaliskiego, konińskiego, pilskiego i poznańskiego w województwo wielkopolskie. Do życia ponownie powołano powiaty. Gminę Łęka Opatowska wcielono do powiatu kępińskiego.

2.3. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

2.3.1. Planowanie przestrzenne

Gmina posiada *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Łęka Opatowska* zatwierdzone Uchwałą Nr XXXVII/174/09 Rady Gminy Łęka Opatowska z dnia 30 września 2009 r. określające politykę przestrzenną gminy i zasady koordynacji działań planistycznych, a także 17 obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Łączna powierzchnia wszystkich obowiązujących planów miejscowych wynosi 117 ha. Zakres obszarowy powyższych dokumentów obejmuje około 5 % powierzchni gminy, przy czym rozpatrywane łącznie nie stanowią jednolitej formy ustaleń, powodując w rezultacie stosunkowo duże rozdrobnienie w strukturze, utrudniając sprawne oraz jednoznaczne określenie możliwości zagospodarowania poszczególnych terenów.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest podstawowym dokumentem dla władz samorządowych gminy, który pozwala władzom gminy na wyznaczanie strategicznych celów rozwojowych jak również uregulowanie i możliwość prowadzenia odpowiedniej do potrzeb gminy gospodarki przestrzennej, także działalności w sferze społeczno-gospodarczej i ekologicznej. Dokument ułatwia władzom gminy kontrolę nad kształtowaniem ładu przestrzennego i umożliwia podjęcie decyzji o ustaleniu lokalizacji celu publicznego i decyzji o ustaleniu warunków zabudowy.

Głównym celem *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Łęka Opatowska* jest, poprzez rozpoznanie i diagnozę aktualnej sytuacji gminy, istniejących uwarunkowań oraz problemów związanych z jej rozwojem, sformułowanie kierunków zagospodarowania przestrzennego i zasad polityki przestrzennej gminy Łęka Opatowska. W tym celu określono:

- kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów;
- obszary przestrzeni chronionej;
- kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy;
- obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego;
- obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;

- kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
- obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym;
- obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa Wielkopolskiego i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1;
- obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia wielkopowierzchniowych obiektów handlowych oraz obszary przestrzeni publicznej;
- obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne;
- kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej;
- obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych;
- obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji;
- granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych;
- inne obszary problemowe, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie.

Z punktu widzenia istoty Strategii, której głównym przesłaniem jest wyznaczenie celów i kierunków działania, najważniejszym celem jest osiągnięcie równowagi pomiędzy planowaniem strategicznym, a planowaniem przestrzeni całego obszaru gminy. Kierunki zagospodarowania przestrzennego wskazane w Studium są kontynuacją dotychczasowych procesów inwestycyjnych, zapisów obowiązujących dotychczas planów miejscowych, a także dokonanych podziałów geodezyjnych i trwających inwestycji lokalizowanych na podstawie indywidualnych decyzji o warunkach zabudowy i decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz zgłoszonych wniosków i propozycji dotyczących zagospodarowania.

W określeniu kierunków zagospodarowania przestrzennego dążono do utrzymania pozytywnych cech dotychczasowego zagospodarowania, ich usprawnieniu oraz stworzeniu warunków dla zrównoważonego rozwoju gminy. W rozwiązaniach funkcjonalno przestrzennych przyjęto więc podstawową zasadę nierozpraszania zabudowy (tak pojedynczych obiektów, jak i większych ich zespołów) poza ukształtowane skupione zespoły osadnicze. Dalszy rozwój przestrzenny osadnictwa polegać ma głównie na dopełnieniu (lub intensyfikacji) istniejących terenów zabudowanych lub na dodaniu nowych terenów bezpośrednio przylegających do granic układów osadniczych.

Dla ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków wskazano istniejące oraz postulowane do objęcia ochroną i rewitalizacją obiekty i tereny o wysokich walorach kulturowych. Działania takie mają na celu zachowanie tożsamości kulturowej gminy, jak również dają możliwość wykreowania nowych miejsc atrakcji turystycznych. Dla zachowania walorów przyrodniczych, Studium zakłada utrzymanie wszelkich terenów o wysokich walorach przyrodniczych, jak również proponuje zwiększenie obszarów zielonych, w celu utrzymania i ciągłego polepszania warunków przyrodniczych na terenie gminy. Określono ponadto nowe tereny ochrony przyrody i krajobrazu poprzez wprowadzenie otuliny dla rezerwatu przyrody „Stara Buczyna w Rakowie” oraz rozszerzenie granicy rezerwatu przyrody „Las Łęgowy w Dolinie Pomianki” o nowe tereny cechujące się dużym stopniem naturalności ekosystemów leśnych.

Dla poprawy bezpieczeństwa ruchu samochodowego oraz usprawnienia powiązań komunikacyjnych gminy, określono odpowiednie klasy techniczne ważniejszych dróg oraz wskazano ich zmodyfikowane przebiegi. Ustalono wariantowy przebieg korytarza drogi ekspresowej S11, wskazując najbardziej optymalny wariant przebiegu drogi ekspresowej S11.

W celu zapewnienia lepszych warunków bytowych dla mieszkańców gminy oraz przygotowania dogodnych warunków rozwojowych na terenach inwestycyjnych, określono warunki dalszego rozwoju systemów infrastruktury technicznej, jak również modernizację istniejących⁴.

Analiza zmian w zagospodarowaniu przestrzennym Gminy Łęka Opatowska w latach 2012-2015 z 2016 r. potwierdza aktualność obowiązującego studium. Zaleceniem jest dokonanie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łęka Opatowska wynikającej w szczególności z wprowadzenia aktualnych obszarów zagrożenia powodziowego. Ponadto ze względu na brak wniosków o zmianę przeznaczenia poszczególnych terenów w planach miejscowych nie ma potrzeby zmiany studium. Związane to jest brakiem pokrycia przeważającej części obszaru gminy planami miejscowymi i możliwość występowania o decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Ze względu na niewielki procent pokrycia obowiązującymi planami terenu gminy – zaledwie 5%, ochrona ładu przestrzennego oraz wartości kulturowych na terenach wiejskich jest niewystarczająca, jednocześnie utrudnione jest gospodarowanie przestrzenią.

Przeprowadzona analiza wykazała również aktualność wszystkich 17 obowiązujących planów miejscowych lub zmian, sporządzonych na przestrzeni lat 1999-2015.

2.3.2. Struktura użytkowania gruntów

Powierzchnia gminy stanowi 77,54 km², co stanowi odpowiednio ok. 0,3% obszaru województwa wielkopolskiego i ok. 13% powiatu kępińskiego. W przestrzeni gminy dominują użytki

⁴ *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Łęka Opatowska*, 2009, s. 119.

rolne, które stanowią 70% powierzchni gminy oraz ok. 5266 ha. W użytkach rolnych dominują grunty orne, które stanowią około 80% powierzchni użytków rolnych. Statystycznie na koniec 2014 r. na 1 mieszkańca gminy przypadało 1,02 ha użytków rolnych (powiat kępiński 0,8 ha, województwo wielkopolskie ok. 0,56 ha). Grunty, które są wykorzystywane rolniczo, w większości należą do prywatnych gospodarstw rolnych.

Drugie miejsce pod względem zajmowanej powierzchni przypada na lasy, które zajmują wraz z gruntami zadrzewionymi 27% powierzchni gminy, a tym samym stanowią 2027 ha (przy porównywalnej wartości średniej dla województwa).

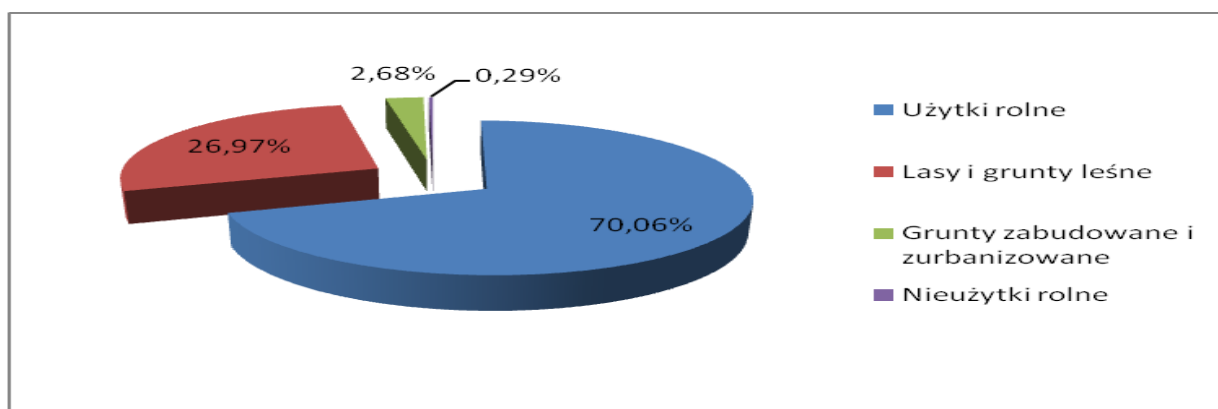
Tereny zurbanizowane stanowią blisko 3% udziału w ogólnej powierzchni gminy, natomiast nieznaczny udział stanowią wody powierzchniowe, zajmując 0,3 ha. Jak wynika z zestawienia tabelarycznego przedstawionego poniżej, na terenie omawianej gminy przeważają użytki rolne oraz tereny leśne, co świadczy o rolniczo-leśnym charakterze gminy.

Tabela 5. Sposób użytkowania gruntów w gminie Łęka Opatowska w latach 2013-2016

	2013		2014		2015		2016	
Wyszczególnienie	Powierzchnia (ha)	%	Powierzchnia (ha)	%	Powierzchnia (ha)	%	Powierzchnia (ha)	%
Użytki rolne	5 333,89	70,28	5 333,89	70,28	5 276,96	70,11	5 266,07	70,06
Lasy i grunty leśne	2 039,57	26,87	2 039,57	26,87	2 033,70	27,02	2 026,91	26,97
Grunty zabudowane i zurbanizowane	191,80	2,53	193,33	2,55	192,52	2,56	201,51	2,68
Grunty pod wodami	0,34	0,00	0,34	0,00	0,34	0,00	0,34	0,00
Nieużytki rolne	23,97	0,32	22,76	0,30	22,66	0,30	21,60	0,29
Razem	7 589,57	100,00	7 589,89	100,00	7 526,18	100,00	7 516,43	100,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Łęka Opatowska.

Wykres 1. Sposób użytkowania gruntów w gminie Łęka Opatowska w 2016 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Łęka Opatowska.

Dotychczasowa dominacja rolnictwa oraz gospodarki leśnej wynika ze spuścizny historycznej (tradycji) oraz uwarunkowań środowiskowych. Do dalszego perspektywicznego rozwoju przestrzennego gminy potrzebna jest przestrzeń rozwojowa. Potencjalną przestrzenią rozwojową gminy jest nieurbanizowana przestrzeń rolnicza. Jednakże w kontekście ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych, przedmiotem zainteresowania są przede wszystkim grunty orne niższych klas bonitacyjnych.

Gleby na terenie gminy Łęka Opatowska są zróżnicowane. Podstawę tworzą gleby piaskowe takie jak rdzawe, bielcowe, płowe i brunatne wywodzące się z ubogich skał macierzystych oraz gliny i pyły występujące na obszarze środkowej i południowej części gminy w rejonie Rakowa i Siemianic. Gleby najlepsze jakościowo znajdują się w paśmie centralnym między Łęką Opatowską i Opatowem. Pod użytki zielone przeznaczone są gleby z niższych partii terenu w dolinie rzeki Prośny i Pomianki należą do nich gleby pochodzenia organicznego (mady i torfy). Pod względem klasyfikacji na obszarze gminy przeważają gleby średniej jakości (klasa IVa i IVb), których procentowo jest 36,5%, gleby słabe (V klasa) - 34,5% i najgorsze (VI klasa) - 24,7% udział w powierzchni gruntów. Występują też gleby dobrej i średnio dobrej jakości (klasa IIIb) zajmują 4,3% oraz takie, które są objęte ochroną na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2004 r. Nr 121 poz. 1266 z późn. zm.)⁵.

Uwzględniając fakt, że układ przestrzenny gruntów ornych i sadów nie zawsze odpowiada potrzebom kształtowania rozwoju gminy, zachodzi konieczność przejęcia na cele rozwojowe także gruntów ornych, wykazujących wyższą klasę bonitacyjną gleb. Wysoki udział użytków rolnych oraz lasów i gruntów leśnych w powierzchni gminy związany jest z rolniczym charakterem regionu i świadczy o istotnej roli rolnictwa na terenie gminy. Z kolei udział kompleksów przyrodniczych, tj. lasów, gruntów leśnych odgrywa znaczącą rolę w obrazie gminy, wzbogacając jej walory krajobrazowe. Czynniki te stanowią silną determinantę rozwoju gminy. Obserwuje się dynamiczny wzrost powierzchni terenów mieszkaniowych. W związku z tym wzrostem, a także potrzebą zalesienia części gruntów rolnych, udział rolniczej przestrzeni produkcyjnej będzie się zmniejszał.

2.3.3. Zasoby mieszkaniowe

Problemy mieszkaniowe gminy zajmują ważne miejsce wśród bieżących zadań gminy i planach inwestycyjnych będących w gestii władz samorządowych. Obowiązkiem gminy jest posiadanie zasobu socjalnego i zamiennego oraz zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych gospodarstw domowych o niskich dochodach. Z drugiej strony na gminie spoczywa także obowiązek utrzymania posiadanego zasobu na odpowiednim poziomie technicznym, funkcjonalnym i estetycznym.

⁵ *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łęka Opatowska*, Łęka Opatowska, 2009, s. 19.

Według danych Urzędu Gminy w Łęce Opatowskiej na obszarze gminy według stanu na 31.12.2016 r. było 1460 mieszkań, o łącznej powierzchni 150 049 m². Liczba mieszkań nieznacznie, ale systematycznie rośnie - w porównaniu z 2013 r. przybyło 56 mieszkań, co stanowi ok. 4%. W związku z tym, że samorząd stwarza warunki do rozwoju budownictwa indywidualnego, przeważająca większość to zasoby osób fizycznych. W zasobach mieszkaniowych stanowiących własność gminy na koniec 2016 r. było 13 mieszkań o łącznej powierzchni 588 m², w tym 5 mieszkań socjalnych. Dane dotyczące liczby mieszkań w gminie Łęka Opatowska według charakteru własności wraz z powierzchnią łączną przedstawia poniższa tabela:

Tabela 6. Zasoby mieszkaniowe gminy Łęka Opatowska w latach 2013-2016

	2013		2014		2015		2016	
Rodzaj zasobu	liczba	powierzchnia w m ²	liczba	powierzchnia w m ²	liczba	powierzchnia w m ²	liczba	powierzchnia w m ²
zasoby gminy	13	588	13	588	13	588	13	588
zasoby osób prawnych	7	3 050	7	3 036	7	2 824	6	1 594
zasoby osób fizycznych	1 384	138 010	1402	140 411	1 420	143 296	1 441	147 867
zasoby pozostałych podmiotów	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak
Razem	1 404	141 648	1 422	144 035	1 440	146 708	1 460	150 049

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Łęka Opatowska.

Mieszkania będące własnością osób fizycznych wg stanu na koniec 2016 r. stanowiły blisko 98,7% ogółu mieszkań, gminne 0,9%, natomiast osób prawnych – 0,4% ogółu mieszkań. Mieszkania gminne są znacznie mniejsze od mieszkań stanowiących własność osób fizycznych.

Według danych ewidencyjnych Głównego Urzędu Statystycznego przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania to 104,2 m² (powiat – 94,1 m², województwo – 80,9m²), a przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę to 27,8 m² (powiat - 28 m² i województwo –27,4 m²). Według statystyk GUS na 1000 mieszkańców gminy przypadało 267 mieszkań (w powiecie – 297, w województwie – 339). W roku 2012 do użytku oddano 12 mieszkań indywidualnych, w roku 2013 – 10, w roku 2014 – 10, w roku 2015 – 16 mieszkań (wszystkie mieszkania stanowiły własność osób fizycznych). Na obszarze gminy dominuje zabudowa mieszkaniowa niskiej intensywności – jednorodzinna, wolnostojąca, która tworzy zespoły mieszkaniowe zwarty i rozproszony. Poniżej w ujęciu tabelarycznym przedstawiono wybrane dane charakteryzujące zasoby mieszkaniowe znajdujące się na terenie gminy na przestrzeni lat 2012-2015.

Tabela 7. Wybrane dane statystyczne dotyczące zasobów mieszkaniowych na terenie gminy Łęka Opatowska

wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	103,6	103,7	103,9	104,2
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	26,9	27,2	27,3	27,8
mieszkania na 1000 mieszkańców	260,2	262,6	263,2	266,7
przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie	3,84	3,81	3,8	3,75
mieszkania oddane do użytkowania	12	10	10	16

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych – GUS.

Mieszkania znajdują się w budynkach wybudowanych w XIX i XX w. W strukturze budynków ok. 35% to budynki powstałe przed II wojną światową, natomiast ok. 65% to budynki powstałe po wojnie. Lokale mieszkaniowe swój metraż powiększały z każdym okresem budowy i tak przed I wojną światową zaczynając od 76 m² do 150 m² po roku 1989. Największa liczba mieszkań została wybudowana w latach 1945-1970. Należy zauważyć, że warunki mieszkaniowe – wyposażenie i standard mieszkań, nie są wystarczające do zaspokojenia potrzeb mieszkańców gminy. Nieznacznie jednak poprawia się stopień wyposażenia mieszkań w instalacje, chociaż poziom tego wyposażenia jest relatywnie niski. Poniższa tabela zawiera szczegółowe dane dotyczące ile % ogółu ludności korzysta z instalacji wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie gminy:

Tabela 8. Udział ludności korzystającej z instalacji wodociągowej i kanalizacyjnej w ogólnej ludności zamieszkującej teren gminy Łęka Opatowska

Rodzaj instalacji	2011	2012	2013	2014	2015
wodociągowa	91,8%	92,1%	92,1%	97,8%	97,9%
kanalizacyjna	34,4%	34,4%	34,4%	38,3%	38,3%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych – GUS.

Według statystyk prowadzonych przez GUS 96,9% mieszkań znajdujących się na terenie gminy wyposażonych jest w wodociąg, a łazienkę posiada 87,9% mieszkań.

Tabela 9. Budynki mieszkalne w gminie Łęka Opatowska w latach 2013-2016

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016
Ogółem, w tym	1 200	1 210	1 220	1 233
komunalne	5	5	5	5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

Tabela 10. Mieszkania socjalne w gminie Łęka Opatowska w latach 2012-2015

2012	2013	2014	2015
5	5	5	5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

Deficyt lokali socjalnych oraz zadłużenia lokatorów to dziś jedno z najtrudniejszych kwestii, z jakimi boryka się gmina Łęka Opatowska, realizując zadania w zakresie gospodarki mieszkaniowej. Dodatkowe potrzeby mieszkaniowe gminy w okresie perspektywicznym będą zależały od wzrostu liczby mieszkańców gminy oraz od pożądanego standardu zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych.

2.3.4. Infrastruktura techniczna

Układ drogowy i komunikacyjny

Sieć drogową na terenie gminy Łęka Opatowska tworzą ogólnodostępne drogi publiczne, które ze względu na funkcję jaką pełnią, dzieli się na następujące kategorie: drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne. Zarządcami dróg, którzy w swoim zakresie zadań mają planowanie budowy, modernizację, utrzymanie i ochronę dróg, są następujące jednostki:

- dróg krajowych – Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad w Poznaniu,
- dróg wojewódzkich – Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu,
- dróg powiatowych – Starostwo Powiatowe w Kępnie,
- dróg gminnych – Wójt Gminy Łęka Opatowska.

Najważniejsze znaczenie dla układu komunikacyjnego gminy mają drogi krajowa i wojewódzka, które zapewniają połączenie gminy z innymi ośrodkami powiatu kępińskiego, województwa wielkopolskiego i z gminami jak i województwami ościennymi.

Gmina Łęka Opatowska posiada dobrze rozwinięty układ drogowy:

- droga krajowa nr 11 Kołobrzeg - Koszalin - Piła - Poznań - Ostrów Wielkopolski - Ostrzeszów - Kępno - Kluczbork - Bytom stanowi główny szlak komunikacyjny gminy. Długość drogi na terenie gminy wynosi 10,73 km,
- była droga wojewódzka nr 450 Kalisz - Grabów nad Prosną - Wyszanów - Wieruszów – Opatów – długość drogi na terenie gminy wynosi 6,28 km.

Drogi powiatowe razem z drogą krajową nr 11 i drogą wojewódzką nr 450 zaspokajają potrzeby komunikacyjne społeczności lokalnej.

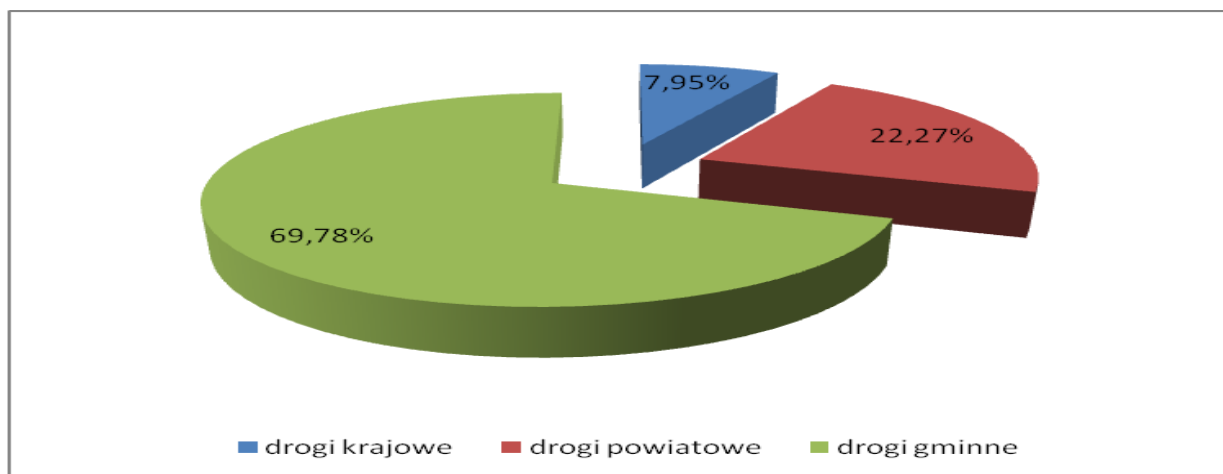
Szkielet dróg gminy Łęka Opatowska opiera się na 8 drogach powiatowych, o łącznej długości ok. 30,9 km, służących zapewnieniu dostępu do dróg wojewódzkich oraz najważniejszych ośrodków w powiecie. W większości są to drogi o niskich parametrach technicznych i różnej nawierzchni. Sieć dróg gminnych ma łącznie długość ok. 96,8 km.

Tabela 11. Szkielet układu drogowego gminy Łęka Opatowska na koniec 2016 r.

Lp.	Rodzaj drogi	Długość ogółem w km	w tym utwardzone w km
1.	drogi krajowe	11,03	11,03
2.	drogi powiatowe	30,885	26,643
3.	drogi gminne	96,785	49,5
	Razem	138,7	87,173

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Łęka Opatowska.

Wykres 2. Struktura dróg w gminie Łęka Opatowska

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Łęka Opatowska.

Długości tych dróg stanowią odpowiednio 7,95% (krajowe), 22,27% (powiatowe) oraz 69,78% (gminne) udziału w całości, co zostało zobrazowane na powyższym wykresie.

Poniżej w ujęciu tabelarycznym przedstawiono wykazy dróg powiatowych przebiegających przez gminę Łęka Opatowska:

Tabela 12. Wykaz dróg powiatowych na terenie gminy Łęka Opatowska

Lp.	Numer drogi	Nazwa odcinka drogi	Określenie odcinka		Długości odcinka (w km)	Rodzaj nawierzchni	Stan drogi (A - dobry, B- zadowalający, C - niezadowalający, D - zły)
			początek	koniec			
1	5699P	Opatów - Wieluń	od dr k nr 11	do granicy województwa	1,37	asfaltowa	B
2	5701P	Świba - Opatów	skrzyżowanie Opatów ul. Radosna - Poznańska	Biadaszki	5,79	asfaltowa	B
3	5694P	Laski - Zmysłona	granica gminy z miejscowością Laski	skrzyżowanie z dr 5695P	3,81	gruntowa	C

Lp.	Numer drogi	Nazwa odcinka drogi	Określenie odcinka		Długości odcinka (w km)	Rodzaj nawierzchni	Stan drogi (A - dobry, B- zadowalający, C - niezadowalający, D - zły)
			początek	koniec			
4	5695P	Słupia - Łęka Opatowska	granica gminy z miejscowością Słupia	Skrzyżowanie z dr 5696P	4,085	część asfaltowa część gruntowa	część B część C
5	5696P	Łęka Opatowska - Opatów	skrzyżowanie z dr pow. 5700P	skrzyżowanie z byłą drogą woj.. 450	2,8	asfaltowa	B
6	5697P	Siemianice - Kuźnica Słupska	skrzyżowanie z dr pow. 5694P	skrzyżowanie z dr k nr 11	6,96	część asfaltowa część gruntowa	część B część C
7	5698P	Siemianice - Gola	skrzyżowanie z dr k nr 11	granica województwa	1,58	asfaltowa	D
8	5700P	Raków - Łęka Opatowska	skrzyżowanie z dr k nr 11	skrzyżowanie z dr pow. 5697P	4,49	asfaltowa	C
			Razem		30,885		

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Łęka Opatowska.

Najniższą kategorię połączeń stanowią drogi gminne, które zaliczone są do klasy L - drogi lokalne. Drogi gminne stanowią uzupełnienie sieci dróg wyższego rzędu. Z uwagi na niskie parametry techniczne dróg gminnych – VI i VII, klasie technicznej L i D, służą głównie obsłudze rolnictwa oraz terenów mieszkaniowych. Na terenie gminy znajduje się 96,8 km dróg gminnych.

Gmina posiada dobrze rozbudowaną sieć gminnych dróg publicznych. Stan gminnych dróg publicznych obecnie nie zagraża bezpośrednio bezpieczeństwu ruchu, natomiast znacząco wpływa na komfort poruszania się nimi. Stan techniczny dróg gminnych w wielu miejscach wymaga poniesienia przez gminę dużych nakładów inwestycyjnych z uwagi na niski komfort poruszania się nimi. Poprzez wielokierunkowe działania samorządu następuje ciągła poprawa jakości stanu technicznego dróg.

Stan nawierzchni chodników w gminie Łęka Opatowska jest dobry. Naprawa lub budowa nowych odbywa się systematycznie zgodnie z potrzebami, jednak ich liczba jest niewystarczająca. Istniejące elementy infrastruktury ruchu pieszego są takie, na jakie pozwoliły parametry, nie wszędzie mogła być zrealizowana wymagana szerokość i ciągłość.

W chwili obecnej infrastruktura w zakresie miejsc parkingowych jest wystarczająca, jednak ich nawierzchnia wymaga zmian. Nie przewiduje się budowy nowych parkingów z uwagi na brak takiej potrzeby.

W obecnej sieci transportu publicznego ilość przystanków jest wystarczająca, nie planuje się lokalizacji nowych przystanków. Część przystanków jest w stanie bardzo dobrym, część wymaga przebudowy z obecnie murowanych na wiaty przystankowe szklane. Przystanki wymagają jeszcze wymiany pojemników na odpady.

Niezadowalający stan części infrastruktury drogowej na obszarze gminy, generuje działania z zakresu ich przebudowy i modernizacji, a także budowy chodników w celu zapewnienia bezpieczeństwa jej użytkowania. Rozbudowana, wysokiej jakości infrastruktura techniczna i komunikacyjna jest gwarantem rozwoju przedsiębiorczości oraz zainteresowania potencjalnych inwestorów zewnętrznymi gminą Łęka Opatowska, a tym samym warunkiem rozwoju gospodarczego obszaru.

Infrastruktura rowerowa⁶

W gminie Łęka Opatowska brak jest urządzonych ścieżek rowerowych będących uzupełnieniem układu drogowego gminy. Występuje natomiast Turystyczny Szlak Rowerowy „Wrota Wielkopolski”, powstały z inicjatywy Fundacji Wrota Wielkopolski i jest częścią Programu Unii Europejskiej LEADER. „Wrota Wielkopolski” jako szlak rowerowy wpisany został przez Komisję Turystyki Kolarskiej Zarządu Głównego PTTK pod nr PKE-220n do rejestru szlaków rowerowych. Turystyczny Szlak Rowerowy „Wrota Wielkopolski” przebiega przez cztery gminy: Baranów, Łęka Opatowska, Rychtal i Trzcinica, a jego długość to 80,1 km po drogach asfaltowych i leśnych ścieżkach. Szlak rowerowy oznaczony kolorem niebieskim, trasa średnio trudna przeznaczona nie tylko dla turystów poruszających się rowerem, ale również dla turystów pieszych. Zaplanowany szlak rowerowy umożliwia dotarcie do różnych ciekawostek kulturowych, zabytków oraz atrakcji turystycznych, jakie proponują nam gminy.

Komunikacja autobusowa

Przewozy pasażerskie są wykonywane przez PKS oraz przewoźników prywatnych. Regionalna i podmiejska komunikacja PKS jest w dużej mierze wypierana przez mniejszych przewoźników, jak również przez podróżnych przemieszczających się własnymi środkami transportu. Sieć połączeń komunikacji autobusowej - obsługująca miejscowość Łęka Opatowska, dzięki jej korzystnemu położeniu komunikacyjnemu – jest dość dobrze rozwinięta i zapewnia w miarę częste połączenia. Dzięki połączeniom autobusowym można dotrzeć do wielu miejscowości gminy oraz najbliższych miast.

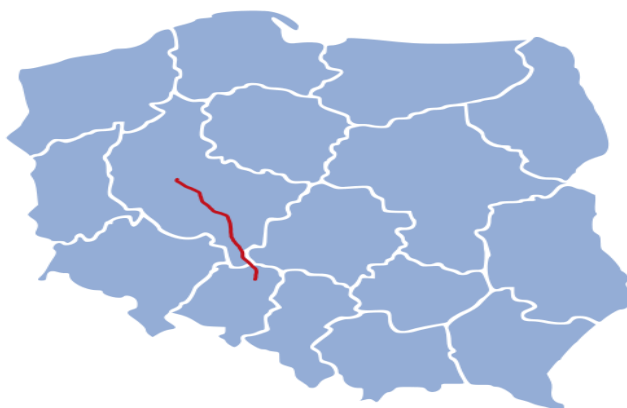
Infrastruktura i komunikacja kolejowa

Przez południowo – zachodnią część gminy na odcinku 9,0 km przebiega linia kolejowa nr 272 o znaczeniu państwowym relacji Kluczbork – Ostrów Wielkopolski – Poznań. Linia dwutorowa, zelektryfikowana, obsługująca transport pasażerski i towarowy. Część infrastruktury kolejowej gminy stanowi również dworzec kolejowy w miejscowości Łęka Opatowska. Budynek powstały w latach

⁶ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łęka Opatowska, Łęka Opatowska, 2009, s. 53.

dwudziestych XX w. obecnie używany nie zgodnie z przeznaczeniem tzn. jako obiekt mieszkalny. Dworzec kolejowy posiada dwa perony oraz dodatkowe tory zdadne do eksploatacji. Z uwagi na likwidację stacji kolejowej w Łęce Opatowskiej, obsługa transportu pasażerskiego odbywa się poprzez stacje kolejowe zlokalizowane w sąsiednich gminach tj. stacja Kostów (gmina Byczyna) oraz stacja Słupia (gmina Baranów)⁷. W latach 2014-2015 na stacji i przyległych szlakach przeprowadzono rewitalizację linii kolejowej.

Rysunek 3. Przebieg linii kolejowej nr 272 Kluczbork –Poznań Główny

Źródło: zasoby internetowe https://pl.wikipedia.org/wiki/Linia_kolejowa_nr_272#/media/File:POL_rail_272_map.svg z dn. 13.04.2017 r.

Komunikacja lotnicza

Gmina Łęka Opatowska oddalona jest o ok. 100 km od Portu Lotniczego we Wrocławiu. Dzięki temu mieszkańcy mają dostęp do portów lotniczych całego świata, który można stwierdzić, że jest dość komfortowy. Założenie Unii Europejskiej mówi, że "komfort inwestycyjny i turystyczny" mieści się w granicach do 60 km od najbliższego międzynarodowego portu lotniczego. Z uwagi na niewielką odległość ta forma komunikacji z gminą jest dość atrakcyjna i stwarza możliwość przy organizacji zbiorowego wypoczynku z odległych krańców Europy czy innych kontynentów.

Gospodarka wodno – ściekowa

Ważnym aspektem rozwoju infrastrukturalnego gminy jest wyposażenie w sieć wodociągową i kanalizacyjną. Sektor wodociągowo - kanalizacyjny pełni bowiem ważną rolę, zarówno w funkcjonowaniu gospodarki lokalnej, jak i w zakresie zaspokajania podstawowych potrzeb bytowych społeczności lokalnej. Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym zaspokajanie potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. Do zadań własnych zalicza się m.in. zadania

⁷ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łęka Opatowska, Łęka Opatowska, 2009, s. 52.

o charakterze użyteczności publicznej, czyli: funkcjonowanie wodociągów, zaopatrzenie w wodę, kanalizację, usuwanie i oczyszczanie ścieków komunalnych, utrzymanie czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk, a także unieszkodliwianie odpadów komunalnych, zaopatrzenie w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz. Sprawy z zakresu wodociągów i kanalizacji są więc obligatoryjnym zadaniem własnym gminy.

Sieć wodociągowa

Poziom zwodociągowania gminy na koniec 2016 r. wynosił ok. 99%. Wszystkie jednostki osadnicze są zwodociągowane. Zasoby wodne pokrywają pełne zapotrzebowanie użytkowników gminy – wydajność ujęć wody jest wystarczająca dla zapewnienia zaopatrzenia w wodę dla potrzeb mieszkańców (na potrzeby bytowe oraz dla chowu zwierząt) i przemysłu. Jednak w dłuższej perspektywie czasowej wymagana jest budowa nowych ujęć wody. Według statystyk prowadzonych przez Urząd Gminy długość sieci wodociągowej na terenie gminy w 2016 r. wynosiła 66 km i w porównaniu z 2013 r. wzrosła o prawie 2,5 km. W tym samym czasie liczba przyłączy do budynków mieszkalnych wynosiła 1297.

Tabela 13. Stan infrastruktury wodociągowej na terenie gminy Łęka Opatowska w latach 2013-2016

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016
Długość sieci wodociągowej (km)	63,56	63,56	63,98	66
Długość przyłączy prowadzących do budynków (km)	28,98	29,4	30	30,4
Liczba przyłączy prowadzących do budynków (szt.)	1261	1279	1290	1297
Liczba podłączonych gospodarstw domowych (szt.)	1236	1251	1262	1269
% ogółu ludności korzystający w sieci wodociągowej	97	97	97	97
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (na 1 mieszkańca) w m ³	40,7	41,8	47,7	36,4
Liczba stacji uzdatniania wody (technologia)	4	4	4	4
Liczba ujęć wody	6	6	6	6
Liczba wodociągów grupowych	4	4	4	4
Podmiot odpowiedzialny za zaopatrzenie w wodę	Gmina Łęka Opatowska			
Liczba studni	9	9	9	9
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	5316	5327	5295	5308

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Łęka Opatowska.

Gmina wodę do celów komunalnych i przemysłowych pozyskuje z czterech ujęć podziemnych. Wszystkie studnie głębinowe na obszarze gminy ujmują wody poziomu

czwartorzędowego. Wody powierzchniowe wykorzystywane są jedynie do celów nawodnień w rolnictwie i leśnictwie.

Studnie głębinowe zasilające sieci wodociągowe gminy znajdują się:

- SUW Marianka Siemieńska – 3 studnie,
- SUW Opatów – 2 studnie,
- SUW Trzebień – 1 studnia,
- SUW Łęka Opatowska – 2 studnie awaryjne (nieużywane), 1 studnia Nr 4 znajdująca się w obrębie Trzebień zasilająca SUW Łęka Opatowska (przy drodze krajowej nr 11).

Istnieje możliwość podłączenia nowych użytkowników. Potrzebna jest modernizacja 3 stacji uzdatniania wody. Sieć wodociągowa została wybudowana w 1971 r. i ciągle jest rozbudowywana. Jej stan określa się jako dobry.

Ludność w procentach ogółu ludności korzystająca z instalacji wodociągowej w gminie w 2016 r. wynosiła – 97%, co daje 2 miejsce w powiecie kępińskim oraz 91 miejsce w województwie wielkopolskim. W samym powiecie kępińskim - 97,1% ludności korzystało z sieci wodociągowej.

Stopień wyposażenia mieszkań w instalacje wodociągowe w gminie jest wysoki i utrzymuje się w analizowanym okresie na niezmiennym poziomie - 96,9% przez cały badany okres.

Potencjalne zagrożenie dla wód powierzchniowych i podziemnych stanowi niedostateczny rozwój sieci kanalizacyjnej (według danych Urzędu Gminy ok. 32% ludności korzysta z sieci kanalizacyjnej). Ścieki gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych, tzw. szambach, w często nieszczelnych, co, jak wykazuje praktyka, jest częstym zjawiskiem i/lub wylewania ścieków w przypadkowe miejsca. Źródłem zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych mogą być nawozy, zarówno sztuczne jak i organiczne oraz chemiczne środki ochrony roślin stosowane w rolnictwie. Przy nieprawidłowym składowaniu następuje zanieczyszczenie wód gruntowych znacznie stężonymi składnikami nawozu, oddziałującymi na środowisko przez dłuższy czas. Poza tym stanowią one potencjalne źródło zanieczyszczenia sanitarnego organizmami chorobotwórczymi. Zanieczyszczone wody powierzchniowe odgrywają ważną rolę w zasilaniu wód podziemnych, a istniejące warunki litologiczne stwarzają możliwości infiltracji skażeń z gleby, a pośrednio także z atmosfery w ich głąb. Zawodzi także infrastruktura techniczna – wodociągowanie następuje szybciej niż budowa systemów kanalizacji sanitarnej wraz z oczyszczalniami ścieków o odpowiedniej przepustowości. Oprócz tego istnieją nielegalne zrzuty nieczystości płynnych do rowów lub na powierzchnię. Wszystkie te czynniki sprawiają, że stosunki wodne na analizowanym obszarze uległy zmianom nie tylko ilościowym, ale przede wszystkim jakościowym.

Zgodnie z wyznaczonymi kierunkami zagospodarowania przestrzennego gminy w obszarze infrastruktury wodociągowej przewiduje się rozbudowę sieci wodociągowej, w miarę przyrostu terenów zabudowanych. Przewiduje się też podejmowanie niezbędnych działań dla zapewnienia właściwej jakości dostarczanej użytkownikom wody.

Gospodarka ściekowa na terenie gminy obejmuje głównie zakres zagospodarowania ścieków komunalnych. Zgodnie z aktualizacją Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (zmniejszenie aglomeracji do tylko tych miejscowości które posiadają kanalizację) stopień skanalizowania gminy kształtuje się na poziomie 99,7%, biorąc pod uwagę całą gminę 32,3%, tym samym jest niższy od stopnia zwodociągowania (zbiorowy system odprowadzania ścieków komunalnych nie rozwija się zatem równolegle do rozbudowy układu wodociągowego). Średni stopień skanalizowania zagraża rozwojowi gminy, utrudniając tym samym rozwój gospodarczy i wpływając negatywnie na jakość życia mieszkańców. W celu poprawy sytuacji niezbędna jest budowa nowych sieci kanalizacyjnych obsługujących kolejne miejscowości.

Gminę obsługuje jedna oczyszczalnia ścieków zlokalizowana w Opatowie. Jest to oczyszczalnia biologiczno – mechaniczna o przepustowości docelowej 400 m³/d. Sieć kanalizacyjna w gminie Łęka Opatowska została wybudowana latach 2006-2011. Na koniec 2016 r. sieć liczyła 28,5 km oraz 573 sztuki przyłączy. Według danych pochodzących z Urzędu Gminy w Łęce Opatowskiej na koniec 2016 r. na terenie gminy z sieci kanalizacyjnej korzystało około 32% mieszkańców.

Tabela 14. Stan infrastruktury ściekowej na terenie gminy Łęka Opatowska w latach 2013-2016

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016
Długość sieci kanalizacyjnej (km)	28,21	28,21	28,21	28,5
Długość przyłączy prowadzących do budynków (km)	0,91	0,95	0,96	0,97
Liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych (szt.)	557	566	569	573
Liczba podłączonych gospodarstw domowych (szt.)	436	445	448	451
% ogółu ludności korzystający w sieci kanalizacyjnej	25	25	32	32
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (dam ³) - 1 dam ³ = 1000 m ³	64	59	59	67

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Łęka Opatowska.

Ustawa z dn. 18.07.2001 r. Prawo Wodne (Dz. U. 2012, poz. 145 ze zm.) nakłada na gminy obowiązek prowadzenia ewidencji zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków w celu kontroli częstotliwości ich opróżniania oraz opracowania planu rozwoju sieci kanalizacyjnej. Według danych z Urzędu Gminy na koniec 2016 r. zaewidencjonowanych było ok. 915 sztuk zbiorników bezodpływowych. Natomiast liczba przydomowych oczyszczalni ścieków – na koniec 2015 r. wynosiła - 28 sztuk, na koniec 2016 r. - 37 sztuk. Stan techniczny zbiorników bezodpływowych jest trudny do określenia. Istnieje uzasadnione prawdopodobieństwo, że część

zbiorników jest nieszczelna, w związku z tym może ulec pogorszeniu stan czystości wód powierzchniowych i podziemnych.

W związku z tym, że sieć wodno-kanalizacyjna jest jednym z podstawowych elementów warunkujących rozwój mieszkalnictwa i przedsiębiorczości na każdym terenie, to gmina Łęka Opatowska systematycznie i w miarę zapotrzebowania realizuje inwestycje w tym zakresie. Gmina stara się zapewnić podłączenie do sieci wodociągowej nowym gospodarstwom domowym. W sytuacji, gdzie nie ma możliwości podłączenia do sieci kanalizacji sanitarnej, nieczystości płynne gromadzone są w szczelnych zbiornikach bezodpływowych oraz, coraz częściej budowanych, przydomowych oczyszczalni ścieków. Natomiast rozbudowa sieci kanalizacyjnej następuje w pierwszej kolejności na obszarze gminy o większych skupiskach mieszkańców, gdzie rozbudowa ta jest uzasadniona i opłacalna ekonomicznie. W przypadku terenów, gdzie podłączenie do sieci kanalizacyjnej jest nieopłacalne, instalowane są głównie bezodpływowe zbiorniki. Tym samym należy zakładać, że rozwój budownictwa mieszkaniowego na terenie gminy (a tym samym wzrost gęstości zaludnienia w poszczególnych miejscowościach) przyczyni się do rozwoju sieci kanalizacyjnej i przydomowych oczyszczalni ścieków, co wpłynie w konsekwencji na dalszy wzrost jej atrakcyjności osadniczej. Z kolei w przypadku terenów inwestycyjnych konieczne będzie wcześniejsze uzbrojenie tych terenów w infrastrukturę wodno-ściekową, co zachęci potencjalnych inwestorów do inwestowania na tym terenie.

Priorytetowe działania gminy na rzecz poprawy warunków infrastrukturalnych w tym zakresie powinny obejmować dalszą rozbudowę i modernizację sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz objęcie jej zasięgiem jak największej liczby mieszkańców, również tych, którzy znajdują się poza obszarem zaktualizowanej aglomeracji. System szamb, z którego korzystają obszary gminy niemające dostępu do sieci kanalizacyjnej, stwarza zagrożenie przedostawania się ścieków bytowych przez nieszczelne zbiorniki do gleb i wód. Pozostaje także problem wywożenia ścieków na nielegalne wylewiska.

Odprowadzanie wód opadowych

Aktualnie na terenie gminy nie jest uregulowana kwestia gospodarki ściekami opadowymi. Priorytetowym zadaniem w tym zakresie, zgodnie z *założeniem Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Łęka Opatowska na lata 2015- 2020*, jest uporządkowanie gospodarki ściekami opadowymi poprzez budowę, rozbudowę i modernizację kanalizacji deszczowej oraz urządzeń podczyszczających.

Od stycznia 2012 r. zaczęła obowiązywać znowelizowana ustawa o utrzymaniu porządku i czystości w gminie, która to nakłada na gminy inne, bardziej systemowe i szersze obowiązki w zakresie gospodarki odpadami. System gospodarki odpadami na terenie gminy Łęka Opatowska oparty jest o Ustawę z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2016 r. poz. 250 t. j.), obowiązujące prawo miejscowe w tym zakresie, założenia zapisane w Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2012-2017. W wyniku zmian systemowych gmina przejęła obowiązki właścicieli nieruchomości z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi. Lokalnym dokumentem strategicznym w tym względzie jest Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Łęka Opatowska. Aktualnie obowiązuje dokument podjęty uchwałą Nr XVI/71/2015 Rady Gminy Łęka Opatowska z dnia 16 grudnia 2015 r.

Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych na terenie gminy Łęka Opatowska w roku 2016 realizowało Przedsiębiorstwo Komunalno-Transportowe „WENCEL” z siedzibą w Kępnie, wyłonione na podstawie przeprowadzonego postępowania przetargowego w 2015 r., a obowiązującego do 30 czerwca 2017 r.

Od lipca 2013 r. gospodarowanie odpadami komunalnymi odbywa się w ramach regionów oraz w oparciu o regionalne i zastępcze instalacje do przetwarzania odpadów. Gmina Łęka Opatowska należy do Regionu IX, w którym wskazano 12 instalacji zastępczych w tym składowisko w Mianowicach, gmina Kępno. Uchwałą nr XLIX/962/14 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 29 września 2014 roku w sprawie zmiany uchwały Nr XXV/441/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 sierpnia 2012 roku w sprawie wykonania Planu gospodarki odpadami województwa wielkopolskiego na lata 2012-2017, wskazano Zakład Zagospodarowania Odpadów Olszowa, posiadający statut regionalnej instalacji przetwarzania odpadów komunalnych w Regionie IX gospodarki odpadami. Wobec powyższego i zgodnie z art. 9e ust. 2 u.c.p.g podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości jest obowiązany do przekazywania zmieszanych odpadów komunalnych, pozostałości z sortowania odpadów komunalnych do ZZO Olszowa.

Z danych uzyskanych od podmiotów odbierających odpady oraz z RIPOK-u wynika, iż w roku 2016 w instalacji wszystkie zmieszane odpady komunalne pochodzące z terenu gminy Łęka Opatowska zostały poddane przetwarzaniu. W wyniku mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych powstało 24,866 [Mg] odpadów o kodzie 19 12 12 przeznaczonych do składowania powstałych po sortowaniu odpadów selektywnie zebranych oraz 181,388 [Mg]

⁸ Opracowano na podstawie *Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi dla Gminy Łęka Opatowska za rok 2016 r., 2017.*

odpadów o kodzie 19 12 12 przeznaczonych do składowania powstałych po sortowaniu zmieszanych odpadów komunalnych. Rok wcześniej, tj. w 2015 r. odebrano 17,17 [Mg] odpadów selektywnie zebranych oraz 248,538 [Mg] zmieszanych odpadów komunalnych. Zestawiając powyższe dane można zauważyć ok. 27% spadek masy odpadów komunalnych zmieszanych. Jest to w pełni uzasadnione, a wynika ze wzrostu zbierania selektywnego odpadów, jest także miernikiem stabilizowania systemu gminnego.

Właściciele nieruchomości jednorodzinnych wyposażeni są w pojemniki na odpady komunalne niesegregowane - zmieszane o pojemnościach: 110 l, 120 l i 240 l. W przypadku lokali wielolokalowych zastosowano kontenery 1100 l i 7000 l. Odpady segregowane z zabudowy jednorodzinnej odbierane są w pojemnikach 110 l, 120 l, 240 l lub oznaczonych workach, natomiast lokale wielolokalowe posiadają pojemniki o pojemności 1100 l.

Segregację odpadów podzielono na trzy frakcje:

- pojemnik lub worek żółty - tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe oraz metale, papier, tektura;
- pojemnik lub worek zielony - szkło.

Dodatkowo w ciągu roku przeprowadzono dwie zbiórki odpadów wielkogabarytowych.

W oczyszczalni ścieków w Opatowie zlokalizowany jest punkt zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Dodatkowo na terenie oczyszczalni ścieków dzięki ZZO Olszowa został usytuowany kontener z przeznaczeniem na odpady wielkogabarytowe. Ponadto mieszkańcy mają możliwość oddania przeterminowanych leków do specjalnych pojemników zlokalizowanych w Punktach Aptecznych w Opatowie i Łęce Opatowskiej. Mieszkańcy mieli możliwości korzystania PSZOK-u zlokalizowanego przy ZZO Olszowa. Do punktu mieszkańcy mogli przekazywać odpady niebezpieczne i inne niż niebezpieczne, zwane potocznie problemowymi.

W związku z wejściem w życie zmian do ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w lipcu 2013 r., wszyscy mieszkańcy gminy mają obowiązek złożenia deklaracji na odbiór i zagospodarowanie odpadów w Urzędzie Gminy Łęka Opatowska.

Liczba mieszkańców, wynikająca z deklaracji opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, na koniec 2016 r. wynosiła 4927 osób (w 2015 r.- 4920 osób). Zbiórkę selektywną zadeklarowało ok. 87% mieszkańców, podobnie jak w 2015 r.

Tabela 15. Selektywna zbiórka odpadów z terenu miasta i gminy Łęka Opatowska w latach 2013-2015 (dot. wszystkich nieruchomości – w Mg)

Wyszczególnienie	2013	2014	2015
Makulatura (t)	0,6	0,03	22,5
Szkło (t)	49,8	71,2	98,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Łęka Opatowska.

Gmina Łęka Opatowska wywiązuje się z obowiązku narzuconego na gminę ustawowo osiągając wymagany prawem poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła odebranych z terenu gminy. Według sprawozdań gminy nie osiągnięto założonych wskaźników poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych w 2013 i 2014 r.

Tabela 16. Informacja o wymaganych i osiągniętych poziomach recyklingu oraz ograniczeniach masy odpadów ulegających biodegradacji w latach 2013-2015

Wyszczególnienie	2013	2014	2015
wymagany poziom / poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła	12/18	14/21	16/41
wymagany poziom / poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania	50/133	50/103	50/0
wymagany poziom / poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych	36/0	38/0	40/100

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Łęka Opatowska.

Na terenie gminy brak jest aktualnie potrzeb inwestycyjnych związanych z gospodarką odpadami.

Priorytetowym zadaniem dla gminy w tym obszarze na lata następne jest uświadamianie mieszkańców gminy w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi w celu ograniczenia ilości wytwarzanych odpadów komunalnych oraz racjonalnego sortowania odpadów komunalnych w celu osiągnięcia przez Unię Europejską poziomów odzysku i recyklingu odpadów.

Na terenie gminy ciągle istnieje problem z powstawaniem nielegalnych wysypisk odpadów w pobliskich lasach jak i rowach melioracyjnych, a nasilający się w okresie letnim. Praktykowany jest także zwyczaj palenia odpadów (bardzo często tworzyw sztucznych) w indywidualnych gospodarstwach.

Zaopatrzenie w gaz

Gmina w dalszym ciągu nie posiada sieci gazowej. Pomimo, iż w sąsiadujących gminach (Trzcinica i Baranów) istnieją gazociągi wysokiego ciśnienia i jest możliwość doprowadzenia gazu. Mieszkańcy na dzień dzisiejszy korzystają z gazu w butlach do celów kuchennych. Z racji na brak

sieci gazociągowej nie jest możliwe korzystanie z gazu jako istotnego źródła energii⁹. W przyszłości zakłada się możliwość zgazyfikowania gminy i przekształcanie dotychczasowych systemów ogrzewania na systemy ekologiczne.

Zaopatrzenie w ciepło

Na terenie gminy Łęka Opatowska potrzeby ciepłe mieszkańców zaspokajane są ze źródeł lokalnych. Energię ciepłą do budynków użyteczności publicznej jak i podmiotów gospodarczych dostarczają lokalne kotłownie. Budynki mieszkalne ogrzewane są za pomocą indywidualnych piecy opalanych przede wszystkim węglem lub koksem. Bardzo rzadko zdarza się, aby jako źródło ogrzewania wykorzystywana była biomasa¹⁰.

Tabela 17. Stan infrastruktury ciepłej na terenie gminy Łęka Opatowska w latach 2013-2016

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016
Długość sieci ciepłej (m) łącznie	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych
Ludność korzystająca z sieci ciepłej (osoba)	115	130	128	131
Ilość kotłowni lokalnych	2	2	2	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Łęka Opatowska.

W kontekście gospodarki ciepłej istotne jest budowanie postaw ekologicznych wśród mieszkańców gminy oraz dbałość o termomodernizację gospodarkę energetyczną budynków użyteczności publicznej i obiektów prywatnych.

Telekomunikacja

Dostępność mieszkańców gminy Łęka Opatowska do infrastruktury telekomunikacyjnej systematycznie wzrasta. Dzieje się to za sprawą telefonii stacjonarnej, jak i coraz powszechniejszego dostępu mieszkańców do usług telefonii komórkowej. W gminie znajdują się 4 stacje bazowe sieci telefonii komórkowej, z czego 2 znajdują się w samej Łęce Opatowskiej. Istniejąca infrastruktura zapewnia mieszkańcom gminy pełen dostęp do usług telekomunikacyjnych.

⁹ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Łęka Opatowska, 2009, s. 60.

¹⁰ Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Łęka Opatowska na lata 2015- 2020, 2015, s. 81.

2.4. GOSPODARKA

2.4.1. Rolnictwo

Rolnictwo stanowi jedną z ważniejszych funkcji w zagospodarowaniu przestrzeni gminy, ze względu na występowanie użytków rolnych na 70% powierzchni. Stanowi również jedną z podstawowych form działalności gospodarczej i źródło utrzymania dużej części mieszkańców.

Uwarunkowania glebowe

Gleby na terenie gminy Łęka Opatowska są zróżnicowane. Podstawę tworzą gleby piaskowe takie jak rdzawe, bielcowe, płowe i brunatne wywodzące się z ubogich skał macierzystych oraz gliny i pyły występujące na obszarze środkowej i południowej części gminy w rejonie Rakowa i Siemianic. Gleby najlepsze jakościowo znajdują się w paśmie centralnym między Łęką Opatowską i Opatowem. Pod użytki zielone przeznaczone są gleby z niższych partii terenu w dolinie rzeki Proсны i Pomianki należą do nich gleby pochodzenia organicznego (mady i torfy). Pod względem klasyfikacji na obszarze gminy przeważają gleby średniej jakości (klasa IVa i IVb), których procentowo jest 36,5%, gleby słabe (V klasa) - 34,5% i najslabsze (VI klasa) - 24,7% udział w powierzchni gruntów. Występują też gleby dobrej i średnio dobrej jakości (klasa IIIb) zajmują 4,3%, w tym takie, które są objęte ochroną na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2004 r. Nr 121 poz. 1266 z późn. zm).

Rolnicza przestrzeń produkcyjna to jeden z ważnych walorów gospodarczych gminy, główny potencjał gminy, podstawa głównych funkcji gminy. Zatem rolnicza przestrzeń produkcyjna, w szczególności dotycząca najlepszych gruntów klas II i III wymaga ochrony.

Pod względem przydatności rolniczej gruntów ornych gminy gleby należące do kompleksu żytniego bardzo dobrego i pszennego dobrego występują pasem w centralnej części gminy między Łęką Opatowską i Opatowem oraz w południowej części gminy w rejonie Rakowa i Siemianic. Spore powierzchnie w północnej i centralnej części zajmują gleby należące do kompleksu żytniego słabego i bardzo słabego.

Gleby na terenie gminy Łęka Opatowska narażone są na degradację spowodowaną dwoma wyróżniającymi się czynnikami:

- degradacja naturalna, na którą składają się siły przyrody oraz nieprawidłowe użytkowanie rolnicze przez człowieka;
- degradacja chemiczna gdzie znaczenie mają warunki atmosferyczne i sztuczne kwaśne nawozy¹¹.

¹¹ *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Łęka Opatowska*, 2009, s. 19.

Jakość gleb jest więc bardzo istotnym czynnikiem wpływającym na rozwój rolnictwa, warunkującym wysokość i jakość uzyskiwanych plonów. W celu przeciwdziałania degradacji konieczne jest uwzględnienie stopniowej zmiany struktury użytkowania gleb. Na terenie gminy Łęka Opatowska (na glebach bardzo słabych), powinna ona postępować w kierunku ograniczania pól uprawnych na rzecz lasów i użytków zielonych oraz zadrzewień śródpolnych, które najlepiej chronią glebę.

Gospodarstwa rolne

Podstawowym źródłem utrzymania ludności mieszkającej na terenie gminy jest rolnictwo, które gospodaruje na areale 5417 ha użytków rolnych, co stanowi 70% powierzchni gminy, w tym łąki zajmują powierzchnię 12,3%, sady 0,8%, pastwiska 3,6%, zaś grunty orne 79,7% ogólnej powierzchni użytków rolnych.

Według stanu na 31.12.2016 r. na terenie gminy funkcjonowało 646 gospodarstw, z tego 57% stanowi 369 gospodarstw rolnych, reprezentujących siedliska o areale do 5,0 ha. Wymieniona wyżej grupa gospodarstw jest potencjalnym twórcą przechodzenia na pozarolnicze źródła utrzymania. Natomiast grupa gospodarstw powyżej 10 ha, tj. 131 siedlisk, stanowi udział 20% gospodarstw. Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego wynosi ok. 8,4 ha. Poniżej w tabeli przedstawiono na przestrzeni 4 analizowanych lat liczbę gospodarstw rolnych według powierzchni oraz ich udział w procentach (dot. 2016 r.).

Tabela 18. Struktura gospodarstw rolnych w gminie Łęka Opatowska w latach 2013-2016

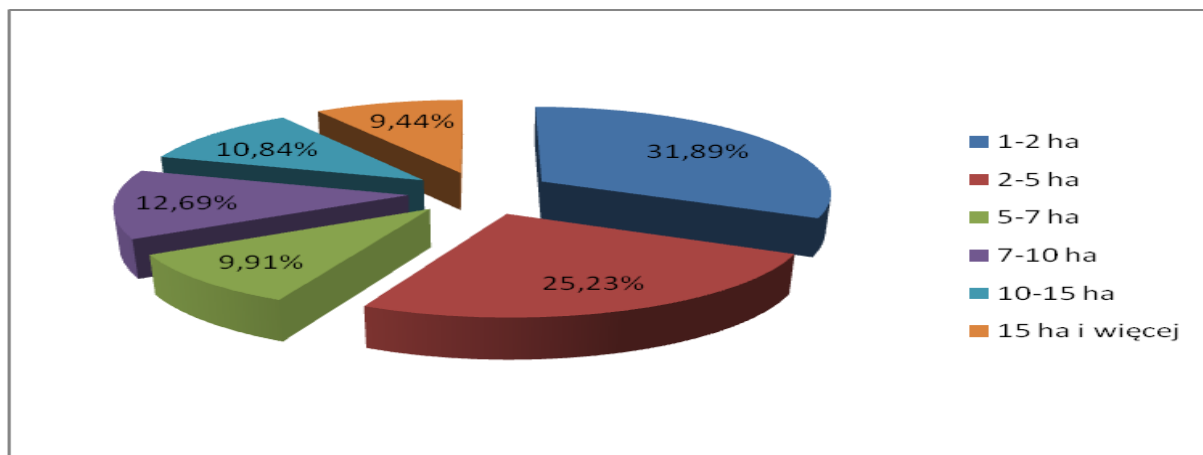
	Liczba gospodarstw (w szt.)				Udział (%) dot. 2016 r.
Powierzchnia gospodarstwa	2013	2014	2015	2016	-
1-2 ha	208	208	208	206	31,89%
2-5 ha	158	159	161	163	25,23%
5-7 ha	68	69	70	64	9,91%
7-10 ha	96	92	82	82	12,69%
10-15 ha	70	70	70	70	10,84%
15 ha i więcej	55	55	62	61	9,44%
Razem	655	653	653	646	100,00%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Łęce Opatowskiej.

Jak wynika z przedstawionych danych, porównując rok 2016 do 2012, nastąpił spadek liczby gospodarstw rolnych łącznie o 9. Najwięcej zlikwidowano gospodarstw o powierzchni 7-10 ha (14), natomiast w tym czasie przybyło 6 gospodarstw o powierzchni 15 ha i więcej oraz 5 gospodarstw o powierzchni 2-5 ha.

Ograniczenie możliwości większego rozwoju produkcji rolnej, wynika z dużej liczby indywidualnych gospodarstw rolnych o bardzo małej powierzchni – do 1 ha. Z punktu ekonomicznego takie gospodarstwa są nie rentowne i nie zapewniają utrzymania ich właścicielom. Jednak szansą rozwoju dla małych gospodarstw rolnych jest agroturystyka oraz rolnictwo ekologiczne.

Wykres 3. Struktura procentowa gospodarstw rolnych w gminie Łęka Opatowska w roku 2016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Łęce Opatowskiej.

W strukturze hodowli zwierząt na terenie gminy przeważają gospodarstwa zajmujące się chowem trzody chlewnej oraz bydła.

Agroturystyka

Gmina Łęka Opatowska ma charakter rolniczo – leśny z wzrastającym znaczeniem turystyki i agroturystyki, co uwarunkowane jest pięknem krajobrazu, jak również działalnością podmiotów usługowo - handlowych. W związku z poszukiwaniem przez rolników dodatkowych źródeł dochodu obserwuje się wzrost zainteresowania tworzeniem gospodarstw agroturystycznych.

Niewątpliwie bardzo ważnym elementem oferty gminy jest możliwość połączenia wypoczynku i rekreacji w oparciu o istniejące zasoby naturalne, jak i przebywanie w środowisku wiejskim, tworzącym klimat kontaktu z naturą, zdrową żywnością, otwartością i naturalnością właścicieli kwater i gospodarstw agroturystycznych. Konkurencja na rynku usług turystycznych jest bardzo duża, stąd niezbędna jest promocja i stworzenie atrakcyjnej, zróżnicowanej, nakierowanej na klienta oferty agroturystycznej. Miejscowości: Siemianice, Marianka Siemieńska, Opatów (tereny leśne przy ul. Szpot), Raków mają wskazania dla ukierunkowania na agroturystykę.

2.4.2. Leśnictwo

Podstawą działania w przestrzeni leśnej jest praktyczna realizacja zasady trwałego i zrównoważonego rozwoju, łączącej wymogi rozwoju gospodarczego z potrzebami ochrony przyrody w długim horyzoncie czasowym i w sposób uwzględniający potrzeby przyszłych pokoleń. Takie ujęcie nadaje wyższą rangę funkcjom ekologicznym i społecznym lasów oraz priorytet takim celom gospodarki leśnej jak: zachowanie trwałości lasów i ich korzystnego wpływu na środowisko oraz powszechna ochrona przyrody w lasach. Natomiast wielkość pozyskiwanego surowca drzewnego powinna wynikać z potrzeb hodowlanych i ochronnych drzewostanów oraz uwzględniać pełnione przez las funkcje ekologiczne i społeczne. Społeczno-gospodarczy rozwój gminy powinien opierać się na pełnym i wszechstronnym wykorzystaniu lasów, przy założeniu konieczności społecznego udziału w kosztach ekologizacji leśnictwa oraz w różnorodnych działaniach na rzecz ochrony lasów i edukacji ekologicznej.

Zasoby leśne są najważniejszym zasobem przyrodniczym gminy. Gmina Łęka Opatowska charakteryzuje wysokim wskaźnikiem lesistości (25,3%) wśród gmin powiatu kępińskiego (dla porównania - lesistość powiatu wynosi 19,8%, lesistość województwa 25,7%). Wykształtował się w wyniku wykorzystywania żyznych gleb na cele rolnicze. Według danych GUS powierzchnia gruntów leśnych wynosi 2036 ha powierzchni gminy. Powierzchnia lasów publicznych na koniec 2015 r. wynosiła 1951 ha, w tym lasów będących własnością Skarbu Państwa – 19 ha. Lasy mają duże znaczenie gospodarcze, jako miejsce pracy, źródło pozyskiwania surowca i runa leśnego. Dwa największe kompleksy leśne usytuowane są w północnej (obręb Biadaszki, Trzebień i Opatów) i południowej części gminy (obręb Marianka Siemieńska i Raków).

Większość kompleksów leśnych zalicza się do lasów ochronnych I grupy. Podobnie jak w całej dzisiejszej Wielkopolsce są to lasy sadzone przez człowieka. Lasów pierwotnych, o charakterze puszczańskim, nie ma wcale. Zachowały się natomiast fragmenty lasów naturalnych, to znaczy stworzonych przez przyrodę, następnie zmienionych przez ingerencję człowieka.

W lasach ochronnych prowadzi się gospodarkę leśną zapewniającą utrzymanie spełnianych funkcji ochronnych. Istnienie takich form ochronnych na terenie lasów w sposób zasadniczy wpływa na możliwości ich wykorzystywania dla celów rekreacyjnych. Racjonalna gospodarka leśna zapewnia ochronę gleb i terenów szczególnie narażonych na zniszczenie lub uszkodzenie oraz o specjalnym znaczeniu społecznym, ochronę wód powierzchniowych oraz głębinowych. Właściwa gospodarka leśna pozwala lasom istniejącym na terenie gminy Łęka Opatowska na spełnianie (w sposób naturalny lub też w wyniku działalności człowieka) różnych funkcji, które można podzielić na dwie podstawowe grupy: produkcyjną i pozaprodukcyjną¹².

¹² Program Ochrony Środowiska dla Gminy Łęka Opatowska, Poznań, 2004, s. 91.

Do funkcji pozaprodukcyjnych należy zaliczyć między innymi funkcje ekologiczne (ochronne) oraz funkcje społeczne. Potwierdzeniem funkcji pozaprodukcyjnych lasów gminy Łęka Opatowska jest występowanie na ich terenie lasów ochronnych, parków krajobrazowych, rezerwatów i pomników przyrody, miejsca o znaczeniu historycznym i kulturowym.

Uwarunkowania, położenie geograficzne i geobotaniczne regionu znajduje się w zasięgu jodły, świerka z przewagą sosny zwyczajnej. Natomiast z drzewostanu liściastego dominują dęby szypułkowe i bezszypułkowe, jesion wyniosły, brzoza brodawkowata, daglezie zielone, buk pospolity, klon jawor, olsza czarna i odroślowa, topola. Dwa największe kompleksy leśne usytuowane są w północnej (obręb Biadaszki, Trzebień i Opatów) i południowej części gminy (obręb Marianka Siemieńska i Raków). Udział siedlisk jest bardzo zróżnicowany, jednak zdecydowana większość, bo ponad 70% stanowią siedliska lessowe i bagienne.

Teren gminy zakwalifikowany został jako obszar chronionego krajobrazu „Dolina rzeki Proсны”. Obszar ten obejmuje północną i południową część gminy należącą do Nadleśnictwa – Leśny Zakład Doświadczalny Siemianice Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Usytuowany jest w południowej i północnej części gminy. Tworzą go siedliska borowe, las mieszany, bor bagieny i ols oraz las świeży. Na obszarze gminy w zachodniej jej części występują trzy rezerwaty przyrody:

- Rezerwat przyrody „Stara Buczyna w Rakowie”,
- Rezerwat przyrody „Oles w Dolinie Pomianki”,
- Rezerwat przyrody „Las Łęgowy w Dolinie Pomianki”.

W obszarach chronionego krajobrazu i pomników przyrody na terenie gminy Łęka Opatowska występuje szereg obszarów o wysokich walorach przyrodniczych zasługujących na ochronę, mających znaczenie dla zachowania unikatowych zasobów genowych i typów środowisk.

Lasy, poza funkcją turystyczną, ekologiczną i klimatyczną, pełnią na terenie gminy Łęka Opatowska istotną rolę gospodarczą. Szata roślinna gminy nosi duże piętno gospodarki rolniczej. Tereny nie użytkowane gospodarczo stają się siedliskiem różnych gatunków flory i fauny. Załamanie gospodarki rolnej z jednej strony niesie ze sobą pewne straty gospodarcze, z drugiej jednak, przez wzbogacenie środowiska przyrodniczego, prowadzi do zmian wartości tych obszarów i umożliwia inne ich zagospodarowanie np. turystyczne.

2.4.3. Podmioty gospodarcze

Gmina Łęka Opatowska stanowi atrakcyjne miejsce dla rozwoju działalności gospodarczej. Na terenie gminy w systemie REGON na dzień 31.12.2016 r. było zarejestrowanych 427 podmiotów gospodarczych. W ciągu 4 lat nastąpił wzrost liczby podmiotów – o ok. 8%. Najwięcej podmiotów gospodarczych przybyło z branż związanych z branżą budowlaną, a także z produkcją mebli. Z przedstawionych niżej danych wynika, że aktywność gospodarcza w gminie skoncentrowana jest

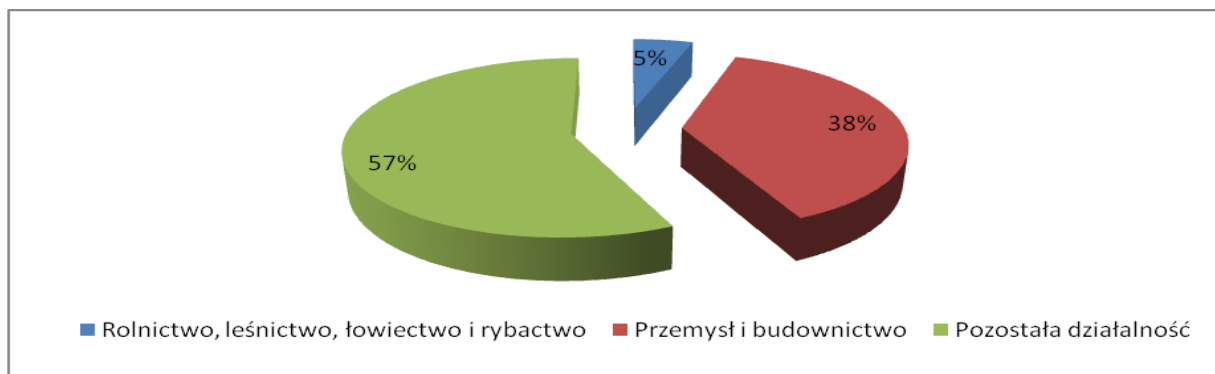
w sektorze prywatnym. Wśród podmiotów ze względu na sektory własności – 20 podmiotów stanowiło sektor publiczny (co stanowi 5%), natomiast 407 - sektor prywatny (co stanowi 95%). Najpopularniejszą formą prowadzenia działalności w gminie Łęka Opatowska – podobnie jak w całym powiecie i kraju – jest forma jednoosobowej działalności osoby fizycznej. Najwięcej jest tzw. mikro przedsiębiorstw, zatrudniających do 9 pracowników – 383, co stanowi ok. 90% wszystkich podmiotów. Na koniec 2016 r. na terenie gminy funkcjonowały 22 spółki, 23 fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne oraz 329 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, posiadających znaczny potencjał gospodarczy. W roku 2016 liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą wzrosła o 18 w porównaniu z 2013 r. Strukturę podmiotów przedstawiają poniższe tabele oraz wykres.

Tabela 19. Podmioty gospodarcze wg sektorów własnościowych oraz grup rodzajów działalności w gminie Łęka Opatowska w latach 2013-2016

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016
razem	397	416	432	427
sektor publiczny	18	18	18	20
sektor prywatny	379	398	412	407
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	27	23	22	22
Przemysł i budownictwo	140	149	164	162
Pozostała działalność	230	244	246	243

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych – GUS.

Wykres 4. Struktura podmiotów gospodarczych wg grup rodzajów działalności w gminie Łęka Opatowska w 2016 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych – GUS.

Tabela 20. Podmioty gospodarcze wg form własności w gminie Łęka Opatowska wg stanu na 31.12.2016 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Z ogółem				
		Spółki handlowe		Spółdzielnie	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
		Razem	W tym z udziałem kapitału zagranicznego			
Łęka Opatowska	427	22	1	0	23	329

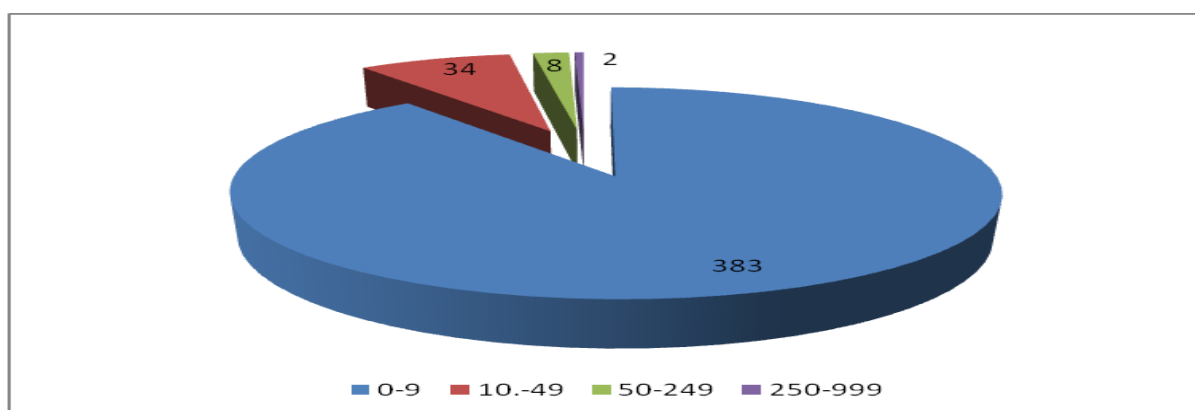
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych – GUS.

Tabela 21. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON wg klas wielkości w 2016 r.

Wyszczególnienie	Ilość podmiotów
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	427
0-9	383
10-49	34
50-249	8
250-999	2
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	329

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych – GUS.

Wykres 5. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON wg klas wielkości w 2016 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych – GUS

Ilość osób fizycznych prowadzących działalność na 1000 mieszkańców w gminie Łęka Opatowska na koniec 2015 r. wynosiła 64, w powiecie kępińskim – 81, w województwie wielkopolskim - 86. Ilość podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności (na koniec 2015 r.) wynosiła 813, w powiecie 1018, natomiast w województwie 1165. Rolę ponadlokalnych

ośrodków zaspokajających ponadpodstawowe potrzeby mieszkańców gminy stanowi miasto Kępno i miasto Ostrów Wielkopolski.

Gmina Łęka Opatowska ma duże możliwości ekspansji przemysłu stolarsko – meblowego. Wynika to z warunków środowiskowych, jakie panują na tym terenie jak również pozostałości po minionych latach. Natomiast inne dziedziny gospodarki będą się bardziej rozwijały i miały rację bytu z uwagi na przebiegające przez obszar gminy istotne szlaki komunikacyjne drogowe i kolejowe.

Gmina powinna dążyć do optymalnego wykorzystania potencjału gospodarczego regionu. Podejmowane działania opierać się mogą zarówno na tworzeniu warunków rozwoju lokalnych przedsiębiorców oraz wspomaganiu podejmowania działalności gospodarczej, ale również na stworzeniu atrakcyjnej oferty inwestycyjnej, co się wiąże z wytyczeniem atrakcyjnych obszarów pod inwestycje, ich uzbrojeniem oraz odpowiednią promocją.

2.4.4. Turystyka i zagospodarowanie turystyczne

Czynnikami warunkującymi konkurencyjność regionu obok atrakcyjnej lokalizacji są: stan środowiska naturalnego oraz jego atrakcyjność turystyczna. Czynniki te wpływają na jakość życia mieszkańców regionu oraz na napływ podmiotów gospodarczych i kapitału spoza niego.

Główne atuty gminy Łęka Opatowska to nieskażone środowisko naturalne, czyste powietrze, cisza i możliwość korzystania z wielu atrakcji turystycznych charakterystycznych dla obszarów wiejskich. Miejsce pełne zieleni i interesujących zakątków, gdzie tradycja współgra z nowoczesnością, a przyroda naturalnie wtapia się w krajobraz okolicy. Okoliczne lasy i wody tworzą znakomite zaplecze rekreacyjne dla ludzi spragnionych wypoczynku, gdzie na miłośników historii czekają zabytki, a na inwestorów przychylny klimat i przestrzeń do rozwoju.

Bogate zasoby flory i fauny leśnej, brak istotnych zagrożeń ekologicznych oraz dogodny dojazd (droga krajowa nr 11, linia kolejowa relacji Poznań – Katowice), pozwalają zaliczyć gminę do rejonów atrakcyjnych turystycznie. Jednak turystyka oraz baza turystyczna, jaka istnieje na terenie gminy jest słabo rozwinięta, pomimo zaplecza, jakim dysponuje gmina. Gmina Łęka Opatowska posiada wiele walorów przyrodniczych (w tym rezerваты przyrody) i kulturowych. Część obiektów zabytkowych przeznaczona jest do tzw. obsługi turystów, oferując usługi gastronomiczne oraz bazę noclegową. Bazę noclegową i gastronomiczną na obecną chwilę posiadają: Ośrodek Naukowo – Edukacyjny Dwór Myśliwski, znajdujący się w miejscowości Ustronie, Pałac Szembeków w Siemianicach, „Zajazd Wielkopolski” w Siemianicach, Moto-Bar w Piaskach. Natomiast samą ofertę gastronomiczną oferuje zajazd „Gościniec u Bogusi” w Łęce Opatowskiej. W okresie letnim można także zorganizować grilla na przystanku „Pod Lipą”, znajdującym się na Transwielkopolskiej Trasie Rowerowej. Gmina wymaga inwestycji infrastrukturalnych w bazę turystyczną. Konieczne jest wytyczenie bezpiecznych szlaków turystyki pieszej i rowerowej, jak również rozbudowa bazy noclegowej.

Gmina Łęka Opatowska stanowi miejsce posiadające walory dla organizacji wypoczynku ze względu na malownicze położenie w Dolinie rzeki Prosnys.

Turyści odwiedzający gminę mają do dyspozycji szlaki turystyczne piesze i rowerowe, umożliwiające aktywne zapoznanie się z zasobami przyrodniczymi i kulturowymi, jakimi dysponuje gmina. Na terenie gminy wyznaczono następujące szlaki turystyczne:

- **Zielony szlak turystyczny - Transwielkopolska Trasa Rowerowa** – Odcinek Południowy (TTR-S) - Element Wielkopolskiego Systemu Szlaków Rowerowych - długość trasy - 281,6 km. Stopień trudności – łatwa.
- **Żółty szlak turystyczny** – długość trasy – ok. 203 km.
- **Turystyczny szlak rowerowy „Wrota Wielkopolski”** Turystyczny Szlak Rowerowy „Wrota Wielkopolski” przebiega przez cztery gminy: Baranów, Łęka Opatowska, Rychtal i Trzcinica, a jego długość to 80,1 km po drogach asfaltowych i leśnych ścieżkach. Szlak rowerowy oznaczony kolorem niebieskim, trasa średnio trudna przeznaczona nie tylko dla turystów poruszających się rowerem, ale również dla turystów pieszych.
- **Nordic Walking Park „Dwór Ustronie”** - w ramach projektu powstało 6 tras o długości od 4 do 14 kilometrów wytyczonych w lasach otaczających Dworek w Ustroniu. Trasy, o różnej długości i stopniu trudności, zostały oznakowane czytelnymi tablicami, zgodnymi z ogólnoeuropejskimi standardami rekreacji Nordic Walking, które zawierają szczegółowe mapy, ogólne informacje na temat techniki, doboru sprzętu i walorów zdrowotnych Nordic Walking. Trasy szlaków będą w większości leśnymi drogami i niewielkim fragmentem asfaltu. Oferta skierowana jest nie tylko do entuzjastów Nordic Walking, ale również do miłośników innych dyscyplin takich jak biegacze czy narciarze biegowi.
- **„Rowerowa Pętla Południowej Wielkopolski”** – projekt, którego celem było wytyczenie 350 km szlaku rowerowego przebiegającego przez powiaty kępiński i ostrzeszowski.

Wszystkie te szlaki przebiegają przez najbardziej malownicze i obfitujące w atrakcje przyrodnicze i kulturowe tereny gminy Łęka Opatowska. Są one dobrze oznakowane, dobrze zagospodarowane pod względem technicznym oraz właściwie utrzymane. Idealnie nadają się na weekendowe wyprawy rodzinne.

Najciekawsze zabytki stanowiące atrakcję turystyczną gminy:

- Ośrodek Naukowo – Edukacyjny Dwór Myśliwski,
- Uroczysko Wesoła,
- Dworzec kolejowy w Łęce Opatowskiej,
- Wozownia w Siemianicach,
- Spichlerz Dworski,
- Pomnik na cmentarzu w Opatowie,
- Pałac Szembeków w Siemianicach,

- Kościół pod wezwaniem św. Floriana w Opatowie,
- Kościół pod wezwaniem św. Idziego w Siemianicach,
- Kaplica w Trzebieniu,
- Izba Pamięci Wsi Raków,
- Dzwonnica w Siemianicach,
- Dom Celny w Łęce Opatowskiej,
- Rządcówka w Łęce Opatowskiej.

Na bieżąco należy rewaloryzować, a niekiedy nawet rekonstruować dziedzictwo kulturowe gminy. Należy też dbać o estetykę i rozbudowę bazy rekreacyjnej i bezpieczeństwo uczestników ruchu turystycznego. Istnieje również potrzeba dostosowywania oferty oraz infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Równoległe z działaniami o charakterze kulturowym powinny zostać prowadzone zadania związane z ochroną środowiska, zachowaniem najwartościowszych nieprzekształconych zespołów i fragmentów krajobrazu, służące rozwojowi ekoturystyki na terenie gminy. Miłośników tej dziedziny turystyki można też przyciągnąć, rozwijając istniejącą już sieć szlaków turystycznych. Ważne jest, by na terenie całej gminy wprowadzić jednolity system oznakowania atrakcji turystycznych.

Najważniejszym elementem oferty gminy jest możliwość połączenia wypoczynku i rekreacji w oparciu o istniejące zasoby naturalne, jak i przebywanie w środowisku wiejskim tworzącym klimat kontaktu z naturą, zdrową żywnością, otwartością i naturalnością właścicieli kwater i gospodarstw agroturystycznych.

Istnieje konieczność ciągłych działań zmierzających do wzrostu atrakcyjności turystycznej gminy poprzez zapewnienie infrastruktury turystycznej, jak i promocję oferty turystycznej i walorów gminy. Jednocześnie należy zwrócić uwagę, iż rozwój funkcji turystycznej gminy jest uwarunkowany także od działalności rolniczej prowadzonej przez mieszkańców gminy, zwłaszcza w kontekście dbałości o zachowanie czystości lasów i zapewnienie estetyki przestrzeni, prowadzenie produkcji rolnej nieuciążliwej dla ruchu turystycznego. Stały rozwój sektora turystycznego i okołoturystycznego niesie ze sobą korzyści społeczno-ekonomiczne w postaci stymulacji rozwoju gospodarstw rolnych, świadczących usługi turystyczne oraz miejscowej infrastruktury, rozbudowy zasobów mieszkaniowych rolników, aktywizacji lokalnego rynku pracy, stworzenia dodatkowego źródła dochodów dla rolników i budżetów lokalnych, stworzenia możliwości atrakcyjnego wypoczynku, ochrony walorów turystycznych, wzrostu poziomu kulturalnego mieszkańców wsi. Jednak pomimo niezaprzeczalnych walorów i korzystnego położenia, gmina Łęka Opatowska posiada niewykorzystany potencjał warunkujący rozwój turystyki.

Bardzo ważnym elementem, bez którego nie można planować rozwoju gospodarki lokalnej, jest promocja. Przedmiotem działań promocyjnych jest produkt gminy. Niewątpliwie wpływ na rozwój turystyki mają dobrze promowane produkty turystyczne. Na terenie gminy aktualnie nie zostały określone produkty turystyczne, stąd kierunkiem zmierzającym do optymalizacji promocji gminy powinno być zidentyfikowanie dóbr i walorów turystycznych (takich jak obiekty, imprezy, usługi, szlaki, obszary, wydarzenia, itp.), które będą nabywane w przyszłości przez turystów odwiedzających gminę.

2.5. SFERA SPOŁECZNA

2.5.1. Struktura społeczna

Według statystyk prowadzonych przez GUS i stanu na 31.12.2015 r. ludność gminy Łęka Opatowska liczy 5314 mieszkańców, co stanowi ok. 9,4% ludności powiatu kępińskiego. Gęstość zaludnienia na 1 km² w latach 2013-2015 utrzymywała się na podobnym poziomie i wynosiła 68-69 osób, co daje gminie 4 miejsce w powiecie (93 os/1 km²) oraz 115 miejsce w województwie (117 os/1 km²). Poniższa tabela przedstawia charakterystykę społeczno - demograficzną na terenie gminy Łęka Opatowska w latach 2012-2015.

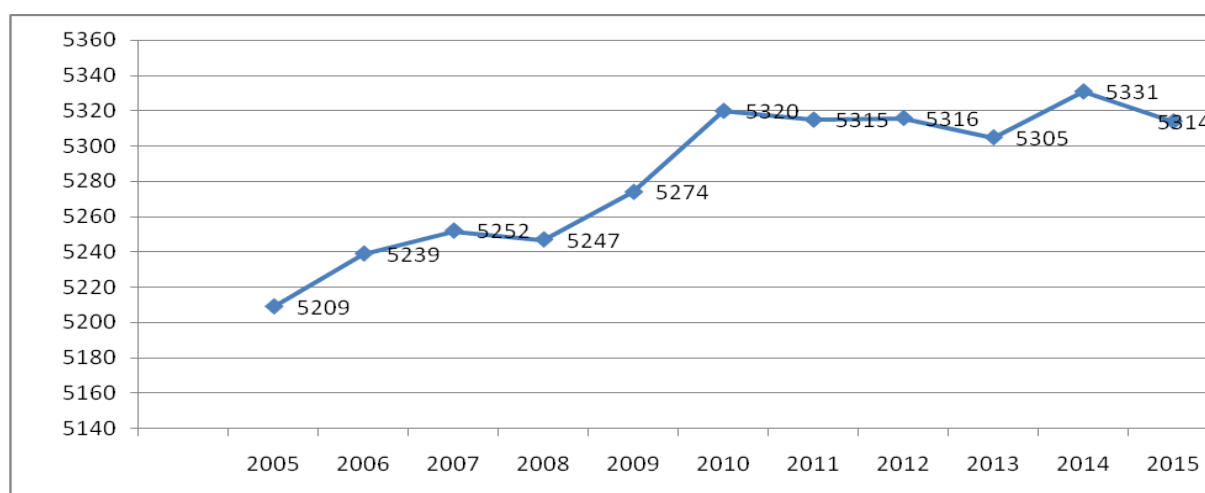
Tabela 22. Struktura społeczno-demograficzna gminy Łęka Opatowska w latach 2012-2015

WYSZCZEGÓLNIENIE	31.12.2012 r.	31.12.2013 r.	31.12.2014 r.	31.12.2015 r.
Stan ludności ogółem, w tym:	5 316	5 305	5 331	5 314
mężczyźni	2 684	2 674	2 672	2 664
kobiety	2 632	2 631	2 659	2 650
Ludność w wieku przedprodukcyjnym ogółem w tym:	1 184	1 158	1 166	1 140
mężczyźni	603	578	575	572
kobiety	581	580	591	568
Ludność w wieku produkcyjnym ogółem, w tym:	3 369	3 356	3 361	3 364
mężczyźni	1 850	1 844	1 836	1 830
kobiety	1 519	1 512	1 525	1 534
Ludność w wieku poprodukcyjnym ogółem, w tym:	763	791	804	810
mężczyźni	231	252	261	262
kobiety	532	539	543	548
Liczba zawartych małżeństw	43	39	34	26
Urodzenia żywe	62	64	68	56

WYSZCZEGÓLNIENIE	31.12.2012 r.	31.12.2013 r.	31.12.2014 r.	31.12.2015 r.
Zgony ogółem	38	47	44	53
Przyrost naturalny	24	17	24	3
Migracje ludności - saldo	-6	-16	-4	-28
napływ zameldowania na pobyt stały	52	41	42	37
odpływ wymeldowania z pobytu stałego	58	57	46	65

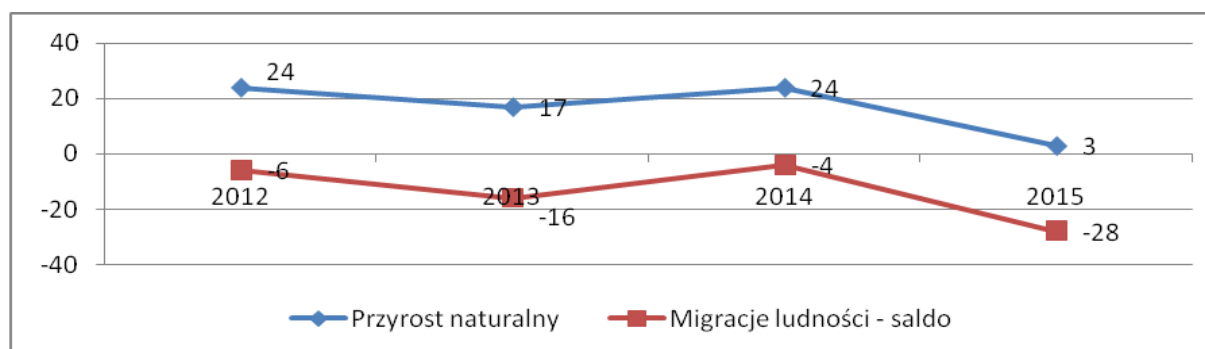
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Wykres 6. Liczba mieszkańców gminy Łęka Opatowska w latach 2005-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Wykres 7. Migracje ludności na pobyt stały w gminie Łęka Opatowska w latach 2012-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Analizując powyższe dane zawarte w tabeli oraz na wykresach można zauważyć, że na przestrzeni lat 2005-2015, największy przyrost liczby ludności nastąpił w 2014 r., po czym wartość ta ponownie zmniejsza się, co jest niekorzystnym zjawiskiem w kontekście rozwoju społeczno – gospodarczego. Sumarycznie od 2005 do 2015 r. nastąpił wzrost liczby ludności - o 105 osób, co stanowi nieco ponad 2%. Według stanu na 31.12.2015 r. mieszkańcy gminy, którzy ukończyli 65 rok życia, stanowią ok. 15,2% całej populacji, natomiast w wieku przedprodukcyjnym – niecałe 21,5%, co stanowi o potencjale rozwojowym gminy. Badany okres odznacza się wzrostem udziału osób w wieku poprodukcyjnym i spadkiem udziału osób w wieku przedprodukcyjnym w strukturze ludności gminy (Ludność w wieku

przedprodukcyjnym ogółem – 0,8% mniej w 2015 r. w porównaniu do 2012 r., co ma odbicie w ilości ludności w wieku poprodukcyjnym ogółem – 0,8% więcej w 2015 r. w porównaniu do 2012 r.). Zmiany te ukazują początek procesu starzenia się społeczeństwa. Jest to proces charakterystyczny dla społeczeństw żyjących w gospodarkach rozwiniętych, jednak jego eskalacja w dłuższym okresie doprowadzić może do wzrostu wskaźników obciążenia demograficznego i spowodować sytuację, w której osoby w wieku produkcyjnym nie są w stanie wypracować odpowiedniego PKB, by pozwoliło to na utrzymanie osób w wieku poprodukcyjnym w ramach współczesnych systemów socjalnych i emerytalnych. Zmianie ulec może też struktura konsumpcji społeczeństwa, znaczny wzrost zapotrzebowania na usługi zdrowotne, opiekuńcze. Niewielkie zmiany w strukturze demograficznej gminy Łęka Opatowska nie oznaczają jeszcze sytuacji problematycznej, jednak skoro już można zauważyć trend zmierzający w kierunku starzenia się społeczeństwa, należy podjąć stosowne działania, by ograniczyć tempo procesu oraz zminimalizować jego skutki. Znacząca większość mieszkańców, bo aż ponad 65% mieści się w granicach między 18 a 64 rokiem życia. Średni wiek mieszkańców wynosi 37,5 lat i jest nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa wielkopolskiego oraz mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Zmianę liczby ludności gminy obrazują inne zjawiska, mianowicie ruchy naturalne oraz migracje mieszkańców. Ruchy naturalne określa się za pomocą naturalnych czynników, takich jak urodzenia żywe i zgony – będące wielkościami pozwalającymi wyznaczyć przyrost naturalny. Analiza wskaźnika przyrostu naturalnego, określanego jako różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów, wskazuje na korzystną sytuację panującą w gminie Łęka Opatowska, jednak rozwój demograficzny gminy przebiega w sposób nie zrównoważony. W okresie 2012-2015 dla przyrostu naturalnego populacji gminy odnotowano tendencje spadkowe jak i wzrostowe, przy czym wskaźnik przyrostu naturalnego zawsze był dodatni.

Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 1,07 i jest nieznacznie mniejszy od średniej dla województwa oraz znacznie większy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

Migracje to z kolei wymeldowania i zameldowania na terenie gminy Łęka Opatowska, obrazujące ruchy ludności z perspektywy miejsca zamieszkania – wielkości pozwalające wyznaczyć saldo migracji. Powyższe zastawienie pokazuje ujemne wskaźniki migracji na terenie gminy Łęka Opatowska w całym analizowanym okresie. Saldo migracji wykazywało trend skokowy w granicach od -4 do -28. Migracja ludności każdego roku jest większa od przyrostu naturalnego, co w sumie daje spadek ludności w gminie. Stwarza to ryzyko niekorzystnych zmian struktury wiekowej i płciowej społeczeństwa, a także może implikować odpływ wykwalifikowanej kadry pracowniczej, niemogącej znaleźć perspektyw rozwojowych. Dynamika napływu ludności z zewnątrz warunkowana będzie dynamiką rozwoju mieszkalnictwa – przyrostem zasobów mieszkaniowych z uwzględnieniem poprawy standardów mieszkaniowych. Na okresowo dodatni wzrost salda migracji może mieć również

wpływ między innymi korzystny układ komunikacyjny, miejsca pracy, a także w znacznym stopniu walory przyrodnicze gminy.

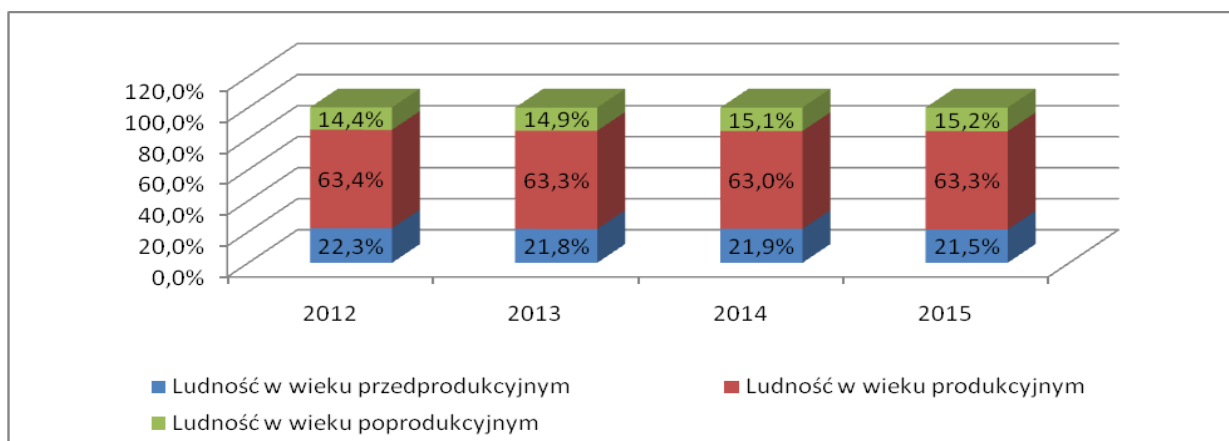
Współczynnik feminizacji, tj. liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn na koniec 2015 r. wynosiła 100.

Poniższy wykres przedstawia jak kształtował się podział ludności według ekonomicznych grup wieku w latach 2012-2015 na terenie gminy Łęka Opatowska. W strukturze ekonomicznych grup ludności dominuje ludność w wieku produkcyjnym, oscylując w granicach 63% - 63,4%. Analizowany okres odznacza się wzrostem udziału osób w wieku poprodukcyjnym i spadkiem udziału osób w wieku przedprodukcyjnym w strukturze ludności gminy.

W analizowanym okresie można zauważyć, że:

- liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym systematycznie spada, co oznacza, że rodzi się mniejsza ilość dzieci każdego roku, a także, że coraz większa liczba osób z tej grupy opuszcza gminę, co jest zjawiskiem negatywnym, mającym wpływ na rozwój gminy,
- liczba ludności w wieku produkcyjnym utrzymuje się na podobnym poziomie, co świadczy o pewnej stabilizacji w tym obszarze,
- liczba ludności w wieku poprodukcyjnym systematycznie rośnie, co oznacza, że coraz więcej osób przechodzi na emeryturę. W tej grupie jest również więcej kobiet niż mężczyzn, co wynika z faktu, że kobiety dożywają zwykle późniejszego wieku, niż mężczyźni.

Wykres 8. Podział ludności wg ekonomicznych grup na terenie gminy Łęka Opatowska w latach 2012-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Analiza ludności gminy Łęka Opatowska w kontekście ekonomicznych grup wieku pozwala zauważyć, że społeczeństwo na terenie gminy starzeje się, tak jak obserwuje się to w skali kraju i Europy. Zmiany zachodzące w strukturze wiekowej mieszkańców, bez podjęcia odpowiednich działań profilaktycznych, mogą pociągać za sobą następujące problemy:

- nie biorąc pod uwagę ewentualnych migracji na terenie gminy, prognozuje się zmniejszenie zapotrzebowania na usługi przedszkolne w kolejnych latach, w związku ze zmniejszającą się

liczbą osób w wieku przedprodukcyjnym, a także przewiduje się na podobnym do obecnego - poziom liczby uczniów uczęszczających do szkół podstawowych i gimnazjów, a w następstwie ich likwidacji, zmniejszenia się liczby uczniów w szkołach podstawowych,

- obserwowany sukcesywny wzrost liczebności osób starszych, który prawdopodobnie pociągnie za sobą nasilenie się problemów społecznych, dotyczących osoby starsze oraz wzrost wydatków gminy w zakresie pomocy społecznej. Gmina powinna zatem dążyć do rozwoju usług skierowanych do starszych grup wiekowych oraz rozwoju działalności z zakresu opieki zdrowotnej i socjalnej ukierunkowanej do tej grupy. Niezbędna jest także likwidacja barier architektonicznych oraz tworzenie łatwo dostępnej komunikacji publicznej.

Najważniejszymi przesłankami dalszego rozwoju demograficznego gminy Łęka Opatowska są:

- tempo i struktura przyrostu naturalnego,
- skala migracji.

Do najważniejszych cech demograficznych mających wpływ na rozwój społeczno - gospodarczy na obszarze gminy należy:

- systematyczny spadek liczby ludności,
- utrzymanie się nierównowagi płci z przewagą kobiet w wieku poprodukcyjnym i z przewagą mężczyzn w wieku produkcyjnym.

Procesy demograficzne wpływają na potrzeby społeczności gminy Łęka Opatowska głównie w zakresie dostępności do usług publicznych o charakterze społecznym m.in. ochrona zdrowia, pomoc społeczna czy edukacja.

2.5.2. Grupy ryzyka społecznego

Rynek pracy i bezrobocie

Bezrobocie jest jednym z najistotniejszych problemów wielu gmin w Polsce. Bezrobocie powoduje obniżenie warunków bytowych społeczności wpływając jednocześnie na wzrost frustracji oraz patologii, dlatego też ważne jest aktywizowanie społeczeństwa w zakresie przedsiębiorczości, edukacji czy samodoskonalenia.

Zarówno w Polsce, w województwie wielkopolskim, w powiecie kępińskim jak i w sąsiadujących powiatach, w latach 2012 – 2016 zanotowano na rynku pracy spadek poziomu bezrobocia.

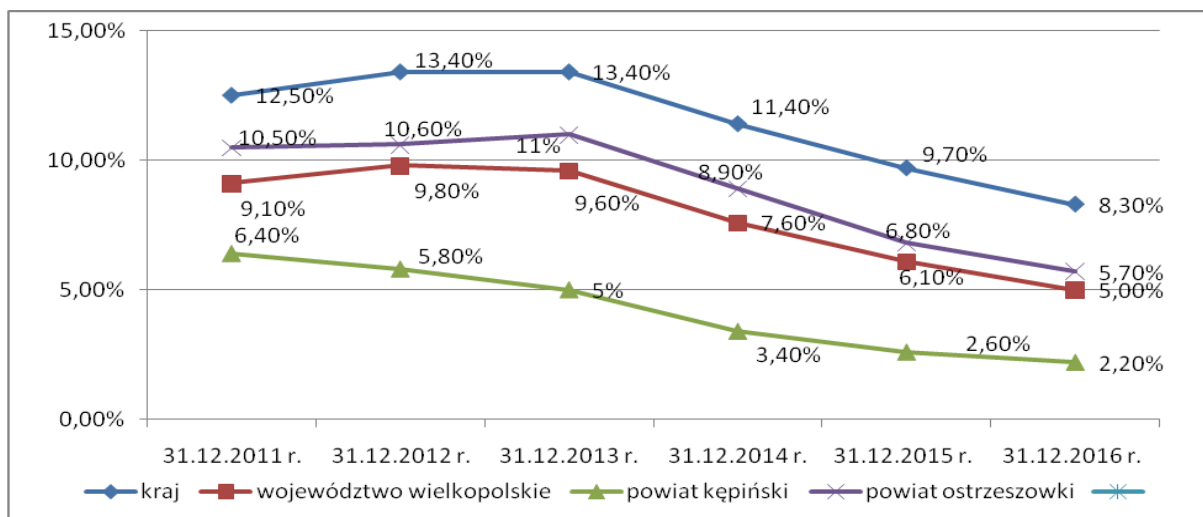
[illegible]

Stopy bezrobocia w poszczególnych jednostkach terytorialnych zostały zobrazowane w poniższej tabeli:

	31.12.2012 r.	31.12.2013 r.	31.12.2014 r.	31.12.2015 r.	31.12.2016 r.
kraj	13,40%	13,40%	11,40%	9,70%	8,30%
województwo wielkopolskie	9,80%	9,60%	7,60%	6,10%	5,00%
powiat kępiński	5,80%	5%	3,40%	2,60%	2,20%
powiat ostrzeszowski	10,60%	11%	8,90%	6,80%	5,70%

56 | S t r o n a

Wykres 9. Stopy bezrobocia w kraju, województwie wielkopolskim, powiecie kępińskim oraz ostrzeszowskim w latach 2011-2016

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Z uwagi na typowo rolniczy charakter gminy, duża część jej mieszkańców związana jest z rolnictwem. Na typowo wiejskich terenach podstawowym źródłem utrzymania jest praca we własnych indywidualnych gospodarstwach rolnych. Jednak część siły roboczej, jaka pracuje w gospodarstwach rolnych, stanowi bezrobocie ukryte. Wynika to z tego, że występuje nieadekwatność areału gospodarstw rolnych w stosunku do liczby pracujących w nich ludzi.

Bezrobocie nie jest jednym z głównych problemów występujących w gminie. Polityka socjalna prowadzona przez gminę, oraz powstające nowe miejsca pracy sprawiły, że odsetek ludzi pozostających bez zatrudnienia jest niewielki. Od kilku lat notuje się stopniowy spadek liczby osób bezrobotnych. Według stanu na 31.12.2016 r. liczba osób bezrobotnych w gminie zmniejszyła się w porównaniu do 2013 r. o ponad 60%. Wszystkie te zmiany są zjawiskiem pozytywnym, wpływającym na rozwój gminy Łęka Opatowska. Na koniec 2016 r. były zarejestrowane 44 osoby, co stanowiło 6,7% ogółu bezrobotnych w powiecie kępińskim.

Poniższa tabela obrazuje gminę Łęka Opatowska na tle pozostałych 6 gmin powiatu kępińskiego oraz jej udział w ogóle bezrobotnych w powiecie według stanu na koniec 2015 r.

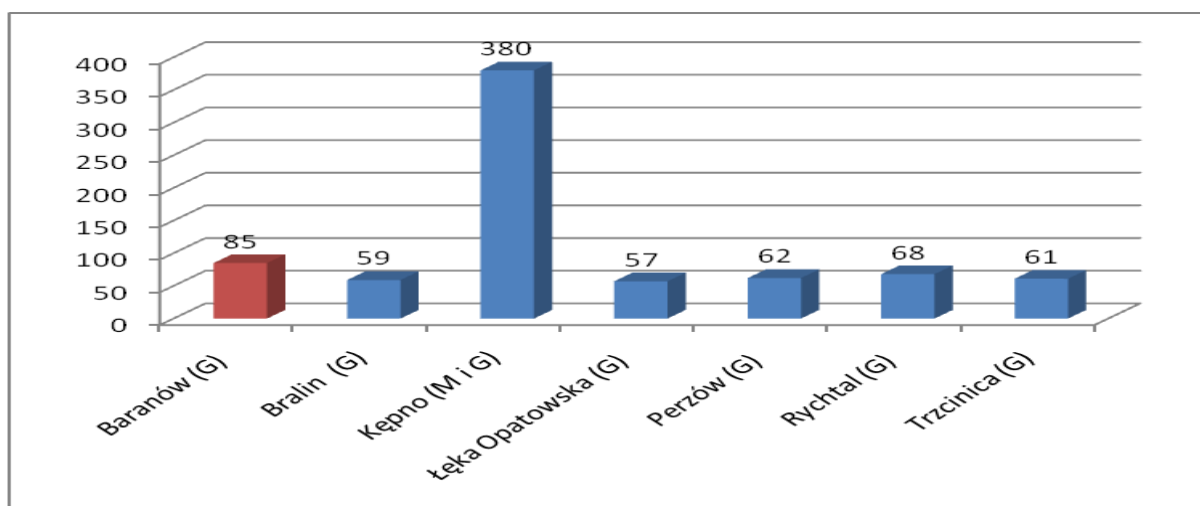
Tabela 24. Struktura bezrobocia na terenie powiatu kępińskiego wg stanu na 31.12.2015 r.

L.p.	Wyszczególnienie/ gminy	Bezrobotni ogółem	Kobiety	% ogółu bezrobotnych w powiecie kępińskim
1.	Baranów (G)	85	58	11,01%
2.	Bralin (G)	59	34	7,64%
3.	Kępno (M i G)	380	215	49,22%
4.	Łęka Opatowska (G)	57	38	7,38%

L.p.	Wyszczególnienie/ gminy	Bezrobotni ogółem	Kobiety	% ogółu bezrobotnych w powiecie kępińskim
5.	Perzów (G)	62	34	8,03%
6.	Rychtal (G)	68	45	8,81%
7.	Trzcínica (G)	61	38	7,90%
8.	RAZEM	772	462	100,00%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wykres 10. Ilość osób bezrobotnych w gminie Łęka Opatowska tle gmin powiatu kępińskiego wg stanu na 31.12.2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Bezrobocie w gminie nie jest bezsprzecznie problemem, który dotyka lokalną społeczność. Statystyki dotyczące bezrobocia o tyle są zniekształcone o ile i na jakim poziomie mamy do czynienia na terenie gminy ze zjawiskiem tzw. bezrobocia utajonego oraz powszechności „pracy na czarno”.

Liczba bezrobotnych w powiecie kępińskim zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kępnie na dzień 31 grudnia 2016 r. wynosiła 772 osoby, w tym 462 kobiety, tj. 59,8%. W okresie tym na terenie gminy Łęka Opatowska znajdowało się 57 bezrobotnych osób. Bezrobotne kobiety z terenu gminy w liczbie 38 stanowiły na koniec grudnia 2015 r. blisko 67% ogółu bezrobotnych. W porównaniu do analogicznego okresu ubiegłego roku ich liczba spadła 14 osób. Szczegółowe dane dotyczące rynku pracy w gminie Łęka Opatowska przedstawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 25. Bezrobotni w gminie Łęka Opatowska w latach 2013-2016

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2013 r.		stan na dzień 31.12.2014 r.		stan na dzień 31.12.2015 r.		stan na dzień 31.12.2016 r.	
	Ogółem	w tym kobiety	Ogółem	w tym kobiety	Ogółem	w tym kobiety	Ogółem	w tym kobiety
Liczba bezrobotnych ogółem	106	75	71	52	57	38	44	30
w tym:								
Z prawem do zasiłku	17	12	13	7	15	8	7	6
Do 25 r. życia	30	24	19	16	12	10	6	5
Powyżej 50 r. życia	19	5	14	5	16	6	12	4
Długotrwale bezrobotni	49	30	32	25	19	13	17	11
Niepełnosprawni	5	2	7	3	7	3	4	2
Podjęcia pracy w okresie od stycznia do grudnia	99	63	88	55	81	41	93	60
Rozpoczęcia szkolenia w okresie od stycznia do grudnia	4	0	12	10	10	1	3	2
Rozpoczęcia stażu w okresie od stycznia do grudnia	19	16	25	19	22	18	21	19

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Kępnie.

Jak wynika z powyższych danych w analizowanym okresie nastąpił spadek osób długotrwale bezrobotnych - o 65%, jednak na koniec 2016 r. stanowiły one blisko 39% wszystkich bezrobotnych. Jest to zjawisko niepokojące, gdyż osoby długotrwale bezrobotne są najbardziej zagrożone wykluczeniem społecznym i trudno takie osoby "wyrwać" z bezrobocia. Kwestia długotrwałego bezrobocia stanowi istotny problem społeczny, ponieważ osoby z tej grupy są w znacznym stopniu zagrożone marginalizacją społeczną z powodu długotrwałego pozostawania bez pracy. Im krótszy okres pozostawania bez pracy, tym bezrobotny ma większe szanse na znalezienie pracy, niż osoba długotrwale poszukująca pracy. Szansą na zmianę niekorzystnej sytuacji osób długotrwale bezrobotnych w gminie stanowi zmiana ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, która z końcem 2015 r. wprowadziła regulacje służące aktywizacji zawodowej młodych pracowników. Długotrwale bezrobocie, z jego negatywnymi konsekwencjami psychospołecznymi, wymaga odpowiednich form oddziaływań pomocy społecznej na bezrobotnych oraz instytucji i organizacji zajmujących się reintegracją zawodową.

W 2016 r. 21 osób bezrobotnych objęto stażem. W tym samym okresie 93 osoby podjęły pracę za pośrednictwem Powiatowego Urzędu Pracy.

Bezrobocie dotyka osoby z wykształceniem zawodowym jak i osoby z wykształceniem wyższym i średnim. Strukturę bezrobotnych pod względem wykształcenia obrazuje poniższa tabela:

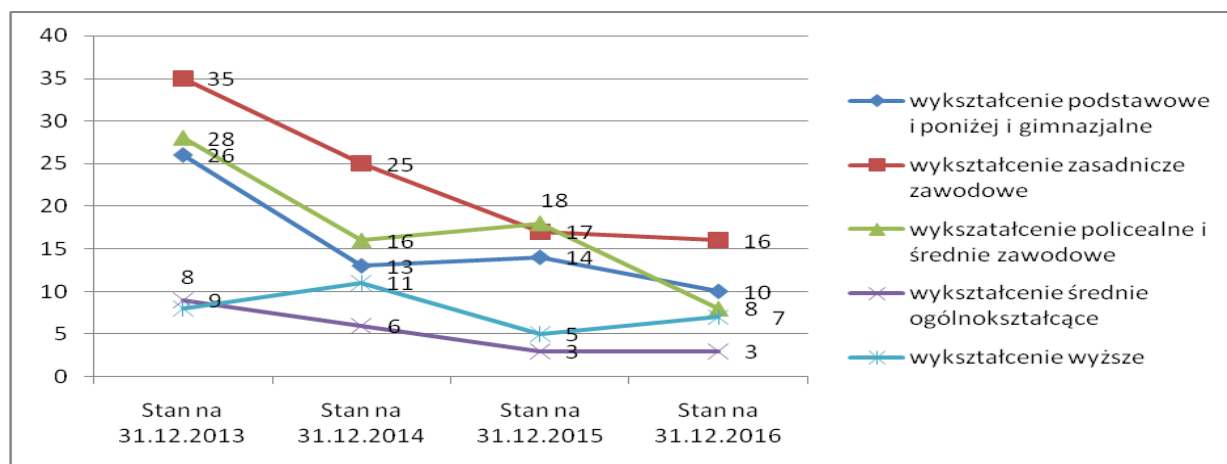
Tabela 26. Struktura bezrobotnych wg wykształcenia w gminie Łęka Opatowska w latach 2013-2016

Liczba osób bezrobotnych wg wykształcenia w gminie Łęka Opatowska w latach 2013-2016				
	Stan na 31.12.2013	Stan na 31.12.2014	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2016
wykształcenie podstawowe i poniżej i gimnazjalne	26	13	14	10
wykształcenie zasadnicze zawodowe	35	25	17	16
wykształcenie policealne i średnie zawodowe	28	16	18	8
wykształcenie średnie ogólnokształcące	9	6	3	3
wykształcenie wyższe	8	11	5	7

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Kępnie.

Charakterystyczną cechą bezrobocia w gminie Łęka Opatowska jest niski poziom wykształcenia wśród osób bezrobotnych, co w zasadniczy sposób decyduje o ich szansach na znalezienie zatrudnienia. Biorąc pod uwagę kwalifikacje zawodowe osób bezrobotnych można zauważyć, że najliczniejszą grupę w 2016 r. stanowią osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (36% bezrobotnych) oraz gimnazjalnym, podstawowym i poniżej (23%). Należy także odnotować udział osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym, stanowiący 16% ogółu bezrobotnych. W formie graficznej informacje zostały przedstawione na poniższym wykresie.

Wykres 11. Struktura bezrobotnych wg wykształcenia w gminie Łęka Opatowska w latach 2013-2016

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Kępnie.

Aktywność zawodowa wiąże się z wykształceniem, jakie posiadają mieszkańcy. Im jest ono wyższe bądź ukierunkowane zawodowo, tym aktywność zawodowa jest wyższa. Bardzo rzadko zainteresowanie aktywnością zawodową wykazuje ludność z wykształceniem podstawowym lub bez wykształcenia. Pomiędzy znajdują się absolwenci szkół średnich, którzy podejmują dalszą kontynuację nauki.

Tabela 27. Wybrane dane porównawcze o rynku pracy w gminie Łęka Opatowska, powiecie kępińskim oraz województwie wielkopolskim w 2015 r.

	gmina	powiat	województwo
Pracujący	2450	18923	909561
Pracujący na 1000 ludności	461	335	262
Bezrobotni zarejestrowani, w tym:	57	772	93 311
kobiety w %	67	60	58
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w %	1,7	2,2	4,3
Udział zarejestrowanych bezrobotnych kobiet w liczbie kobiet w wieku produkcyjnym w %	2,5	2,8	5,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Według danych GUS w gminie Łęka Opatowska na 1000 mieszkańców pracuje 461 osób (w powiecie 335 osób, w województwie 262 osoby). 36,2% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 63,8% mężczyźni. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Łęka Opatowska wynosi 2 568,52 PLN, co odpowiada 61,9% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce. Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Łęka Opatowska 390 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 1 088 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi 698.

Gmina Łęka Opatowska należy do terenów o wysokim rozwoju gospodarczym. 21% aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Łęka Opatowska pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 57,4% w przemyśle i budownictwie, a 8,8% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 8,8% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości). Mieszkańców gminy cechuje wysoki poziom przedsiębiorczości, o czym świadczy dynamika rozwoju firm.

Możliwość wzrostu liczby miejsc pracy (poza istniejącym przemysłem meblarskim) na terenie gminy Łęka Opatowska wiązać się może z rolnictwem (w tym przetwórstwem rolno-spożywczym), a także z rozwojem turystyki (w tym agroturystyki) i rekreacji, które to powinny się stać czynnikami aktywizującymi rozwój gminy. Teren gminy Łęka Opatowska posiada potencjał do rozwoju różnego rodzaju form rekreacji, tj. wypoczynek pobytowy, świąteczny a także turystyka alternatywna, bazująca

na kwaterach prywatnych i agroturystycznych. Z formami użytkowania rekreacyjnego powinna się wiązać różnorodna baza noclegowa z bogatym wielofunkcyjnym otoczeniem usługowym, stwarzającym nowe miejsca pracy dla mieszkańców gminy.

W związku z bardzo dużym udziałem bezrobocia w powodach przyznawania pomocy Społecznej przez GOPS, stanowi ono duże obciążenie finansowe również dla budżetu gminy. W celu ograniczenia skali jego oddziaływania, przede wszystkim w sferze społecznej, opracowano Gminną *Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Łęka Opatowska na okres 2011-2020*, poruszającą także problem bezrobocia. Określony w dokumencie cel szczegółowy *Zwiększenie szans na podjęcie pracy zawodowej i przeciwdziałanie negatywnym skutkom społecznym wynikającym z bezrobocia w ramach Celu strategicznego 2. Aktywizacja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym* dotyczy przeciwdziałania bezrobociu.

Bezrobocie jest dosyć częstą przyczyną wypłaty zasiłków stanowiących wsparcie w ramach pomocy społecznej w gminie Łęka Opatowska. Możliwa utrata pracy lub jej brak jest często przyczyną wielu bardzo niepokojących zjawisk społecznych (tj. przestępczość, patologia czy uzależnienia od alkoholu), a także czynnikiem skutecznie ograniczającym popyt wewnętrzny. Długotrwałe występowanie tych efektów bezrobocia w konsekwencji wpływa bezpośrednio na wzrost wydatków gminy na pomoc społeczną w zakresie minimalizacji lub likwidacji tych zjawisk, jak również na pogorszenie wizerunku i atrakcyjności inwestycyjnej i osiedleńczej gminy. Na obecny poziom bezrobocia wpływa również postawa samych osób bezrobotnych w gminie, charakteryzująca się niewielką aktywnością społeczną (brak kwalifikacji zawodowych, brak chęci podnoszenia ich, niski poziom wykształcenia). Szansą na poprawę wydaje się również być rozwój turystyki i działalności około turystycznych jako alternatywy dla istniejącej sfery przemysłowej.

Chcąc zmniejszać poziom bezrobocia, należałoby:

- stwarzać odpowiednie warunki do prowadzenia działalności gospodarczej na swoim terenie m.in. poprzez tworzenie odpowiedniego systemu zachęt dla nowych przedsiębiorców lub poprzez wyznaczanie odpowiednich terenów inwestycyjnych,
- skutecznie pozyskiwać nowych inwestorów,
- podnieść kwalifikacje (poprzez organizację kursów i szkoleń, przygotowujących do ponownego odnalezienia się na rynku pracy) lub przebranżowić część mieszkańców,
- wesprzeć instytucjonalnie osoby wykluczone z rynku pracy,
- zwiększyć zaangażowanie na rzecz wsparcia osób młodych, zwłaszcza bez doświadczenia zawodowego na rynku pracy.

Podsumowując kwestie bezrobocia na terenie gminy Łęka Opatowska, konieczne jest wykorzystanie planowanych zmian w zakresie pomocy społecznej oraz aktywizacji osób bezrobotnych i włączenie się służb pomocy społecznej z terenu gminy w bardziej aktywne rozwiązywanie problemów bezrobocia, w szczególności długotrwałego bezrobocia.

Należy stwierdzić, że zarówno położenie, jak i skomunikowanie gminy Łęka Opatowska stanowi jej mocną stronę, która nie tylko sprzyja rozwojowi, ale także stanowi szansę dla mieszkańców gminy do podejmowania aktywności zarobkowej (praca lub własna działalność gospodarcza).

Pomoc społeczna

Jednostką organizacyjną gminy realizującą zadania własne i zlecone z zakresu pomocy społecznej jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej z siedzibą w Łęce Opatowskiej. Celem Ośrodka jest podejmowanie wszelkich działań umożliwiających osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwianie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka, a także podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

W społeczności gminy występują liczne problemy. Dotykają one dużą liczbę mieszkańców gminy. Do najważniejszych problemów społecznych można zaliczyć:

- ubóstwo, niskie dochody ludności i znaczny w nich udział pomocy socjalnej,
- bezrobocie, w tym długotrwałe bezrobocie i jego niekorzystna struktura,
- brak odpowiednich kwalifikacji zawodowych ludności i ich niedostosowanie do zmieniających się wymogów pracy,
- wzrost kosztów utrzymania i kształcenia,
- odpływ ludności do miast oraz za granicę, zwłaszcza w obrębie grup najlepiej wykształconych młodych osób,
- niekorzystne zmiany struktury demograficznej (starzenie się ludności, niski przyrost naturalny),
- słaby rozwój gospodarki mieszkaniowej, brak mieszkań komunalnych i socjalnych,
- alkoholizm,
- brak ośrodków wsparcia dla osób niepełnosprawnych i seniorów,
- słaby dostęp do lekarzy specjalistów,
- zbyt mała liczba i niewielkie znaczenie działających organizacji pozarządowych,
- niewystarczająca aktywność lokalnej społeczności.

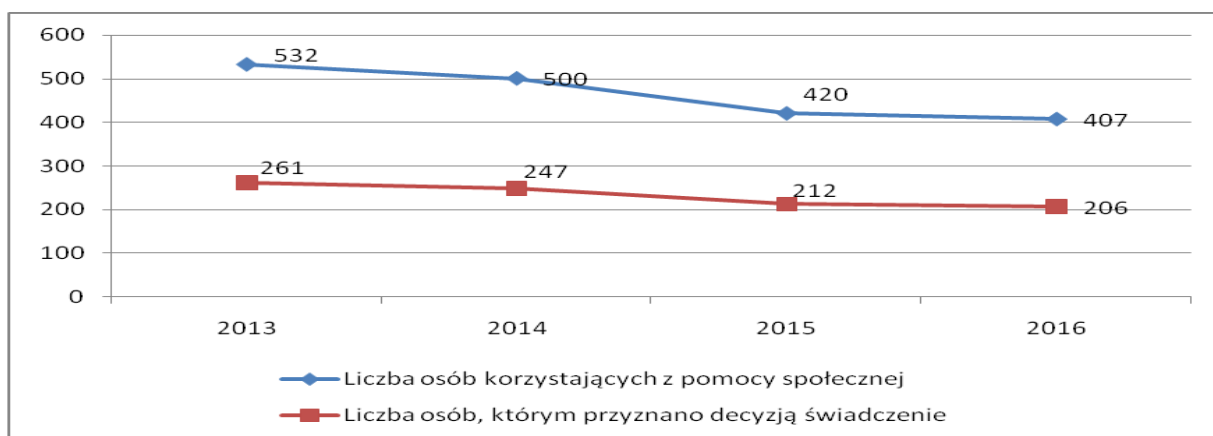
Czynniki te wpływają negatywnie na rodzinę i jej rozwój, zakłócają jej funkcjonowanie, prowadzą do niskiej samooceny oraz braku aktywności zawodowej i społecznej.

Tabela 28. Wybrane dane porównawcze dot. pomocy społecznej w gminie Łęka Opatowska

	2013	2014	2015	2016
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	532	500	420	407
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie ogółem, w tym:	261	247	212	206
pieniężne	69	55	51	50
rzeczowe	197	193	163	157
Liczba rodzin podejmujących pracę socjalną	15	60	73	54

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Łęce Opatowskiej.

Wykres 12. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej oraz liczba osób, którym przyznano świadczenie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Łęce Opatowskiej.

Analizując powyższą tabelę oraz wykres można zauważyć, że w latach 2013-2016 liczba osób korzystających z pomocy społecznej systematycznie maleje. Sumaryczny spadek w analizowanym okresie wyniósł 125 osób, czyli prawie 24%. W latach 2013 - 2016 najczęstszą formą przyznanej pomocy społecznej były świadczenie niepieniężne. Od roku 2013 r. można zauważyć systematyczny spadek ilości osób uprawnionych zarówno do świadczeń pieniężnych jak i rzeczowych. Wzrosła natomiast ilość rodzin podejmujących pracę socjalną.

Poniższa tabela przedstawia wykaz powodów przyznania pomocy społecznej oraz wartości tych świadczeń.

Tabela 29. Wartości / powody przyznania pomocy przez GOPS w Łęce Opatowskiej w latach 2013-2016

Wartość przyznania pomocy	2013	2014	2015	2016
Liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne	407	388	363	405
Wartość wypłaconych zasiłków rodzinnych w zł	746445	684892	641430	740234
Wartość wypłaconych zasiłków z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	88400	84560	81780	84560
Wartość świadczeń pielęgnacyjnych	125620	151580	284680	366626
Wartość świadczeń opiekuńczych	327023	357977	494716	596485
Powody przyznania pomocy	2013	2014	2015	2016
Ubóstwo	69	46	39	43
Bezdomność	1	0	0	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa	36	38	37	31
Bezrobocie	38	29	17	20
Niepełnosprawność	35	38	35	35
Długotrwała lub ciężka choroba	17	14	15	15
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	42	40	36	41
Alkoholizm	10	10	1	4
Narkomania	0	0	0	1
Przemoc w rodzinie	0	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	3	1	0	0
Zdarzenie losowe	2	0	2	0
Sieroctwo	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Łęce Opatowskiej.

Jak wynika z powyższych danych najważniejsze problemy współczesnej rodziny na terenie gminy Łęka Opatowska to ubóstwo, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, niepełnosprawność, potrzeba ochrony macierzyństwa. Zjawisko ubóstwa nierozdzielnie związane jest z bezrobociem, połączonym z niskim poziomem wykształcenia, niepełnosprawnością, wielodzietnością, bezdomnością oraz faktem zamieszkiwania na wsi. Z kolei niepełnosprawność jest trzecim najważniejszym zagrożeniem dla osób i rodzin w gminie, stanowiąc tym samym ok. 18% wszystkich problemów.

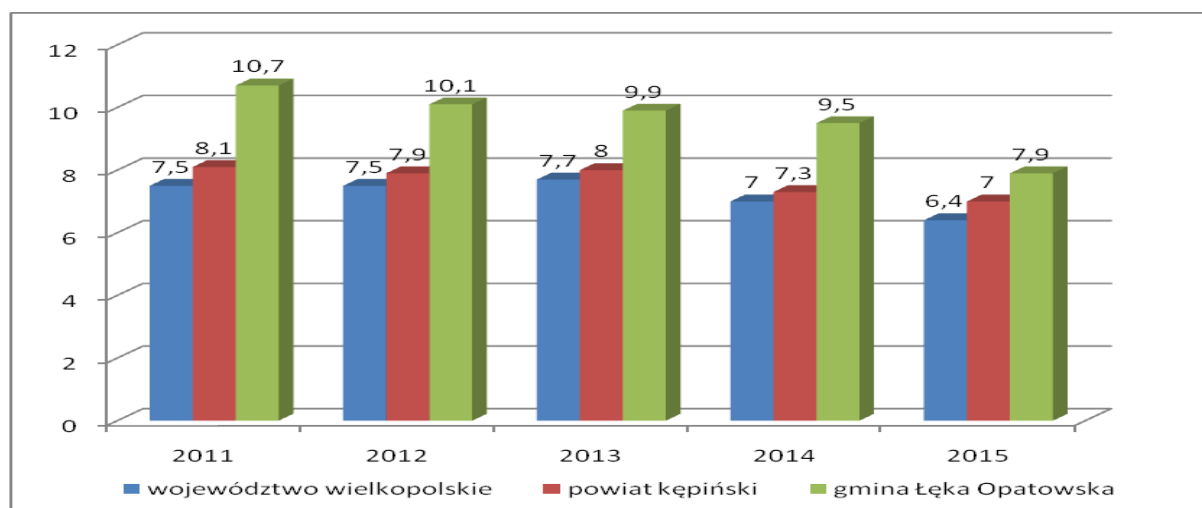
Z powyższej tabeli można wywnioskować, że liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne, po spadku w 2015 r. znów wzrosła do poziomu z 2012 r., natomiast corocznie następuje

wzrost wartości wypłat zarówno świadczeń pielęgnacyjnych z dodatkami, jak i opiekuńczych. W większości kategorii dotyczących powodów przyznania pomocy nieznacznie maleje corocznie ilość osób, dla których została udzielona pomoc społeczna, co jest zjawiskiem pożądanym i świadczącym o zaradności mieszkańców gminy, jak również o sprzyjających czynnikach zewnętrznych, mających wpływ na sytuację życiową mieszkańców. Tak jest w przypadku problemu ubóstwa i bezrobocia, gdzie odnotowano największe spadki stanowiące ok. 40% w porównaniu z 2013 r. w każdej kategorii.

Z kolei problemy związane z niepełnosprawnością, długotrwałą lub ciężką chorobą oraz problemy związane z potrzebą ochrony macierzyństwa pozostają w analizowanym okresie na niezmiennym poziomie.

Jak wynika z poniższego wykresu udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w gminie Łęka Opatowska na przestrzeni lat 2011-2015 stanowi blisko 8% ludności ogółem i jest wyższy w całym badanym okresie, w porównaniu ze wskaźnikami w powiecie oraz w województwie, na co wpływa wiele czynników zarówno zewnętrznych jak i wewnętrznych.

Wykres 13. Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem – w województwie wielkopolskim, powiecie kępińskim i gminie Łęka Opatowska (w %)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łęce Opatowskiej wspierana jest przez wiele podmiotów, w tym przez organizacje pozarządowe, działające m.in. w szeroko rozumianym obszarze pomocy społecznej. Są to m.in.:

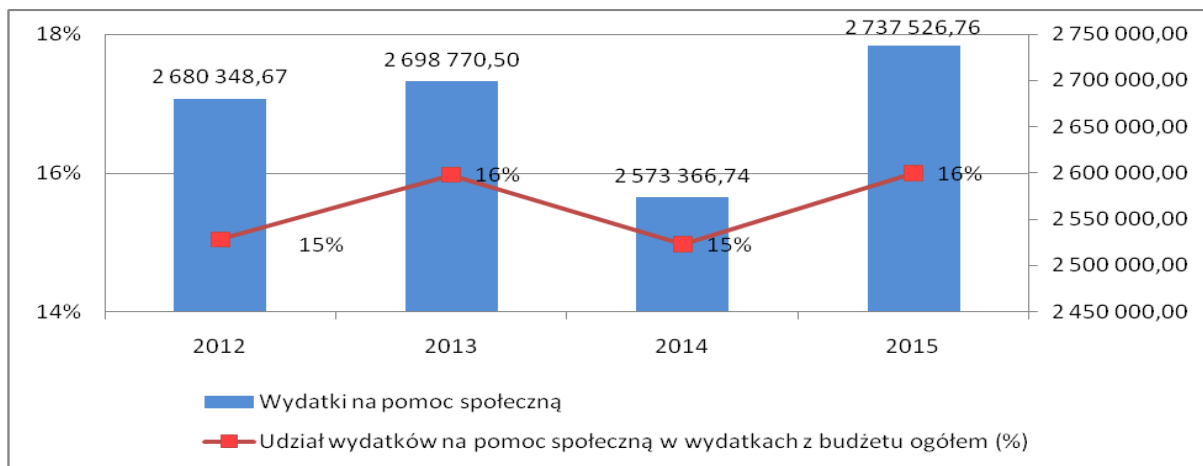
- placówki systemu ochrony zdrowia,
- Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Powiatowy Urząd Pracy w Kępnie,
- Policja,

- Sąd Rodzinny, kuratorzy społeczni,
- szkoły,
- organizacje i stowarzyszenia, działające na terenie gminy.

Organizacje te w sposób istotny wpływają na jakość życia mieszkańców gminy Łęka Opatowska, organizując działania edukacyjne, rekreacyjne i aktywizujące społeczność lokalną, a także przyczyniają się w istotny sposób do rozwiązywania problemów społecznych mieszkańców gminy. GOPS podejmuje również szereg inicjatyw, zmierzających do ograniczenia negatywnych skutków zjawisk gospodarczo – społecznych, a jednocześnie aktywizujących środowiska zagrożone dysfunkcyjnością. Wśród programów jakie były realizowane w latach 2012-2015 przeważają programy związane z dożywianiem.

Należy podkreślić, że oczekiwany w wyniku realizacji odpowiedniej strategii rozwój przedsiębiorczości na terenie gminy przyczyni się do powstawania nowych miejsc pracy, a tym samym do zmniejszania bezrobocia na terenie gminy i spadku liczby osób bezrobotnych korzystających obecnie z pomocy GOPS w Łęce Opatowskiej. Tym samym, gmina będzie mogła część zaoszczędzonych środków finansowych przeznaczyć na inne zadania związane z pomocą społeczną lub wykorzystać zupełnie na inne cele (np. inwestycyjne). Poniżej zobrazowano wydatki poniesione na pomoc społeczną z budżetu gminy w analizowanym okresie:

Wykres 14. Wydatki na pomoc społeczną z budżetu gminy Łęka Opatowska w latach 2012-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

W latach analizy udział tych wydatków w stosunku do całkowitych wydatków budżetowych wahał się na zbliżonym poziomie 15-16%. Wraz z utrzymującym się poziomem dochodów w budżecie gminy (w latach 2012-2015) wydatki przeznaczone na zwiększające się potrzeby pomocy społecznej, po zanotowanym spadku w 2014 r., ponownie wzrosły. Sumarycznie jednak dało to dodatnią wartość 57 178 zł w okresie 2012-2015 i stanowiło wzrost o 2,5%.

Działalność GOPS w Łęce Opatowskiej, w oparciu o ramy prawne dotyczące pomocy społecznej, jest niezbędna dla dobra mieszkańców potrzebujących wsparcia w różnych sferach życia.

W dalszym ciągu potrzebne są działania, prowadzące do usamodzielnienia się od pomocy społecznej, zarówno poszczególnych osób jak i całych rodzin, szczególnie długotrwale korzystających ze wsparcia w tej formie. Służyć ma temu realizacja *Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2011-2020*, wdrożonej w 2010 r.

2.5.3. Bezpieczeństwo publiczne

Na atrakcyjne warunki do zamieszkania wpływa również bezpieczeństwo publiczne. Zadania związane z utrzymaniem porządku publicznego oraz z zapewnieniem bezpieczeństwa realizowane są przez podmioty odpowiedzialne za stan bezpieczeństwa, w tym:

- Posterunek Policji w Trzcinicy z/s w Laskach, będący jednostką podległą Komendzie Powiatowej Policji w Kępnie, odpowiadający terytorialnie za rejon gminy Łęka Opatowska,
- 9 Ochotniczych Straży Pożarnych.

Do zadań policji należy między innymi:

- ochrona życia i zdrowia obywateli przed bezprawnymi zamachami na te dobra,
- ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego, w tym również zapewnienie spokoju, w miejscach publicznych w środkach komunikacji publicznej w ruchu drogowym i na wodach przeznaczonych do powszechnego korzystania,
- kontrola przestrzegania przepisów porządkowych i administracyjnych,
- wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie sprawców tych czynów. Inicjowanie i organizowanie działań, mających na celu zapobieganie popełnieniu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z instytucjami państwowymi, samorządowymi i społecznymi.

Ponadto policja realizuje polecenia sądu, prokuratury, organów administracji rządowej i samorządu terytorialnego.

Gmina Łęka Opatowska podlega strukturze Posterunku Policji w Trzcinicy z/s w Laskach, bezpośrednio na terenie gminy służbę pełni jeden dzielnicowy. Poniższa tabela zawiera dane statystyczne w zakresie popełnionych przestępstw oraz wskaźników ich wykrywalności:

Tabela 30. Popelnione przestępstwa wg rodzaju wraz ze wskaźnikiem ich wykrywalności w latach 2013-2016 na terenie gminy Łęka Opatowska

Rodzaj popełnionych przestępstw		PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE				WSKAŹNIK WYKRYWALNOŚCI			
		2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
ogółem, w tym:	ogółem	35	29	25	28	76	75	73	71
	w tym nieletnich	0	0	0	0				

Rodzaj popełnionych przestępstw		PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE				WSKAŹNIK WYKRYWALNOŚCI			
		2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
przeciwko życiu i zdrowiu	ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0
	w tym nieletnich	0	0	0	0				
drogowe	ogółem	17	15	11	13	100	100	100	100
	w tym nieletnich	0	0	0	0				
kradzież rzeczy	ogółem	7	6	4	5	55	57	64	56
	w tym nieletnich	0	0	0	0				
kradzież z włamaniem	ogółem	4	2	4	3	62	54	58	35
	w tym nieletnich	0	0	0	0				
rozbój, kradzież rozbójnicza, wymuszenie rozbójnicze	ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0
	w tym nieletnich	0	0	0	0				
gospodarcze	ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0
	w tym nieletnich	0	0	0	0				
narkotykowe	ogółem	6	4	3	2	100	100	100	100
	w tym nieletnich	0	0	0	0				
pozostałe	ogółem	1	2	3	5	100	72	55	60
	w tym nieletnich	0	0	0	0				

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Kępnie.

Analizując dane udostępnione przez Komendę Powiatową Policji w Kępnie w perspektywie lat 2013-2016 należy mówić o nieznacznym spadku liczby popełnianych przestępstw na terenie gminy Łęka Opatowska. Z informacji uzyskanych z Powiatowej Komendy Policji w Kępnie wynika, że w gminie Łęka Opatowska nie stwierdzono przestępczości wśród nieletnich. Analizując wskaźniki wykrywalności przestępstw można zaobserwować nieznaczny spadek w tym obszarze, przeważający w kategoriach *kradzież z włamaniem* oraz pozostałych niewymienionych w powyższej tabeli.

Pośród przestępstw stwierdzonych na terenie gminy Łęka Opatowska udział w statystykach tych zdarzeń zajmują również przestępstwa drogowe. Dane dotyczące ruchu drogowego w gminie w latach 2013-2016 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 31. Dane dotyczące ruchu drogowego w gminie Łęka Opatowska w latach 2013-2016

Liczba wypadków				Liczba zabitych				Liczba rannych				Liczba kolizji			
2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
2	1	2	2	1	0	0	0	4	4	2	2	23	28	23	31

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Kępnie.

Analizując ruch drogowy w gminie Łęka Opatowska w badanym okresie można zauważyć, że liczba wypadków utrzymywała się na podobnym poziomie, natomiast liczba kolizji oscylowała w granicach 23-31.

W analizowanym okresie lat 2013-2016 realizowane były na terenie gminy działania w ramach następujących programów:

- Razem Bezpieczniej,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii,
- Uwaga Zagrożenie,
- Bezpieczna szkoła,
- Bezpieczna Wieś,
- Bezpieczny Senior,
- Cyberzagrożenia,
- STOP Narkomanii.

Ponadto Posterunek Policji w Trzcinicy z/s w Laskach współpracuje z placówkami oświatowo - wychowawczymi, jak również z poszczególnymi organami administracji samorządowej jak np. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, GOPS. Podejmowane są działania mające na celu ograniczenia liczby wykroczeń i przestępstw w szkołach oraz w bezpośrednim otoczeniu szkół.

2.5.4. Ochrona zdrowia

Istotnym elementem infrastruktury społecznej jest system ochrony zdrowia. Jego poziom w sposób znaczący wiąże się z jakością wykonywanej pracy przez mieszkańców oraz wpływa na wydatki budżetu. Dostęp do infrastruktury ochrony zdrowia zależy przede wszystkim od liczby instytucji świadczących usługi zdrowotne, ich rozmieszczenia oraz kosztów usług.

System ochrony zdrowia funkcjonujący dla całego obszaru gminy Łęka Opatowska wypełnia w swojej strukturze podstawowe zadania. Oparty jest na niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej. Mieszkańcy gminy mają stosunkowo łatwy dostęp do specjalistycznej kadry medycznej.

Wśród funkcjonujących na terenie gminy placówek medycznych znajdują się dwa ośrodki zdrowia: w Łęce Opatowskiej i Opatowie, które w swoim zakresie mają opiekę zdrowotną mieszkańców oraz higienę szkolną w placówkach oświatowych znajdujących się na terenie gminy.

Zadania z zakresu leczenia szpitalnego jak i pogotowia ratunkowego realizowane są w Kępnie. Na terenie gminy funkcjonują 2 punkty apteczne (w Łęce Opatowskiej i Opatowie).

Podmioty lecznicze funkcjonujące na terenie gminy Łęka Opatowska zostały wyszczególnione w poniższej tabeli.

Tabela 32. Wykaz podmiotów leczniczych oraz aptek / punktów aptecznych funkcjonujących na terenie gminy wg stanu na 31.12.2016 r.

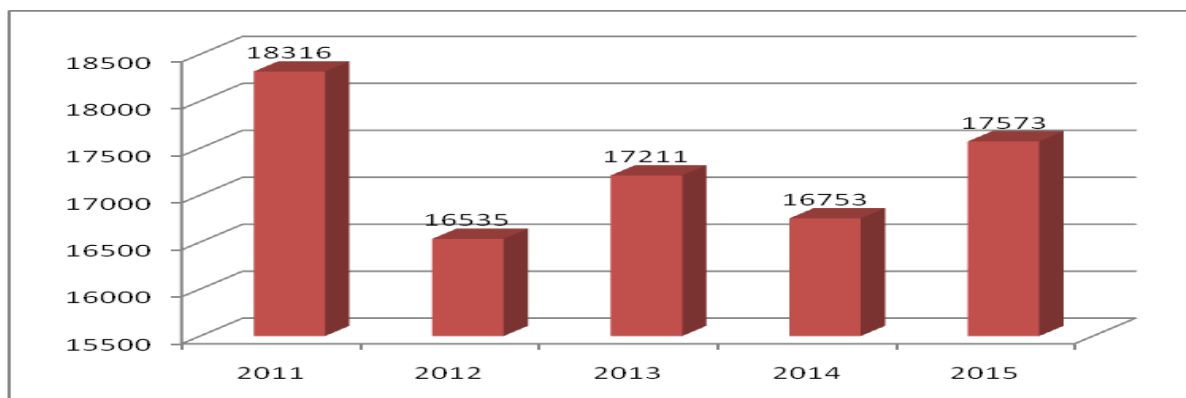
L.p.	NAZWA I ADRES PLACÓWKI	UDZIELANE ŚWIADCZENIA AMBULATORYJNE
1	Ośrodek Zdrowia w Opatowie Indywidualna Praktyka Lekarska - Lek. Leszek Zalewski ul. Słoneczna 4 63-645 - Łęka Opatowska	Lekarz rodzinny
2	Ośrodek Zdrowia w Łęce Opatowskiej Gabinet Lekarski Henryk Kołcio ul. Poznańska 75, 63-645 Opatów	Lekarz rodzinny

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Łęce Opatowskiej

Należy zauważyć, że według danych GUS w 2013 roku 48,4% zgonów w gminie Łęka Opatowska spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 23,9% zgonów w gminie były nowotwory, a 7,0% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego.

W ramach systemu ochrony zdrowia wymienić należy m.in. monitorowanie stanu zdrowia i określanie potrzeb zdrowotnych ludności, identyfikację i zwalczanie środowiskowych zagrożeń zdrowotnych, zapobieganie rozprzestrzenianiu się chorób (ze szczególnym uwzględnieniem chorób zakaźnych). Na podstawie statystyk przedstawionych na poniższym wykresie, obrazującym skalę udzielonych porad medycznych na terenie gminy Łęka Opatowska, można zauważyć trend skokowy takich działań na przestrzeni 5 lat (2011-2015). Zapewne ma na to wpływ dostęp do specjalistów jak i limit punktów na wybrane usługi zdrowotne przyznawane przez NFZ dla gminy Łęka Opatowska. Dlatego warto analizować dane dotyczące wzrostu zapotrzebowania na usługi medyczne.

Wykres 15. Liczba udzielonych porad podstawowej opieki zdrowotnej w latach 2011-2015 w gminie Łęka Opatowska

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych – GUS.

Samorząd gminy czyni starania w zakresie promocji zdrowia oraz realizacji projektów i profilaktycznych programów zdrowotnych, mających na celu m.in. poprawę dostępności i jakości usług medycznych w zakresie profilaktyki chorób (poprzez m.in. wykonywanie szczepień) czy edukacji prozdrowotnej (np. dla najmłodszych mieszkańców gminy). Profilaktyka w obszarze zdrowia wsparta przez gminę przyczynia się do kształtowania prozdrowotnego stylu życia oraz zmiany jakości życia mieszkańców. Urząd Gminy współpracuje z:

- Ośrodkiem Profilaktyki i Epidemiologii w Poznaniu w zakresie przeprowadzania badań dot. profilaktyki wczesnego wykrywania nowotworów złośliwych jelita grubego i układu moczowo – płciowego mężczyzn oraz badań mammograficznych,
- Wojewódzkim Specjalistycznym Zespołem ZOZ Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy koło Kalisza w zakresie badań RTG oraz badania spirometrycznego (pokrywane z samorządu województwa wielkopolskiego).

Ponadto urząd cyklicznie organizuje akcje zbiórki krwi, dwukrotnie na terenie gminy zorganizowano akcje rejestracji potencjalnych dawców szpiku (DKMS).

Znaczny wzrost liczby osób w wieku przedemerytalnym i emerytalnym powoduje wzrost zapotrzebowania na ochronę zdrowia oraz opiekę społeczną. Należy zauważyć, że ochrona zdrowia to nie tylko ośrodki lecznicze, ale również zakłady opiekuńcze, pielęgniarские oraz zakłady opieki paliatywnej.

Kształtowanie się zjawisk demograficznych w przyszłości będzie miało istotny wpływ na określenie kierunków alokacji wydatkowanych środków finansowych (nie tylko gminnych ale również budżetu centralnego). Ze względu na relatywne starzenie się mieszkańców gminy Łęka Opatowska należy liczyć się ze wzrostem wydatków związanych z utrzymaniem zdrowia, zapewnieniem opieki społecznej oraz opieki zdrowotnej.

2.5.5. Oświata i wychowanie

Wychowanie przedszkolne

Wychowanie przedszkolne na terenie gminy realizowane jest w trzech przedszkolach publicznych, mieszczących się Zespołach Szkół w Łęce Opatowskiej, Opatowie i Siemianicach oraz w oddziale przedszkolnym mieszczącym się przy Szkole Podstawowej w Trzebieiniu. Łącznie na koniec roku szkolnego 2016 z wychowania przedszkolnego korzystało 185 dzieci. Należy w tym miejscu zauważyć, że liczba dzieci w wieku 3-6 lat w latach 2005-2015 spadła o ok. 5%. Na koniec 2015 r. w gminie było 240 dzieci w wieku 3-6 lat (według danych GUS). Przyjmując, że liczba dzieci obecnie jest zbliżona, to poziom uczestnictwa w opiece przedszkolnej dzieci wynosi aż 80%. Jest to udział wyższy od udziałów w wielu gminach, ze względu na potrzebę wyrównywania szans edukacyjnych dzieci wiejskich zadowalający. Zapotrzebowanie na usługi wychowania przedszkolnego są ściśle związane z sytuacją na rynku pracy (w szczególności z zatrudnieniem kobiet). Poniższe tabele przedstawiają wykaz placówek oraz dane statystyczne dot. liczby wychowanków oraz nauczycieli.

Tabela 33. Wykaz przedszkoli i placówek przedszkolnych w gminie Łęka Opatowska na przestrzeni lat 2012-2017

L.p.	Nazwa placówki	2012/2013		2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017	
		Liczba uczniów	Liczba nauczycieli	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli
1	Publiczne Przedszkole Samorządowe w Łęce Opatowskiej	74	3	80	4	80	4	58	3	71	3
2	Publiczne Przedszkole Samorządowe w Opatowie	75	3	75	3	74	3	69	3	75	3
3	Publiczne Przedszkole Samorządowe w Siemianicach	52	3	56	3	45	3	44	3	39	2
Razem		201	9	211	10	199	10	171	9	185	8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Łęce Opatowskiej

Tabela 34. Aktualny wykaz placówek wychowania przedszkolnego (publicznych i niepublicznych)

L.p.	Nazwa i adres placówki	(P) Publiczne	Liczba miejsc	Liczba dzieci
		(N) Niepubliczne		
przedszkola				
1.	Publiczne Przedszkole Samorządowe w Łęce Opatowskiej ul. Słoneczna 2, 63-645 Łęka Opatowska	P	100	71
2.	Publiczne Przedszkole Samorządowe w Opatowie ul. Przedszkolna 1, 63-645 Łęka Opatowska	P	75	75
3.	Publiczne Przedszkole Samorządowe w Siemianicach ul. Szkolna 2, 63-645 Łęka Opatowska	P	60	39
oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych				
1.	Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Trzebieńcu, Trzebień 28 A, 63-645 Łęka Opatowska	P	25	10

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Łęce Opatowskiej

Szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne

Na terenie gminy Łęka Opatowska funkcjonują 4 szkoły podstawowe oraz 1 gimnazjum, dla których organem prowadzącym jest gmina Łęka Opatowska. Szkoły skupione są w trzech zespołach (szkoła podstawowa i przedszkole) znajdujących się w Łęce Opatowskiej, Opatowie, Siemianicach oraz jednej samodzielnej Szkole Podstawowej w Trzebieńcu i samodzielnym Gimnazjum w Opatowie. W roku szkolnym 2015/2016 w szkołach na terenie gminy (według wykazu w poniższej tabeli) uczyło się łącznie 629 dzieci.

Tabela 35. Aktualny wykaz szkół podstawowych i gimnazjalnych w gminie Łęka Opatowska

L.p.	Nazwa placówki	2012/2013		2013/2014		2014/2015		2015/2016	
		Liczba uczniów	Liczba nauczycieli	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli
1	Zespół Szkół w Łęce Opatowskiej Szkoła Podstawowa	132	13	132	13	125	14	144	14
2	Zespół Szkół w Opatowie Szkoła Podstawowa w Opatowie	120	12	118	10	122	11	143	14

L.p.	Nazwa placówki	2012/2013		2013/2014		2014/2015		2015/2016	
		Liczba uczniów	Liczba nauczycieli	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli
3	Zespół Szkół w Siemianicach Szkoła Podstawowa w Siemianicach	83	12	93	12	99	12	108	14
4	Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Trzebień, Trzebień 28 A, 63-645 Łęka Opatowska	55	9	54	9	53	12	54	13
5	Gimnazjum im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Opatowie	204	23	177	21	184	17	180	16
Razem		594	69	574	65	583	66	629	71

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Łęce Opatowskiej

Zatrudnienie w szkołach i przedszkolach prowadzonych przez gminę Łęka Opatowska na koniec roku szkolnego 2015/2016 znajdowało 71 nauczycieli. Szkoły te posiadają profesjonalną, młodą, przyjazną uczniom kadrę, która zapewnia gruntowną wiedzę i pomaga w rozwijaniu zainteresowań. Uczniowie mają możliwość uczestnictwa w licznych konkursach, olimpiadach i imprezach, przez co poszerzają swoje horyzonty i rozwijają umiejętności. Na terenie gminy zatrudniana jest wyspecjalizowana kadra mogąca udzielić uczniom i ich rodzicom szybkiej i właściwej pomocy pedagogiczno-psychologicznej i psychiatrycznej.

Współczynnik skolaryzacji brutto (odnoszący się do liczby i struktury ludności – płeć, grupy wieku) w gminie dla szkół podstawowych na koniec 2015 r. wynosi 95,91% i jest na porównywalnym poziomie do współczynnika skolaryzacji dla powiatu, który wynosi 95,52%. Zaś dla gimnazjum wynosi 93,26% i stanowi niższy poziom, niż współczynnik skolaryzacji dla powiatu 99,72%. W ciągu ostatnich czterech lat liczba uczniów w szkołach gminy Łęka Opatowska sumarycznie zwiększyła się o 35 dzieci, jednak w tym czasie największy spadek liczby uczniów nastąpił w gimnazjum w Opatowie.

Tabela 36. Wybrane dane statystyczne dotyczące oświaty w gminie Łęka Opatowska w latach 2012-2015

	2012	2013	2014	2015
Szkoły podstawowe w latach 2012-2015 w gminie Łęka Opatowska				
Szkoły	4	4	4	4
Oddziały	22	22	22	24
Uczniowie (ogółem)	389	397	400	446
Absolwenci (ogółem)	59	60	69	58
Obowiązkowo uczący się języka obcego, w tym:	389	397	400	446
język angielski	389	397	400	446
Gimnazja w latach 2012-2015 w gminie Łęka Opatowska				
Szkoły	1	1	1	1
Oddziały	7	6	7	7
Uczniowie (ogółem)	204	177	184	180
Absolwenci (ogółem)	66	81	58	57
Obowiązkowo uczący się języka obcego, w tym:	403	348	363	356
język angielski	204	175	183	179
język niemiecki	199	173	180	177

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Jak można zauważyć, analizując powyższą tabelę, najliczniejszą grupą dzieci uczących się stanowią uczniowie szkół podstawowych. Jednak w związku z reformą oświaty w najbliższych latach zaczną oni kształcić się w klasach starszych szkół podstawowych z tym, że jeden rocznik przejdzie do szkół średnich znajdujących się poza gminą Łęka Opatowska, a na ich miejsce przyjdzie nieco mniej liczna grupa dzieci uczących się dzisiaj w przedszkolach. Z kolei na ich miejsce przyjdą dzieci urodzone po roku 2013, których liczba jest również mniejsza, od liczby dzieci obecnie uczących się w szkołach podstawowych.

Według danych GUS wg stanu na koniec 2015 r. liczba obowiązkowo uczących się języka obcego w szkołach podstawowych na terenie gminy wynosiła 446 osób, z tego wszystkie osoby uczyły się języka angielskiego. Natomiast w gimnazjum spośród 356 uczniów uczących się obowiązkowo języka obcego 179 – to osoby uczące się języka angielskiego, a 177 – języka niemieckiego.

Szkoły prowadzą także pomoc edukacyjną, która polega na prowadzeniu zajęć dydaktyczno-wyrównawczych. Równie dobrze rozwinięty jest też system zajęć ponadprogramowych i pozalekcyjnych. W szkołach na terenie gminy jest prowadzony system jednozmianowy.

Szkoły te są w dobrym stanie technicznym, natomiast wyposażenie ocenia się jako średnie. Szkoły posiadają boiska, place zabaw, biblioteki i świetlice. W dwóch szkołach są stołówki, w pozostałych miejsca wyznaczone do spożywania posiłków. Zespół Szkół w Łęce Opatowskiej oraz Gimnazjum w Opatowie posiada sale gimnastyczne, natomiast pozostałe szkoły nie posiadają swoich

sal. Szkoły tylko częściowo dostosowane są dla uczniów niepełnosprawnych (podjazdy, toalety). Jest to o tyle istotne, że problem niepełnosprawności stanowi trzecie miejsce wśród problemów społecznych w gminie, z którymi borykają się mieszkańcy.

Dzieci dowożone są do szkoły autobusami pod opieką opiekunów zapewnionych przez gminę. Szkoły posiadają pracownie komputerowe. Według danych Urzędu Gminy na koniec 2016 r. szkoły posiadały łącznie 146 komputerów, z czego 98 przeznaczonych do użytku uczniów, wszystkie z dostępem do Internetu. Uczniowie w gminie Łęka Opatowska mają dobry dostęp do edukacji, która daje szansę na odpowiedni rozwój i go nie ogranicza. W placówkach edukacyjnych zatrudnieni są nauczyciele o wysokim poziomie wiedzy i przygotowania do zawodu, co wpływa na jakość świadczonych przez placówki usług edukacyjnych. Realizowanych jest wiele projektów edukacyjnych, co zwiększa możliwości rozwojowe uczniów, jak również przyczynia się do zwiększenia jakości świadczonych usług edukacyjnych. Usługi edukacyjne, jak również odpowiednio wyposażona infrastruktura oświatowa, stanowią podwaliny do przygotowania młodej generacji na rynek pracy. Istnieje bowiem powiązanie między poziomem edukacji i wykształcenia, a stopą bezrobocia.

Poniższa tabela zawiera dane dotyczące stanu wyposażenia szkół znajdujących się na terenie gminy Łęka Opatowska.

Tabela 37. Infrastruktura szkół znajdujących się na terenie gminy Łęka Opatowska wg stanu na 31.12.2016 r.

Wyszczególnienie	Zespół Szkół w Łęce Opatowskiej	Zespół Szkół w Opatowie	Zespół Szkół w Siemianicach	Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Trzebieniu	Gimnazjum im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Opatowie
Stan techniczny szkół	DOBRY	DOBRY	DOBRY	DOBRY	DOBRY
Przystosowanie do osób niepełnosprawnych	TAK*	TAK*	TAK*	TAK*	TAK*
Sala gimnastyczna	TAK	NIE	NIE	NIE	TAK
Boisko	TAK	TAK (korzysta wspólnie z Gimnazjum)	TAK (Orlik)	TAK	TAK (korzysta wspólnie z SP Opatów)
Biblioteka (w szkole)	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
Świetlica (w szkole)	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
Dowóz	TAK - dowóz zorganizowany				
Pracownie komputerowe	TAK - 1 szt.	TAK - 1 szt.	TAK - 1 szt.	TAK - 1 szt.	TAK - 1 szt.

Wyszczególnienie	Zespół Szkół w Łęce Opatowskiej	Zespół Szkół w Opatowie	Zespół Szkół w Siemianicach	Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Trzebieniu	Gimnazjum im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Opatowie
Stolówki	miejsce wyznaczone na spożywanie posiłków	TAK	miejsce wyznaczone na spożywanie posiłków	miejsce wyznaczone na spożywanie posiłków	TAK
Wyprawka szkolna	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
* tylko podjazd i toalety					

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Łęce Opatowskiej

Finansowanie szkół i placówek oświatowych to jedno z najważniejszych zadań jednostki samorządu terytorialnego i stanowi największy udział w wydatkach budżetu gminy. W roku 2016 gmina Łęka Opatowska przeznaczyła na sfinansowanie wydatków oświatowych 34% wszystkich wydatków ogółem. W poprzednich latach wydatki w tej kategorii oscylowały w granicach 40-45%.

2.5.6. Formy zorganizowania społeczeństwa

Organizacje pozarządowe

Gminę Łęka Opatowska cechuje duża aktywność sektora organizacji pozarządowych. Sposoby pracy, doświadczenie oraz szeroki zakres działalności pozwalają realizować wiele przedsięwzięć na rzecz lokalnej wspólnoty. Stanowią one ważny element łączący obywateli z władzą samorządową.

Urząd Gminy Łęka Opatowska darzy dużym wsparciem organizacje pozarządowe. Samorząd gminy uznaje współpracę z organizacjami pozarządowymi za ważny czynnik aktywizacji społecznej, służący lepszej realizacji zadań ustawowo powierzonych gminie, a także rozwiązywaniu problemów społeczności lokalnej. U podłoża programu współpracy z podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego leży przekonanie władz gminy o korzyściach z niego płynących, co znalazło potwierdzenie w dotychczasowej współpracy. Co roku przeprowadzane są konsultacje w sprawie projektu programu współpracy gminy Łęka Opatowska z organizacjami pozarządowymi na nadchodzący rok. Tym samym wypełniane są nie tylko obowiązki prawne, ale także zapewniona jest przejrzystość i jawność działania organów publicznych. Program współpracy określa formy, zasady i zakres współpracy organów samorządowych gminy Łęka Opatowska z organizacjami pozarządowymi, a także priorytety zadań publicznych, których realizacja związana będzie z udzieleniem pomocy publicznej. Celem głównym programu jest budowanie partnerstwa pomiędzy gminą i organizacjami, służącego zaspokajaniu potrzeb mieszkańców gminy oraz wzmacnianiu roli aktywności obywatelskiej w rozwiązywaniu problemów lokalnych. Cel główny realizowany jest poprzez cele szczegółowe, tj.:

- rozwijanie świadomości społecznej w zakresie budowania form aktywności mieszkańców gminy,
- generowanie form współpracy gminy z organizacjami oraz integracja środowiska organizacji pozarządowych,
- pobudzanie aktywności przez organizowanie wydarzeń kulturalnych, sportowych, edukacyjnych,
- upowszechnianie kultury fizycznej i sportu,
- przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym.

Współpraca gminy z organizacjami pozarządowymi polega głównie na:

- powierzaniu wykonywania zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji,
- wspieraniu wykonywania zadań publicznych, wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji,
- zlecaniu realizacji zadań publicznych w trybie pozakonkursowym,
- dofinansowaniu wkładu własnego organizacji do projektów współfinansowanych ze środków funduszy europejskich i innych źródeł zewnętrznych, a służącemu realizacji zadań publicznych gminy, w przypadku zawarcia umowy partnerskiej i otrzymania dotacji,
- współpracy w zakresie pozyskiwania środków finansowych z innych źródeł poprzez informowanie o możliwości ich uzyskania,
- konsultowaniu z organizacjami projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji,
- tworzeniu w miarę potrzeb wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym, złożonych z przedstawicieli organizacji oraz przedstawicieli gminy,
- wspólnym rozpoznawaniu potrzeb społeczności lokalnej,
- wspólnym wspieraniu działań służących zaspokojeniu potrzeb,
- innych zadaniach.

Stowarzyszenia i fundacje podejmują cenne działania na rzecz lokalnej społeczności, dlatego współpraca organizacji pozarządowych i gminy stwarza szansę na lepsze realizowanie wspólnego celu, jakim jest poprawa jakości życia mieszkańców gminy. Poniżej przedstawiono wykaz organizacji pozarządowych oraz grup nieformalnych, działających na terenie gminy Łęka Opatowska:

- 9 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej,
- Ludowy Klub Sportowy WIELKOPOLANIN,
- Ludowy Zespół Sportowy PŁOMIEŃ Opatów,
- Ludowy Klub Sportowy Zawisza Łęka Opatowska,
- MUKS Wilki Opatów,
- Towarzystwo Krańców Ziemi Ojczyściej Genius Loci,

- Stowarzyszenie Kulturalno - Sportowe w Opatowie,
- Stowarzyszenie "Szansa dla Trzebień",
- Koło Emerytów Rencistów i Inwalidów w Łęce Opatowskiej,
- Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Wrota Wielkopolski”,
- Fundacja "Wrota Wielkopolski".

Zorganizowane grupy kulturalne

Na terenie gminy działają m.in. takie zespoły artystyczne jak:

- Zespół pieśni i tańca „Dźwięki Nadziei”, założony przez Opatowskie Stowarzyszenie Kulturalno – Sportowe. Zespół składa się z 15 osób śpiewających i tańczących w przedziale wiekowym 40+. Miał okazję prezentować swoje umiejętności zarówno na imprezach gminnych (Dni Gminy, Dożynki, Dzień kobiet itp.) jak i ponadgminnym (Senioralia w Wieruszowie), W repertuarze posiada utwory ludowe jak i biesiadne a także z gatunku piosenek popularnych. Jeśli chodzi o taniec to preferowane są tańce ludowe,
- Schola „Arka Bożych Nut” - powstała w parafii pw. św. Floriana w Opatowie w 2014 r. Należy do niej od 10 do 20 osób. Chórek uświetnia śpiewem liturgię oraz inne imprezy plenerowe.
- Teatr Amatorski „Ławka” działający przy Kole Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Łęce Opatowskiej, rozpoczął swoją działalność we wrześniu 2009 r. Rocznie wystawia 1-2 sztuki, które cieszą się ogromnym zainteresowaniem widzów,
- Chór „ECHO” działający od 2010 r. przy Kole Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Łęce Opatowskiej - liczący 25 osób. Występuje na uroczystościach Koła Emerytów /m.in. śniadaniach wielkanocnych, andrzejkach/ oraz uroczystościach gminnych takich jak Dożynki Gminne, Dni Gminy. Występy chóru cieszą się bardzo dużym powodzeniem i zainteresowaniem. Chór zapraszany jest do ościennych gmin i powiatów. Chór wciąż doskonali swoje umiejętności, dzięki temu staje się bardziej profesjonalny i innowacyjny.

Istotnymi placówkami na terenie gminy, w których organizowane są zajęcia dla dzieci i młodzieży są szkoły, w których funkcjonują różnego rodzaju koła zainteresowań, tj.: koło polonistyczne, matematyczne, informatyczne, teatralne, ortograficzne, dziennikarskie, a także zajęcia sportowe, teatralne, harcerstwo, zuchy, taneczne, przyrodnicze, językowe, biblijne a także zespoły muzyczno-wokalne oraz taneczne.

2.6. WALORY KULTUROWE

2.6.1. Obiekty architektury i budownictwa

Największymi walorami kulturowymi na terenie gminy Łęka Opatowska są obiekty, które mają wartość historyczno – kulturowo - społeczną i są wpisane do rejestru zabytków Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu. Rejestr zabytków w gminie Łęka Opatowska obejmuje 4 zabytki nieruchome, takie jak:

- Park w Łęce Opatowskiej - Park Dworski z 2 połowy XIX wieku, nr rej.: 726/A z dnia 14.05.1996 r.;
- Siemianice - Zespół kościoła parafialnego, nr rej.: 942/Wlkp/A z 14.07.1969 r. i z 22.12.2014 r., w tym kościół pw. Św. Idziego 1856-59, dzwonnica przy kościele z 1858 r., nr rej.: 681/A z dnia 14.07.1969 r. oraz cmentarz przy kościele;
- Pałac w Siemianicach z 1835 r., 1894 r., nr rej.: 682/A z dnia 14.07.1969 r. oraz nr rej.: 1394/A z dnia 24.02.1973 r.;
- Spichlerz folwarczny z pierwszej połowy XIX wieku w Siemianicach nr rej.: 683/A z dnia 14.07.1969 r.

Ponadto w gminie znajduje się 146 obiektów wpisanych do wojewódzkiej ewidencji zabytków. Są to m.in. budynki wzniesione w XIX i w I połowie XX w. Niektóre z wymienionych poniżej zabytków są w złym stanie technicznym. Na szczególną uwagę zasługują:

- zespół dworski w Rakowie z końca XIX w.,
- strażnica graniczna (obecnie dom mieszkalny) z końca XIX w.,
- park pałacowy w Siemianicach,
- zespół dworski w miejscowości Stogniew z przełomu XIX i XX w.,
- pałacyk w Ustroniu z 1877r. (później prewenterim dla dzieci tzw. Biały Raj, następnie Dom Pracy Twórczej, obecnie Ośrodek Naukowo – Edukacyjny Dwór Myśliwski).

Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003, Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.) nakłada na gminy obowiązek sporządzenia programu opieki nad zabytkami. Program opieki nad zabytkami ma pomóc w aktywnym zarządzaniu zasobem stanowiącym dziedzictwo kulturowe gminy. Wskazane w programie działania są skierowane na poprawę stanu zabytków, ich rewaloryzację oraz zwiększenie dostępności do nich mieszkańców i turystów. Gmina Łęka Opatowska posiada aktualnie *Gminny program opieki nad zabytkami na lata 2015 – 2018*.

Architektura mieszkalna na terenie gminy z oczywistych względów stanowi największą część zabytkowej tkanki gminy. Dzieli się ona na dwie główne grupy: zabudowań mieszkalnych jedno- i wielorodzinnych oraz zabudowań o charakterze rezydencjonalnym, występujących pod postacią założeń dworskich.

W gminie Łęka Opatowska leży kilka ciekawych, w większości zadbanych kościołów. Do najciekawszych zabytków w gminie należy kościół parafialny św. Idziego w Siemianicach z połowy XIX w. wraz z plebanią z końca XIX w. Pierwotny kościół był konstrukcji drewnianej, zbudowany przez Jana Siemiańskiego w 1553 roku. Obecny murowany, neoromański kościół został wzniesiony w latach 1856-58 z fundacji Piotra Szembeka. Kościół ma 58 łokci długości, 20 łokci szerokości z babińcem, dwiema zakrystiami i grobowcem pod prezbiterium do chowania zmarłych hrabiów Szembeków. Kościół ma 3 ołtarze, w których znajdują się obrazy olejne pędzla mistrza wrocławskiego Schneidera z 1858 roku przedstawiające św. Idziego, św. Józefa i Matkę Boską Różanicową. Jest świątynią orientowaną (prezbiterium zwrócone na wschód), prezbiterium zamknięte jest płasko na osi, posiada absydę. Elewacja otynkowana, budynek nakryty czerwoną dachówką i blachą.

Niewątpliwie atrakcją jest również kościół p.w. Św. Floriana w Opatowie. Pseudobazylika z transeptem poligonalnie zamkniętym prezbiterium. Przy części południowej (prezbiterialnej) znajdują się kruchty. Elewacja frontowa (fasada) znajduje się od północy, na osi wieża pokryta wielobocznym hełmem, nad skrzyżowaniem naw sygnaturka. Świątynię wzniesiono w stylu neoromańskim - decydują o tym przysadziste proporce, półkoliste zamknięcia otworów, detal architektoniczny i fryzy arkadkowe, bleny ciągnące się rzędem w górnej części transeptu. Wyposażenie wnętrza świadczy o dawnej i bogatej historii parafii- ołtarze w skrzydłach transeptu pochodzą z epoki baroku.

Kolejny z zabytków - Pałac Szembeków w Siemianicach, został wzniesiony w 1835 r. przez Piotra Szembeka. W 1894 roku został całkowicie przebudowany w stylu neorenesansowym. Jest to budynek piętrowy, podpiwniczony z użytkowym poddaszem. Na dzień dzisiejszy z zabytkowego wyposażenia pałacu pozostały kominek, piec i zabytkowa winda do transportu posiłków. Aktualnie w pałacu znajduje się Leśny Zakład Doświadczalny Akademii Rolniczej w Poznaniu. W otoczeniu pałacu znajduje się zabytkowy park krajobrazowy i klasycystyczna wozownia. Park o powierzchni 4,49 ha jest pomnikiem przyrody, został urządzony w stylu angielskim.

W wojewódzkiej ewidencji zabytków ruchomych znajduje się łącznie dziewięć pozycji, obejmujących dziesięć obiektów. Wszystkie znajdują się na terenie Kościoła p.w. św. Floriana w Opatowie.

Z informacji pozyskanych z Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków, delegatura w Kaliszu, wynika że na terenie gminy znajduje się obecnie 57 osad, 38 punktów (śladów) osadniczych oraz dwa cmentarzyska (stan badań na lata osiemdziesiąte)¹³.

Problem stanowi utrzymanie należytego stanu technicznego obiektów o walorach kulturowych. Dotyczy to przede wszystkim budynków nie wpisanych do rejestru zabytków, choć cennych z uwagi na wartości historyczne. Dla ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków w obowiązującym *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy*

¹³ Gminny program opieki nad zabytkami na lata 2015-2018, Łęka Opatowska, s. 87.

Łęka Opatowska wskazano istniejące oraz postulowane do objęcia ochroną i rewitalizacją obiekty i tereny o wysokich walorach kulturowych. Działania takie mają na celu zachowanie tożsamości kulturowej gminy, jak również dają możliwość wykreowania nowych miejsc atrakcji turystycznych.

2.6.2. Instytucje kultury i sportu, współpraca międzygminna

Kultura

Na terenie gminy Łęka Opatowska nie ma wyodrębnionego Ośrodka Kultury. Animowaniem życia kulturalnego na obszarze całej gminy, zajmują się pracownicy urzędu gminy. Ważną rolę kulturotwórczą odgrywają organizacje społeczne, takie jak Koła Gospodyń Wiejskich w poszczególnych miejscowościach, Straże Pożarne oraz szkoły. Na terenie gminy nie funkcjonują tego typu placówki jak świetlice wiejskie czy środowiskowe.

Usługi kultury reprezentują również biblioteki działające na terenie gminy. Gminna Biblioteka Publiczna w Łęce Opatowskiej z siedzibą w Opatowie pełni zadania centrali gminnej sieci bibliotek publicznych wraz z dwoma filiami w Łęce Opatowskiej i Siemianicach.

Do szczegółowego zakresu działania Biblioteki należy:

- gromadzenie i opracowywanie materiałów bibliotecznych, służących rozwijaniu czytelnictwa oraz zaspokajaniu potrzeb informacyjnych, edukacyjnych i samokształceniowych,
- udostępnianie zbiorów na miejscu, wypożyczanie na zewnątrz i prowadzenie wymiany międzybibliotecznej,
- pełnienie funkcji ośrodka informacji bibliotecznej i bibliograficznej,
- organizowanie czytelnictwa i udostępnianie materiałów ludziom chorym i niepełnosprawnym,
- współdziałanie z bibliotekami innych sieci i organizacjami w zakresie rozwijania czytelnictwa, zaspokajania potrzeb oświatowych i kulturalnych społeczności gmin.

Czytelnicy mogą korzystać z księgozbiorów, woluminów i czasopism z różnych dziedzin wiedzy. Rozpowszechnianie czytelnictwa na terenie gminy odbywa się poprzez organizowanie różnych form oświatowo-kulturalnych takich jak lekcje biblioteczne, pogadanki nad książką, konkursy. Biblioteka obsługuje również czytelnika niewidomego, dla którego sprowadza się drogą wypożyczeń międzybibliotecznych "książki mówione". Jest także miejscem organizacji licznych wydarzeń kulturalnych, koncertów, festiwali, konkursów plastycznych i kulturalnych, projekcji filmów i spotkań autorskich.

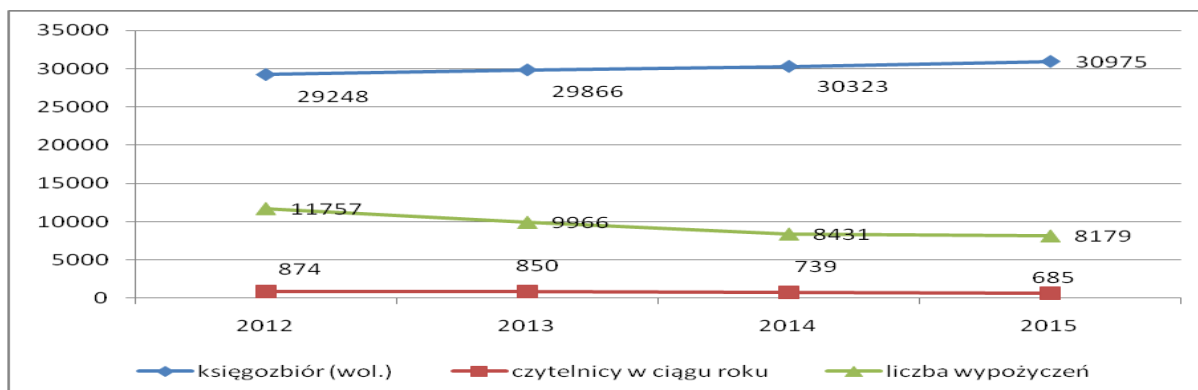
Łącznie w bibliotece głównej oraz 2-óch filiach na koniec 2015 r. było zatrudnionych 6 pracowników. Statystyki dot. korzystania z oferty bibliotek na terenie gminy przedstawia poniższa tabela oraz obrazuje wykres:

Tabela 38. Czytelnicy oraz księgozbiór w bibliotekach na terenie gminy Łęka Opatowska

	2012	2013	2014	2015
księgozbiór (wol.)	29248	29866	30323	30975
czytelnicy w ciągu roku	874	850	739	685
liczba wypożyczeń	11757	9966	8431	8179

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wykres 16. Czytelnicy oraz księgozbiór w bibliotekach na terenie gminy Łęka Opatowska

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Analizując dane należy stwierdzić, że liczba czytelników w badanym okresie znacznie zmalała i wynosiła na koniec 2015 r. 129 osób na 1000 ludności. Według danych z GUS jest wyższa od średniej powiatowej (117 osób) oraz niższa od wojewódzkiej (153 osoby).

Należy nadmienić, że we wsi Raków funkcjonuje Izba Pamięci Wsi Raków, utworzona w 2004r. w siedzibie stowarzyszenia -Towarzystwa Przyjaciół Rakowa. Izba wyposażona jest w eksponaty związane z dawnym życiem i pracą ludzi na wsi- przedmioty codziennego użytku, meble sypialniane, kuchenne. Eksponaty są darami mieszkańców miejscowości Raków. Działanie Izby Pamięci wsi Raków jest przykładem dużego zaangażowania społeczności lokalnej w ochronę dziedzictwa kulturowego gminy.

Na terenie gminy regularnie odbywają się wydarzenia kultywujące lokalne i narodowe tradycje, które wpływają na rozwój kultury i turystyki, a także integrują społeczność lokalną. Poniższa tabela przedstawia wykaz licznych cyklicznych imprez odbywających się na terenie gminy, mających na celu uprzyjemnienie i uatrakcyjnienie spędzenia wolnego czasu mieszkańcom i turystom, co świadczy również o dużej aktywności działaczy kultury i organizacji pozarządowych.

Tabela 39. Wykaz cyklicznych imprez organizowanych na terenie gminy Łęka Opatowska

Styczeń	Noworoczny Koncert Kolęd i Pastoralek, Turniej Tenisa Stołowego o Puchar Prezesa OSP Biadaszki, Powiatowy Turniej Tenisa Stołowego Sołtysów i Rad Soleckich
Luty	Turniej Tenisa Stołowego o Puchar Przewodniczącego Rady Gminy Łęka Opatowska, Turniej Wiedzy Pożarniczej

Marzec	Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych
Kwiecień	Śniadanie Wielkanocne
Maj	Florianki, Narodowe Święto 3 maja, Gminny Dzień Matki, Dzień Strażaka dla przedszkolaka
Czerwiec	Gminne zawody sportowo - pożarnicze
Lipiec	Dni Gminy
Sierpień	Dożynki Gminne
Wrzesień	Nocny Turniej Piłki Nożnej, Turniej Piłki Nożnej OLDBOJÓW, Młodzieżowy Marsz Terenowy DĄBROWA
Październik	----
Listopad	Jubileusze Pożycia Małżeńskiego, Zaduszki Strażackie w Białaszkach, Konkurs Recytatorski im. Marii z Fredrów Szembekowej
Grudzień	Mikołaj dla wszystkich przedszkolaków, Wigilia Gminna, Spotkanie opłatkowe strażaków

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Łęce Opatowskiej

Oprócz powyższych wykazanych przedsięwzięć w poszczególnych sołectwach organizowane są tematyczne festyny z konkursami, nagrodami i poczęstunkiem, a także rajdy rowerowe, uatrakcyjnijające codzienne życie mieszkańców.

Infrastruktura kulturalna gminy wymaga dalszych nakładów inwestycyjnych. Istniejące placówki kulturalne nie zaspokajają w pełni potrzeb mieszkańców gminy. Szansą zapewne byłyby świetlice (wiejskie, środowiskowe), które z założenia pełnią funkcję centrów kultury lokalnej, organizują czas wolny, integrują społeczność. Aktualnie funkcję tę częściowo spełniają działające na terenie gminy sale przy remizach strażackich.

Sport i rekreacja

Sport jest ważnym elementem strategii działania Samorządu Gminy Łęka Opatowska na rzecz jej rozwoju, gdyż wpływa on na jakość życia mieszkańców, przyczynia się do kształtowania zdrowego społeczeństwa, aktywnie uczestniczącego w życiu regionu, zaangażowanego w rozwiązywanie codziennych problemów, a przede wszystkim społeczeństwa wolnego od uzależnień i patologii. Ważną rzeczą jest więc tworzenie i rozbudowa niezbędnej bazy sportowej w gminie, która przyczyni się do poprawy warunków uprawiania sportu, a także zaowocuje osiągnięciem coraz lepszych wyników przez młodzież oraz zwiększeniem zainteresowania uprawianiem sportu w gminie.

Gmina powinna angażować się w tworzenie warunków i możliwości dzieciom do rozwijania zainteresowań sportowych poprzez stworzenie atrakcyjnej oferty, która będzie uwzględniała zainteresowania potencjalnych uczestników. Poprzez swoje działania gmina udostępni możliwości do prowadzenia zdrowego trybu życia, a także stworzy i doposaży miejsca do zabawy, rekreacji i wypoczynku. Priorytetowym celem gminy w tym zakresie powinno być większe zaangażowanie w inicjowanie i organizowanie projektów własnych, współpraca ze środowiskami oświatowymi i sportowymi, realizacja ich potrzeb i oczekiwań, zachęcanie lokalnej społeczności do podejmowania

różnorodnych form aktywności rekreacyjnej i sportowej, do wykorzystywania istniejącej bazy sportowo - rekreacyjnej, w której dzieci i młodzież aktywnie i zdrowo mogą spędzać czas wolny.

Działalność sportowo – rekreacyjną gmina Łęka Opatowska prowadzi w oparciu o bazę sportowo – rekreacyjną, na którą składają się obiekty wyszczególnione w poniższej tabeli:

Tabela 40. Wykaz obiektów sportowych na terenie gminy Łęka Opatowska

L.p.	Miejscowość (adres)	Rodzaj
1.	Siemianice ul. Szkolna 2, 63-645 Łęka Opatowska	boisko wielofunkcyjne ORLIK
2.	Opatów ul. Poznańska, 63-645 Łęka Opatowska przy Gimnazjum w Opatowie	boisko wielofunkcyjne
3.	Biadaszki 63-645 Łęka Opatowska	boisko sportowe
4.	Łęka Opatowska 63-645 Łęka Opatowska Ludowy Klub Sportowy "Zawisza"	boisko sportowe
5.	Piaski 42, 63-645 Łęka Opatowska	boisko sportowe, boisko do piłki plażowej nożnej, boisko do piłki plażowej siatkowej
6.	Siemianice 63-645 Łęka Opatowska ul. Poznańska 16 a - Ludowy Klub Sportowy "Wielkopolanin"	boisko sportowe
7.	Trzebień 63-645 Łęka Opatowska - przy Szkole Podstawowej	boisko sportowe
8.	Opatów ul. Kępińska 10 A 63-645 Łęka Opatowska - Ludowy Zespół Sportowy "Płomień Opatów"	boisko sportowe
9.	Raków 63-645 Łęka Opatowska	boisko sportowe

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Łęce Opatowskiej

Na terenie gminy występują także place rekreacyjno-sportowe i zabaw dla dzieci. Ich wykaz przedstawia poniższa tabela:

Tabela 41. Wykaz placów zabaw i innych obiektów rekreacyjnych na terenie gminy Łęka Opatowska

L.p.	Miejscowość (adres)	Rodzaj
1	Łęka Opatowska	plac zabaw, fitpark, pumtrack
2	Opatów	2 x plac zabaw, plac rekreacyjny przy boisku wielofunkcyjnym
3	Piaski	plac zabaw,
4	Siemianice	2 x plac zabaw, strefa dydaktyczna ze strefą gier
5	Trzebień	plac zabaw, piłkarzyki
6	Raków	plac zabaw

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Łęce Opatowskiej

Na obszarze gminy Łęka Opatowska znajdują się również dwie przyszkolne sale sportowe, z których korzystają uczniowie tych szkół, przy czym istnieje możliwość korzystania z tych sal przez zorganizowane grupy mieszkańców gminy.

Imprezy sportowe, organizowane na terenie gminy, zostały wykazane w kalendarzu cyklicznie odbywających się imprez kulturalnych i sportowych. Kończą się one wieloma sukcesami uczestników, a przede wszystkim przysparzają im zdrowia i dobrej formy.

Samorząd Gminy Łęka Opatowska uznaje, że stowarzyszenia sportowe, uczniowskie kluby sportowe utworzone na terenie gminy, a także szkoły w których organizuje się wiele zajęć pozalekcyjnych najlepiej znają potrzeby środowiska, w którym działają. Aktualnie mieszkańcy gminy, mogą rozwijać i podnosić swoje umiejętności sportowe w stowarzyszeniach sportowych, tj.:

- Ludowym Klubie Sportowym WIELKOPOLANIN,
- Ludowym Zespole Sportowym PŁOMIEŃ Opatów,
- Ludowym Klubie Sportowym Zawisza Łęka Opatowska,
- MUKS Wilki Opatów,

a także w pozalekcyjnych zajęciach organizowanych przy szkołach.

Kluby sportowe, działające na terenie gminy, odnoszą liczne sukcesy. Absolwenci szkół są znani w kraju i zagranicą, dzięki swoim osiągnięciom w różnych dyscyplinach sportowych.

Sportowe zajęcia pozalekcyjne w gminie Łęka Opatowska cieszą się dużym zainteresowaniem wśród dzieci i młodzieży, a także wśród dorosłych mieszkańców naszej gminy, którzy biorą w nich aktywny udział. Mieszkańcy domagają się zwiększenia liczby godzin tych zajęć oraz wzbogacenia ich o nowe dyscypliny sportowe, zgodnie z zainteresowaniami uczniów. Trudności ekonomiczne oraz kłopoty lokalowe sprawiają, że liczba zajęć pozalekcyjnych jest ograniczona. Sytuacja ta mobilizuje samorząd do pracy nad stworzeniem warunków i możliwości dzieciom i młodzieży wiejskiej do rozwijania zainteresowań sportowych, poprzez stworzenie atrakcyjnej oferty, która będzie uwzględniała zainteresowania. W związku z tym za priorytetowe zadanie samorząd gminy Łęka Opatowska powinien przyjąć sobie skuteczność w zakresie zdobywania funduszy na budowę i modernizację obiektów sportowych w gminie, a także ciągłą dbałość o rozwój sportu szkolnego potencjalnych uczestników.

Współpraca międzygminna

Współpraca zagraniczna gminy Łęka Opatowska dotyczy umów partnerskich z gminami Újlőrincfalva (Nowa Wieś Wawrzyńca) na Węgrzech (umowa partnerska z dnia 27 sierpnia 2004 r.) oraz Gminą Hinte w Niemczech (umowa partnerska z dnia 6 lipca 2006).

Współpraca partnerska dotyczy między innymi wymiany kulturalnej, wymiany doświadczeń samorządowych, wymiany doświadczeń związanych z integracją europejską, takich dziedzin życia jak oświata, kultura i sport, a także wzajemnej popularyzacji swojej historii i współczesnych problemów

środowisk lokalnych. W tym celu samorządy wspierają się wzajemnie organizacyjnie w nawiązywaniu kontaktów i współpracy pomiędzy poszczególnymi instytucjami, szkołami, związkami i stowarzyszeniami.

2.7. WALORY PRZYRODNICZE I KRAJOBRAZOWE

2.7.1. Warunki klimatyczne

Klimat lokalny gminy jest mało zróżnicowany. Przez wpływy mas powietrza morskiego i kontynentalnego zalicza się go do klimatu umiarkowanego. Masy powietrza morskiego pochodzą przede wszystkim znad Oceanu Atlantyckiego natomiast powietrze kontynentalne pochodzi głównie znad Europy Wschodniej i Azji. Na obszarze gminy przeważają wiatry z kierunku zachodniego, które występują przede wszystkim latem. Zimą więcej wiatry z kierunku północno – zachodniego. Największe prędkości wiatru notuje się zimą i wiosną, a najmniejsze latem. Średnia roczna prędkość wiatru waha się w granicach od 3,4 m/s do 3,6 m/s.

Na terenie gminy najcieplejszym miesiącem jest lipiec – średnia temperatura wynosi 18,1°C, a najchłodniejszym jest styczeń (-1,7°C). Średnia roczna wilgotność powietrza przekracza 80%.

Na terenach rolniczych można zauważyć dobre warunki termiczne, równomierne nasłonecznienie oraz niewielką wilgotność powietrza z dobrym przewietrzeniem. Dobre warunki termiczno – wilgotnościowe mają również tereny zalesione znajdujące się na obszarze gminy¹⁴.

2.7.2. Prawne formy ochrony przyrody¹⁵

Wśród form ochrony przyrody na terenie gminy Łęka Opatowska można wyróżnić:

- Obszar chronionego krajobrazu „Dolina rzeki Prosny”,
- Rezerwat Przyrody „Stara Buczyna w Rakowie”,
- Rezerwat Przyrody „Las Łęgowy w Dolinie Pomianki”
- Rezerwat Przyrody „Oles w Dolinie Pomianki”,
- Pomniki Przyrody.

Obszar chronionego krajobrazu „Dolina rzeki Prosny”

Obszar ten został utworzony na podstawie Rozporządzenia nr 65 z dnia 20 grudnia 1996 roku Wojewody Kaliskiego. Powierzchnia gminy Łęka Opatowska położona na obszarze chronionego krajobrazu zajmuje 7 295 ha z 7 744 ha. Obszar ten obejmuje całą dolinę rzeki Prosny od granic z woj. łódzkim i opolskim aż do Kalisza. Obszar chronionego krajobrazu „Dolina rzeki Prosny” obejmuje

¹⁴ Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Łęka Opatowska na lata 2015- 2020, Łęka Opatowska, 2015, s. 36.

¹⁵ Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Łęka Opatowska na lata 2015- 2020, Łęka Opatowska, 2015, s. 37.

północną i południową część gminy, która należy do Nadleśnictwa – Leśny Zakład Doświadczalny Siemianice Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Tworzą go siedliska borowe, las mieszany, bor bagienny i ols oraz las świeży.

Rezerwat Przyrody „Stara Buczyna w Rakowie”

Rezerwat zajmuje powierzchnię 3,51 ha i w całości obejmuje powierzchnię leśną zalesioną. Położony jest w województwie wielkopolskim, powiecie kępińskim, gminie Łęka Opatowska, obrębie ewidencyjnym Raków, na terenach Leśnego Zakładu Doświadczalnego w Siemianicach. Ze względów naukowych i dydaktycznych celem ochrony jest zachowanie fragmentu buczyny *Melico-Fageum* na krańcu naturalnego zasięgu buka. Wśród gatunków roślin chronionych można wyróżnić także rośliny objęte ochroną częściową: kopytnik pospolity (*Asarum europaeum* L.).

Rezerwat Przyrody „Las Łęgowy w Dolinie Pomianki”

Rezerwat zajmuje powierzchnię 6,03 ha i w całości obejmuje powierzchnię leśną zalesioną. Położony jest w województwie wielkopolskim, powiecie kępińskim, gminie Łęka Opatowska, obrębie ewidencyjnym Marianka Siemieńska. Celem ochrony jest utrzymanie zespołu łągu olszowego *Circaeo- Alnetum*. Drzewa występujące w rezerwacie to jesion wyniosły i olsza czarna. W sumie w rezerwacie można wyróżnić 127 gatunków roślin.

Rezerwat Przyrody „Oles w Dolinie Pomianki”.

Rezerwat zajmuje powierzchnię 3,09 ha i w całości obejmuje powierzchnię leśną zalesioną. Położony jest w województwie wielkopolskim, powiecie kępińskim, gminie Łęka Opatowska, obrębie ewidencyjnym Marianka Siemieńska. Celem ochrony jest zachowanie typowego olsu *Carici elongatae Alnetum*. Wśród roślin objętych ochroną gatunkową w rezerwacie można wyróżnić rośliny objęte ochroną częściową: kruszyna pospolita, barwinek pospolity, bluszcz pospolity i porzeczek czarna.

Pomniki przyrody:

- **Kompleks pałacowo - parkowy w Siemianicach** - kompleks pałacowo-parkowy zajmuje powierzchnię 4,49 ha i w całości jest pomnikiem przyrody. Wśród roślinności parku można wyróżnić 200 gatunków, odmian i form drzew i krzewów. Występują także ciekawe okazy barwne buków (purpurowe, miedziane) oraz odmiany zwisające jesionów i buków. W parku można znaleźć 6 okazałych platanów, potężne dęby i wiązy, miłorzęby, cyprysniki.
- **Buk zwyczajny /*Fagus sylvatica* L./** – (nr rejestru 611) o obwodzie pierśnicy 300cm, zlokalizowany w Leśnym Zakładzie Doświadczalnym w Siemianicach;
- **Grupa drzew: 4 dęby szypułkowe /*Quercus rob.*/** - (nr rejestru 612) w wieku ok. 350 lat i obwodzie pierśnicy 350 – 480 cm, rosnące w m. Raków.

Ochrona całkowita roślin

W gminie, na terenie Leśnego Zakładu Doświadczalnego w Siemianicach ochroną całkowitą zostały objęte następujące gatunki roślin:

- drzewa: jarzab szwedzki */Sorbus intermedia/*;
- krzewy i krzewinki: wawrzynek wilczełyko */Daphne mezereum/*, wiciokrzew pomorski */Lonicera periclymenum/*, bluszcz pospolity */Hedera helix/*, kłokoczka południowa */Staphylea pinnata/*;
- rośliny zielne: sasanka */Pulsatilla/*; miłek wiosenny */Adonis vernalis/*, naparstnica zwyczajna */Digitalis grandiflora/*, śnieżyczka przebiśnieg */Galanthus nivalis/*, lilia złotogłów */Lilium martagon L./*;
- grzyby: szmaciak gałęzisty */Sparassis crispa/*, purchawica olbrzymia */Langermannia gigantea/*.

2.7.3. Zasoby naturalne

Zasoby wodne¹⁶

Na potencjał wodny gminy Łęka Opatowska składają się wody powierzchniowe oraz podziemne. Pod względem wód powierzchniowych, gmina jest stosunkowo uboga. Rzeka Pomianka należy do największych, przepływających przez gminę. Oprócz niej występują jeszcze takie rzeki jak: Prosna (będąca wschodnią granicą gminy), Niesób, Pratwa, Samica, oraz parę mniejszych strumieni rzecznych jak Rów Rakowski, Rów Lipie, Rów Laskowski będących dopływami Pomianki. Na obszarze gminy występuje znaczna sieć rowów melioracyjnych mająca za zadanie odprowadzanie wody z terenów podmokłych. Jednak duże znaczenie dla mieszkańców tego rejonu mają wody podziemne, które są źródłem wody pitnej.

Wody podziemne

Według podziału hydrogeologicznego Polski, obszar gminy Łęka Opatowska znajduje się w makroregionie Niżu Polskiego – regionie wielkopolskim. Na terenie gminy znajdują się dwa poziomy wodonośne o znaczeniu użytkowym czwartorzędowy i trzeciorzędowy. Pod względem czystości i przydatności do spożycia, wody czwartorzędowe i dolno jurajskie należą do klasy Ib i są źródłem zaopatrzenia gminy w wodę. Wody te są niewiele zmienione antropogenicznie i nadają się do picia bez uzdatniania. Podstawowe zasoby wód podziemnych należą do Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 311, tzw. Zbiornik rzeki Prosna o reżimie wysokiej ochrony (OWO). Poziom czwartorzędowy w przeważającym stopniu znajduje się w przepuszczalnych piaskach i żwirach fluwioglacjalnych i rzecznych. W zależności od przewarstwień gliniastych poziom ten może mieć

¹⁶ ¹⁶ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łęka Opatowska, Łęka Opatowska, 2009, s. 16.

kilka układów piętowych tzw. horyzontów (za zwyczaj są to 2÷3p poziomy). Zasób wód gruntowych pierwszego poziomu jest zazwyczaj swobodny i występuje na głębokości od 0,5 m w dolinkach rzecznych do 4 – 7,5 m na obszarze Wysoczyzny. Kolejny poziom zalegający głębiej od 30 – 50 m znajduje się wśród piasków interglacialnych, pod warstwą glin zwałowych uzyskujących napierającą warstwę, pod ciśnieniem hydrostatycznym. Posiadają znaczną wydajność rzędu 20 – 50 m³/h, są eksploatowane na terenie całej gminy jednak należą do wód średniej jakości. Poziom trzeciorzędowy jest mało poznany i związany z piaskami znajdującymi się między łąkami na głębokości 20 m. Na omawianym obszarze poziom jurajski występuje w piaskowcach i piaskach dolnej jury, leżącej na północny – wschód od linii Piaski – Szalonka – Siemianice. Głębokością występowania i charakterystyką, wody gruntowe przypominają strukturę geologiczną jego podłoża. Na terenach zlokalizowanych nieco wyżej takich jak Raków i Łęka Opatowska wody gruntowe występują na głębokości 1 – 3 m. W innych rejonach w zależności od przepuszczalności glin wody te występują znacznie głębiej niż 2 m. Zauważono, że różnice te uzależnione są od stanu wody, jaki jest w danym momencie w rzece Prośnie i jej dopływach. Głównym zbiornikiem wód podziemnych na obszarze, jaki zajmuje gmina jest Zbiornik rzeki Prosna – GZWP nr 311. Jakość wyżej omawianych wód uwarunkowana jest od takich czynników jak: warunki hydrogeologiczne i prowadzona działalność. Z badań jakie zostały przeprowadzone przez Państwowy Instytut Geologiczny i Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska oraz Wojewódzki Inspektorat Sanitarny w Poznaniu wody podziemne na terenie gminy zostały zaliczone do wód wysokiej i średniej klasy jakości.

Wody powierzchniowe

Cała sieć rzeczna ziemi Kępińskiej leży w dorzeczu Odry. Rzeki te nie są długie, ale niektóre z nich w górnym biegu cechuje duży spadek. Są one uregulowane, a ich dopływom towarzyszą liczne rowy, kanały i starorzecza. Rzeki wschodniej części regionu płyną ku Prośni, zachodnie wpływają do Widawy, a rzeczka Polska Woda z okolic Kozy Wielkiej jest lewym dopływem Baryczy. Teren gminy Łęka Opatowska należy do rejonu o znikomej ilości sieci wód powierzchniowych ze względu na małe ilości opadów atmosferycznych. Obszar usytuowany jest w Regionie Wodnym Warty, dorzecze Warty i rzeki Niesób. Główną rzeką i drugą co do wielkości w powiecie jest rzeka Pomianka z kanałami i rowami melioracyjnymi. Na obszarze ziemi Kępińskiej w ogóle nie ma jezior, są tylko stawy rozmieszczone w różnych miejscach regionu, obecnie często zarastające. Przed II wojną światową większymi stawami o powierzchni 1,63 ha były zbiorniki wodne na Szumie, które dziś są całkowicie wyschnięte i zarośnięte krzewami. Na terenie gminy Łęka Opatowska występują stawy, śródpolne oczka wodne, odcięte niewielkie starorzecza w dolinie Prosny, oraz wyrobiska poeksploatacyjne wypełnione wodą. Wiele stawów stopniowo zanika, przyczyną tego jest obniżenie poziomu wód, prace melioracyjne i zarastanie roślinnością wodną. Obszar bezpośredniego zagrożenia powodzią

o zasięgu zalewu powodziowego o prawdopodobieństwie wystąpienia $p=1\%$ według opracowania IMGW O/Poznań występuje we wschodniej stronie gminy wzdłuż rzeki Proсна.

Zasoby surowców mineralnych¹⁷

Teren gminy Łęka Opatowska nie posiada surowców mineralnych o szczególnie wysokim znaczeniu. Największą rolę odgrywa eksploatacja piasków w wyrobisku nr 1 w miejscowości Szalonka (piaski średnioziarniste). Dwa kolejne punkty, gdzie przeprowadza się wydobywanie to wyrobisko nr 2 w Zmyślonej Słupskiej i nr 3 w Biadaszkach. W dolinie rzeki Niesób znajdują się niewielkie fragmenty pól torfowych, które nie spełniają kryteriów, aby móc je eksploatować ze względu na małą miąższość surowca.

2.8. WIELKOŚĆ I STRUKTURA BUDŻETU GMINY ŁĘKA OPATOWSKA

2.8.1. Polityka finansowa gminy Łęka Opatowska

Gmina Łęka Opatowska, jako jeden z głównych podmiotów podejmujących działania zmierzające do realizacji nakreślonych w ramach strategii celów, musi wykazywać zdolność finansową do realizacji zadań, w szczególności tych w zakresie inwestycji. Podstawowym instrumentem zarządzania finansami gminy jest budżet. Jest on finansowym wyrazem i instrumentem polityki gospodarczej gminy oraz najważniejszym narzędziem do jej realizacji. Pozwala zaplanować w jaki sposób rozdysponować dostępne środki finansowe. Przygotowanie i opracowanie budżetu odbywa się zgodnie z określonymi przepisami gminnymi - przede wszystkim z uchwałami Rady Gminy w sprawie uchwalenia budżetu gminy. Na potrzeby niniejszego dokumentu przygotowano analizę sytuacji finansowej gminy Łęka Opatowska. Jest to niezwykle istotne w przypadku podejmowania wszelkich działań nakreślonych w tej strategii oraz zapewnienia trwałości realizowanych projektów. Ogólny obraz kształtowania się poszczególnych kategorii finansowych gminy Łęka Opatowska, przedstawia poniższa tabela.

Tabela 42. Kształtowanie się wyników finansowych gminy Łęka Opatowska w latach 2012-2017

Rok	2012	2013/ 2012 (%)	2013	2014/ 2013 (%)	2014	2015/ 2014 (%)	2015	2016/ 2015 (%)	2016	2017 ¹⁸
Dochody ogółem	20 349 714,51	90,92	18 502 061,61	98,31	18 189 553,51	103,31	18 791 777,14	134,39	25 254 359,73	26 988 066,00
Dochody majątkowe	4 230 636,41	23,15	979 499,99	51,89	508 280,34	82,47	419 170,05	179,66	753 071,87	0,00

¹⁷ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Łęka Opatowska, 2009, s. 20.

¹⁸ Według planowanego budżetu na 2017 r. (stan na 31.03.2017 r.)

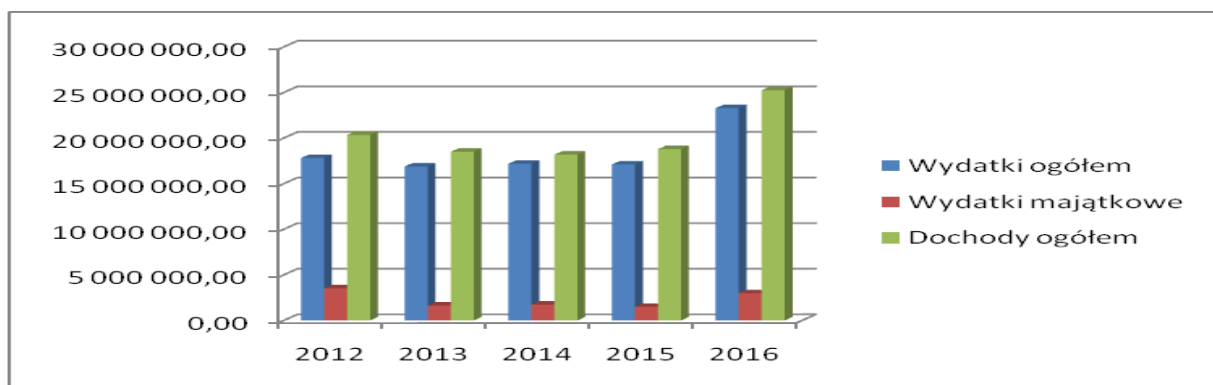
Rok	2012	2013/ 2012 (%)	2013	2014/ 2013 (%)	2014	2015/ 2014 (%)	2015	2015/ 2016 (%)	2016	2017 ¹⁹
Dochody bieżące	16 119 078,10	108,71	17 522 561,62	100,91	17 681 273,17	103,91	18 372 607,09	133,36	24 501 284,86	26 988 066,00
Wydatki ogółem	17 814 788,17	94,80	16 888 803,40	101,75	17 185 156,11	99,54	17 106 441,19	136,12	23 284 468,31	25 569 514,38
Wydatki majątkowe	3 528 047,93	46,30	1 633 515,53	106,46	1 739 058,76	85,87	1 493 356,31	200,17	2 989 286,10	2 494 311,50
Wydatki bieżące	14 286 740,24	106,78	15 255 287,87	101,25	15 446 097,35	101,08	15 613 084,88	129,99	20 295 182,21	23 075 202,88
Wynik finansowy	2 534 926,34	63,64	1 613 258,21	62,26	1 004 397,40	167,80	1 685 335,95	116,88	1 969 891,42	1 418 551,62

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Łęka Opatowska.

Wynik różnicy pomiędzy dochodami ogółem budżetu JST, a wydatkami ogółem stanowi odpowiednio nadwyżkę budżetu (gdy różnica jest wartością dodatnią) lub deficyt budżetu (gdy różnica jest wartością ujemną). Natomiast wynik różnicy między dochodami bieżącymi budżetu i wydatkami bieżącymi jest tzw. wynikiem operacyjnym. Wynik ten może przyjąć wartość dodatnią lub ujemną. W przypadku, gdy wynik ten ma wartość dodatnią, wówczas występuje nadwyżka operacyjna. Pożądana nadwyżka operacyjna jest bardzo ważnym aspektem wieloletniego planowania finansowego, ponieważ jest to istotny element średniej przy obliczaniu indywidualnego dla gminy i dopuszczalnego (ewentualnego) progu zadłużenia, czyli determinuje potrzeby pożyczkowe gminy. W badanym okresie gmina corocznie uzyskiwała nadwyżkę budżetową.

Relację dochodów do wydatków budżetu gminy Łęka Opatowska w poszczególnych latach obrazuje poniższy wykres.

Wykres 17. Dochody i wydatki budżetu gminy Łęka Opatowska w latach 2012-2016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Łęka Opatowska.

Szczególne znaczenie dla pełnej oceny sytuacji finansowej samorządu pod kątem potencjalnych możliwości inwestycyjnych ma analiza porównawcza wydatków majątkowych do wydatków ogółem. Porównania takie zawiera poniższa tabela:

¹⁹ Według planowanego budżetu na 2017 r. (stan na 31.03.2017 r.)

Tabela 43. Struktura wydatków w latach 2012-2016

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016
Wydatki ogółem	17 814 788,17	16 888 803,40	17 185 156,11	17 106 441,19	23 284 468,31
Wydatki majątkowe	3 528 047,93	1 633 515,53	1 739 058,76	1 493 356,31	2 989 286,10
Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem (%)	19,80	9,67	10,12	8,73	12,84
Wydatki bieżące	14 286 740,24	15 255 287,87	15 446 097,35	15 613 084,88	20 295 182,21
Dochody ogółem	20 349 714,51	18 502 061,61	18 189 553,51	18 791 777,14	25 254 359,73
Udział wydatków bieżących w dochodach (%)	70,21	82,45	84,92	83,08	80,36

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Łęka Opatowska.

W 2012 r. odnotowano największą intensyfikację zrealizowanych przedsięwzięć inwestycyjnych (na poziomie 19,8% całkowitych wydatków). Charakter inwestycji współfinansowanych z funduszy UE i fakt konieczności zabezpieczenia części kosztów ze środków własnych tłumaczy znaczny wzrost wydatków inwestycyjnych w omawianym roku oraz powstanie deficytu budżetowego, który był najniższy w całym badanym okresie.

Analizując wydatki ogółem można zauważyć ich sumaryczny 30% wzrost w roku 2016 w odniesieniu do 2012 r. Natomiast analiza dochodów gminy na przestrzeni lat 2012 – 2016 pozwala zauważyć ich znaczny sumaryczny wzrost – o blisko 24% w roku 2016.

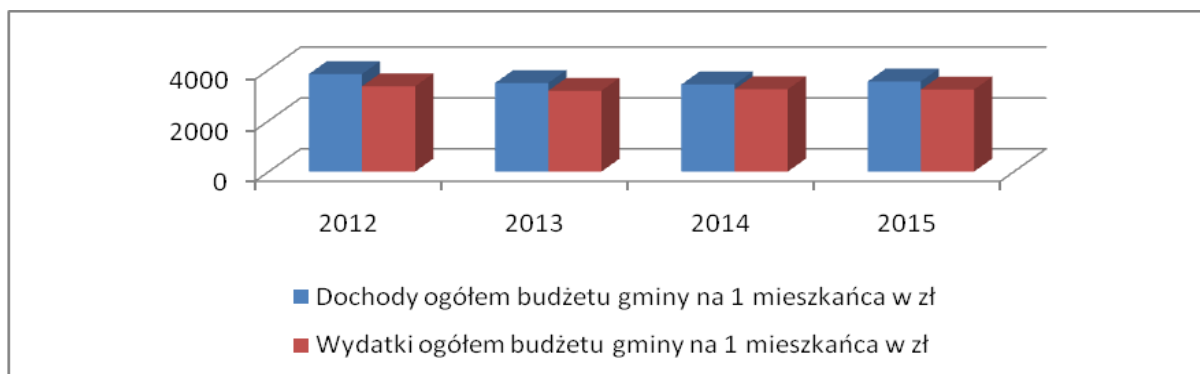
W podobny sposób kształtowały się wydatki i dochody w przeliczeniu na jednego mieszkańca gminy. W 2015 r. wydatki na osobę w gminie wyniosły 3 218,52 zł, a dochody 3 535,61 zł. Kwota dochodów gminy ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca spadła w 2015 r. w stosunku do roku 2012 o 7,5 %, z kolei kwota wydatków gminy ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca spadła w 2015 r. w stosunku do roku 2012 o 4%. Dochody były nieznacznie wyższe niż w powiecie kępińskim, natomiast wydatki nieznacznie niższe, co przedstawia poniższa tabela:

Tabela 44. Dochody i wydatki ogólne budżetu gminy Łęka Opatowska na 1 mieszkańca w latach 2012-2015 na tle powiatu kępińskiego

	gmina Łęka Opatowska				powiat kępiński
	2012	2013	2014	2015	2015
Dochody ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca w zł	3 826,57	3 477,18	3 419,09	3 535,61	3 451,87
Wydatki ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca w zł	3 349,9	3 173,99	3 230,29	3 218,52	3 230,48

Źródło: Opracowano na podstawie danych GUS.

Wykres 18. Dochody i wydatki ogólne budżetu gminy Łęka Opatowska na 1 mieszkańca w latach 2012-2015

Źródło: Opracowano na podstawie danych GUS.

Na dochody gminy składają się dochody własne, subwencje ogólne oraz dotacje celowe z budżetu państwa. Stopień realizacji zadań własnych zależy w dużej mierze od dochodów gminy oraz jej możliwości inwestycyjnych. Dochody własne gminy Łęka Opatowska systematycznie wzrastają – największy wzrost odnotowano w 2013 r. (o ok. 12% w porównaniu do 2012 r.). Na przestrzeni badanego okresu 2012-2015 dochody własne oscylowały w granicach 42-55% dochodów ogółem, przy czym największy udział odnotowano w 2015 r. Decyduje w tym względzie udział gminy w podatku dochodowym, a ten zależny jest od stanu gospodarki w skali mikro i trendów ogólnogospodarczych.

Tabela 45. Dochody własne gminy jako procent dochodu gminy ogółem w latach 2012-2015

Rok	2012	2013	2014	2015
Procent (%)	42%	52%	53%	55%

Źródło: Opracowano na podstawie danych GUS

2.8.2. Struktura dochodów gminy Łęka Opatowska

Dla potrzeb dokonania analizy zmian zachodzących w strukturze dochodów należy porównać kształtowanie się dochodów w rozbiciu na działy klasyfikacji budżetowej, w poszczególnych latach badanego okresu. Porównanie takie przedstawia poniższa tabela:

Tabela 46. Struktura dochodów gminy Łęka Opatowska w latach 2012-2016 oraz udział w % do dochodów ogółem

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016	Razem	Udział w %
Dochody ogółem	20 349 714,51	18 502 061,61	18 189 553,51	18 791 777,14	25 254 359,73	101 087 466,50	100,00
Rolnictwo i łowiectwo	3 514 113,15	485 508,57	314 184,18	320 398,63	570 052,38	5 204 256,91	5,15
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	516 194,94	516 907,57	631 483,79	605 191,33	648 594,21	2 918 371,84	2,89
Transport i łączność	161 292,39	338 250,00	263 000,00	195 000,00	55 150,00	1 012 692,39	1,00
Gospodarka mieszkaniowa	1 001 661,55	419 703,23	163 047,26	317 353,48	146 742,39	2 048 507,91	2,03
Działalność usługowa	0	27 598,00	0	16 000,00	24 500,00	68 098,00	0,07
Administracja publiczna	49 704,65	252 658,59	54 317,2	66 198,75	59 925,02	482 804,21	0,48
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej	872,88	878,58	40 472,86	30 499,38	3 914,91	76 638,61	0,08
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0	15 000,00	10 873,00	1 000,00	32 035,76	58 908,76	0,06
Dochody od osób prawnych i innych	6 299 905,30	7 293 400,85	7 938 205,88	8 236 602,21	9 551 954,04	39 320 068,28	38,90
Różne rozliczenia	5 961 941,72	6 293 481,7	5 807 491,84	5 664 639,99	6 187 618,28	29 915 173,53	29,59
Oświata i wychowanie	114 734,13	199 001,98	388 906,03	435 539,27	404 433,83	1 542 615,24	1,53
Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	2 171 833,98	2 158 216,28	1 915 254,63	1 992 036,19	6 615 063,51	14 852 404,59	14,69
Edukacyjna opieka wychowawcza	22 776,01	36 848,42	26 325,84	12 324,00	6 747,50	105 021,77	0,10
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	517 063,81	447 327,84	386 975,66	822 964,41	929 556,47	3 103 888,19	3,07
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	0,00	0,00	3 000,00	6 500,00	0,00	9 500,00	0,01
Kultura fizyczna	17 620,00	17 280,00	246 015,34	69 529,5	18 071,43	368 516,27	0,36

Źródło: Opracowano na podstawie danych GUS.

Zamieszczona powyżej struktura % dochodów uwzględnia okresowe wpływy do budżetu gminy, wynikające z dotacji UE. Z powyższego zestawienia wynika, że zdecydowany wpływ na kształtowanie się wielkości dochodów w poszczególnych latach miały takie zjawiska finansowe, jak:

- uzyskiwane kwoty dochodów w dziale „*dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem*” – łącznie w badanym okresie dochody te wyniosły 39 320 068,28 zł i stanowiły udział 38,9% w dochodach ogółem,
- uzyskiwane subwencje w dziale „*różne rozliczenia*” – łącznie w badanym okresie dochody te wyniosły 29 915 173,53 zł i stanowiły udział 29,59% w dochodach ogółem,
- uzyskiwane dochody w dziale „*pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej*” - 14 852 404,59 zł i 14,69% w dochodach ogółem.

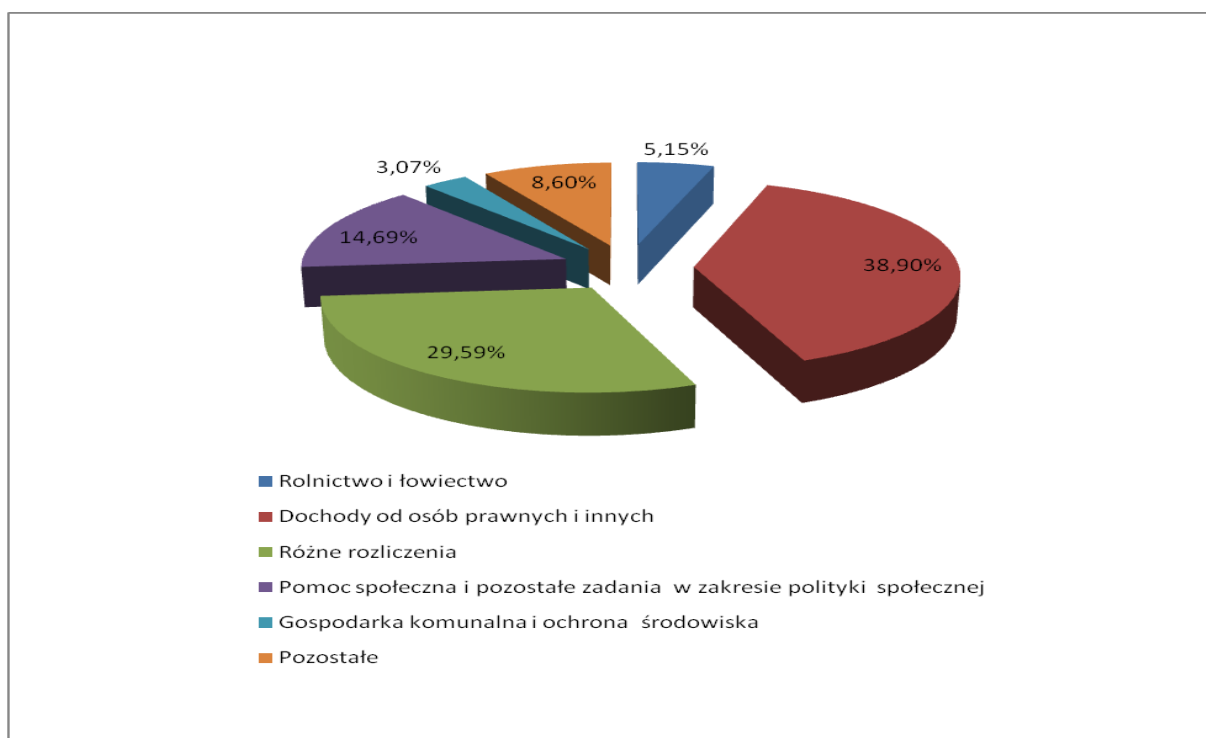
Pozostałe dochody stanowiły uśrednioną wartość 16,82%, w tym 5,15% w dziale „*Rolnictwo i łowiectwo*”, 3,07% w dziale „*Gospodarka komunalna i ochrona środowiska*”, 2,89% w dziale „*Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę*”, 2,03% w dziale „*Gospodarka mieszkaniowa*” oraz 1,53% w dziale „*Oświata i wychowanie*”. W pozostałych działach wykonanie dochodów nie przekroczyło 1%, nie było więc znaczące dla gminy.

Na przestrzeni analizowanych pięciu lat widać wyraźnie wzrost dochodu gminy Łęka Opatowska z tytułu dochodów od osób prawnych i innych, oświaty, pomocy społecznej oraz gospodarki komunalnej i ochrony środowiska. Natomiast dochody z tytułu transportu i łączności oraz gospodarki mieszkaniowej wyraźnie spadają.

Porównanie danych dotyczących wielkości dochodów, jak i ich struktury, obrazuje, że kształtowanie się tych parametrów w latach 2012 – 2016, pod kątem możliwości inwestycyjnych samorządu, jest korzystne. Ze szczegółowego badania wahań zachodzących w realizacji poszczególnych dochodów wynika bowiem, że jednym ze znacznych źródeł dochodów są dochody własne, takie jak wpływy z tytułu opłat, podatku od nieruchomości i udziały w podatku PIT i CIT.

Poniższy wykres przedstawia udział procentowy poszczególnych działów klasyfikacji budżetowej po stronie dochodów:

Wykres 19. Struktura dochodów z wyszczególnionych działów ogółem (w %)

Źródło: Opracowano na podstawie danych GUS.

2.8.3. Struktura wydatków gminy Łęka Opatowska

Poniższa tabela przedstawia kształtowanie się wydatków gminy Łęka Opatowska w rozbiciu na działy klasyfikacji budżetowej.

Tabela 47. Struktura wydatków gminy Łęka Opatowska w latach 2012-2016 oraz udział w % do wydatków ogółem

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016	Razem 2012-2016	Udział w %
Wydatki ogółem	17 814 788,17	16 888 803,40	17 185 156,11	17 106 441,19	23 284 468,31	92 279 657,18	100,00
Rolnictwo i leśnictwo	3 560 004,91	916 869,56	1 015 120,64	530 095,71	866 667,67	6 888 758,49	7,47
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	258 184,83	290 261,53	377 012,40	296 730,76	262 566,46	1 484 755,98	1,61
Transport i łączność	390 671,79	478 755,37	347 028,61	713 877,57	1 200 965,73	3 131 299,07	3,39
Gospodarka mieszkaniowa	109 056,77	215 648,06	232 035,67	481 504,83	545 323,36	1 583 568,69	1,72
Działalność usługowa	0,00	0,00	26 015,00	0,00	3 438,85	29 453,85	0,13
Administracja publiczna	2 038 749,62	2 598 245,73	2 448 380,33	2 217 119,80	2 475 874,03	11 778 369,51	12,76
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej	872,88	878,58	40 472,86	30 499,38	3 914,91	76 638,61	0,08
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	122 966,67	119 375,44	286 312,08	381 899,14	306 172,72	1 216 726,05	1,32
Obsługa długu publicznego	765 674,20	495 753,01	388 233,13	225 243,64	180 300,13	2 055 204,11	2,23
Różne rozliczenia	0,00	180 327,87	0,00	0,00	0,00	180 327,87	0,20
Oświata i wychowanie	6 680 939,85	7 352 912,55	7 280 859,03	7 610 046,82	7 887 912,78	36 812 671,03	39,89
Ochrona zdrowia	76 085,96	85 628,01	88 303,62	77 491,68	86 482,03	413 991,30	0,45
Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	2 680 348,67	2 698 770,50	2 573 366,74	2 737 526,76	7 815 543,38	18 505 556,05	20,05
Edukacyjna opieka wychowawcza	34 023,21	50 371,01	39 485,64	21 757,00	19 475,50	165 112,36	0,18
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	663 317,02	989 172,60	1 153 164,41	1 107 166,19	1 055 020,20	4 967 840,42	5,38
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	230 381,08	247 591,66	274 470,18	294 548,49	336 705,96	1 383 697,37	1,50
Kultura fizyczna	203 510,72	168 241,93	614 895,78	380 933,43	238 104,60	1 605 686,46	1,74

Źródło: Opracowano na podstawie danych GUS.

Powyższa tabela uwzględnia okresowe wzrosty wydatków w poszczególnych działach, wynikające z otrzymanych dotacji ze środków UE.

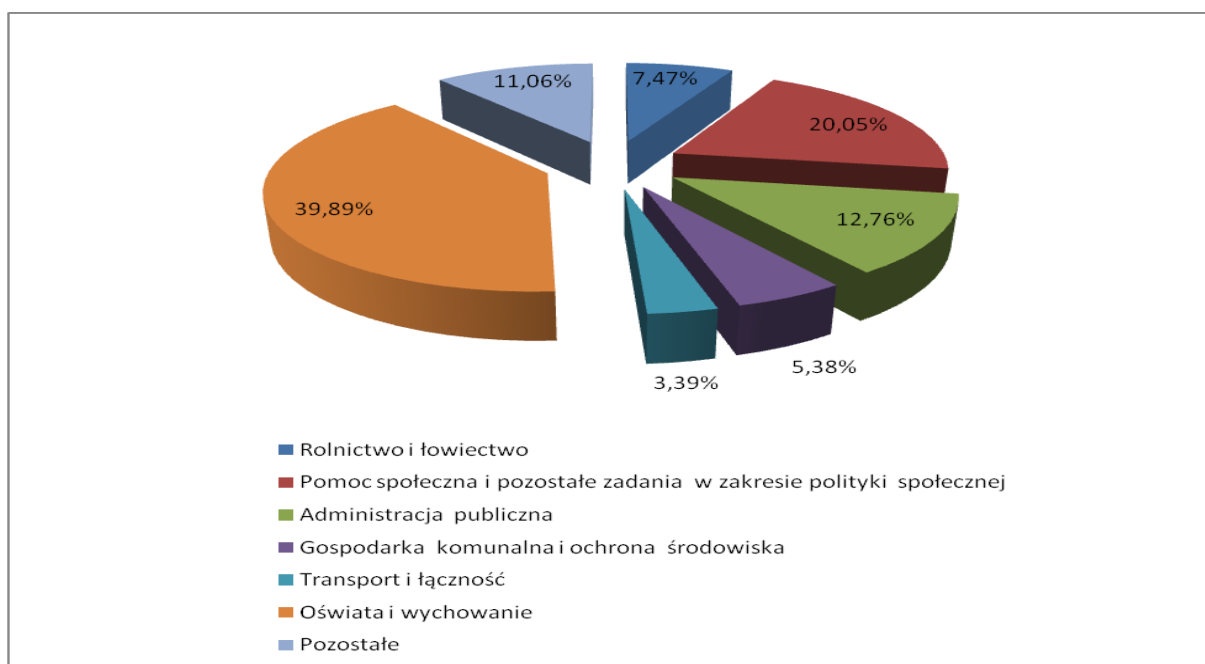
Z danych zawartych w powyższej tabeli wynika, że najwięcej samorząd wydaje na oświatę i wychowanie – na przestrzeni 2012-2016 r. sumarycznie 36 812 671,03 zł, co stanowi 39,89% ogółu wydatków. Kolejnymi obszarami działalności, na które jednostka przeznacza duże środki finansowe są:

- pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społ. - 18 505 556,05 zł (20,05%),
- administracja publiczna - 11 778 369,51 zł (12,76%),
- rolnictwo i łowiectwo - 6 888 758,49 zł (7,47%),
- gospodarka komunalna i ochrona środowiska - 4 967 840,42 zł (5,38%),
- transport i łączność - 3 131 299,07 zł (3,39%).

Udziały wydatków klasyfikowanych w innych działach są mniejsze - nie przekraczają 3% ogółu wydatków. Analizując powyższe dane należy stwierdzić, że głównie finansowane są przez samorząd zadania o charakterze obowiązkowym (oświata, pomoc społeczna). Ponadto zauważalny jest bardzo wysoki poziom wydatków w dziale „administracja publiczna” - osiągający ponad 12% ogółu wydatków.

W ostatnim roku analizowanego okresu zauważalny jest wzrost wydatków w działach „transport i łączność” oraz „pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej” (głównie z tytułu Programu „500+”).

Wykres 20. Struktura wydatków z wyszczególnionych działów ogółem (w %)

Źródło: Opracowano na podstawie danych GUS.

2.8.4. Działalność inwestycyjna

Przez władze samorządowe gminy Łęka Opatowska prowadzona jest aktywna polityka inwestycyjna. Systematycznie zwiększana jest pula wydatków na inwestycje w ramach lokalnego budżetu, co umożliwia realizację przedsięwzięć odpowiadających na lokalne potrzeby mieszkańców i pozytywnie podnoszących poziom atrakcyjności gminy w oczach inwestorów. Realizacja konkretnych zadań inwestycyjnych przez gminę Łęka Opatowska odbywa się na podstawie określenia ważności projektów przy uwzględnieniu możliwości ich finansowania. Ważność inwestycji jest wymuszana przez oczekiwania społeczne, postęp cywilizacyjny, dekapitalizację i zużywanie się istniejącej infrastruktury, konieczność poprawy bezpieczeństwa, zmieniające się uwarunkowania prawne, wizję i strategię rozwoju oraz rolniczo - turystyczny charakter położenia gminy. W ostatnich latach największe nakłady przeznaczane były na sfery związane z poprawą infrastruktury technicznej gminy. W strukturze wydatków gminy Łęka Opatowska środki finansowe przeznaczone na wydatki majątkowe inwestycyjne w ogólnej kwocie wydatków w kolejnych latach przejawiały tendencję zróżnicowaną i odpowiadały potrzebom określonym na dany rok budżetowy. Poniżej przedstawiono przedsięwzięcia zrealizowane na terenie gminy w latach 2012 -2016.

Tabela 48. Inwestycje zrealizowane na terenie gminy Łęka Opatowska w latach 2012-2016

ROK 2012				
Lp.	Nazwa inwestycji	Plan	Poniesione wydatki	Zakres wykonanych prac
1	Budowa kanalizacji sanitarnej w Opatowie	415 623,00	415 622,15	wykup wierzytelności za roboty budowlane
2	Wymiana nitki wodociągowej w miejscowości Łęka Opatowska	138 870,00	138 869,30	wykup wierzytelności za roboty ziemne
3	Budowa kanalizacji sanitarnej w Lipiu i dokończenie skanalizowania Łęki Opatowskiej	1 922 055,00	1 922 054,39	wykonanie sieci kanalizacyjnej
4	Przebudowa starej szkoły Podstawowej w Łęce Opatowskiej wraz ze zmianą sposobu użytkowania na cele społeczne etap III	711 868,00	711 829,99	roboty budowlane, nadzór inwestorski
5	Budowa drogi dojazdowej do pól w Opatowie	136 000,00	135 756,81	zobowiązanie z 2011r.
6	Budowa drogi gminnej w miejscowości Łęka Opatowska	182 000,00	179 213,79	prace budowlane, dokumentacja techniczna
7	Budowa remizy OSP Siemianice	9 800,00	9 701,50	zobowiązanie z 2011r.

8	Zakup udziałów w spółce INVESTOR	15 000,00	15 000,00	zakup udziałów
	RAZEM	3 531 216,00	3 528 047,93	
ROK 2013				
Lp.	Nazwa inwestycji	Plan	Poniesione wydatki	Zakres wykonanych prac
1	Budowa kanalizacji sanitarnej w Opatowie	380 000,00	380 000,00	wykup wierzytelności za roboty budowlane
2	Wymiana nitki wodociągowej w miejscowości Łęka Opatowska	111 096,00	111 095,44	wykup wierzytelności za roboty ziemne
3	Dostawa 2 szt. przydomowych przepompowni ścieków i zamontowanie zasuw i zaworów zwrotnych	38 300,00	38 200,92	dostawa przepompowni i montaż zasuw i zaworów
4	Przylącze energetyczne do przepompowni w Opatowie	1 409,00	0,00	-
5	Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy	493 273,00	492 948,67	roboty ogólnie – budowlane termomodernizacji, nadzór inwestorski, audyt energetyczny
6	Budowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych - Opatów	205 425,00	205 424,83	przebudowa drogi, projekt, nadzór inwestorski
7	Budowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych - Raków	205 130,00	205 022,04	przebudowa drogi, projekt, nadzór inwestorski
8	Zakup udziałów w spółce INVESTOR	200 825,00	200 823,63	zakup udziałów
	RAZEM	1 635 458,00	1 633 515,53	
ROK 2014				
Lp.	Nazwa inwestycji	Plan	Poniesione wydatki	Zakres wykonanych prac
1	Budowa kanalizacji sanitarnej w Opatowie	617 118,00	617 118,14	wykup wierzytelności za roboty budowlane
2	Wymiana nitki wodociągowej w miejscowości Łęka Opatowska	55 548,00	55 547,72	wykup wierzytelności za roboty ziemne
3	Budowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Raków	290 000,00	289 268,41	mapy, dokumentacja i wykonanie
4	Zakup samochodu dla Urzędu Gminy	37 000,00	36 900,00	zakup samochodu dostawczego
5	Dotacja dla Komendy Powiatowej Policji w Kępnie na remont dachu	2 000,00	2 000,00	dotacja

6	Budowa remizy OSP w Siemianicach	128 250,00	128 228,91	materiały budowlane, instalacja, kosztorys inwestorski, tynkowanie
7	Torba medyczna	6 000,00	4 913,24	zakup torby dla OSP Łęka Opatowska
8	Projekторы i tablice interaktywne	36 600,00	36 600,00	4 tablice, 4 projekторы i 1 monitor
9	Okap - pochłaniacz pary	4 500,00	4 500,00	zakup okapu z wentylacją
10	Zakup defibrylatora	6 380,00	6 374,59	zakup defibrylatora dla OSP Łęka Opatowska
11	Zakup udziałów w spółce INVESTOR	206 100,00	206 035,87	183 udziały
12	Zakup udziałów w Spółce Oświetlenie Uliczne i Drogowe	6 000,00	6 000,00	4 udziały
13	Przebudowa istniejącego boiska na boisko wielofunkcyjne w Opatowie	339 322,00	337 271,88	wycinka drzew, projekt , odwodnienie, wykonanie boiska, nadzór
14	Zakup kosiarki - traktora	8 300,00	8 300,00	traktor - Raków
	RAZEM	1 743 118,00	1 739 058,76	

ROK 2015

Lp.	Nazwa inwestycji	Plan	Poniesione wydatki	Zakres wykonanych prac
1	Kanalizacja - dokumentacja	64 000,00	64 000,00	wykonanie map geodezyjnych pod dokumentację kanalizacji Raków, Szalonka, Marianka Siemieńska, Granice, Siemianice
2	Nitka wodociągowa Trzebień - Opatów	90 700,00	86 497,99	projekt oraz budowa I etapu nitki wodociągowej, nadzór inwestorski
3	Zakup pompy głębinowej dla SUW	10 000,00	7 995,00	zakup pompy
4	Zakup komputera PSION i drukarki	9 690,00	9 689,94	zakup komputera i drukarki
5	Dotacja dla Starostwa Powiatowego w Kępnie	72 000,00	72 000,00	dotacja na remont drogi powiatowej Kuźnica Śl. i budowa chodnika w m. Łęka Opatowska
6	Budowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych w m. Łęka Opatowska ul. Spacerowa	102 200,00	102 119,24	dokumentacja i wykonanie drogi, nadzór inwestorski,
7	Budowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych w m. Łęka	116 500,00	116 461,75	dokumentacja i wykonanie

	Opatowska ul. Parcelowa			drogi, nadzór inwestorski,
8	Budowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych w m. Szalonka	90 500,00	90 477,73	dokumentacja i wykonanie drogi, nadzór inwestorski,
9	Budowa drogi wraz z kanalizacją deszczową na ul. Reymonta w Opatowie	226 996,08	226 996,08	dokumentacja, zakup tłucznia w tym niewygasające wydatki 200 000,00 zł
10	Plac zabaw w Łęce Opatowskiej - doposażenie placu zabaw	65 120,00	65 119,89	doposażenie placu zabaw w urządzenia, monitoring
11	Plac zabaw w Opatowie - doposażenie placu zabaw	51 816,00	51 809,94	doposażenie placu zabaw w urządzenia, monitoring
12	Przebudowa budynku mieszkalnego na przychodnię lekarską w Opatowie	182 000,00	182 000,00	zmiana dokumentacji, prace budowlane w tym 89 033,98 zł. wydatki niewygasające
13	Zakup serwera	17 932,00	17 343,00	serwer wraz z oprzyrządowaniem
14	Dotacja dla OSP Łęka Opatowska na zakup ciężkiego samochodu gaśniczego	165 377,00	165 376,40	zakup samochodu w ramach projektu : Poprawa bezpieczeństwa środowiskowego i ekologicznego na obszarze Woj. Wlkp w ramach KSRG - etap III"
15	Monitor interaktywny Szkoła Podstawowa Opatów	7 002,00	7 001,16	zakup monitora
16	Tablica interaktywna z oprogramowaniem dla Szkoły Podstawowej w Łęce Opatowskiej	16 000,00	16 000,00	zakup tablicy z oprogramowaniem
17	Patelnia elektryczna dla przedszkola w Siemianicach	3 800,00	3 701,30	zakup patelni
18	Zakup pieca CO	7 500,00	7 500,00	zakup pieca
19	Zakup pompy Purator	7 380,00	7 380,00	pompa do przepompowni ścieków
20	Zakup pompy do przepompowni ścieków	15 000,00	13 899,00	pompa do przepompowni ścieków
21	Zakup udziałów w Spółce Oświetlenie Uliczne i Drogowe	3 000,00	2 850,00	3 udziały
22	Budowa instalacji oświetlenia ulicznego z latarniami w miejscowości Opatów - Osiedle	28 055,00	28 053,09	dokumentacja, wykonanie oświetlenia
23	Oświetlenie uliczne - Granice	43 857,22	42 779,19	dokumentacja, wykonanie oświetlenia

24	FITPARK 50 + - urządzenie siłowni zewnętrznej	42 590,00	42 077,47	urządzenie siłowni
25	PUMPTRUCK - rekreacja na rowerze	64 231,00	64 228,14	utworzenie rekreacyjnego parku rowerowego
	RAZEM	1 503 246,30	1 493 356,31	
ROK 2016				
Lp.	Nazwa inwestycji	Plan	Poniesione wydatki	Zakres wykonanych prac
1	Kanalizacja - dokumentacja	100 000,00	16 000,00	mapy geodezyjne
2	Nitka wodociągowa Trzebień - Opatów	188 500,00	182 865,00	wykonanie sieci wodociągowej
3	Budowa nitki kanalizacyjnej ul. Jasna Łęka Opatowska	29 000,00	23 136,00	wykonanie sieci kanalizacyjnej
4	Wykonanie nitki wodociągowej w miejscowości Biadaszki – Morawina	50 000,00	46 856,42	projekt, mapy geodezyjne, materiały hydrauliczne, roboty ziemne
5	Modernizacja sieci wodociągowej na odcinku Lipie - Szalonka	5 000,00	5 000,00	dokumentacja
6	Budowa nitki kanalizacyjnej ul. Polna Łęka Opatowska	58 000,00	49 813,43	wykonanie sieci kanalizacyjnej
7	Zwrot dotacji pobranej nienależnie lub w nadmiernej wysokości – środki Unijne	3 685,00	3 658,00	zwrot dotacji – inwestycja Mariana Siemieniaka
8	Remont placu zabaw w Piaskach	30 860,00	26 912,40	zakup wyposażenia placu zabaw,
9	Strefa dydaktyczna pogranicza Wielkopolski	162 000,00	140 249,29	projekt i wykonanie – strefa dydaktyczna – zabawowa
10	Zakup pomp głębinowych dla SUW	13 000,00	7 196,75	pompa głębinowa
11	Dotacja dla Starostwa Powiatowego w Kępnie na modernizację drogi i budowę chodnika	400 000,00	396 699,70	przekazanie dotacji
12	Przebudowa – remont drogi gminnej ul. Szpot Opatów	252 500,00	252 349,44	dokumentacja i wykonanie remontu
13	Przebudowa drogi gminnej ul. Zielona Opatów	81 500,00	81 331,69	dokumentacja i wykonanie przebudowy
14	Przebudowa drogi gminnej Zmysłona Słupska – Kuźnica Słupska	77 500,00	4 000,00	dokumentacja
15	Przebudowa dróg gminnych dojazdowych do gruntów rolnych Biadaszki Działka nr 305	75 000,00	73 355,77	dokumentacja i wykonanie przebudowy

16	Przebudowa dróg gminnych dojazdowych do gruntów rolnych Biadaszki Działka nr 433	86 000,00	85 022,23	dokumentacja i wykonanie przebudowy
17	Przebudowa dróg gminnych dojazdowych do gruntów rolnych Łęka Opatowska ul. Parcelowa	154 000,00	153 594,14	wykonanie przebudowy
18	Przebudowa budynku mieszkalnego na przychodnię lekarską w Opatowie	322 000,00	320 927,85	projekt zagospodarowania działki, prace budowlane, nadzór inwestorski, ogrodzenie, zakup wyposażenia
19	Klimatyzacja – Urząd Gminy	53 700,00	53 677,20	zainstalowanie klimatyzacji
20	Zakup komputerów wraz z oprogramowaniem dla Urzędu Gminy	12 000,00	4 798,00	zestaw komputerowy
21	Dotacja dla Policji na zakup samochodu	14 150,00	14 150,00	dotacja
22	Budowa komina w Domu Strażaka – Rolnika Łęka Opatowska	32 366,90	32 366,90	dobudowanie komina i modernizacja zaplecza kuchennego
23	Rozbudowa budynku OSP w Trzebieniu	13 000,00	12 000,00	dokumentacja
24	Budowa remizy OSP Siemianice	10 000,00	4 219,08	końcowe prace budowlane
25	Monitor interaktywny Szkoła Podstawowa Opatów	13 200,00	13 200,00	zakup monitora
26	Tablica interaktywna z oprogramowaniem Szkoła Podstawowa Łęka Opatowska	3 530,00	3 530,00	zakup tablicy z oprogramowaniem
27	Zmywarka – przedszkole Łęka Opatowska	4 900,00	4 900,00	zakup zmywarki
28	Zakup ksera Gimnazjum	3 800,00	3 800,00	zakup ksera
29	Zakup serwera wraz z oprogramowaniem dla GOPS Łęka Opatowska	12 700,00	12 632,10	serwer z oprogramowaniem
30	Rozbudowa Publicznego Przedszkola Samorządowego w Opatowie o oddział żłobkowy wraz z wyposażeniem	921 761,52	839 779,71	projekt, prace budowlane, wyposażenie
31	Wydatki na zakup i objęcie akcji w Spółce Oświetlenie Uliczne i Drogowe	32 054,00	32 000,00	zakup udziałów
32	Budowa oświetlenia ulicznego na ul.	20 000,00	17 220,00	projekt i wykonanie

	Nowej – Łęka Opatowska			oświetlenia ulicznego
33	Budowa oświetlenia ulicznego w Opatowie ul. Przedszkolna	26 000,00	25 305,00	projekt i wykonanie (w tym; 21 000,00 zł. niewygasające wydatki)
34	Budowa oświetlenia ulicznego - Granice	47 000,00	46 740,00	wykonanie oświetlenia ulicznego
	RAZEM	3 308 707,42	2 989 286,10	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Łęce Opatowskiej.

Realizacja dużej liczby zadań inwestycyjnych nie byłaby możliwa bez wsparcia ze środków pozabudżetowych. Gmina Łęka Opatowska skutecznie pozyskuje środki ze źródeł krajowych, jak i wspólnotowych w ramach perspektywy budżetowej 2007-2013 oraz 2014-2020. Są to w dużej mierze środki bezzwrotne, zwiększające potencjał inwestycyjny gminy, a także mające docelowo wyrównać różnice w rozwoju poszczególnych regionów UE. Pozwala to na realizację przedsięwzięć bardziej złożonych i kosztownych, których realizacja wpłynie na jakość życia mieszkańców i atrakcyjność gminy przez najbliższe dekady. Szczególne znaczenie mają tu inwestycje w infrastrukturę wspierającą rozwój gospodarczy oraz infrastrukturę zapewniającą usługi dla ludności.

Okres programowania Strategii Rozwoju Gminy Łęka Opatowska na lata 2017 – 2026 częściowo pokrywa się z okresem wydatkowania środków w ramach nowej perspektywy budżetowej UE, dlatego też bardzo ważna z punktu widzenia efektywności w realizacji postanowień niniejszego dokumentu może okazać się skuteczność w pozyskiwaniu środków zewnętrznych. Gmina posiada doświadczenie w realizacji przedsięwzięć współfinansowanych zarówno z środków UE jak i innych źródeł zewnętrznych, co prezentuje poniższa tabela:

Tabela 49. Inwestycje zrealizowane z zewnętrznych źródeł finansowania w latach 2012-2016

2012 rok			
Dotacje na zadania własne i pozyskane z innych źródeł			
Cel dotacji	Plan	Wykonanie	%
Dotacja na realizację projektu „Rakowskie Koloseum”	40 000,00	40 000,00	100,00
Dotacja na remont dróg gminnych	200 000,00	161 292,39	80,65
Dotacje, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ufp			
Cel dotacji	Plan	Wykonanie	%
Środki z UE na kanalizację Łęki Opatowskiej i Lipia	3 038 417,00	3 024 846,30	99,55

Środki z UE na przebudowę starej szkoły podstawowej w Łęce Opatowskiej etap II i III oraz budowa świetlicy z zapleczem socjalno – gospodarczym w Marianie Siemieńskiej	456 474,00	155 470,00	34,06
Dotacja z WUP – Kapitał Ludzki	127 692,80	126 456,28	99,03
Razem	3 622 583,80	3 306 772,58	91,28
2013 rok			
Dotacje na zadania własne i pozyskane z innych źródeł			
Cel dotacji	Plan	Wykonanie	%
Dotacja na realizację projektu „Partia Szachów”	30 000,00	30 000,00	100,00
Dotacja na remont dróg gminnych	338 250,00	338 250,00	100,00
Dotacje, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ufp			
Cel dotacji	Plan	Wykonanie	%
Środki z UE na przebudowę starej szkoły podstawowej w Łęce Opatowskiej etap II i III	304 753,00	139 632,00	45,82
Dotacja na termomodernizację budynku Urzędu Gminy	202 144,00	202 144,29	100,0
Dotacja z WUP – Kapitał Ludzki	127 692,80	125 980,93	98,66
Razem	634 589,80	467 757,22	73,71
2014 rok			
Dotacje na zadania własne i pozyskane z innych źródeł			
Cel dotacji	Plan	Wykonanie	%
Dotacja na remont dróg gminnych	263 000,00	263 000,00	100,00
Dotacja na wykonanie tablicy " Żołnierze Wyklęci"	16 000,00	16 000,00	100,00
Dotacje, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ufp			
Cel dotacji	Plan	Wykonanie	%
Dotacja na plac zabaw w Rakowie	24 680,00	0,00	0,00
Dotacja na modernizację boiska w Trzebieniu	25 000,00	25 000,00	100,0
Dotacja na budowę boiska w Opatowie	201 327,00	200 980,34	99,83
Razem	251 007,00	225 980,34	90,03
2015 rok			
Dotacje na zadania własne i pozyskane z innych źródeł			

Cel dotacji	Plan	Wykonanie	%
Dotacje na program "Odnowa wsi szansa dla aktywnych sołectw"	8 542,00	8 542,00	100,00
Dotacja na remont dróg gminnych	195 000,00	195 000,00	100,00
Dotacje, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ufp			
Cel dotacji	Plan	Wykonanie	%
Dotacja na plac zabaw w Rakowie	24 680,00	24 680,00	100,0
Dotacje na place zabaw w Opatowie i Łęce Opatowskiej	50 000,00	50 000,00	100,0
Dotacje na FITPARK i PUMPTRUCK	47 992,00	47 992,00	100,0
Razem	122 672,00	122 672,00	100,0
2016 rok			
Dotacje na zadania własne i pozyskane z innych źródeł			
Cel dotacji	Plan	Wykonanie	%
Dotacja na remont dróg gminnych	160 500,00	160 500,00	100,00
Dotacja na realizację projektów; doposażenie terenu sportowo – rekreacyjnego w Łęce Opatowskiej (4 068,00) i miejsce spotkań integracyjnych w Rakowie (4 264,00)	8 332,00	8 332,00	100,00
Dotacja na realizację projektów ; strefa dydaktyczna pogranicza Wielkopolski (30 000,00) i remont placu zabaw w Piaskach (18 760,00)	48 760,00	48 760,00	100,00
Dotacja na budowę żłobka	454 354,00	454 354,00	100,00
Dotacja na program gospodarki niskoemisyjnej	14 365,00	14 365,00	100,00
Dotacja na program Ekologicznie znaczy logicznie	18 000,00	17 995,86	99,98
Razem	704 311,00	704 306,86	99,99

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Łęce Opatowskiej.

Z analizy inwestycji wykonanych w roku 2012 – 2016 oraz wcześniejszych wynika, że gmina podejmuje szereg inicjatyw infrastrukturalnych poprawiających różne sfery funkcjonowania gminy. Przede wszystkim działania inwestycyjne skupiają się na zwiększeniu dostępu do sieci wodociągowych i kanalizacyjnych, rozbudowy i budowy bazy sportowo – rekreacyjnej, przebudowy i budowy elementów komunikacyjnych gminy (drogi i chodniki) i związanych z tym sieci, modernizacji szkół oraz wielu zadań odpowiadającym potrzebom społecznym i zaakceptowanym przez Radę Gminy Łęka Opatowska.

Aktualna Wieloletnia Prognoza Finansowa na lata 2017-2023 zawiera listę uporządkowanych przedsięwzięć inwestycyjnych przewidzianych do realizacji. Planowane zadania inwestycyjne przedstawia poniższa tabela:

Tabela 50. Plan przedsięwzięć do realizacji na lata 2017-2020 ujętych w WPF na lata 2017-2023 (według stanu na grudzień 2016 r.)

L.p.	Nazwa i cel	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Okres realizacji		Łączne nakłady finansowe	Limit 2017	Limit 2018	Limit 2019	Limit 2020	Limit zobowiązań
			od	do						
1.	Wydatki na przedsięwzięcia ogółem (1.1+1.2+1.3)				2 051 075,94	778 702,94	361 996,00	200 000,00	0,00	720 770,94
1.a	-wydatki bieżące				1 367 427,00	534 050,00	123 000,00	0,00	0,00	246 000,00
1.b	-wydatki majątkowe				683 648,94	244 652,94	238 996,00	200 000,00	0,00	474 770,94
1.1	Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z programami realizowanymi z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157 , poz. 1240 z późn. zm.), z tego:				60 495,00	26 499,00	33 996,00	0,00	0,00	60 945,00
1.1.1	-wydatki bieżące				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.2	-wydatki majątkowe				60 495,00	26 499,00	33 996,00	0,00	0,00	60 945,00
1.1.2.1	E-samorząd narzędziem partycypacji społecznej i rozwoju usług publicznych w Wielkopolsce - rozwój e-usług na terenie Gminy, poprawa obsługi interesantów, poprawa sprawności funkcjonowania jst	Urząd Gminy Łęka Opatowska	2017	2018	60 495,00	26 499,00	33 996,00	0,00	0,00	60 945,00
1.2	Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z umowami partnerstwa prywatno-publicznego, z tego:				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.1	-wydatki bieżące				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.2	-wydatki majątkowe				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3	wydatki na programy, projekty lub zadania pozostałe (inne niż wymienione w pkt. 1.1 i 1.2), z tego:				1 990 580,94	752 203,94	328 000,00	200 000,00	0,00	660 275,94
1.3.1	-wydatki bieżące				1 367 427,00	534 050,00	123 000,00	0,00	0,00	246 000,00

L.p.	Nazwa i cel	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Okres realizacji		Łączne nakłady finansowe	Limit 2017	Limit 2018	Limit 2019	Limit 2020	Limit zobowiązań
			od	do						
1.3.1.1	Dowóz dzieci do szkół na terenie Gminy Łęka Opatowska - zapewnienie bezpieczeństwa dzieci	Gminny Zespół Placówek Oświatowych w Łęce Opatowskiej	2017	2018	246 000,00	123 000,00	123 000,00	0,00	0,00	246 000,00
1.3.1.2	Wywóz, odbiór i zagospodarowanie odpadów na terenie Gminy Łęka Opatowska- utrzymanie czystości na terenie Gminy Łęka Opatowska	Urząd Gminy Łęka Opatowska	2015	2017	1 121 427,00	411 050,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.2	-wydatki majątkowe				623 153,94	218 153,94	205 000,00	200 000,00	0,00	414 275,94
1.3.2.1	Budowa oświetlenia ulicznego w Granicach - poprawa warunków bezpieczeństwa mieszkańców	Urząd Gminy Łęka Opatowska	2016	2018	45 000,00	0,00	45 000,00	0,00	0,00	45 000,00
1.3.2.2	Budowa oświetlenia ulicznego w Opatowie ul. Szpot - poprawa warunków bezpieczeństwa mieszkańców	Urząd Gminy Łęka Opatowska	2016	2018	60 000,00	0,00	60 000,00	0,00	0,00	60 000,00
1.3.2.3	Dotacja celowa dla Województwa Wielkopolskiego na dofinansowanie przedsięwzięcia inwestycyjnego pn. Dofinansowanie budowy w latach 2016-2017 bazy Śmigłowcowej Służby Ratownictwa Medycznego (HRMS) na terenie lotniska Michalków w Ostrowie Wielkopolskim" - poprawa bezpieczeństwa i ochrona zdrowia mieszkańców	Urząd Gminy Łęka Opatowska	2016	2017	9 275,94	9 275,94	0,00	0,00	0,00	9 275,94
1.3.2.4	Kanalizacja - Dokumentacja na kanalizację części Gminy Łęka Opatowska- Szalotka, Granice, Siemianice, Marianka Siemieńska, Raków, Opatów ul. Bolesławicka	Urząd Gminy Łęka Opatowska	2016	2017	208 878,00	208 878,00	0,00	0,00	0,00	0,00

L.p.	Nazwa i cel	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Okres realizacji	Łączne nakłady finansowe	Limit 2017	Limit 2018	Limit 2019	Limit 2020	Limit zobowiązań	
1.3.2.5	Rozbudowa z termomodernizacją Przedszkola w Łęce Opatowskiej - poprawa warunków bezpieczeństwa dzieci, zmniejszenie kosztów utrzymania	Urząd Gminy Łęka Opatowska	2016	2019	200 000,00	0,00	0,00	200 000,00	0,00	200 000,00
1.3.2.6	Termomodernizacja Ośrodka Zdrowia w Opatowie - poprawa funkcjonalności budynku, oszczędność w utrzymaniu	Urząd Gminy Łęka Opatowska	2016	2018	100 000,00	0,00	100 000,00	0,00	0,00	100 000,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Łęka Opatowska

Kontynuacją polityki poprzednich lat jest realizowany budżet na 2017 r., w szczególności dotyczący zadań inwestycyjnych o podobnym charakterze jak w latach poprzednich. Z budżetu na 2017 r., a w szczególności z analizy wydatków inwestycyjnych wynika, że gmina realizuje projekty inwestycyjne odpowiadające na bieżące potrzeby społeczności m.in. w zakresie infrastruktury drogowej, mediów, rozbudowy budynków remiz OSP, zakupu sprzętu na potrzeby szkół podstawowych.

W dalszym ciągu znaczną rolę w realizacji inwestycji stanowią środki na programy i projekty, które mają szansę być współfinansowane ze środków pochodzących z dotacji Unii Europejskiej.

3. ANKIETYZACJA MIESZKAŃCÓW I LIDERÓW LOKALNYCH GMINY ŁĘKA OPATOWSKA

Metodologia

Na potrzeby zespołu opracowującego Raport o Stanie Gminy Łęka Opatowska oraz Diagnozy Stanu jako elementu wyjściowego dla *Strategii Rozwoju Gminy Łęka Opatowska na lata 2017 -2026* opracowano ankietę, skierowaną do liderów opinii publicznej, mieszkańców oraz wszystkich zainteresowanych rozwojem społeczno – gospodarczym gminy. Celem ankiety było pozyskanie szczegółowych opinii na temat wszystkich obszarów życia lokalnej społeczności gminy Łęka Opatowska, mających bezpośredni lub pośredni wpływ na funkcjonowanie poszczególnych instrumentów polityki społecznej i gospodarczej realizowanej przez gminę, ale także przez sektor pozarządowy. Przedmiotem sformułowanych w ankiecie pytań była identyfikacja postaw i opinii mieszkańców na temat oceny jakości życia i wyzwań rozwojowych gminy. Dane uzyskane w ankiecie uzupełniają informacje otrzymane z instytucji odpowiedzialnych za poszczególne działania w obszarze szeroko rozumianej polityki społeczno - gospodarczej w gminie Łęka Opatowska. Badania opinii mieszkańców gminy Łęka Opatowska było realizowane w kwietniu i maju 2017 r.

Ankieta składała się z 14 pytań, w tym również metryczki i miała formę pytań zamkniętych, jak i otwartych, w których respondenci oceniali poszczególne elementy infrastruktury, życia społecznego i gospodarczego, kultury, edukacji, opieki zdrowotnej i administracji związanej z szeroko rozumianym zarządzaniem poszczególnymi obszarami życia społeczno – gospodarczego. W wypełnianiu ankiety uczestniczyły 34 osoby, jednak rozkład liczby głosów w poszczególnych pytaniach był zróżnicowany, ponieważ nie wszyscy respondenci udzielali odpowiedzi na każde z postawionych w ankiecie pytań.

Pytania w ankiecie były tak sformułowane, aby dać odpowiedź, co stanowi problem dla mieszkańców i jak założyć długookresowy plan działania niezbędny dla realizacji zamierzeń pro-społecznych i pro-gospodarczych, stanowiących podstawę rozwoju gminy.

Wypowiedzi osób ankietowanych znajdują odzwierciedlenie w diagnozie, analizie SWOT – częściach analitycznych *Strategii* oraz w tworzonych celach i kierunkach rozwoju gminy do roku 2026.

3.1. WYNIKI PRZEPROWADZONEJ ANKIETY

Ocena warunków życia w gminie

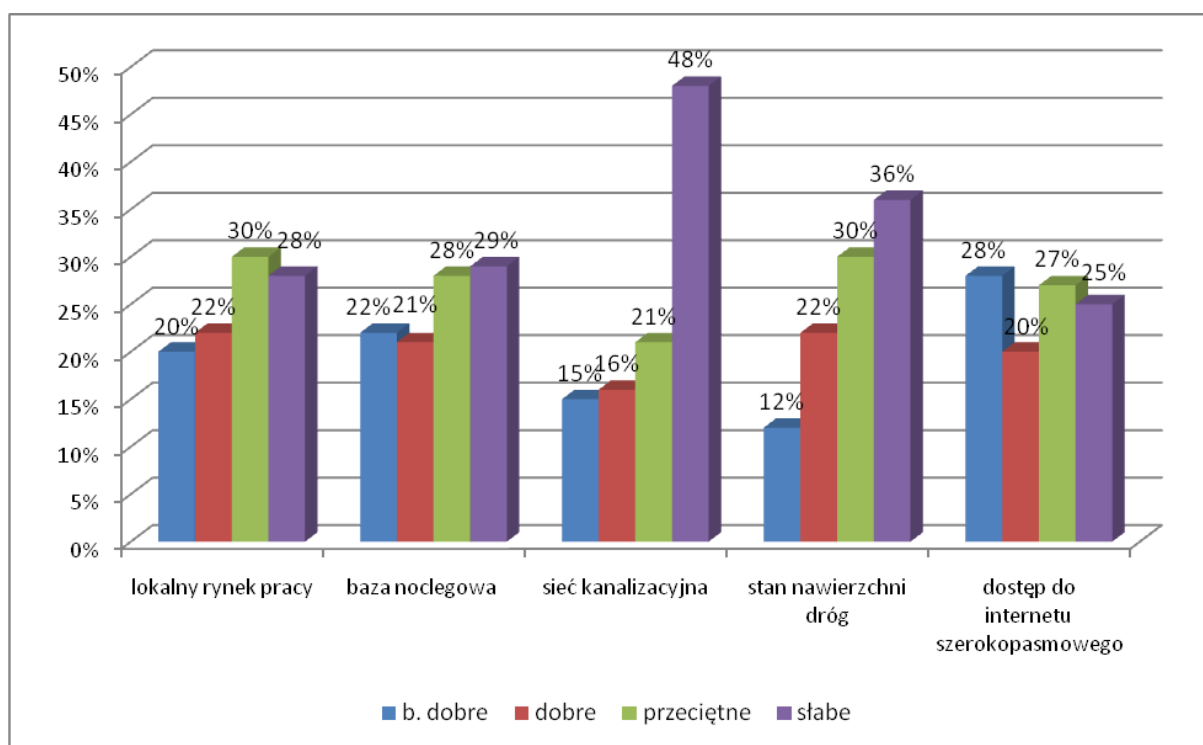
W pytaniu 1 ocenie poddano warunki życia w gminie, respondenci mieli do wyboru pięciostopniową skalę, według której dokonywali odpowiedzi na pytania w następującym zakresie: złe, słabe, średnie, dobre i bardzo dobre. Na pytanie składało się 30 elementów dotyczących stanu infrastruktury

społeczno – publicznej, a także stanu środowiska naturalnego, świadomości ekologicznej i integracji mieszkańców.

Na obszarze gminy Łęka Opatowska najgorzej oceniono dostęp do sieci kanalizacyjnej mieszkańców gminy, czyli możliwość podłączenia się do istniejącej infrastruktury oczyszczania ścieków komunalnych, przez ponad 69% osób oceniono jako przeciętny i słaby. Ponadto aż 66% ankietowanych wskazało za niedostateczny stan nawierzchni dróg. Najslabiej wypadła także ocena bazy noclegowej na terenie gminy. Ponad połowa respondentów wskazała na słabość tego elementu określającego warunki życia na terenie gminy podobnie jak dostęp do Internetu szerokopasmowego.

Najgorzej ocenione elementy warunkujące jakość życia na obszarze gminy przedstawiono na poniższym wykresie.

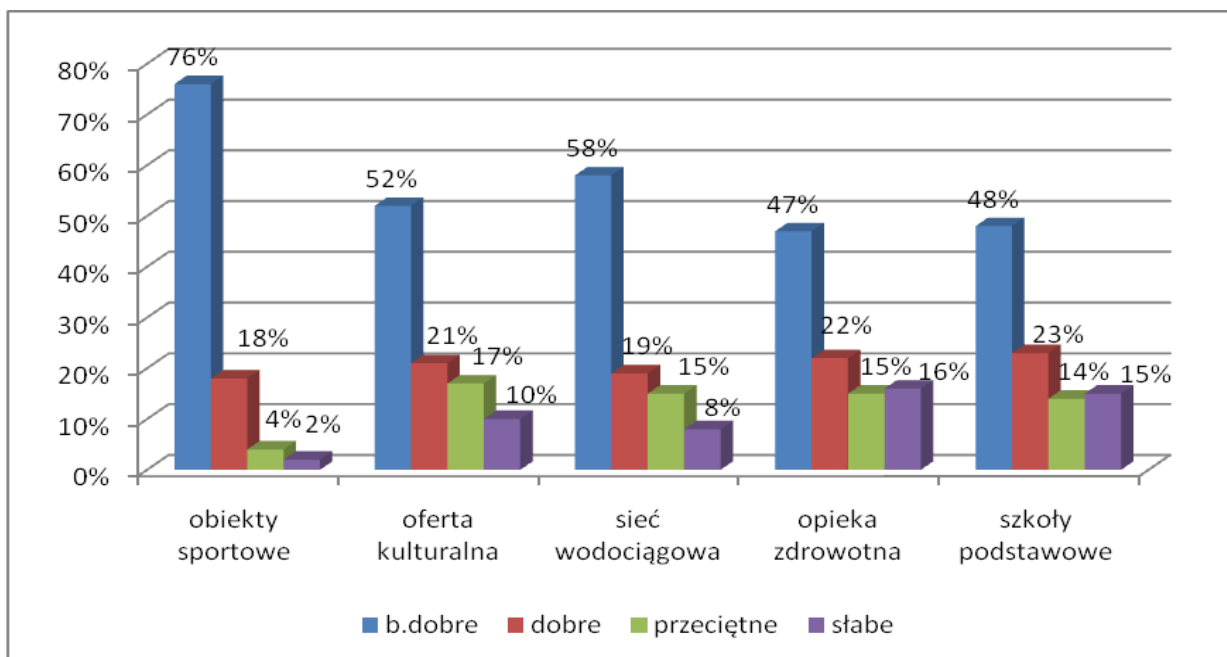
Wykres 21. Najniżej ocenione elementy warunków życia w gminie Łęka Opatowska

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Jako „dobre” oceniono elementy warunkujące jakość życia mieszkańców gminy Łęka Opatowska, które przedstawia wykres 22. Wśród ankietowanych mieszkańców dominowała opinia pozytywna (76%) o istniejących na terenie gminy obiektach sportowych. Ponad 58% mieszkańców, jako dobry aspekt warunków życia w gminie, oceniło sieć wodociągową. W gminie Łęka Opatowska obecnie ponad 97% gospodarstw domowych podłączonych jest do sieci wodociągowej.

Wykres 22. Najwyżej ocenione elementy warunków życia w gminie Łęka Opatowska

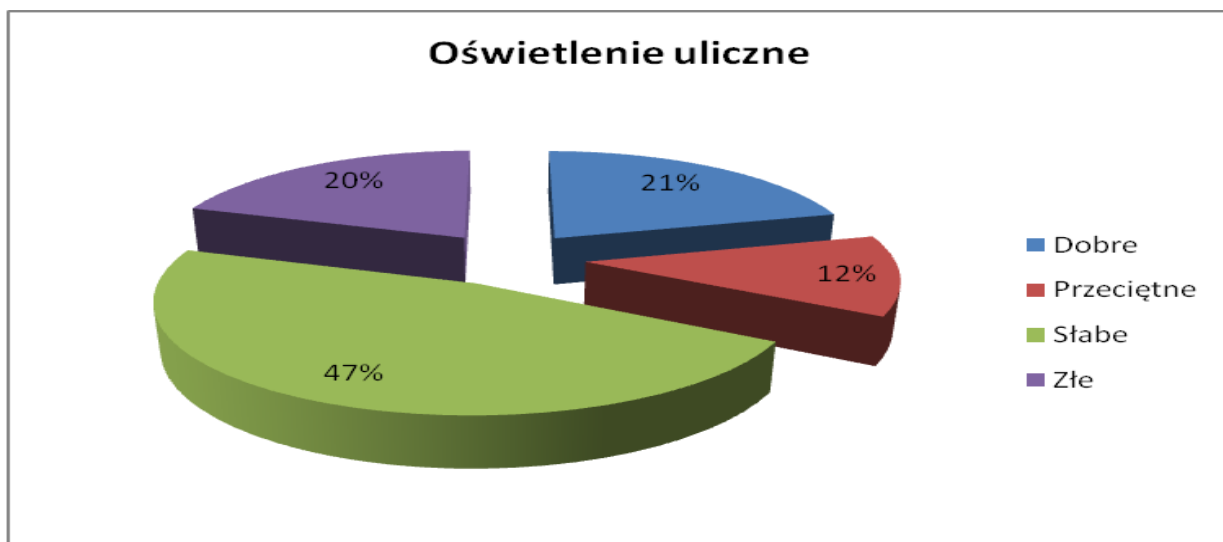

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Ponadto dobrze oceniono poziom szkół podstawowych na terenie gminy. Kategoria oceny „bardzo dobra” znalazła swoje odzwierciedlenie w ocenie oferty kulturalnej na poziomie 52%. Wyraźną pozytywną ocenę uzyskała również opieka zdrowotna na poziomie podstawowym. Ocenę pozostałych elementów infrastruktury technicznej przedstawia grupa wykresów przedstawionych poniżej.

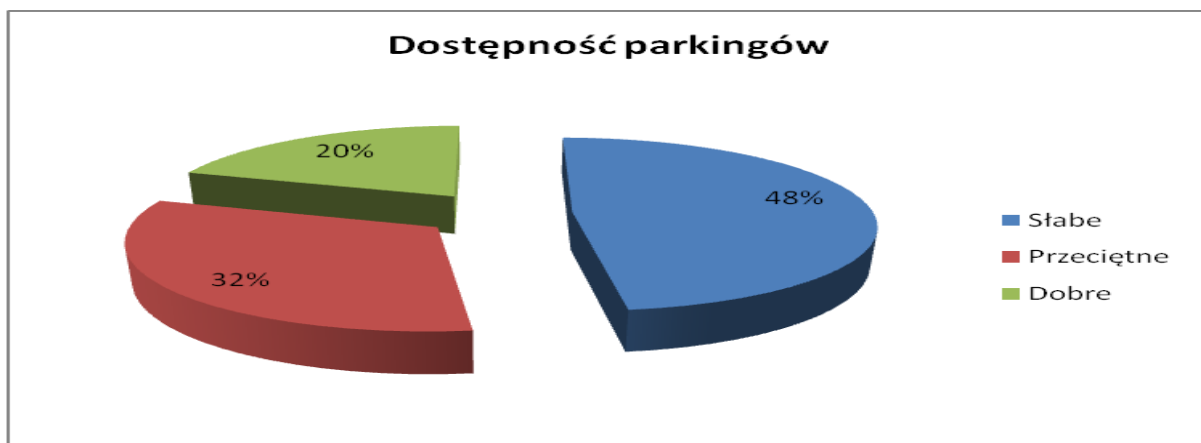
Ocena infrastruktury technicznej

Wykres 23. Ocena warunków życia w gminie – oświetlenie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

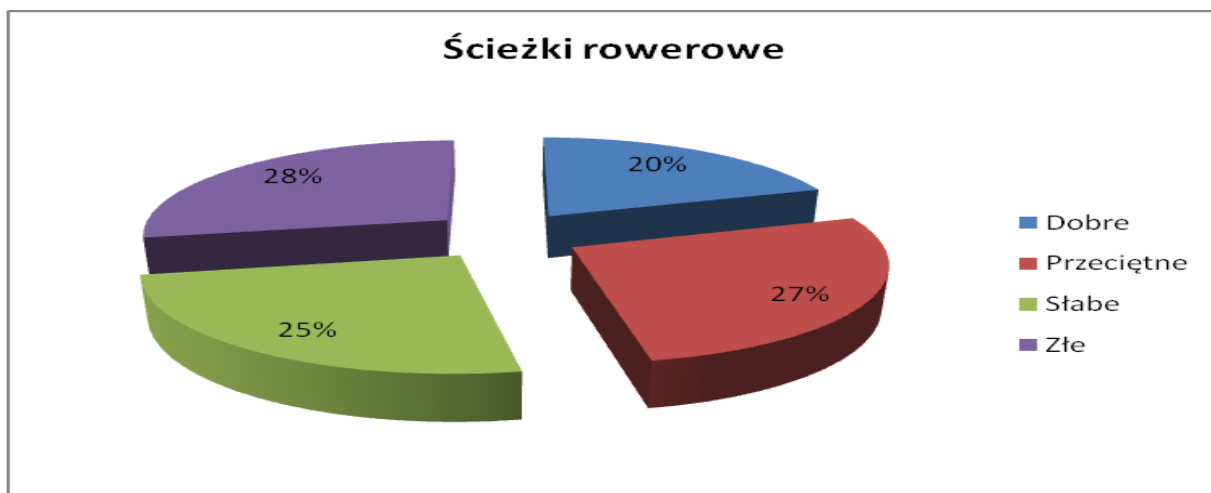
Wykres 24. Ocena warunków życia w gminie - dostępność parkingów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Ocenę infrastruktury technicznej należy uznać za pozytywną. Niemniej oświetlenie uliczne winno podlegać modernizacji i nowym inwestycjom. Zaledwie jedna trzecia mieszkańców dobrze ocenia stopień skanalizowania gminy, ale ta ocena winna się systematycznie zmieniać w procesie nowych inwestycji w tym zakresie. Parkingi, a właściwie ich ograniczona liczba przy obiektach użyteczności publicznej, obiektach sportowych, kulturalnych i sakralnych są bolączką nie tylko gminy Łęka Opatowska. Ocena tego elementu infrastruktury jest tego wyrazem.

Wykres 25. Ocena warunków życia w gminie - ścieżki rowerowe

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Ścieżki rowerowe są dzisiaj nieodłącznym elementem infrastruktury komunikacyjnej, turystycznej i rekreacyjnej, a także stanowiącym o bezpieczeństwie przemieszczania się pomiędzy obszarami zabudowanymi, atrakcjami turystycznym. Ocena tego elementu infrastruktury wyrażona przez ankietowanych stawia przed gminą kolejne wyzwania inwestycyjne w tym zakresie.

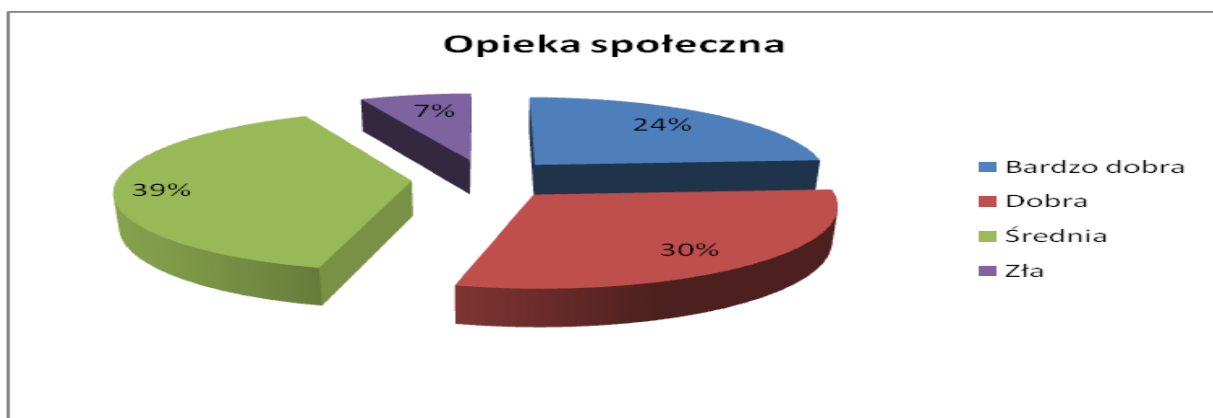
Internet jest dzisiaj jednym z głównych elementów mających ogromne znaczenie nie tylko w wymianie informacji, ale wszystkich mechanizmach finansowych jest na drugim miejscu pod względem znaczenia dla prawidłowego funkcjonowania każdego przedsięwzięcia gospodarczego. Ocena tego elementu infrastruktury przez ankietowanych zobowiązuje gminę do poprawy jakości tego medium i dostępności dla wszystkich mieszkańców gminy.

Ocena elementów życia społecznego i infrastruktury społecznej

Wysoko natomiast została oceniona dostępność szkół podstawowych i gimnazjów na terenie gminy, odpowiednio ponad 87% i 93 % mieszkańców określiło ją jako dobrą. Ponadto respondenci dobrze ocenili jakość placówek oświatowych – szkół podstawowych, gimnazjów i przedszkoli.

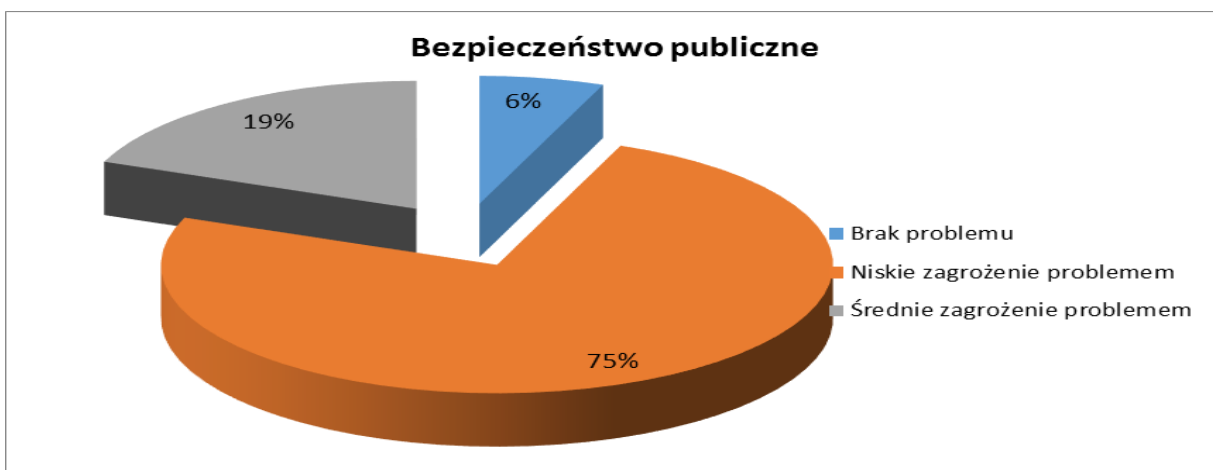
Kolejnymi, dobrze ocenionymi elementami życia w gminie były jakość i dostępność opieki społecznej, bezpieczeństwo mieszkańców oraz dbałość mieszkańców o estetykę posesji.

Wykres 26. Ocena jakości funkcjonowania opieki społecznej

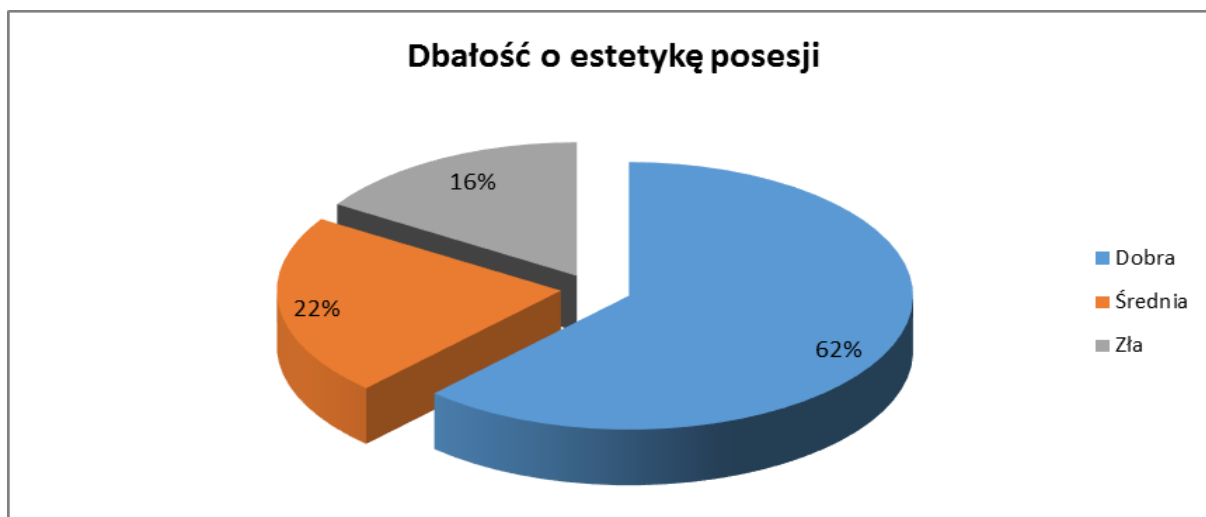
Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Wykres 27. Ocena stopnia zagrożenia problemem - bezpieczeństwo publiczne

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

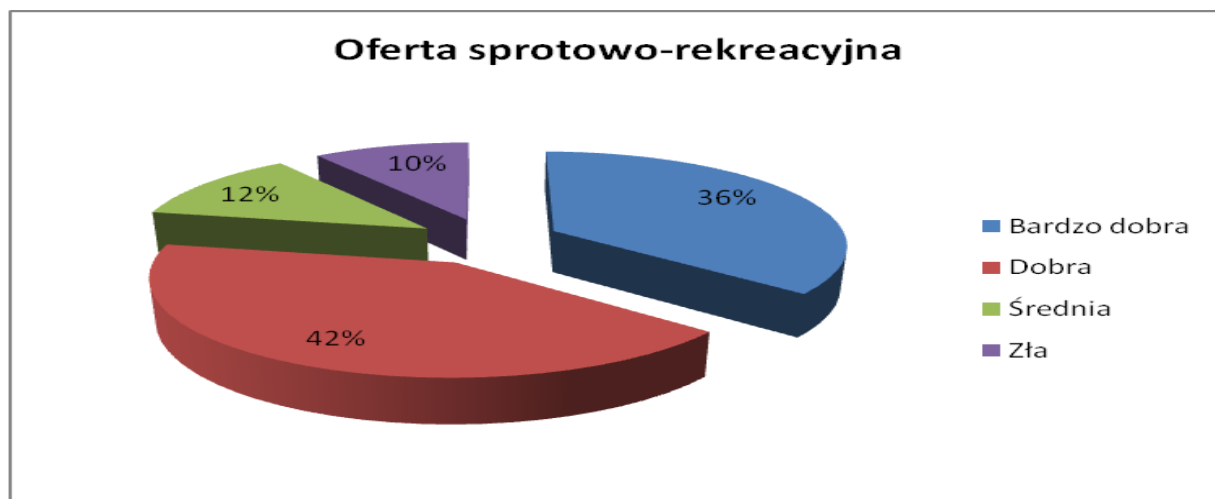
Wykres 28. Ocena warunków życia w gminie - dbałość o estetykę posesji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

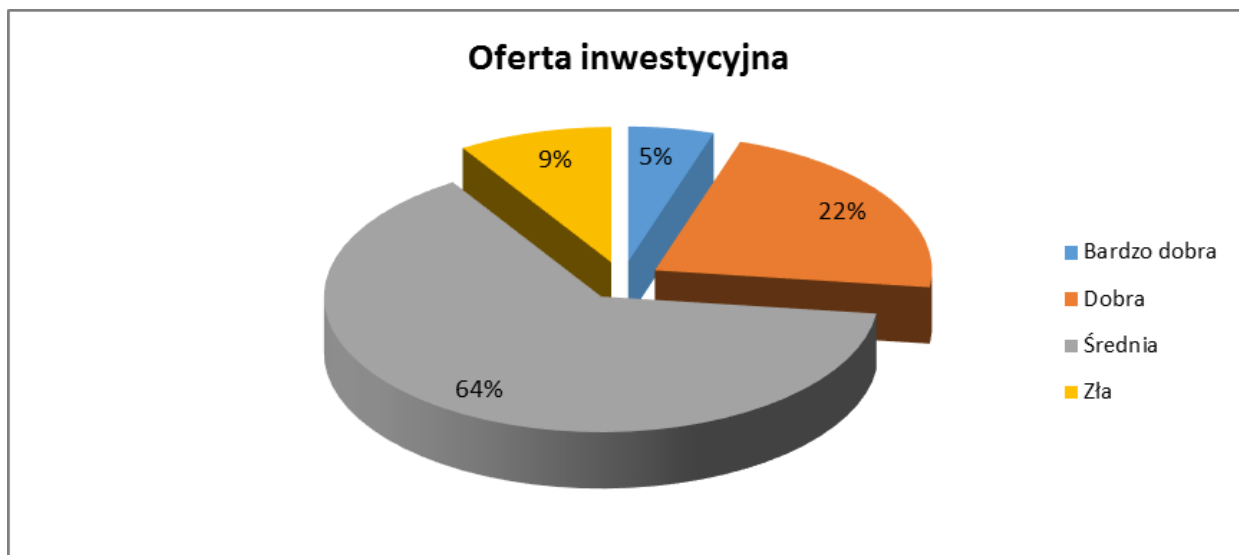
Zarówno analiza SWOT jak i pytania otwarte często poruszały potrzebę powołania Instytucji Kultury jako odrębnego podmiotu poza Biblioteką (np. jako odrębnie funkcjonujący Gminny Ośrodek Kultury). Niemniej obecną ofertę kulturalną jako b. dobrą oceniło 52% ankietowanych. Wynik ten zdaje się nie potwierdza potrzeby powołania odrębnego podmiotu.

Wykres 29. Ocena warunków życia w gminie - oferta sportowo-rekreacyjna

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

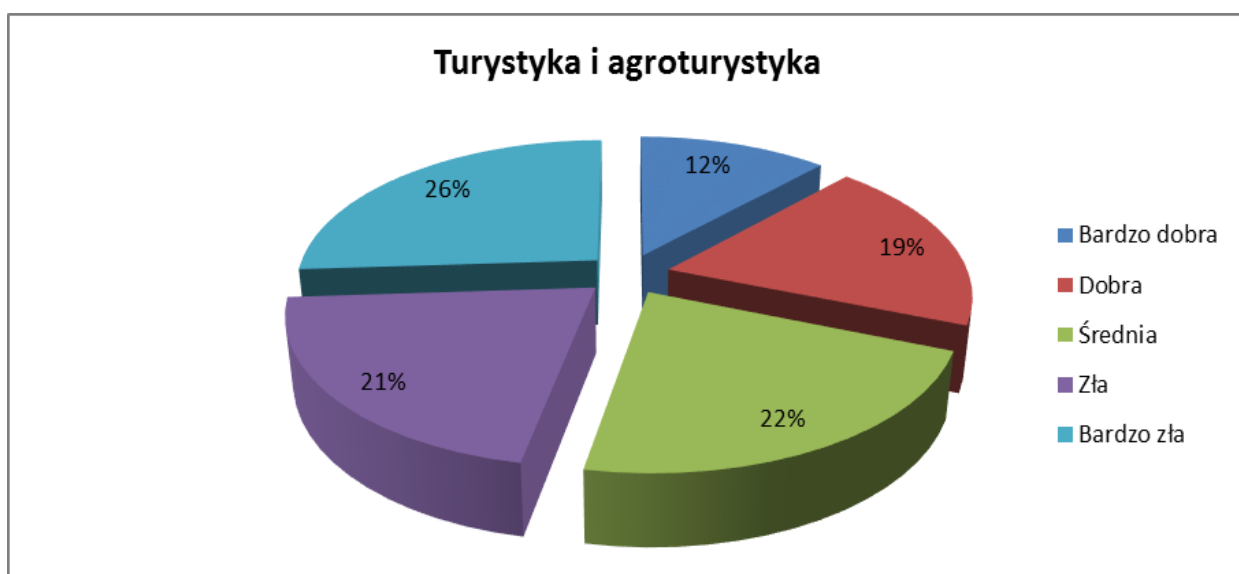
Wykres 30. Jakość elementów rozwoju społeczno - gospodarczego gminy - oferta inwestycyjna

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

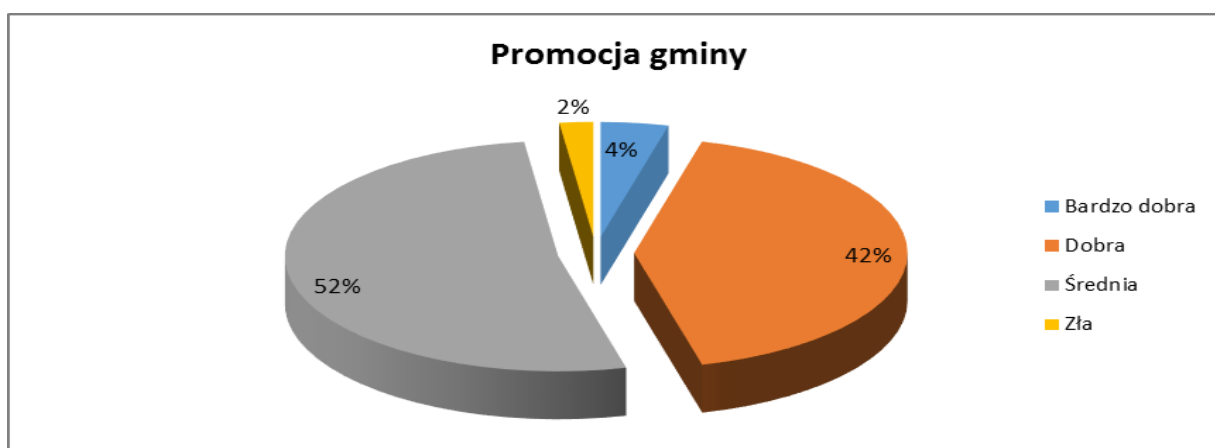
Tylko 5% ankietowanych oceniło ofertę inwestycyjną gminy jako bardzo dobrą. Średnio tzn. „nijak” oceniło ten element kreujący zdarzenia gospodarcze w gminie aż 64 % ankietowanych. To jest wyraźny sygnał dla zwiększenia działań samorządu w tym zakresie. Warto połączyć te działania z promocją gminy, która w grupie wykresów zamieszczonych poniżej została dobrze oceniona, bo aż przez 42 % badanych.

Wykres 31. Jakość elementów rozwoju gospodarczego gminy - turystyka i agroturystyka

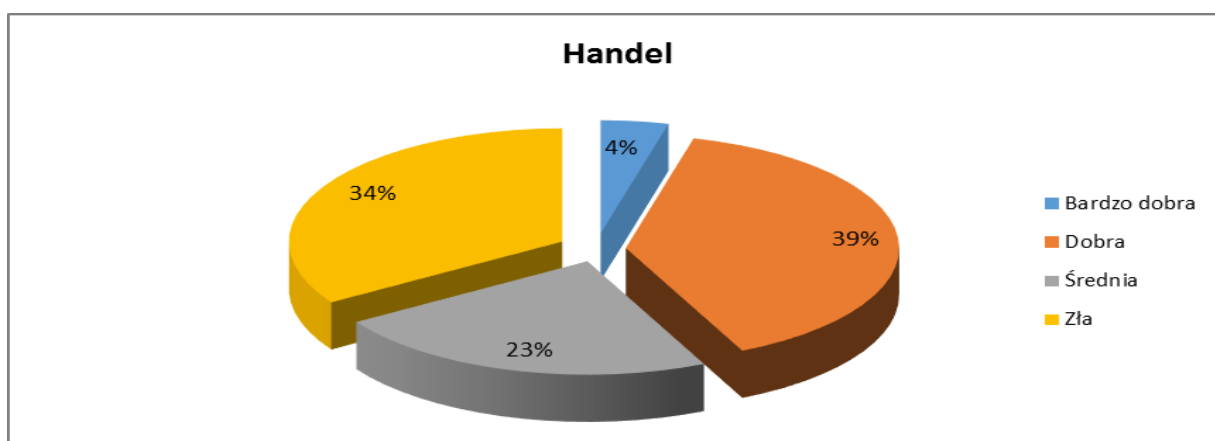
Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Wykres 32. Jakość elementów rozwoju gospodarczego gminy - promocja gminy

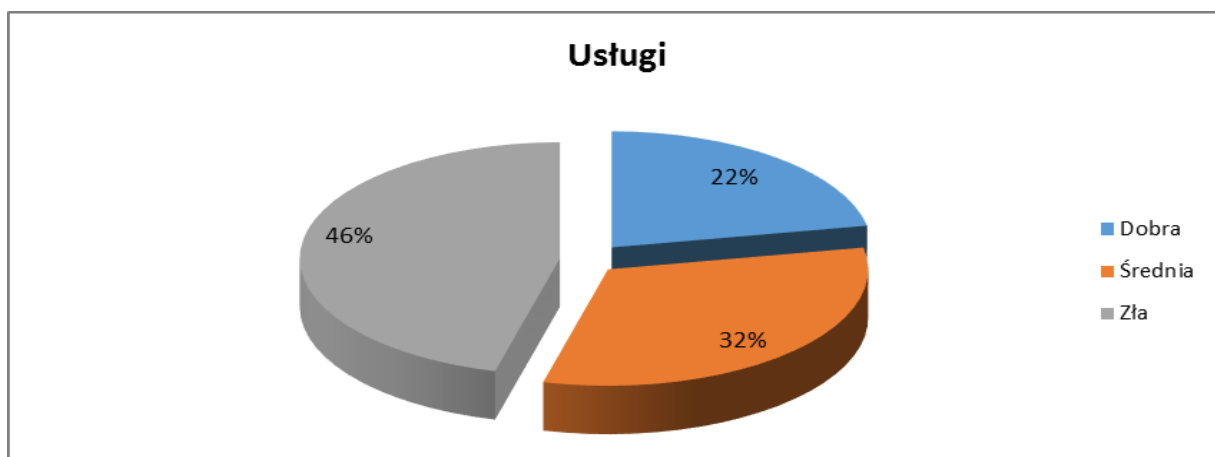
Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Wykres 33. Jakość elementów rozwoju gospodarczego gminy - handel

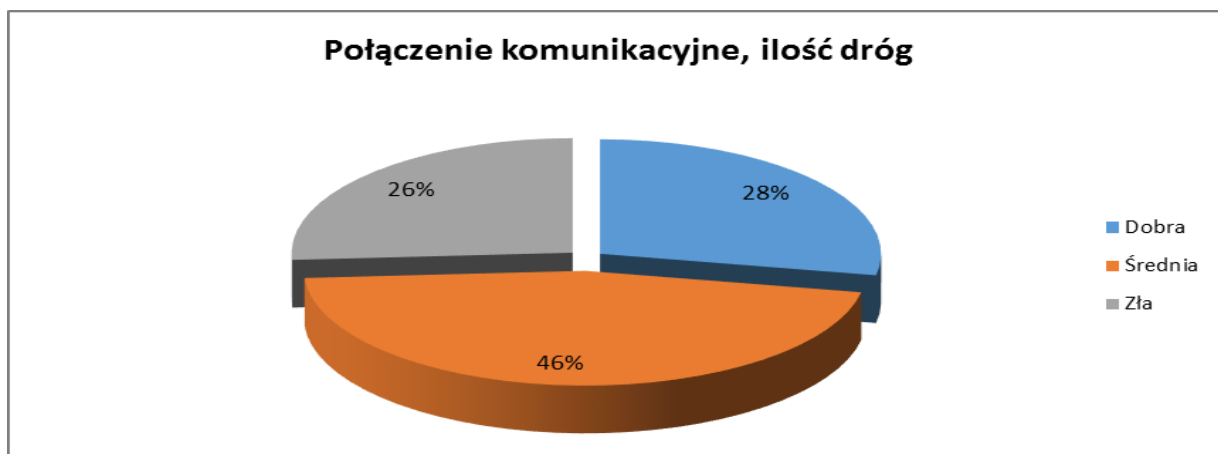
Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Wykres 34. Jakość elementów rozwoju gospodarczego - usługi

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Wykres 35. Jakość elementów rozwoju gospodarczego gminy - połączenia komunikacyjne

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Handel i usługi w powyżej zamieszczonych wykresach odzwierciedlają niezadowolenie mieszkańców z oferty handlowej i braku wielu usług. Nie wszyscy jednak mogą się pogodzić, że to rynek dyktuje lokalizację określonego typu usług, a ten w gminie Łęka Opatowska nie daje praktycznie szans na zmiany w tym zakresie. Być może rozwój usług turystycznych i bazy noclegowej mógłby przyczynić się do większej różnorodności oferty handlowej i usługowej w gminie, chociażby w sezonie turystycznym.

Problemy społeczne występujące na terenie gminy

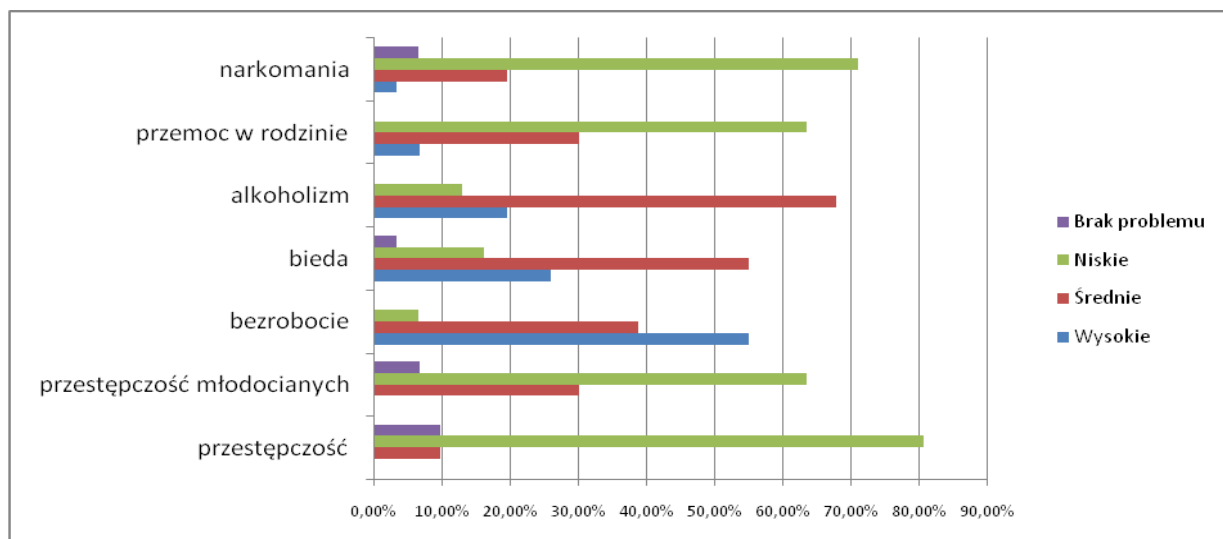
W pytaniu nr 2 ankietowani wskazywali na stopień występowania określonych problemów społecznych. Analizie poddane zostały takie kategorie problemów jak: przestępczość, przestępczość młodocianych, bezrobocie, bieda, alkoholizm, przemoc w rodzinie oraz narkomania.

Z analizy odpowiedzi wynika, iż respondenci uznali natężenie problemu zdefiniowanego jako bezrobocie (blisko 58% badanych) za istotne, ale wynika to raczej nie z braku dostępności do rynku pracy, ale z przeciętnego wynagrodzenia znacznie poniżej średniej krajowej i średniej w powiecie. W konsekwencji wskazano na biedę (25,81%) jako istotny problem w gminie, będący społeczną konsekwencją średniego poziomu wynagrodzenia w gminie.

Analiza struktury bezrobocia w gminie Łęka Opatowska wykazała, że udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym w roku 2014 wyniósł 1,7%, natomiast stopa bezrobocia w powiecie kępińskim na koniec 2016 roku wynosiła zaledwie 2,2 %. Najwięcej osób bezrobotnych w gminie posiadało wykształcenie zasadnicze zawodowe (36% ogółu bezrobotnych).

Przestępczość, w tym przestępczość młodocianych, przemoc w rodzinie oraz narkomania zostały ocenione przez większą część respondentów jako problem o niskim natężeniu.

Wykres 36. Natężenie problemów społecznych na obszarze gminy Łęka Opatowska

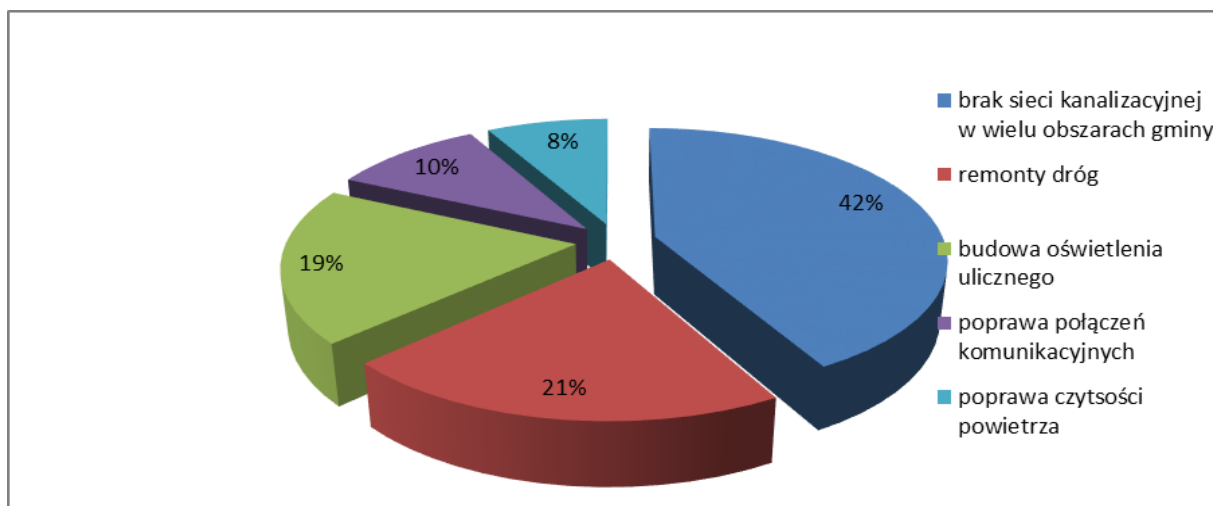

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Pięć najważniejszych problemów do rozwiązania na terenie gminy

Pytanie z numerem 3 było pytaniem otwartym, w którym respondenci mogli wypowiedzieć się na temat głównych ich zdaniem problemów, koniecznych do rozwiązania w pierwszej kolejności.

Wykres 37. Pięć najważniejszych problemów do rozwiązania na obszarze gminy Łęka Opatowska

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Ciągle najważniejszą kwestią dla mieszkańców jest poziom bezpieczeństwa na drogach na terenie gminy. Z problemem bezpieczeństwa – oświetlenie ulic, chodniki, ścieżki rowerowe oznakowanie - wiąże się również stan dróg na terenie gminy. Problem stanu dróg jest drugim w kolejności najistotniejszym według mieszkańców gminy – ponad 24 % respondentów wskazuje na zły stan techniczny dróg, braki punktów świetlnych na terenie gminy, brak lub zły stan chodników.

Dodatkowo pojawiły się głosy na temat konieczności rozbudowy infrastruktury turystycznej oraz bazy rekreacyjnej. Ponadto bolączką mieszkańców jest czystość powietrza na terenie gminy Łęka Opatowska w obszarach, na których prowadzą swoją działalność liczne fabryki mebli. Respondenci wskazują także na potrzebę unowocześniania i podwyższania standardów istniejących placówek usługowych oraz ciągłego szukania zachęt do inwestowania przez sektor prywatny w tę dziedzinę życia gminnego.

Stopień ważności realizacji przedsięwzięć na terenie gminy

W kolejnym pytaniu mieszkańcy gminy oceniali kolejność pod względem stopnia ważności realizacji konkretnych przedsięwzięć na terenie gminy Łęka Opatowska. Przedsięwzięcia były oceniane w 5-cio stopniowej skali w zakresie: zbędne, mało ważne, średnio ważne, ważne oraz bardzo ważne.

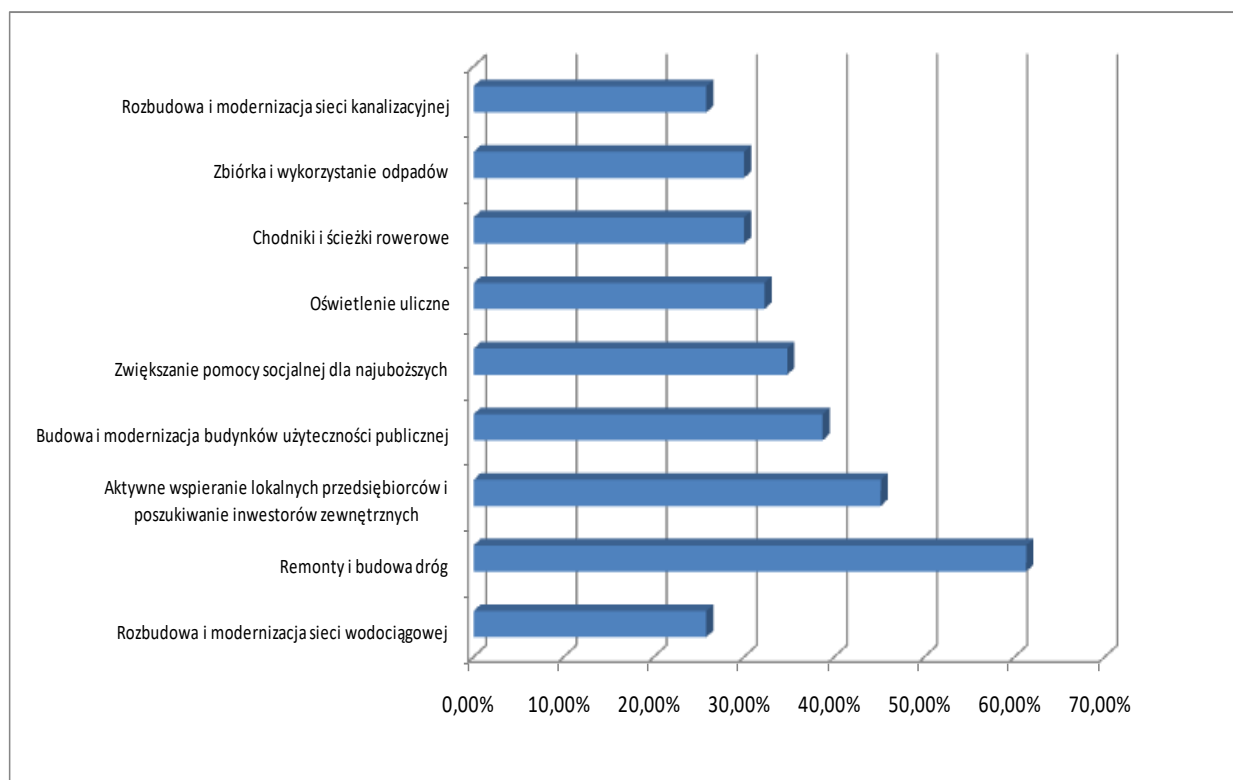
Można stwierdzić, że wyniki w kontekście poprzednich i następnych odpowiedzi stanowią ich zdecydowane potwierdzenie, gdyż największy niedobór jest dostrzegany w sferze infrastruktury drogowej. Dla 61% ankietowanych remont i budowa dróg stanowi najistotniejsze przedsięwzięcie do realizacji na terenie gminy. Ponadto braki w punktach oświetlenia ulicznego dla ponad 32% respondentów stanowią również istotną kwestię do rozwiązania przez władze samorządowe. Dla 30% ankietowanych jako bardzo ważne uważa dalsze działania gminy w zakresie budowy i modernizacji chodników i ścieżek rowerowych.

Ponadto respondenci (45%) jako bardzo ważne przedsięwzięcie do realizacji na terenie gminy wskazali wspieranie lokalnych przedsiębiorców i poszukiwanie inwestorów zewnętrznych.

Odpowiedzi ankietowanych wskazują na potrzebę budowy i modernizacji budynków użyteczności publicznej (ponad 38% wskazań badanych osób). Według mieszkańców dalsze działania w zakresie zwiększenia pomocy dla najuboższych winny nadal pozostać w sferze priorytetowych zadań władz samorządowych gminy Łęka Opatowska (wskazuje na nie ponad 34% respondentów), a na dalszą rozbudowę sieci kanalizacyjnej w kategorii „bardzo ważna” przedsięwzięcie wskazało 27% ankietowanych.

Średnio ważne oraz ważne dla ankietowanych okazały się przedsięwzięcia z zakresu rozwoju usług bazy noclegowej, tworzenia warunków do rozwoju budownictwa mieszkaniowego, poczucia bezpieczeństwa na drogach w gminie, wspierania działań kulturalnych, poprawy estetyki gminy czy zwieszenia dostępności do infrastruktury sportowej.

Wykres 38. Ważność realizacji przedsięwzięć na obszarze gminy Łęka Opatowska - oceny bardzo ważne

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety

Ocena gminy Łęka Opatowska

Pytaniami otwartymi były pytania o zalety gminy, czy jej potencjał, w których ankietowani mogli się wypowiedzieć na temat czym jest dla nich gmina Łęka Opatowska? Pytanie było sformułowane w taki sposób, aby osoba ankietowana dokończyła zdanie: np. *Co jest zaletą mieszkania w tej Gminie?*

Na tak zadane pytanie odpowiedziało 27 respondentów. Z analizy wypowiedzi wynika, że w większości przypadków gmina jest atrakcyjnym miejscem zamieszkania i wypoczynku. Ankietowani wskazali również na to, iż gmina jest przyjazna mieszkańcom.

Ponadto padły wypowiedzi pozytywnie oceniające władze gminy. Respondenci wskazywali na właściwe zarządzanie obszarem gminy, zmierzające w kierunku poprawy warunków życia jej mieszkańców jak i poprawy potencjału inwestycyjnego samorządu.

Pozytywne lub negatywne zmiany na terenie gminy w przeciągu ostatnich kilkunastu lat

Ankieta skierowana do mieszkańców gminy zawierała pytania, w których respondenci oceniali pozytywne i negatywne zmiany na terenie gminy w przeciągu ostatnich kilkunastu lat.

Za pozytywne zmiany na terenie gminy uznano przede wszystkim rozbudowę i modernizację infrastruktury technicznej w tym sieci kanalizacyjnej w części gminy, budowę świetlic przy remizach OSP, powstanie nowych placów zabaw i boisk sportowych, remont i budowę obiektów sportowych, gospodarkę odpadami. Jednakże pojawiały się także negatywne głosy, że inwestycje nie są prowadzone równomiernie we wszystkich miejscowościach gminy. Za pozytywne zmiany uznano także zmniejszenie zadłużenia gminy i wyraźny postęp w rozwoju gospodarczym gminy.

Ankietowani wskazywali również na działania w kierunku poprawy wizerunku i estetyki gminy. Mieszkańcy pozytywnie oceniają rozwój infrastruktury społecznej, w tym remonty i budowę infrastruktury placówek oświatowych.

Respondenci doceniają działania władz samorządu na rzecz pozyskiwania środków z UE, pozwalających na rozwój gospodarczo – społeczny gminy. Z wypowiedzi osób ankietowanych wyczuwane są negatywne nastroje związane z brakiem miejsc pracy adekwatnych do zdobytego wykształcenia i nabytych umiejętności zawodowych oraz brakiem ogólnie dostępnego centrum kultury.

Czy zgadza się Pan/Pani z poniższymi stwierdzeniami dotyczącymi gminy Łęka Opatowska?

Tak zostało sformułowane kolejne pytanie skierowane do uczestników badania ankietowego. W pytaniu respondenci zostali poproszeni o ocenę kilku stwierdzeń dotyczących odbioru gminy przez jej mieszkańców. Respondenci dokonywali subiektywnej oceny: *tak* lub *nie*. Z analizy wypowiedzi wynika jednoznacznie, że gmina Łęka Opatowska jest bardzo pozytywnie oceniana ze względu na lokalizację i jest atrakcyjnym miejscem zamieszkania dla społeczności lokalnej. **Ponad 69% ankietowanych poparło położenie gminy jako wyjątkowo atrakcyjną lokalizację. Blisko 65% respondentów określiło gminę Łęka Opatowska jako atrakcyjną dla mieszkańców. Ponadto niespełna 52% ankietowanych stwierdziło, że gmina daje mieszkańcom dobre warunki życia i perspektywy. Niestety tylko 42 % osób odpowiedziało, że gmina Łęka Opatowska przewyższa sąsiednie gminy pod względem atrakcyjności.**

Gmina została negatywnie oceniona **pod względem atrakcyjności dla turystów, 43% osób wypowiedziało się na *tak*** przy ocenie atrakcyjności walorów turystycznych.

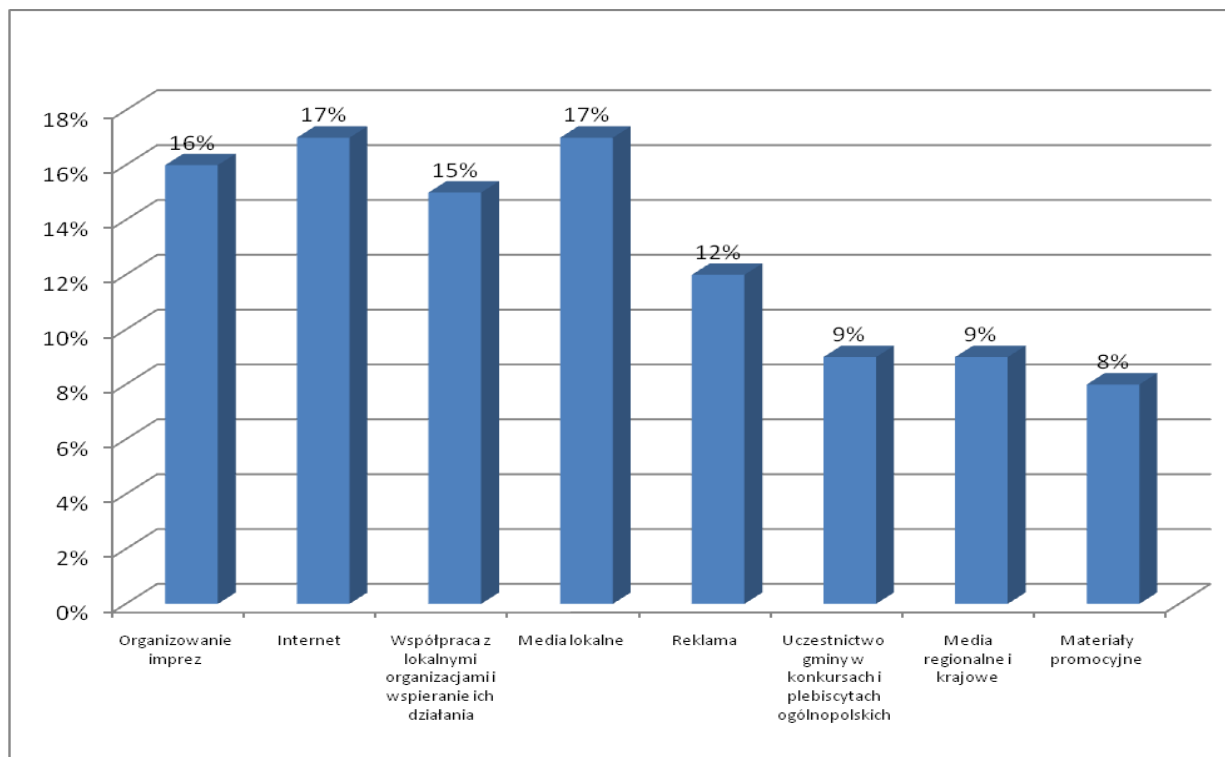
Gmina Łęka Opatowska w oczach swoich mieszkańców **ma także dobrą kondycję finansową, ponieważ 73% respondentów oceniło pozytywnie obecną sytuację finansową gminy.** Ponad 89% ankietowanych uważa również, że gmina jest dobrze zarządzana. **Ponad 62% ankietowanych wskazało, że gmina jest atrakcyjna dla przedsiębiorców.**

Kolejne pytanie zawarte w ankiecie dotyczyło źródeł, z jakich ankietowani czerpią informację na temat gminy, działalności władz samorządowych oraz wszystkich aktualności dotyczących regionu.

Ponad 19% ankietowanych czerpie informacje ze strony internetowej gminy Łęka Opatowska i innych lokalnych portali, blisko 17% ankietowanych zasięga informacji od pracowników Urzędu Gminy, z tablic ogłoszeń czerpie wiedzę o gminie 7% mieszkańców a informacja „szeptana” (od sąsiadów) to źródło wiedzy o gminie dla blisko 12% mieszkańców.

Kolejne pytanie dotyczyło form promocji, z jakim zetknęli się ankietowani.

Wykres 39. Z którymi z wymienionych form promocji spotkał/a się Pan/i w ciągu ostatniego roku?

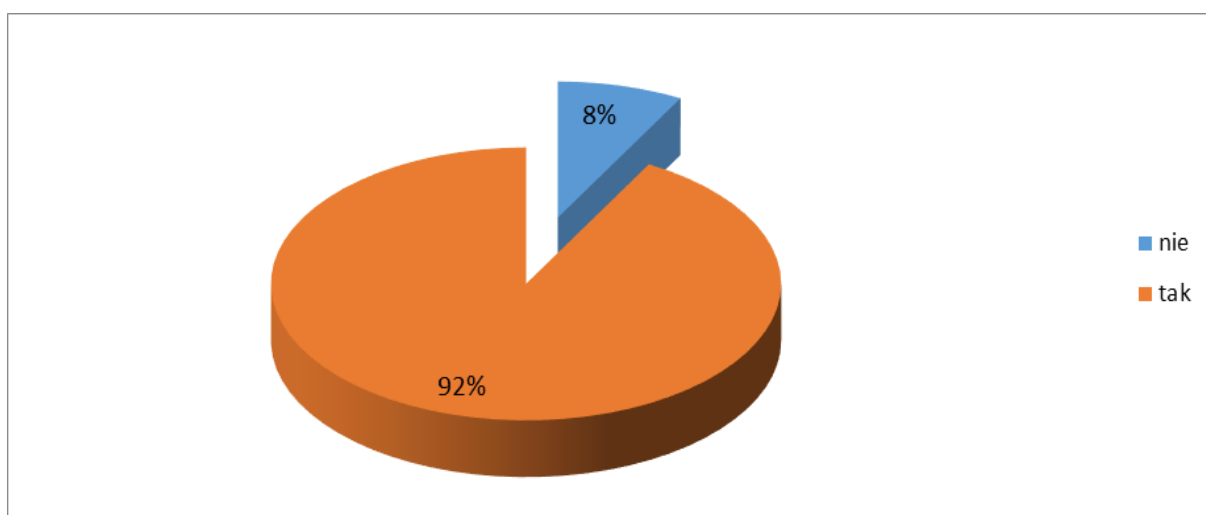

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Ponad 16% respondentów wskazało, że w ostatnim roku najpopularniejszą formą promocji gminy Łęka Opatowska były organizowane imprezy (festyny, wydarzenia sportowe), ale podobną ocenę uzyskały działania promujące gminę przez strony internetowe (17% respondentów) oraz poprzez media lokalne.

Ponad 92% ankietowanych potwierdziło fakt korzystania ze strony internetowej gminy Łęka Opatowska www.lekaopatowska.pl w celu poszukiwania informacji. Pamiętać należy jednak, że są to wyniki ankiety „decydenckiej”, przeprowadzonej głównie w oparciu o osoby czynnie działające na rzecz rozwoju społeczno – gospodarczego gminy, której respondentami były osoby mające łatwy dostęp do Internetu.

Wykres 40. Czy odwiedza Pan/Pani stronę internetową gminy?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Ocena pracy urzędników w Urzędzie Gminy

W pytaniu 11 ocenie poddana została praca urzędników zatrudnionych w Urzędzie Gminy w Łęce Opatowskiej. Ankietowani mieli do wyboru 5 cech jakościowych opisujących pracowników Urzędu. Oceny były dokonywane w 5-cio stopniowej skali w zakresie: bardzo niska/mała, niska/mała, średnia, dobra, bardzo dobra. Pracownicy Urzędu oceniani byli pod kątem *kompetencji, kultury osobistej, sprawności załatwiania spraw, terminowości oraz chęci niesienia pomocy*.

W zasadzie wszystkie wymienione cechy zostały ocenione jako bardzo dobre, najczęściej ankietowanych, bo aż 62 % bardzo dobrze określiło *kulturę osobistą pracowników Urzędu oraz chęć pomocy interesantowi* (59 %). Ponad 57% respondentów wysoko oceniło kompetencje pracowników Urzędu Gminy. Na poziomie dobrym ocenione zostały: *szybkość załatwiania spraw* – 29% oraz *terminowość* – 38% głosów oddanych głosów.

Czego brakuje na terenie gminy?

W pytaniu 13 ankietowani wypowiadali się na temat tego czego brakuje według nich na terenie gminy. W odpowiedziach ankietowanych niejednokrotnie pojawiała się kwestia małej liczby przedsiębiorstw na terenie gminy, w których mieszkańcy mogliby znaleźć zatrudnienie zgodnie ze swoim wykształceniem.

Zdecydowana większość respondentów problem infrastruktury usług poza handlem (restauracje, kawiarnie, miejsca spotkań – klubów) zaklasyfikowała jako podstawową bolączkę mieszkańców gminy.

Te kwestie pojawiały się również w poprzednich odpowiedziach ankietowanych na wcześniejsze pytania zawarte w ankiecie. Jest to zarazem potwierdzenie istnienia problemu, jak i konkretne oczekiwanie społeczności lokalnej wobec samorządu gminy Łęka Opatowska.

Ponadto respondenci zwracali uwagę na niedostatecznie rozwiniętą infrastrukturę turystyczną i niezagospodarowane miejsca atrakcyjne dla turystyki pobytowej na terenie gminy. Ankietowani uważają, że potencjał turystyczny w gminie nie jest do końca wykorzystany.

Ponadto osoby ankietowane zwracały uwagę na braki w zakresie centralnej placówki kulturalnej, która gwarantowałyby zagospodarowanie czasu zarówno dzieci i młodzieży, jak i pozostałych mieszkańców gminy Łęka Opatowska w jej administracyjnej stolicy. Ankietowani bardzo często wskazywali na brak stacji PKP.

Respondenci zwracają również uwagę na brak mieszkań socjalnych na terenie gminy w sytuacjach awaryjnych i losowych.

Potencjał, który gmina powinna rozwijać

W pytaniu nr 14 ankietowani mieli wskazać, jaki według nich gmina Łęka Opatowska posiada potencjał, który w szczególności powinien być rozwijany. Odpowiedzi na tak zadane pytanie udzieliło 19 osób.

Już pierwsze wypowiedzi respondentów dały obraz gminy atrakcyjnie położonej, z zapleczem terenów leśnych i przyrzecznych.

Ankietowani w głównej mierze upatrują potencjał gminy w rozwoju turystyki oraz agroturystyki. Według ankietowanych potencjał turystyczny oraz rozwój usług okołoturystycznych w gminie Łęka Opatowska winien być budowany w oparciu o tereny leśne, przyrzeczne i walory kulturowe i niewykorzystaną do końca aktywność mieszkańców.

Struktura socjodemograficzna badanej populacji

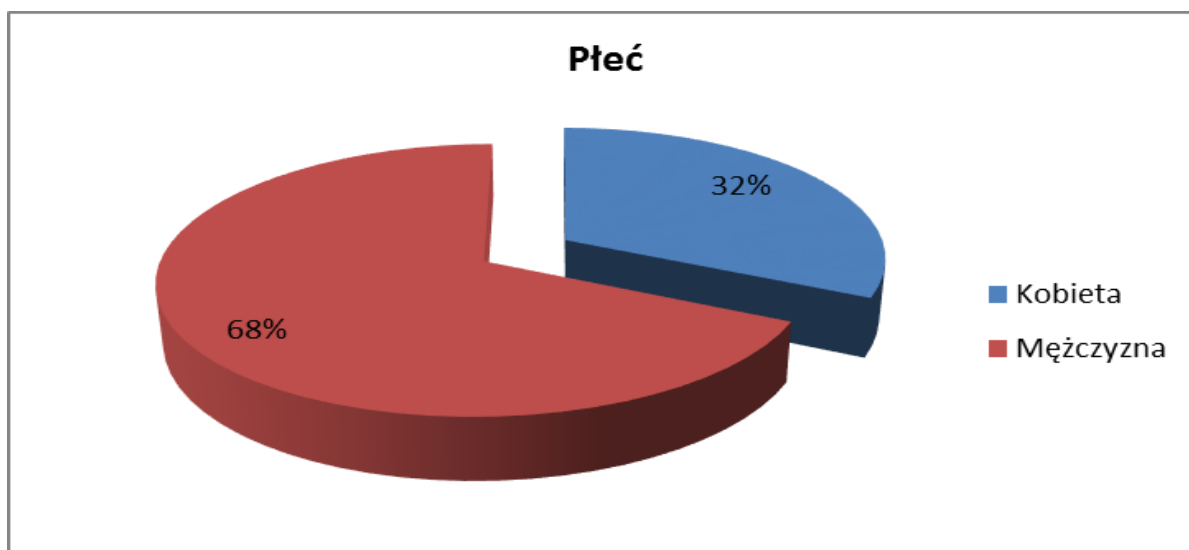
Wśród osób badanych dominowali mężczyźni (68%). W próbie badawczej przeważały osoby z kategorii wiekowej 55 - 64 lat (40%), respondenci reprezentujący pozostałe przedziały wiekowe stanowili odsetki od 6% w przypadku osób w wieku powyżej 65 lat do 13% (45-54lat).

Ponad 35% w próbie to osoby z wykształceniem wyższym. Dla porównania odsetek osób z wykształceniem średnim wyniósł 41%, zawodowym 24%.

Najliczniejsze kategorie badanych wyłonione ze względu na status społeczno – zawodowy to pracownicy pracujący u pracodawcy 53% (większości pracownicy jednostek publicznych). Udział

w próbie badawczej osób prowadzących działalność gospodarczą wyniósł 11%, emerytów/rencistów 22 %, rolnicy stanowili 11% respondentów.

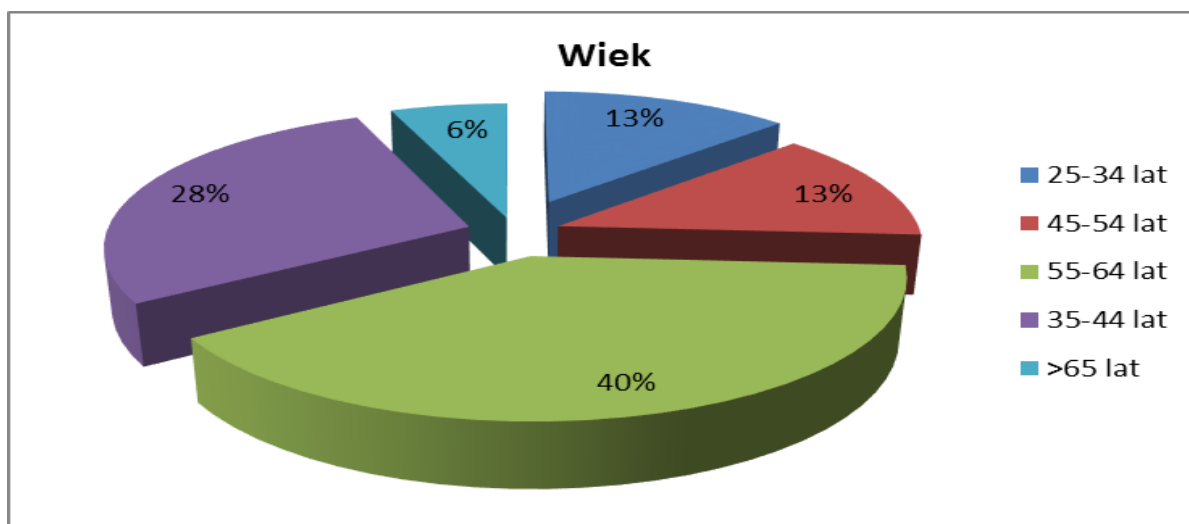
Wykres 41. Płeć ankietowanych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

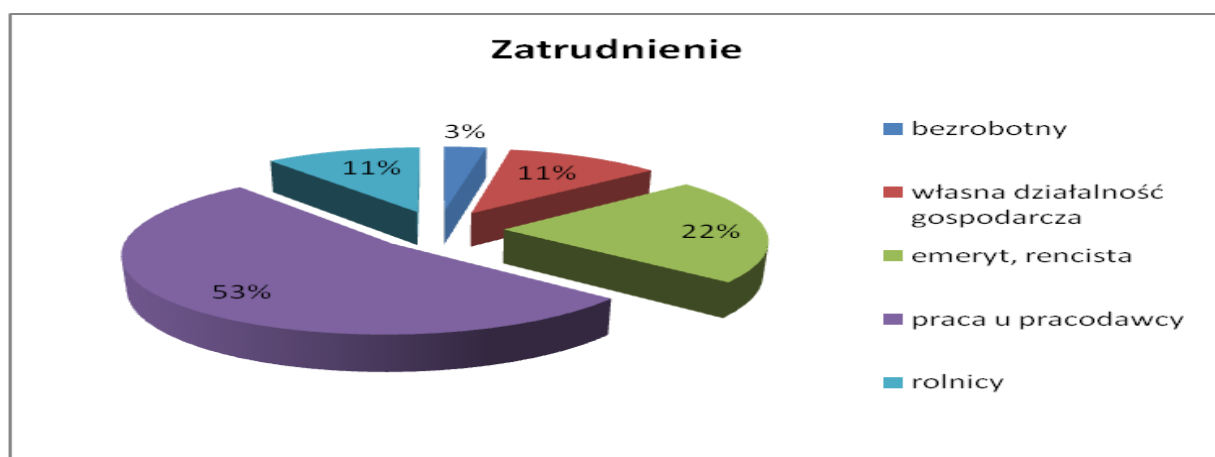
Poniżej zamieszczony wykres 42 przedstawia przekrój wiekowy respondentów biorących udział w ankiecie organizowanej przez firmę BEMAR Beata Maruszewska, przy udziale pracowników Urzędu Gminy w Łęce Opatowskiej.

Wykres 42. Wiek ankietowanych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Wykres 43. Zatrudnienie ankietowanych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

3.2. PODSUMOWANIE

Przeprowadzona na terenie gminy ankieta miała pomóc w rozpoznaniu najważniejszych kwestii społeczno – gospodarczych obszaru gminy Łęka Opatowska. Jej zadaniem było zebranie jak największej ilości opinii dotyczących oczekiwań mieszkańców, wskazania miejsc i zdarzeń problematycznych, kwestii spornych jak również pokazania potencjału, jaki niewątpliwie posiada gmina Łęka Opatowska.

Tego typu badania pozwalają poznać gminę widzianą oczami jej mieszkańców, liderów lokalnych, a także decydentów stanowiących swoimi decyzjami o jej przyszłości. Ankieta winna umożliwić samorządowi na usystematyzowanie oraz zhierarchizowanie przyszłych zamierzeń i decyzji na rzecz rozwoju gminy. Przekrój aktywności zawodowej ankietowanych wskazuje, że przeprowadzona ankieta wśród mieszkańców gminy ma jednoznacznie charakter decydencki, to znaczy głównymi jej uczestnikami były osoby ściśle związane z administracją samorządową, stąd jej wyniki mają charakter poglądowy i nie mogą stanowić podstaw do głębszych analiz społeczno – gospodarczych gminy.

Obraz gminy, jaki wyłania się po przeanalizowaniu ankiety ukazuje obszar, na którym istnieją dogodne warunki życia i rozwoju dla swoich mieszkańców. Mieszkańcy postrzegają gminę Łęka Opatowska jako gminę z dobrym dostępem do infrastruktury oświatowej oraz sportowej wymagającej jedynie poszerzenia tej oferty oraz ciągłego inwestowania w te dziedziny życia społeczno – gospodarczego i dla nich pochodne.

Podsumowanie bloku pytań dotyczących postrzegania najważniejszych walorów gminy Łęka Opatowska niewątpliwie daje obraz gminy, w której mieszkańcy doceniają walory środowiskowe, położenie geograficzne. Respondenci zwrócili uwagę na dosyć dobrą ofertę kulturalno - rozrywkową dla dzieci, młodzieży i pozostałych mieszkańców, ale ograniczoną brakiem stałych placówek

(placówki) kulturalnych. Stan infrastruktury drogowej i okołodrogowej oraz stopień skomunikowania gminy należą do głównych problemów w opinii ankietowanych. W ocenie mieszkańców kwestie te przekładają się na jakość życia na terenie gminy, jak również są podstawową barierą w rozwoju gminy.

4. ANALIZA SWOT

Analizę SWOT stała się podstawą do zidentyfikowania i sformułowania podstawowych problemów i zagadnień strategicznych.

Nazwa SWOT jest akronimem angielskich słów Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse w otoczeniu), Threats (zagrożenia w otoczeniu).

Jest ona efektywną metodą identyfikacji słabych i silnych stron gminy oraz badania szans i zagrożeń jakie stoją przed gminą. SWOT zawiera określenie czterech grup czynników:

„mocnych stron” – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią silne strony gminy i które należy wykorzystać sprzyjając będą jej rozwojowi (utrzymać je jako mocne, i na których należy oprzeć jej przyszły rozwój);

„słabych stron” – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony gminy i które niewyeliminowane utrudniać będą jej rozwój (ich oddziaływanie należy minimalizować);

„szans” - uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminy, ale które mogą być traktowane jako szanse, i przy odpowiednio podjętych przez nią działaniach, wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwojowi gminy;

„zagrożeń” - uwarunkowań zewnętrznych, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminy, ale które mogą stanowić zagrożenie dla jej rozwoju (należy unikać ich negatywnego oddziaływania na rozwój gminy).

Analiza dotyczy sytuacji, w jakiej obecnie znajduje się gmina Łęka Opatowska, pozwala sformułować koncepcje zrównoważonego rozwoju.

Przedstawiona poniżej analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń jest syntezą poszczególnych obszarów życia społeczno-gospodarczego gminy. Poniższy zbiór informacji o mocnych i słabych stronach gminy i stojących przed nią szansach i zagrożeniach jest uzgodnioną wypadkową wiedzy o stanie i potrzebach gminy ułożonych przekrojowo (w ramach poszczególnych obszarów życia społeczno – gospodarczego).

Tabela 51. Analiza SWOT

OBSZAR SPOŁECZNY

ZDROWIE, POMOC SPOŁECZNA, BEZPIECZEŃSTWO	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Realizacja i koordynacja zdrowotnych programów profilaktycznych • Działalność i współpraca służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo publiczne • Niska przestępczość • Dobrze działające Rady Sołeckie • Aktywne i pełne inicjatyw organizacje pozarządowe integrujące lokalne społeczności • Coroczny spadek ilości rodzin pobierających świadczenia rodzinne • System edukacyjny od żłobka do szkół podstawowych • Ochotnicza Straż Pożarna • Utrzymujący się od kilku lat spadek liczby przestępstw – ogółem • Życzliwość mieszkańców • Wysoka aktywność społeczna	• Utrudniony dostęp do lekarzy specjalistów • Utrudniony dostęp do infrastruktury dla osób starszych (domy opieki dla osób starszych, miejsca opieki paliatywnej, miejsc okresowego pobytu dla osób starszych związanych z rehabilitacją i opieką) • Niewystarczająca opieka stomatologiczna najmłodszych mieszkańców gminy • Stopień integracji lokalnego społeczeństwa • Niewystarczające wsparcie i zbyt mało propozycji zagospodarowania czasu dla rodzin z dziećmi • Starzenie się społeczeństwa • Brak miejsc spotkań dla mieszkańców mniejszych miejscowości gminnych • Niski poziom świadomości zdrowotnej • Stosunkowo duża odległość do szpitala wysokospecjalistycznego • Niedostateczna ilość mieszkań socjalnych
SZANSE	ZAGROŻENIA
• Pozyskiwanie zewnętrznych środków finansowych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • Zmiana sposobu użytkowania istniejącej bazy lokalowej • Stworzenie oferty zagospodarowania czasu dla rodzin z dziećmi • Opracowanie programów aktywizacji mieszkańców • Budowa systemu monitoringu na osiedlach i przestrzeni publicznej • Bliskość dobrej oferty szkolnictwa średniego i wyższego • Włączenie organizacji pozarządowych do partnerstwa publiczno – społecznego	• Brak systemowych rozwiązań związanych z procesem starzenia się społeczeństwa gmin w Polsce • Emigracja młodych ludzi do większych miast • Rozwój postaw roszczeniowych • Obniżenie poziomu usług medycznych • Zaniechanie działań z zakresu profilaktyki zdrowotnej • Zmniejszenie aktywności organizacji pozarządowych zwłaszcza w obszarach pomocy społecznej

OCHRONA ŚRODOWISKA

ŚRODOWISKO NATURALNE, OCHRONA ŚRODOWISKA, TURYSTYKA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Tereny pro - turystyczne • Istniejące ścieżki edukacyjne, szlaki turystyczne • Czyste powietrze w obszarach pozaprzemysłowych • Zasoby leśne • Oczyszczalnia ścieków i częściowo skanalizowane obszary gminy • Dobre warunki do produkcji rolniczej • Szlaki kulturowe • Obszary przyrodnicze prawnie chronione • Infrastruktura sportowo-rekreacyjna jako uzupełnienie oferty turystycznej • Pojedyncze zabytki kultury sakralnej i ziemiańskiej	• Słaba infrastruktura ścieżek rowerowych • Brak parkingów w wielu miejscach aktywności kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej • Nieskanalizowane miejscowości na terenie gminy • Zanieczyszczone powietrze (spalanie płyt wiórowych, pianki) • Nieuregulowane stosunki wodne • Niewystarczająca baza gastronomiczno – usługowa, w tym wypożyczalni sprzętu sportowego i turystycznego • Niewystarczająca infrastruktura turystyczna • Brak kąpieliska • Dzikie wysypiska w obszarach leśnych • Estetyka centrów niektórych miejscowości znajdujących się w gminie Łęka Opatowska • Niskiej emisja w obszarach zwartej zabudowy • Brak produktu turystycznego
SZANSE	ZAGROŻENIA
• Rozwój ścieżek rowerowych • Wytyczenie tras do nordic walking i narciarstwa biegowego • Rozwój obszarów zielonych • Edukacja ekologiczna • Tworzenie warunków dla rozwoju agroturystyki, turystyki konnej i rowerowej • Odnawialne źródła energii na zasadzie „prosumenckiej” • Dolina Proсны • Obszary przyrzeczne • Produkty turystyczne	• Zanieczyszczenie środowiska w skali makro • Wytwarzanie energii cieplnej na bazie węgla i niekontrolowanego spalania odpadów • Degradacja środowiska naturalnego na skutek niekontrolowanych form gospodarki rolnej • Kary pieniężne za niezagospodarowanie wód opadowych • Niekontrolowany dalszy rozwój przemysłu meblarskiego w zakresie technologii zanieczyszczających powietrze • Chęć inwestowania w tuczarnię drobiu

EDUKACJA I REKREACJA

OŚWIATA, KULTURA, SPORT	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Rozwinięta infrastruktura obiektów oświatowych • Wykwalifikowana kadra nauczycieli i wychowawców • Biblioteka i jej szeroka oferta kulturalna • Stabilna struktura demograficzna • Bogata historia związana z historią Wielkopolski i Dolnego Śląska • Dobra działalność klubów sportowych • Duża ilość stowarzyszeń o profilu kulturalnym i sportowym • Świetlice przy OSP i powstałe przy nich place zabaw • Oferta kulturalna i zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży • Trasy spływów kajakowych • Baza Sportowo – Rekreacyjna • Sale gimnastyczne przy szkołach	• Brak Gminnego Ośrodka Kultury z codzienną ofertą zagospodarowania czasu wolnego dla dorosłych • Niedostateczna współpraca organizatorów wydarzeń kulturalnych na terenie gminy z sołectwami • Nieutożsamianie się mieszkańców z gminą i szukanie oferty kulturalnej poza gminą • Brak zespołów integracyjnych w szkołach i przedszkolach • Zbyt mało imprez masowych • Mała aktywność społeczna w organizacji imprez z wykorzystaniem obiektów sportowych i kulturalnych
SZANSE	ZAGROŻENIA
• Dobre możliwości dla rozwoju szkolnictwa specjalnego • Możliwości rozwoju kapitału ludzkiego w oparciu o mieszkańców gminy • Kolejne pomysły (projekty) na wykorzystanie istniejącego potencjału turystycznego • Działania na rzecz integracji społecznej • Uruchomienie Ośrodka Kultury • Rozwój różnych form turystyki weekendowej w oparciu o mieszkańców Kępna i okolic • Bliskość Wrocławia	• Brak integracji i więzi społecznej w niektórych miejscowościach cechujących się wysokim napływem nowych mieszkańców • Brak źródeł finansowania dla zorganizowanych grup różnych dyscyplin gier zespołowych • Brak współpracy pomiędzy stowarzyszeniami w skali makro • Nierozwijanie zaplecza boisk sportowych • Niska efektywność wydatkowania środków na sport/ stowarzyszenia o niskim potencjale organizacyjnym • Zagrożenie dla terenów prawnie chronionych jako enklaw dla uprawiania sportu przez lokalizację przedsięwzięć uciążliwych

GOSPODARKA

ROZWÓJ GOSPODARCZY	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Przemysł meblarski • Dobrze rozwinięte różne formy produkcji rolnej • Tereny pod aktywizację gospodarczą • Tereny pod zabudowę mieszkaniową i usługową • Stabilny i czytelny system podatków lokalnych • Funkcjonowanie firm dających miejsca pracy • Położenie w otoczeniu drogi krajowej i drogi szybkiego ruchu • Stosunkowo niski wskaźnik bezrobocia	• Niedostateczna oferta wspierających biznes • Niedostateczny system komunikacji z pobliskimi miastami (miejscami pracy) • Słaby dostęp do Internetu szerokopasmowego • Brak zróżnicowanych i dobrze płatnych ofert pracy • Brak na terenie gminy jednostki koordynującej obsługę inwestorów i promocję gospodarczą • Mała aktywność ekonomiczna lokalnych przedsiębiorców i trudności z akumulacją kapitału, • Niska jakość i różnorodność usług • Oferta handlowa • Brak komunikacji kolejowej • Brak produktu lokalnego
SZANSE	ZAGROŻENIA
• Rozwój małej i średniej przedsiębiorczości • Pojawienie się inwestora strategicznego w bliskim otoczeniu gminy lub na jej terenie • Bliskość ośrodka akademickiego • Bliskość trasy szybkiego ruchu • Rozwój usług agroturystycznych • Tworzenie korzystnych warunków rozwoju firm już istniejących • Odrodzenie się kształcenia zawodowego dostosowanego do oczekiwań rynku pracy • Wzrost konsumpcji dóbr materialnych	• Konkurencja gmin ościennych w zakresie oferty inwestycyjnej • Pogorszenie warunków komunikacyjnych • Brak koniunktury gospodarczej • Degradacja kształcenia zawodowego i niedostosowanie zawodowej oferty edukacyjnej do potrzeb pracodawców • Brak zainteresowanie inwestowaniem w obszarach przygotowanych pod inwestycje • Migracja ludzi w wieku produkcyjnym poza gminę (słaba oferta inwestycyjna w obszarze zasobów ludzkich)

INFRASTRUKTURA

INFRASTRUKTURA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- Dobrze rozwinięta wewnętrzna sieć drogowa - Bardzo duży stopień zwodociągowania gminy - Wystarczająca dostępność do sieci dróg zewnętrznych - Zasoby wody pitnej - Istniejąca oczyszczalnia ścieków w Opatowie - Wyremontowane budynki użyteczności publicznej: szkoły, przedszkola, ośrodki zdrowia, świetlice wiejskie przy OSP - Istniejące uzbrojenie i możliwość pełnego korzystania z infrastruktury technicznej w większych miejscowościach - Skanalizowanie części gminy jako etap kolejnych inwestycji w tym zakresie	- Niewystarczająca infrastruktura ścieżek rowerowych i ciągów pieszych - Niedostateczny stan techniczny dróg gminnych, lokalnych - Drogi gminne nieutwardzone - Stan techniczny napowietrznej sieci energetycznej wysokiego i średniego napięcia - Oświetlenie niektórych odcinków lokalnych dróg i ulic - Brak uaktualnionych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla wielu obszarów gminy - Dysproporcja między potrzebami dot. infrastruktury mieszkańców Łęki Opatowskiej i pozostałych miejscowości - Niezadawalający stan dróg powiatowych do ościennych miejscowości - Niezaspokojone potrzeby mieszkańców w zakresie komunikacji zbiorowej - Słaby dostęp do Internetu szerokopasmowego - Niebezpieczne skrzyżowanie w Siemianicach
SZANSE	ZAGROŻENIA
- Pojawienie się dużego odbiorcy na gaz przesyłowy jako szansa na budowę nitki gazowej dla indywidualnych odbiorców zwartej zabudowy mieszkaniowej - Przebudowa napowietrznych linii energetycznych i tam gdzie to możliwe zamiana na sieci podziemne - Nowe, bardziej dostępne oferty Internetu szerokopasmowego - Budowa drogi S11 – w zakresie zwiększenia dostępności komunikacyjnej	- Brak modelu współpracy partnerstwa publiczno-prywatnego - Ograniczenia możliwości korzystania z dofinansowania zewnętrznego na inwestycje infrastrukturalne i drogowe - Brak zintensyfikowanych działań w zakresie rozbudowy sieci kanalizacyjnej - Zaniechania w zakresie poprawy stanu technicznego dróg gminnych - Pomijanie w planowaniu inwestycji rozbudowy i remontów dróg powiatowych w obszarze gminy Łęka Opatowska - Budowa drogi S11-z uwagi na możliwy podział gminy

5. DIAGNOZA STANU GMINY

Diagnoza zawiera informacje o uwarunkowaniach demograficznych, gospodarczych, przestrzennych i ekologicznych, analizy społeczne i ekonomiczne, na podstawie których sformułowano wnioski będące punktem wyjścia do zdefiniowania głównych kierunków strategii stanowiących treść niniejszego dokumentu.

Diagnoza Stanu jest syntezą wyników debaty strategicznej, raportu o stanie gminy Łęka Opatowska, jak również konsultacji społecznych.

Charakterystykę obszarów cechuje wyszczególnienie ich cech w odniesieniu do gminy jako całości, jej zróżnicowań wewnętrznych oraz pozycji w powiecie i województwie.

Poszczególnym wnioskom przyporządkowano następujące znaczenia:

6. wartość pozytywna dla rozwoju gminy

Czynnik społeczny lub ekonomiczny zidentyfikowany w Bilansie Otwarcia i/lub Analizie SWOT mający dodatni wpływ- sprzyjający tworzeniu nowych wartości dodanych i działający "in plus" dla rozwoju społeczno – gospodarczego gminy.

7. wartość obecnie o niewielkim znaczeniu dla rozwoju gminy

Czynnik społeczny lub ekonomiczny zidentyfikowany w Bilansie Otwarcia i/lub Analizie SWOT nie mający znaczącego wpływu na rozwój społeczno – gospodarczy gminy na obecnym etapie poziomu rozwoju tego czynnika, ale w przyszłości w zależności od jego tendencji rozwojowych zależnych bezpośrednio lub pośrednio od polityki społecznej i gospodarczej samorządu mogący stać się wartością pozytywną lub negatywną dla rozwoju gminy.

8. wartość negatywna dla rozwoju społeczno – gospodarczego gminy Łęka Opatowska

Czynnik społeczny lub ekonomiczny zidentyfikowany w Bilansie Otwarcia i/lub Analizie SWOT mający ujemny wpływ- niesprzyjający tworzeniu się nowych wartości dodanych i działający "in minus" dla rozwoju społeczno – gospodarczego gminy.

SOLECZNOŚĆ

ZDROWIE, POMOC SPOŁECZNA, BEZPIECZEŃSTWO

- Sieć dostępu do lekarzy rodzinnych nie idzie w parze z dostępnością do lekarzy specjalistów i nie spełnia zapotrzebowania w pełnym zakresie usług medycznych oczekiwanych przez mieszkańców. Powstanie warunków dla stworzenia placówki konkurencyjnej w zakresie świadczenia podstawowej opieki medycznej spowodowałoby podniesienie jakości tych usług na terenie gminy.
- Funkcjonujący system opieki społecznej winien być oparty o rozwijającą się infrastrukturę, w tym przede wszystkim o obiekty dziennego pobytu, takie jak Dzienny Dom Opieki i Rehabilitacji dla Seniorów i mieszkańców gminy Łęka Opatowska, zagrożonych wykluczeniem społecznym, Centrum Rehabilitacji dla mieszkańców.
- Brak do końca sprecyzowanych interesów gminy odnoszących się do relacji z Kępem powoduje wiele zagrożeń w zakresie ograniczenia komfortu i jakości życia na terenie gminy, w tym w obszarach zdrowia, pomocy społecznej i bezpieczeństwa.
- Funkcjonowanie oraz integrację lokalnej społeczności wyznacza kondycja i działalność organizacji pozarządowych oraz system monitorowania i oceny pojawiających się problemów społecznych. Wymusza to zwiększenie działań o charakterze partnerstwa publiczno – prywatnego na terenie gminy Łęka Opatowska, biorąc różnorodność i wysoką aktywność NGO na terenie gminy.
- Uwagi wymagają rodziny i członkowie rodzin o złożonych, wielorakich potrzebach, uzależniających je od pomocy innych. Niepełnosprawni z terenu gminy są często gorzej wykształceni, co zdecydowanie utrudnia ich funkcjonowanie na rynku pracy.
- Ubóstwo, bezrobocie, uzależnienia, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, niepełnosprawność przyczyniają się najczęściej do występowania różnych form wykluczenia społecznego. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łęce Opatowskiej powinien w części rosnących problemów społecznych poprawić położenie tych grup społecznych zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Zjawisko zamkniętego kręgu ubóstwa oraz jego pokoleniowość w gminie Łęka Opatowska powinno być otoczone troską samorządu. Dotyczy ono wielu ubogich rodzin, a przejawia się m.in. tym, że dzieci z tych rodzin zazwyczaj kończą swoją edukację po szkole gimnazjalnej lub zawodowej.
- Znaczne odległości dzielące gminę od dużych aglomeracji miejskich utrudniają przenikanie do gminy zagrożeń bezpieczeństwa publicznego charakterystyczne dla większych ośrodków miejskich, niemniej bezpieczeństwo lokalnej społeczności zależy od skutecznie funkcjonujących

służb odpowiedzialnych za to bezpieczeństwo, stąd koniecznym jest wzmacnianie współpracy i tworzenie mechanizmów wsparcia dla jeszcze większej skuteczności działań Policji i Ochotniczej Straży Pożarnej.

OCHRONA ŚRODOWISKA

ŚRODOWISKO NATURALNE, OCHRONA ŚRODOWISKA, TURYSTYKA

- Stosunkowa wysoka lesistość gminy Łęka Opatowska jest nie do końca docenianym atutem gminy, stąd należy podjąć działania dla utworzenia kompleksu inwestycji połączonych z promocją, dając tym samym szansę na rozwój szeroko pojętych usług turystycznych i około turystycznych, w tym opartych na istniejących gospodarstwach rolnych, dywersyfikując ich źródła dochodu.
- Tworzenie dokumentów planistycznych, poczynając od Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego, winno uwzględniać walory przyrodnicze gminy Łęka Opatowska dla rozwoju agroturystyki, turystyki kwalifikowanej i rekreacyjnej, co pozwoli uniknąć tworzenia planów inwestycyjnych sprzecznych z zasadami zrównoważonego rozwoju.
- Wartością negatywną jest brak alternatywnych, funkcjonujących źródeł energii cieplnej i systemu ich dystrybucji w części gminy co jest przyczyną występującego na terenie niektórych obszarów zjawiska tzw. niskiej emisji.
- Istniejące ścieżki edukacyjne, szlaki turystyczne winny przekładać się na działania samorządu gminy Łęka Opatowska w zakresie rozwoju infrastruktury turystycznej towarzyszącej tym obiektom (oświetlenie, parkingi, miejsca postojowe). Takie działania wpłyną pośrednio na rozwój towarzyszących tym obiektom usług turystycznych, gastronomii, wypożyczalni sprzętu, handlu, ale też na większą dostępność atrakcji turystycznej bez konieczności korzystania z komunikacji publicznej i prywatnych samochodów (turystyka piesza i rowerowa).
- Atrakcyjność turystyczna gminy Łęka Opatowska i bliskość ośrodków miejskich powinna być wykorzystana do współpracy z sąsiednimi samorządami w modelu partnerstwa publiczno –publicznego i publiczno–prywatnego np. w zakresie budowy szlaków narciarstwa biegowego, nordic walking, czy wyznaczania tras dla jazdy konnej i rowerowej.
- Brak zagospodarowania terenów cennych przyrodniczo sprawia, że niska atrakcyjność tych obszarów znacznie obniża potencjał turystyczny gminy i nie daje możliwości włączenia tych terenów do szerszej oferty turystycznej subregionu.
- Występujące na terenie gminy rzeki są cenione przez kajakarzy z całej Polski. Zagospodarowanie istniejących na terenie gminy Łęka Opatowska szlaków wodnych w porozumieniu z sąsiednimi samorządami dałoby możliwość stworzenia ponadregionalnego

produktu turystycznego i przyczyniłoby się do wzrostu atrakcyjności turystycznej, dając jednocześnie możliwości dla rozwoju usług okołoturystycznych.

- W celu ochrony środowiska oraz rozwoju usług turystycznych należy kontynuować rozwój sieci kanalizacyjnej w oparciu o istniejącą oczyszczalnię ścieków, ale również poprzez stworzenie warunków do rozwoju lokalnych i przydomowych oczyszczalni ścieków.
- Warunkiem koniecznym do realizacji działań proekologicznych jest budowanie świadomości ekologicznej poprzez edukację wśród dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców gminy.

EDUKACJA I REKREACJA

OŚWIATA, KULTURA, SPORT

- Dobrze rozwinięta sieć szkół wymaga inwestycji infrastrukturalnych głównie w zakresie nowych technik i metod nauczania, ale przede wszystkim obiekty oświatowe winny mieć charakter otwarty z dobrze rozwiniętą ofertą zajęć pozaszkolnych, zastępującą obecny brak infrastruktury kulturalnej w wielu miejscowościach.
- Infrastruktura kulturalna winna opierać swój rozwój i ofertę o dwie miejscowości: Łęka Opatowska i Opatów, wykorzystując w pierwszym przypadku istniejącą Bibliotekę, a w drugim zespół boisk sportowych, potencjał ludzki i społeczny oraz istniejące obiekty szkoły podstawowej i gimnazjum.
- Brak odrębnego Ośrodka Kultury i związanego z tą instytucją obiektu niezależnego od istniejącej Biblioteki Gminnej powoduje utratę szans na obcowanie z kulturą różnych form wyrazu artystycznego i sztuki oraz brak integracji społecznej i kształtowania postaw twórczych i kreatywności. Poza tym odrębny obiekt mógłby być wykorzystany w godzinach przedpołudniowych jako Dom Dziennego Pobytu z pakietem zajęć edukacyjno – dostosowawczych.
- Gmina Łęka Opatowska winna zabezpieczyć równy dostęp do szerokiej oferty pracy na terenie Kępna i gmin ościennych wszystkim mieszkańcom gminy bez względu na płeć i wykształcenie, stąd powinny się pojawić inwestycje w zakresie jeszcze szerszego dostępu do opieki przedszkolnej oraz winno się stworzyć warunki do rozwoju różnych form komunikacji publicznej z ośrodkami miejskimi dającymi możliwość zatrudnienia w zawodach nie występujących na terenie gminy.
- Ilość organizacji pozarządowych w tym kulturalnych i sportowych nie przekłada się na skalę ich oddziaływania na życie kulturalne i społeczne gminy. Koniecznym jest stworzenie czytelnego systemu wsparcia tych organizacji przez gminę w oparciu o projekty partnerstwa publiczno – społecznego wypływające z Urzędu Gminy jak i projekty powstałe w poszczególnych NGO, a dające zabezpieczenie potrzeb społeczno – kulturalnych i sportowych mieszkańców gminy

Łęka Opatowska. Aktywna działalność Kół Gospodyń Wiejskich mogłaby stać zaczynem do zwiększonej aktywności społecznej i kulturalnej i przyczyniłoby się do wyłonienia lokalnych liderów.

- Większa dostępność sal istniejących gimnastycznych w godzinach pozalekcyjnych uruchomiłoby szereg inicjatyw sportowo – rekreacyjnych a także kulturalnych, spowodowałoby wzrost aktywności fizycznej we wszystkich grupach wiekowych i przyczyniłoby się do wyzwolenia istniejącego potencjału wśród dzieci i młodzieży do organizacji dyscyplin zespołowych.

GOSPODARKA

ROZWÓJ GOSPODARCZY

- Oferta inwestycyjna winna być powiązana z promocją terenów inwestycyjnych, ukierunkowaną na grupy inwestorów, dla których bliskość DK 11, a w przyszłości S-11, jest argumentem podstawowym przy wyborze lokalizacji. Niemale znaczenie dla inwestorów winno mieć otoczenie tego terenu.
- Odpowiednia współpraca na szczeblu ponadlokalnym samorządów powiatu kępińskiego, organizacji pozarządowych i sektora gospodarczego (m.in. oparta na idei klastra) powinna mieć duże znaczenie dla organizacji sprawnego zarządzania całym obszarem gospodarczym gminy Łęka Opatowska i jej otoczenia np. przy powołaniu Klastra Przemysłu Meblarskiego.
- Występujące walory kulturowe i przyrodnicze sprzyjają rozwojowi turystyki na terenie gminy. Jest ona dziedziną wschodzącej perspektywy gospodarczej gminy. Turystyka jednodniowa ewentualnie weekendowa i wypoczynkowa oparta o klientów z Kępna i okolic winna stać się główną ofertą gminy Łęka Opatowska i jej obszarów typowo wiejskich w sektorze gospodarki.
- Internet, który stanowi nie tylko źródło informacji, ale także staje się narzędziem przy podejmowaniu decyzji inwestycyjnych, zakupie usług, w tym akomodacyjnych, dlatego warto nadal pracować nad wizerunkiem oferty gospodarczej i turystycznej gminy w Internecie i zwiększeniem jego powszechnej dostępności.
- Wsparcie gminy, preferencje podatkowe dla osób w wieku produkcyjnym winny zachęcać do tworzenia i rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości przez kapitał wewnętrzny.
- Obecna sytuacja finansowa gminy Łęka Opatowska daje możliwości zwiększenia potencjału inwestycyjnego i ukierunkowania inwestycji w stronę poprawy infrastruktury drogowej i technicznej oraz komunikacji wewnętrznej we współpracy z powiatem, również w modelu partnerstwa publiczno–prywatnego. Winno to przyczynić się do wzrostu atrakcyjności gospodarczej gminy.

- Struktura użytków rolnych w gminie stwarza warunki do rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego w zakresie produkcji zdrowej żywności. Ponadto ze względu na funkcje rolnicze obszaru wiejskiego gminy winny one stać się w wymiarze lokalnym jedną z podstaw rozwoju działalności gospodarczej prowadzonej w ramach mikroprzedsiębiorstw i dotacji dostępnych na ten cel.
- Potencjał i różnorodność produkcji rolnej na terenie gminy Łęka Opatowska stwarza możliwość utworzenia targowiska o wymiarze ponadlokalnym dla bezpośredniego handlu produktami rolno-spożywczymi oraz promocji zdrowej żywności ukierunkowanej w szczególności na mieszkańców miast znajdujących się w najbliższym otoczeniu gminy.
- Struktura użytków rolnych na terenie gminy jest również pozytywnym elementem rozwoju gminy, bowiem na terenie gminy Łęka Opatowska istnieją korzystne warunki dla rozwoju agroturystyki. Obecnie jednak wartości te są wykorzystywane na niewystarczającym poziomie.

INFRASTRUKTURA

- Stan techniczny wewnętrznych dróg gminy Łęka Opatowska wymaga zdecydowanie poniesienia znacznych nakładów inwestycyjnych, ale istotą wielu z tych inwestycji jest konieczność poprawy infrastruktury okołodrogowej (parkingi, chodniki, oświetlenie ulic, przystanki).
- Infrastruktura rekreacyjna wymaga dalszej rozbudowy, modernizacji oraz budowy nowych obiektów, zwłaszcza w zakresie ogólnodostępnych terenów rekreacyjnych w obszarach predestynowanych dla rozwoju różnych form turystyki i wypoczynku.
- Dostęp do infrastruktury oświatowej na terenie gminy należy uznać za pozytywny element infrastrukturalny, ale wymagający ciągłego doinwestowywania w zakresie nowych metod i technik nauczania.
- Infrastruktura kulturalna i społeczno-publiczna gminy wymaga dalszych nakładów inwestycyjnych. Starzenie się społeczeństwa z jednoczesnym wydłużaniem się średniej długości życia stawia przed gminą Łęka Opatowska wyzwanie w postaci zabezpieczenia w niedalekiej przyszłości obiektu realizującego zadania Domu Dziennego Pobytu.
- Obecnie istniejąca infrastruktura sieci wodociągowej wymaga jedynie modernizacji dla zwiększenia jakości przesyłu wody do poszczególnych obszarów odbiorców indywidualnych i dla wykorzystania przemysłowego i komercyjnego.
- Sieć kanalizacyjna wymaga dalszej rozbudowy i obejmowania swoim zasięgiem kolejnych gospodarstw domowych przy jednoczesnej rozbudowie oczyszczalni przydomowych w obszarach o mniejszym wskaźniku koncentracji.

- Budowa nowych dróg z pełną infrastrukturą na terenach przeznaczonych pod działalność gospodarczą, osiedleńczą umożliwią racjonalne wykorzystanie tych terenów i spowodują zainteresowanie inwestorów lokalizowaniem tam biznesu.

6. ZAŁOŻENIA DO STRATEGII ROZWOJU GOSPODARCZEGO GMINY ŁĘKA OPATOWSKA

Przy tworzeniu *Strategii Rozwoju Gospodarczego dla Gminy Łęka Opatowska na lata 2017 -2026* przyjęto następujące założenia:

- Gmina Łęka Opatowska posiada predyspozycje i możliwości do rozwoju różnych form małej i średniej przedsiębiorczości, kultury, sportu, rekreacji, wypoczynku, mieszkalnictwa, usług socjalnych i zdrowotnych. Jest gminą z szerokim dostępem do oferty edukacyjnej na poziomie podstawowym, zawodowym i średnim z uwagi na bliskość Kępna i innych ośrodków miejskich. Podniesienie konkurencyjności gminy jako obszaru o wysokim poziomie rozwoju społeczno – gospodarczego jest możliwe poprzez wzmocnienie istniejącej oferty inwestycyjnej gminy oraz uzupełnienie jej o nowe formy aktywności w obszarze turystyki, rekreacji i wypoczynku. Prowadzenie monitoringu rodzących się zjawisk społecznych i istniejących problemów społecznych stworzy warunki dla prawidłowego podejmowania decyzji strategicznych dla rozwoju gminy i zaspokojenia potrzeb jego mieszkańców.
- Należy zadbać, aby rozwój społeczno – gospodarczy gminy Łęka Opatowska nie przebiegał z naruszeniem interesów jego mieszkańców ani kosztem utraty komfortu życia osób, dla których gmina stała się miejscem stałego pobytu i życia rodzinnego.
- Należy doprowadzić do zrównoważonego rozwoju wszystkich obszarów gminy w oparciu o rozwój i powszechną dostępność mieszkańców gminy do infrastruktury technicznej, kulturalnej, sportowej, rekreacyjnej i wypoczynkowej oraz gminnych zasobów społecznych.
- Funkcje i uwarunkowania zewnętrzne, jakie niesie za sobą rola najbliższych stanowiących centra gospodarcze miast m.in. Kępna, Wieruszowa, Kluczborka wymuszają synergii gminy Łęka Opatowska w wielu obszarach rozwoju społeczno – gospodarczego swojego bliższego i dalszego otoczenia.

7. MISJA

Wizja

Łęka Opatowska - Gmina atrakcyjnie położona w stosunku do centrów gospodarczych i kulturalnych regionu, dobrze skomunikowana dzięki rządowym inwestycjom w infrastrukturę sieci dróg krajowych a dzięki licznym atutom środowiska naturalnego oraz rozwiniętej infrastrukturze stwarzająca korzystne warunki zamieszkania, spędzania wolnego czasu oraz prowadzenia działalności gospodarczej.

MISJA

Teraźniejszością i przyszłością Gminy Łęka Opatowska jest jej zrównoważony rozwój w harmonii ze środowiskiem przyrodniczym, gospodarczym i społecznym, umożliwiający przekształcenie gminy w wyróżniające się w otoczeniu ośrodków miejskich atrakcyjne miejsce zamieszkania, pracy i wypoczynku z dobrze wykształconymi i silnymi funkcjami gospodarczymi, turystycznymi, rekreacyjnymi i wypoczynkowymi o znaczeniu regionalnym.

8. SŁOWNICZEK

Diagnoza, przy uwzględnieniu przyjętej misji rozwoju gospodarczego gminy Łęka Opatowska, stała się podstawą podjęcia prac nad częścią strategiczną opracowania i punktem odniesienia przy określaniu priorytetów i celów szczegółowych, które mają przybliżyć realizację tej misji.

W niniejszym opracowaniu zastosowano następującą strukturę planu strategicznego:

Wizja

Widzenie i wyobrażenia, oznacza szeroką koncepcję, pożądany obraz przyszłości gminy i jej miejsca w otoczeniu, wyrażanie intencji i aspiracji bez szczegółowego określenia sposobów i środków osiągnięcia celów.

Misja

Misja jest elementem, który ma motywować do podejmowania działań. Jednocześnie pełni funkcję integrującą dla różnych, często będących w sprzeczności interesów, środowisk życia gospodarczego i społecznego, skupionych wokół pewnej wiodącej dziedziny. Niniejsza Misja jest oparta na długofalowej osi, która została wyodrębniona w *Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020*.

Priorytety

Priorytety rozwoju są to główne obszary działań, jakie powinny być uwzględnione w ciągu okresu objętego *Strategią*. Inaczej można powiedzieć, że są to wybrane dziedziny rozwoju społeczno – gospodarczego, na bazie których powinna zostać zbudowana sfera działalności rozwojowej. Efektem prac konsultacyjnych oraz szerokich analiz uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych wyodrębniono pięć obszarów priorytetowych dla gminy Łęka Opatowska.

Cele szczegółowe

Cele szczegółowe pokazują działania, które odnoszą się do polityki średniookresowej. Są drogowskazami popartymi narzędziami i sposobami wspierania rozwoju społeczno – gospodarczego w gminie.

Kierunki działania

Wyznaczają kierunki realizacji celów szczegółowych stanowiąc podstawę do formułowania konkretnych programów operacyjnych będących już zbiorem projektów i zadań z określonej dziedziny zagadnień społeczno - gospodarczych mających bezpośredni wpływ na rozwój gminy. Dla kierunków wyodrębniono również wskaźniki produktu i rezultatu, które pozwolą na bieżącą weryfikację zadań wyodrębnionych w dokumentach programów sektorowych dla gminy Łęka Opatowska. Jednocześnie należy zaznaczyć, że taki układ charakterystyki każdego kierunku (w tym zastosowane wskaźniki oceny), odpowiada logice konstruowania matrycy projektów do funduszy UE.

9. PRIORYTETY, CELE SZCZEGÓŁOWE, KIERUNKI DZIAŁANIA

Tabela 52. Zdrowie, pomoc społeczna, bezpieczeństwo - cele i kierunki działania

ZDROWIE, POMOC SPOŁECZNA, BEZPIECZEŃSTWO Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020; Cel strategiczny 7. Wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia Cel strategiczny 8. Zwiększanie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa	
CELE SZCZEGÓŁOWE	Kierunki działania / opis
1.1. Podniesienie jakości usług w obiektach użyteczności publicznej. <i>Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020:</i> Cel operacyjny 8.6. Wzmocnienie systemu usług i pomocy społecznej Cel operacyjny 8.3. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców i opieki zdrowotnej	1.1.1. Standaryzacja usług, w tym dostosowanie infrastruktury do istniejących potrzeb w obiektach, w których realizuje się zadania polityki społecznej gminy. <i>Opis kierunku: Głównym przesłaniem tego kierunku jest podniesienie jakości świadczeń usług społecznych i ich standaryzacja do norm obowiązujących w UE oraz zapewnienie komfortu beneficjentom pomocy społecznej w procesach realizacji świadczeń społecznych, w tym przede wszystkim w postaci Domów Dziennego Pobytu o różnych profilach.</i> 1.1.2. Wspieranie wszelkich działań na rzecz poprawy warunków świadczonych usług w obiektach służby zdrowia. <i>Opis kierunku: Ideą tego kierunku jest włączanie się gminy w inicjatywy i projekty, których główną ideą jest poprawa infrastruktury obiektów służby zdrowia, a być może stworzenia warunków dla konkurencyjności usług podstawowej opieki zdrowotnej dla podniesienia jej jakości i dostępności.</i> 1.1.3. Rozszerzenie zakresu i konsekwentna realizacja profilaktyki i edukacji zdrowotnej. <i>Opis kierunku: Głównym przesłaniem tego kierunku jest aktywny udział gminy i organizacji pozarządowych przy aktywnym udziale środowisk lekarskich w tworzeniu projektów profilaktyki zdrowotnej i edukacji zdrowotnej mieszkańców gminy Łęka Opatowska w ramach partnerstw publiczno – społecznych.</i> 1.1.4. Przebudowa i rozbudowa infrastruktury publicznej służącej bezpośrednio mieszkańcom gminy i odwiedzającym gminę turystom, handlowcom i przedsiębiorcom. <i>Opis kierunku: Głównym założeniem tego kierunku jest modernizacja przystanków autobusowych oraz organizacja spójności komunikacyjnej pomiędzy usługodawcami transportu publicznego, organizacja miejsc rekreacji i wypoczynku oraz otwartych miejsc dla handlu w tym m.in. budowa targowiska zdrowej żywności w Łęce Opatowskiej.</i> 1.1.5. Informatyzacja oraz usprawnienie funkcjonowania administracji samorządowej w ramach projektu e-urząd. <i>Opis kierunku: Główną ideą tego kierunku jest w końcowym etapie jego realizacji doprowadzenie do pełnej możliwości obsługi petenta na drodze</i>

Cel operacyjny 8.5. Wzmacnianie włączenia społecznego	organizacjami pozarządowymi.
Cel operacyjny 7.1. Poprawa warunków, jakości i dostępności edukacji	1.4.2. Pomoc w likwidacji przyczyn dysfunkcji oraz rozwijanie i usprawnianie systemu wsparcia rodziny, w szczególności: psychologicznego, prawnego, socjalnego. <i>Opis kierunku: Główną ideą tego kierunku jest rozwój specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego, a także terapii rodzinnej, zintensyfikowanie i rozwój form pracy socjalnej ze szczególnym uwzględnieniem dzieci ze środowisk niewydolnych wychowawczo oraz podejmowanie inicjatyw i nowatorskich rozwiązań na rzecz ochrony macierzyństwa i dziecka w rodzinie.</i> 1.4.3. Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju zgodnie z ich potrzebami i przysługującymi im prawami. <i>Opis kierunku: Głównym założeniem tego kierunku jest zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci i młodzieży, szkolenie i podnoszenie kwalifikacji kadry specjalistów do pracy z rodziną i dziećmi oraz tworzenie warunków do realizacji programów socjoterapeutycznych.</i>
1.5. Działania na rzecz stworzenia zintegrowanego systemu wsparcia i aktywizacji osób niepełnosprawnych. <i>Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020;</i> Cel operacyjny 8.5. Wzmacnianie włączenia społecznego Cel operacyjny 8.6. Wzmocnienie systemu usług i pomocy społecznej.	1.5.1. Zapewnienie zwiększonego dostępu osób niepełnosprawnych do opieki medycznej, w tym rehabilitacji i opieki. <i>Opis kierunku: Główną ideą tego kierunku jest realizacja programów profilaktycznych zapobiegających powstawaniu niepełnosprawności oraz zwiększenie dostępu do opieki medycznej i zabiegów rehabilitacyjnych ds. poprzez opracowanie bazy informacyjnej o świadczeniodawcach, w tym wspieranie wolontariatu na rzecz osób niepełnosprawnych.</i> 1.5.2. Integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem. <i>Opis kierunku: Główną ideą tego kierunku jest zwiększenie dostępu do obiektów użyteczności publicznej poprzez likwidację barier architektonicznych. Ponadto kierunek ten zmierza do zapewnienia zajęć rewalidacyjnych w zależności od rodzaju niepełnosprawności.</i>
1.6. Podejmowanie działań na rzecz wsparcia seniorów w ich integracji i pełnym dostępie do oferty edukacyjnej, kulturalnej, usług zdrowotnych, rekreacji i wypoczynku. <i>Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020;</i> Cel operacyjny 8.5. Wzmacnianie włączenia społecznego Cel operacyjny 8.6. Wzmocnienie systemu usług i pomocy społecznej Cel operacyjny 7.6. Rozwój kształcenia ustawicznego	1.6.1. Poszerzenie i podnoszenie poziomu świadczonych usług dla osób starszych. <i>Opis kierunku: Główną ideą tego kierunku jest rozwijanie systemu pomocy osobom starszym w ich środowisku zamieszkania oraz zwiększenie dostępności tych osób do mieszkań chronionych w tym utworzenie domu dziennego pobytu dla osób starszych.</i> 1.6.2. Przeciwdziałanie izolacji i wykluczeniu społecznemu seniorów zamieszkujących Gminę Łęka Opatowska. <i>Opis kierunku: Głównym przesłaniem tego kierunku są działania w kierunku rozwijania i upowszechniania idei powołania klubu seniora i systematyczna współpraca z Domami Pomocy Społecznej i Zakładami Opieki Zdrowotnej w gminach sąsiadujących oraz promowanie wartości uczestnictwa osób starszych w życiu społecznym, a także budowa</i>

Tabela 53. Środowisko naturalne, ochrona środowiska i turystyka - cele i kierunki działania

ŚRODOWISKO NATURALNE, OCHRONA ŚRODOWISKA, TURYSTKA	
Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020;	
Cel strategiczny 2. Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami	
Cel strategiczny 5. Zwiększenie spójności województwa	
CELE SZCZEGÓŁOWE	Kierunki działania / opis
2.1. Podejmowanie działań dla podniesienia jakości ochrony środowiska w gminie Łęka Opatowska. <i>Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020;</i> Cel operacyjny 2.6.Uporządkowanie gospodarki odpadami Cel operacyjny 2.7.Poprawa gospodarki wodno – ściekowej Cel operacyjny 2.3.Ochrona zasobów leśnych i racjonalne ich wykorzystanie	2.1.1. Przebudowa, rozbudowa sieci kanalizacyjnej i budowa sieci kanalizacji deszczowej, w tym uzbrojenie terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe i nowe inwestycje gospodarcze. <i>Opis kierunku: Główną ideą tego kierunku jest przede wszystkim budowa, rozbudowa sieci kanalizacyjnej w obszarach dotąd nieskanalizowanych z włączeniem terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe oraz budowa sieci kanalizacji deszczowej na obszarach zwartej zabudowy</i> 2.1.2. Usprawnienie systemu selektywnej zbiórki odpadów surowcowych na terenie całej gminy. <i>Opis kierunku: Ideą tego kierunku przede wszystkim jest zwiększenie asortymentu segregowanych odpadów na obecnych zasadach outsorsingu.</i> 2.1.3. Kontynuacja działań zmierzających do ochrony powietrza. <i>Opis kierunku: Ideą tego kierunku jest promocja i wdrażanie ekologicznych systemów grzewczych oraz monitoring emisji gazów i spalin w obszarach przemysłowych (przemysł meblarski).</i> 2.1.4. Zwiększenie zasobów zieleni i lesistości gminy poprzez nasadzenie drzew i krzewów na terenie parków i w pasach drogowych oraz poprawa dostępności tych obszarów dla mieszkańców i turystów. <i>Opis kierunku: Założeniem tego kierunku jest odbudowa zieleni, rewitalizacja parków w tym parków w Łęce Opatowskiej, Opatowie w tym nasadzenia nowych drzew, przy rozważeniu możliwości przekształcenia jednego z parków w park tematyczny oraz zagospodarowanie turystyczne rzeki Prosnys.</i>
2.2. Stworzenie warunków do rozwoju różnych form turystyki na terenie gminy Łęka Opatowska. <i>Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020;</i> Cel operacyjny 5.3.Aktywizacja obszarów o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwojowych Cel operacyjny 5.4.Wsparcie terenów wymagających restrukturyzacji, odnowy i rewitalizacji	2.2.1. Budowa infrastruktury sprzyjającej rozwojowi różnych form turystyki w obszarach predestynowanych do tej formy wypoczynku. <i>Opis kierunku: Budowa infrastruktury ścieżek przyrodniczych, miejsc rekreacji i wypoczynku, dróg dojazdowych, ścieżek rowerowych, miejsc parkingowych w obszarach atrakcyjnych turystycznie z jednoczesną promocją działalności agroturystycznej w porozumieniu z Fundacją „Wrota Wielkopolski”</i> 2.2.2. Zagospodarowanie turystyczne rzeki Prosnys i Pomianki oraz naturalnych rozlewisk i oczek wodnych <i>Opis kierunku: Oczyszczenie brzegów przyrzecznych, utworzenie linii brzegowej, a także uregulowanie własności gruntów obszarów proturystycznych oraz drogi dojazdowej dla potrzeb rekreacji i</i>

	wypoczynku., utworzenie dróg dojazdowych oraz stworzenie warunków do użytkowania tych terenów na potrzeby rekreacji i wypoczynku.
--	---

Tabela 54. Oświata, kultura i sport - cele i kierunki działania

OŚWIATA, KULTURA, SPORT	
Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020;	
Cel strategiczny 7. Wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia	
Cel strategiczny 8. Zwiększanie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa	
Cel strategiczny 5. Zwiększenie spójności województwa	
CELE SZCZEGÓŁOWE	Kierunki działania / opis
3.1. Podwyższenie jakości oferty gminy w zakresie rekreacji i wypoczynku. <i>Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020;</i> Cel operacyjny 7.1. Poprawa warunków, jakości i dostępności edukacji Cel operacyjny 8.10. Ochrona i utrwalanie dziedzictwa kulturowego Cel operacyjny 5.5. Zwiększenie dostępności do podstawowych usług publicznych	3.1.1. Bieżące remonty istniejącej w gminie infrastruktury sportowej i budowa nowych obiektów sportowych i przeznaczonych dla rekreacji i wypoczynku. <i>Opis kierunku: W ramach tego kierunku zakłada się remont i modernizację oraz budowę nowych obiektów sportowych takich jak otwarte zewnętrzne siłownie, trakty spacerowe, ścieżki rowerowe.</i> 3.1.2. Budowa, przebudowa i doposażenie istniejących obiektów kultury. <i>Opis kierunku: W ramach tego kierunku przewiduje się rewitalizację zespołów parkowych oraz innych obiektów z przeznaczeniem min. na działalność kulturalną ze szczególnym uwzględnieniem utworzenia Gminnego Ośrodka Kultury połączonego z Domem Dziennego Pobytu.</i> 3.1.3. Przebudowa i rozbudowa infrastruktury terenów rekreacyjnych. <i>Opis kierunku: W ramach powyższego kierunku przewiduje się budowę nowych wewnętrznych ścieżek rowerowych oraz ścieżek pieszych wraz z infrastrukturą, doposażenie istniejących placów zabaw w nowe urządzenia, w tym dla dzieci niepełnosprawnych oraz budowę nowych placów, renowację i wstawienie nowych ławek w miejscach rekreacji i wypoczynku.</i>
3.2. Podejmowanie działań w zakresie zwiększania jakości oferty edukacyjnej i dostosowania jej do potrzeb jej beneficjentów i rynku pracy. <i>Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020;</i> Cel operacyjny 7.1. Poprawa warunków, jakości i dostępności edukacji Cel operacyjny 7.6. Rozwój kształcenia ustawicznego.	3.2.1. Organizowanie równego dostępu uczniom do zajęć pozalekcyjnych. <i>Opis kierunku: Głównym zamierzeniem tego kierunku jest realizacja działań umożliwiających realizację programów edukacyjnych w ramach otwartych zajęć sportowo – rekreacyjnych z wykorzystaniem obiektów sportowych szkół.</i> 3.2.2. Tworzenie warunków umożliwiających zwiększenie zastosowania nowych technik w realizacji programów nauczania we wszystkich placówkach oświatowych gminy. <i>Opis kierunku: Głównym przesłaniem tego kierunku jest kontynuacja zakupów inwestycyjnych oraz zwiększenie nakładów finansowych na ich realizację, które pozwolą w placówkach oświatowych gminy na</i>

	wprowadzenie nowoczesnych metod i programów nauczania. 3.2.3. Podejmowanie działań zwiększających dostępność oferty kształcenia na poziomie ponadgimnazjalnym i kształcenia ustawicznego w najbliższym otoczeniu gminy i w samej gminie. <i>Opis kierunku: Ideą tego kierunku jest udostępnianie majątku komunalnego zainteresowanym instytucjom chcącym tworzyć na terenie gminy Łęka Opatowska zorganizowane formy edukacji ponadgimnazjalnej oraz wspieranie oferty edukacyjnej w tym zakresie w najbliższym otoczeniu gminy Łęka Opatowska.</i>
--	---

Tabela 55. Rozwój gospodarczy - cele i kierunki działania

ROZWÓJ GOSPODARCZY	
Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020;	
Cel strategiczny 6. Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu	
Cel strategiczny 5. Zwiększenie spójności województwa	
Cel strategiczny 9. Wzrost bezpieczeństwa i sprawności zarządzania regionem	
CELE SZCZEGÓŁOWE	Kierunki działania / opis
4.1.Tworzenie warunków dla dalszego rozwoju gospodarczego gminy. <i>Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020;</i> Cel operacyjny 6.5.Tworzenie warunków rozwoju inteligentnych specjalizacji, w tym wspieranie sektorów kreatywnych w gospodarce Cel operacyjny 6.8.Przygotowanie i racjonalne wykorzystanie terenów inwestycyjnych Cel operacyjny 5.1.Wsparcie ośrodków lokalnych Cel operacyjny 9.4.Budowa partnerstwa dla innowacji	4.1.1. Inicjowanie i podejmowanie działań na rzecz wzrostu zainteresowania przez inwestorów strategicznych terenami inwestycyjnymi na terenie gminy. <i>Opis kierunku: Głównym przesłaniem tego kierunku jest współpraca instytucjami, które zajmują się obsługą inwestorów, wyszukiwaniem dla nich terenów inwestycyjnych i atrakcyjnych miejsc do prowadzenia biznesu oraz dążenie do wzmocnienia współpracy z tzw. otoczeniem biznesu mogącym stworzyć dodatkowe atrakcyjne warunki inwestowania w gminie.</i> 4.1.2. Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w niezbędną infrastrukturę techniczną, w tym dla potrzeb wysokich technologii (z ang. HT - High-Tech Industry). <i>Opis kierunku: Założeniem tego kierunku jest dalsza rozbudowa infrastruktury technicznej z zakresu ochrony środowiska, dostępu do technologii informatycznych i sprawnej organizacji nowoczesnych centrów logistycznych.</i> 4.1.3. Tworzenie i inicjowanie różnorodnych systemów wsparcia inwestorów i przedsiębiorców chcących inwestować lub realizujących swoje przedsięwzięcia biznesowe na terenie gminy. <i>Opis kierunku: Ideą tego kierunku jest szeroko rozumiane wspieranie biznesu i promowanie wdrażania zasad „Społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw” (z ang. CSR – Corporate Social Responsibility).</i>
4.2.Podejmowanie działań w zakresie promocji gminy. <i>Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020;</i> Cel operacyjny 5.1.Wsparcie ośrodków lokalnych	4.2.1. Opracowanie strategii promocji gminy Łęka Opatowska. <i>Opis kierunku: Celem kierunku jest utworzenia strategii lub planu promocji, która wskazywałaby na główne produkty markowe gminy a jednocześnie zaproponowałaby szczegółowe rozwiązania marketingowe i reklamowe, które przełożyłyby się bezpośrednio na szybki rozwój gospodarczy gminy.</i>

5.1. Podejmowanie działań w kierunku polepszenia standardu i jakości komunikacyjnej na terenie gminy Łęka Opatowska. <i>Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020;</i> Cel operacyjny 1.1. Zwiększenie spójności sieci drogowej Cel operacyjny 1.2. Wzrost różnorodności oraz upowszechnianie efektywnych form transportu 5.2. Podjęcie działań w kierunku rewitalizacji i przebudowy obiektów komunalnych wraz z przyległymi do tych obiektów terenami gminnymi. <i>Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020;</i> Cel operacyjny 5.4. Wsparcie terenów wymagających restrukturyzacji, odnowy i rewitalizacji. 5.3. Intensywne działania w zakresie przebudowy i rozbudowy infrastruktury technicznej gminy. <i>Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020;</i> Cel operacyjny 3.1. Optymalizacja gospodarowania energią Cel operacyjny 2.7. Poprawa gospodarki wodno – ściekowej	5.1.1. Budowa, przebudowa ulic i dróg na terenie gminy Łęka Opatowska. <i>Opis kierunku: Założeniem tego kierunku jest budowa, przebudowa i modernizacja sieci drogowej oraz poprawa stanu technicznego i bezpieczeństwa użytkowników tym w m.in. przebudowa nawierzchni drogi, chodników wraz z budową sieci oświetlenia ulicznego opartego o system LED.</i> 5.1.2. Budowa sieci ścieżek rowerowych łączących poszczególne obszary gminy o funkcjach mieszkalnych, turystycznych i rekreacyjnych. <i>Opis kierunku: Głównym założeniem tego kierunku jest budowa ścieżek rowerowych wraz z punktami przesiadkowymi i innymi elementami transportu publicznego oraz ich ścisłe powiązanie.</i> 5.2.1. Przeciwdziałanie degradacji obiektów budowlanych, w tym komunalnych, o wartościach architektonicznych, znaczeniu historycznym, społecznym i publicznym poprzez realizację projektów rewitalizacji, przebudowy i remontów tych obiektów w tym świetlic wiejskich ich otoczenia, obiektów oświatowych i służących realizacji polityki społecznej. <i>Opis kierunku: Ideą jest realizacja inwestycji dotyczących renowacji, przebudowy budynków użyteczności publicznej oraz ich otoczenia w tym świetlic wiejskich (OSP) wraz z przyległymi do nich terenami poprzez m.in. budowę placów zabaw i siłowni zewnętrznych.</i> 5.2.2. Inicjowanie i wspieranie działań mających na celu renowację obiektów zabytkowych. <i>Opis kierunku: Idea ta zawiera działania inspirujące do renowacji i przebudowy obiektów zabytkowych i charakterystycznych dla regionu zabudowań, kościołów, cmentarzy itp.</i> 5.3.1. Realizacja zadań w zakresie i rozwoju sieci kanalizacyjnych, wodociągowych oraz alternatywnych źródeł energii. <i>Opis kierunku: Głównym przesłaniem tego kierunku jest rozbudowa infrastruktury technicznej w tym -modernizacja sieci wodociągowych, w tym również w kierunkach nowych inwestycji, rozbudowa sieci i promowanie alternatywnych źródeł energii na potrzeby bytowe i gospodarcze.</i> 5.3.2. Rozbudowa systemu oświetlenia ulicznego oraz budowa nowych punktów świetlnych. <i>Opis kierunku: Kierunek ten obejmuje rozbudowę, nie tylko sieci oświetlenia ulicznego, ale również oświetlenie ścieżek parkowych, rowerowych i dróg osiedlowych i przystanków komunikacji zbiorowej.</i>
--	--

10. MONITORING I EWALUACJA STRATEGII

Ocena strategicznych dokumentów zawierających programy rozwoju winna być dokonywana trzykrotnie: przed rozpoczęciem realizacji (ex-ante), w połowie okresu realizacji (mid-term) oraz po zakończeniu realizacji (ex-post).

W celu umożliwienia pośredniego dokonywania ocen mid-term i ex-post, należy określić powiązania pomiędzy Strategią gminy a strategiami sektorowymi oraz Wieloletnim Planem Inwestycyjnym. Ocena ex-post jest najbardziej istotna i miarodajna dla całościowej oceny polityki rozwoju gminy w długim okresie czasu oraz spełnia najwięcej funkcji. Wszelkie oceny oddziaływania podmiotów publicznych na procesy rozwoju przeprowadzane są w kontekście społecznych potrzeb, celów i nakładów. Mierzone i oceniane są uzyskane produkty, wyniki, efekty i skutki. Działania i przedsięwzięcia służące realizacji celów operacyjnych oceniane są na podstawie czterech kryteriów: skuteczności, celowości, efektywności, wydajności. Cały proces dodatkowo oceniany jest z punktu widzenia praworządności i gospodarności (oszczędności). Oceny wymagają podejścia uporządkowanego, obiektywnych kryteriów oraz stosowania zróżnicowanych i wyrafinowanych metod. Ocena realizacji Strategii jest procesem wymagającym udziału społecznego, a przede wszystkim współdziałania podmiotów i uczestników strategicznego planowania rozwoju gminy Łęka Opatowska.

Dla spełnienia powyższych wymagań, każdy cel operacyjny wymaga monitorowania. Wymóg monitorowania wynika również z przepisów regulujących finansowanie przedsięwzięć z funduszy strukturalnych UE. Monitorowaniem Strategii na poziomie celów operacyjnych (używając wskaźników produktu i rezultatu przypisanych tym celom) winna zajmować się jednostka organizacyjna odpowiedzialna za jego wdrażanie, w tym wypadku – samorząd gminny.

Wizja i misja gminy Łęka Opatowska zawarta w Strategii sformułowana jest na tak ogólnym poziomie, że bezpośrednia ocena stopnia ich realizacji nie jest możliwa. Można jednak ocenić stopień realizacji celów operacyjnych. Mają one na tyle konkretny charakter i są powiązane bezpośrednio z realizowanymi i planowanymi do realizacji przedsięwzięciami, że można stosować bardziej wyspecjalizowane wskaźniki.

W charakterystyce każdego z celów operacyjnych zawarto propozycje wskaźników produktów oraz rezultatów. Zestaw wskaźników dla celów monitorowania Strategii na poziomie celów operacyjnych zawiera poniższa tabela. Ich coroczne obliczenie rozpoczynając od roku bazowego 2016 (stan na 31 grudnia – dane będą dostępne latem/ jesienią 2017) umożliwi dokonanie w latach 2021 (rok bazowy 2020) i 2026 (rok bazowy 2025) ocen realizacji Strategii pod kątem: skuteczności, celowości, efektywności, wydajności i okresowej kontroli realizacji Strategii. Efektem kontroli może być konieczność zmodyfikowania Strategii Rozwoju Gminy Łęka Opatowska.

Tabela 57. Wskaźniki monitoringu Strategii rozwoju Gminy Łęka Opatowska na lata 2017-2026

Nr celu/ kier. dział.	Nazwa priorytetu/celu szczegółowego	Wskaźniki	
		produktu	rezultatu
Rok bazowy 2016, lata oceny: 2021 i 2026			
1.1.	Podniesienie jakości usług w obiektach użyteczności publicznej.		
	Kierunki działania		
1.1.1.	Standaryzacja usług, w tym dostosowanie infrastruktury do istniejących potrzeb w obiektach, w których realizuje się zadania polityki społecznej gminy.	Liczba projektów, których celem była standaryzacja usług, w tym dostosowanie infrastruktury do istniejących potrzeb w obiektach polityki społecznej.	- Ilość w (szt.) obiektów wystandaryzowanych (dostosowanych do potrzeb ich klientów) - Ilość osób korzystających corocznie z obiektów wymienionych wyżej
1.1.2.	Wspieranie wszelkich działań na rzecz poprawy warunków świadczonych usług w obiektach służby zdrowia.	Liczba projektów zrealizowanych, zainicjowanych rzecz poprawy warunków świadczonych usług w obiektach służby zdrowia.	Liczba pacjentów korzystających z obiektów służby zdrowia po modernizacji.
1.1.3.	Rozszerzenie zakresu i konsekwentna realizacja profilaktyki i edukacji zdrowotnej.	Liczba projektów zrealizowanych na rzecz profilaktyki i edukacji zdrowotnej.	Liczba mieszkańców gminy uczestniczących w projektach zrealizowanych na rzecz profilaktyki i edukacji zdrowotnej w ciągu roku.
1.1.4.	Przebudowa i rozbudowa infrastruktury publicznej służącej bezpośrednio mieszkańcom gminy i odwiedzającym gminę turystom, handlowcom i przedsiębiorcom.	Liczba inwestycji i przedsięwzięć remontowych, których celem była rozbudowa infrastruktury publicznej związanej z obsługą komunikacji autobusowej, obszarów rekreacji i wypoczynku, targowisk	Liczba mieszkańców oraz turystów korzystających z infrastruktury publicznej związanej z obsługą komunikacji autobusowej, obszarów rekreacji i wypoczynku, targowisk po modernizacji w ciągu roku.
1.1.5.	Informatyzacja oraz usprawnienie funkcjonowania administracji samorządowej w ramach projektu e-urząd.	Liczba projektów zrealizowanych dla usprawnienia funkcjonowania administracji samorządowej w ramach projektu e-urząd.	Liczba osób korzystających z systemu e-urząd w ciągu roku.

1.2.	Podejmowanie działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie gminy Łęka Opatowska.		
	Kierunki działania		
1.2.1.	Budowa systemu monitoringu wizyjnego na terenie gminy Łęka Opatowska i stworzenie podstaw do jego realnego wykorzystania w zakresie poprawy bezpieczeństwa.	Liczba podjętych działań i projektów w kierunku budowy systemu monitoringu wizyjnego na terenie gminy Łęka Opatowska	- Ilość zamontowanych kamer i obszarów gminy objętych monitoringiem. - Ilość wykrytych przestępstw i wykroczeń dzięki wdrożonemu systemowi monitoringu wizyjnego.
1.2.2.	Poprawa bezpieczeństwa w obszarach turystyki pieszej i rowerowej.	Liczba podjętych działań i projektów inwestycyjnych, których celem była poprawa bezpieczeństwa w obszarach turystyki pieszej i rowerowej .	- Ilość kilometrów wybudowanych ścieżek rowerowych, tras biegowych i nordic walking - Ilość instalacji oświetlających trasy rowerowe, ilość skrzyżowań bezkolizyjnych, itp.
1.2.3.	Wspieranie działań organizacji pozarządowych oraz służb ponadgminnych realizujących zadania w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego.	Liczba podjętych działań i projektów wspierających działania organizacji pozarządowych oraz służb ponadgminnych realizujących zadania w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego	- Ilość przestępstw i wykroczeń dokonanych na terenie gminy każdego roku - Ilość wypadków drogowych mających miejsce na terenie gminy każdego roku.
1.3.	Podjęcie działań w zakresie poprawy gospodarki mieszkaniowej i rozwoju różnych form budownictwa mieszkaniowego na terenie gminy Łęka Opatowska.		
	Kierunki działania		
1.3.1.	Przygotowanie terenów pod zabudowę mieszkaniową.	Liczba zorganizowanych działań na rzecz wzrostu powierzchni (w m²) terenów pod zabudowę mieszkaniową.	Liczba nowych inwestycji na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową.
1.3.2.	Aktywizowanie działań w zakresie zapewnienia mieszkań socjalnych stosownie do potrzeb gminy.	Powierzchnia (m²) mieszkań socjalnych w gminie.	Liczba mieszkańców (rodzin) korzystających z oferty mieszkań socjalnych na terenie gminy.
1.4.	Budowanie zintegrowanego systemu wsparcia zapobiegającego kryzysom w rodzinie oraz wzmacniającego pozycję dziecka.		
	Kierunki działania		

1.4.1.	Wzmacnianie rodziny i dziecka w środowisku lokalnym we współpracy z sektorem pozarządowym.	Liczba projektów zrealizowanych, których celem było wzmacnianie rodziny i dziecka w środowisku lokalnym we współpracy z sektorem pozarządowym.	- Liczba mieszkańców gminy korzystających z projektów wzmacniających rodzinę i dzieci. - Liczba organizacji pozarządowych uczestniczących w projektach wzmacniających rodzinę i dzieci.
1.4.2.	Pomoc w likwidacji przyczyn dysfunkcji oraz rozwijanie i usprawnianie systemu wsparcia rodziny, w szczególności: psychologicznego, prawnego, socjalnego.	Liczba projektów zrealizowanych, których celem była pomoc w likwidacji przyczyn dysfunkcji oraz rozwijanie i usprawnianie systemu wsparcia rodziny, w szczególności: psychologicznego, prawnego, socjalnego.	Liczba mieszkańców gminy korzystających z projektów których celem była pomoc w likwidacji przyczyn dysfunkcji oraz rozwijanie i usprawnianie systemu wsparcia rodziny, w szczególności: psychologicznego, prawnego, socjalnego
1.4.3.	Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju zgodnie z ich potrzebami i przysługującymi im prawami.	Liczba projektów zrealizowanych, których celem było zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju zgodnie z ich potrzebami i przysługującymi im prawami.	Liczba dzieci korzystających z projektów których celem było zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju zgodnie z ich potrzebami i przysługującymi im prawami.
1.5.	Działania na rzecz stworzenia zintegrowanego systemu wsparcia i aktywizacji osób niepełnosprawnych.		
	Kierunki działania		
1.5.1.	Zapewnienie zwiększonego dostępu osób niepełnosprawnych do opieki medycznej, w tym rehabilitacji i opieki.	Liczba projektów zrealizowanych, których celem było zapewnienie zwiększonego dostępu osób niepełnosprawnych do opieki medycznej, w tym rehabilitacji i opieki.	Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z projektów, których celem było zapewnienie zwiększonego dostępu osób niepełnosprawnych do opieki medycznej, w tym rehabilitacji i opieki.
1.5.2.	Integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem.	Liczba projektów zrealizowanych, których celem była integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem.	Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z projektów, których celem była integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem.
1.6.	Podjęmowanie działań na rzecz wsparcia seniorów w ich integracji i pełnym dostępie do oferty edukacyjnej, kulturalnej, usług zdrowotnych, rekreacji i wypoczynku.		

	Kierunki działania		
1.6.1.	Poszerzenie i podnoszenie poziomu świadczonych usług dla osób starszych.	Liczba projektów zrealizowanych, których celem było poszerzenie i podnoszenie poziomu świadczonych usług dla osób starszych.	Liczba osób starszych (65+) korzystających z projektów, których celem było poszerzenie i podnoszenie poziomu świadczonych usług dla osób starszych.
1.6.2.	Przeciwdziałanie izolacji i wykluczeniu społecznemu seniorów zamieszkujących gminę Łęka Opatowska.	Liczba projektów zrealizowanych, których celem było przeciwdziałanie izolacji i wykluczeniu społecznemu seniorów zamieszkujących gminę Łęka Opatowska.	Liczba osób seniorów zamieszkujących gminę Łęka Opatowska korzystających z projektów, których celem było przeciwdziałanie izolacji i wykluczeniu społecznemu seniorów.
1.7.	Aktywizowanie grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.		
	Kierunki działania		
1.7.1.	Redukowanie zjawiska ubóstwa i wszystkich form wykluczenia społecznego.	Liczba projektów zrealizowanych, których celem było redukowanie zjawiska ubóstwa i wszystkich form wykluczenia społecznego.	Liczba mieszkańców gminy korzystających z projektów, których celem było redukowanie zjawiska ubóstwa i wszystkich form wykluczenia społecznego
1.7.2.	Tworzenie systemu wsparcia dla osób bezrobotnych w ramach promocji zawodowej i aktywizacji lokalnego rynku pracy.	Liczba projektów zrealizowanych, których celem było tworzenie systemu wsparcia dla osób bezrobotnych w ramach promocji zawodowej i aktywizacji lokalnego rynku pracy.	Liczba bezrobotnych mieszkańców gminy korzystających z projektów, których celem było tworzenie systemu wsparcia w ramach promocji zawodowej i aktywizacji lokalnego rynku pracy.
1.7.3.	Wzmacnianie i rozbudowa zintegrowanego systemu rozwiązywania problemów uzależnień.	Liczba projektów zrealizowanych, których celem było wzmacnianie i rozbudowa zintegrowanego systemu rozwiązywania problemów uzależnień.	Liczba mieszkańców gminy z problemami uzależnień korzystających z projektów, których celem było wzmacnianie i rozbudowa zintegrowanego systemu rozwiązywania problemów uzależnień.
1.8	Tworzenie podstaw dla rozwoju współpracy z organizacjami pozarządowymi.		
1.8.1.	Profesjonalizacja służb społecznych jako czynnika integracji lokalnej.	Liczba projektów zrealizowanych, których celem była profesjonalizacja służb społecznych jako czynnika integracji lokalnej.	- Ilość zrealizowanych na terenie gminy projektów integrujących lokalną społeczność. - Liczba organizacji pozarządowych uczestnicząca w projektach integracyjnych.

1.8.2	Wspieranie i współpraca z instytucjami społeczeństwa obywatelskiego.	Liczba projektów zrealizowanych, których celem było wspieranie i współpraca z instytucjami społeczeństwa obywatelskiego.	- Liczba organizacji pozarządowych, uczestnicząca w projektach realizowanych przez gminę. - Liczba mieszkańców uczestnicząca we wszelkich inicjatywach społecznych organizowanych przez gminę.
2.1	Podejmowanie działań dla podniesienia jakości ochrony środowiska w gminie Łęka Opatowska.		
	Kierunki działania		
2.1.1.	Przebudowa, rozbudowa sieci kanalizacyjnej i budowa sieci kanalizacji deszczowej, w tym uzbrojenie terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe i nowe inwestycje gospodarcze	- Liczba w kilometrach sieci kanalizacyjnej - Liczba w kilometrach sieci kanalizacji deszczowej - Powierzchnia w m² uzbrojonych terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe i nowe inwestycje gospodarcze.	- Liczba mieszkańców gminy korzystających z sieci kanalizacyjnej. - Liczba obiektów mieszkalnych i gospodarczych powstałych na nowo uzbrojonych terenach przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe i nowe inwestycje gospodarcze.
2.1.2.	Usprawnienie systemu selektywnej zbiórki odpadów surowcowych na terenie całej gminy.	Liczba projektów, których celem jest usprawnienie systemu selektywnej zbiórki odpadów surowcowych na terenie całej gminy.	Liczba mieszkańców gminy uczestniczących w systemie selektywnej zbiórki odpadów surowcowych na terenie całej gminy.
2.1.3.	Kontynuacja działań zmierzających do ochrony powietrza.	Liczba projektów, których celem są działania zmierzające do ochrony powietrza zarówno w zakresie zanieczyszczeń jak i nieprzyjemnych zapachów i odorów.	Liczba zidentyfikowanych obszarów gminy, na których występują przekroczenia zanieczyszczenia powietrza lub występuje zjawisko nieprzyjemnych zapachów i odorów.
2.1.4.	Zwiększenie zasobów zieleni i lesistości gminy poprzez nasadzenie drzew i krzewów na terenie parków i w pasach drogowych.	Powierzchnia w m² zrewitalizowanych parków i pasów drogowych, na których dokonano nowych nasadzeń drzew i krzewów.	Powierzchnia (w km²) lasów i terenów zielonych na terenie gminy i poszczególnych miejscowości.
2.2.	Stworzenie warunków do rozwoju różnych form turystyki na terenie gminy Łęka Opatowska.		
	Kierunki działania		
2.2.1.	Budowa infrastruktury sprzyjającej rozwojowi różnych form turystyki w obszarach predestynowanych do tej formy wypoczynku.	Liczba kilometrów infrastruktury ścieżek przyrodniczych, miejsc	Liczba mieszkańców i turystów korzystających z infrastruktury

		rekreacji i wypoczynku (m²), dróg dojazdowych, ścieżek rowerowych, miejsc parkingowych (m²) w obszarach atrakcyjnych turystycznie .	ścieżek przyrodniczych, miejsc rekreacji i wypoczynku, dróg dojazdowych, ścieżek rowerowych, miejsc parkingowych w obszarach atrakcyjnych turystycznie każdego roku.
3.1.	Podwyższenie jakości oferty gminy w zakresie rekreacji i wypoczynku.		
	Kierunki działania		
3.1.1.	Bieżące remonty istniejącej w gminie infrastruktury sportowej i budowa nowych obiektów sportowych i przeznaczonych dla rekreacji i wypoczynku.	Liczba projektów mających na celu remont, budowę i przebudowę istniejącej w gminie infrastruktury sportowej.	- Powierzchnia w m² istniejącej w gminie infrastruktury sportowej zamkniętej. - Powierzchnia w m² istniejącej w gminie infrastruktury sportowej otwartej.
3.1.2.	Budowa, przebudowa i doposażenie istniejących obiektów kultury.	- Powierzchnia w m² istniejących obiektów kultury. - Powierzchnia w m² funkcji Domu Dziennego Pobytu.	Liczba osób korzystających z istniejących obiektów kultury i Domu Dziennego Pobytu każdego roku.
3.1.3.	Przebudowa i rozbudowa infrastruktury terenów rekreacyjnych.	- Liczba inicjatyw i projektów stworzonych na terenie gminy, których celem była przebudowa i rozbudowa infrastruktury terenów rekreacyjnych. - Powierzchnia w m² infrastruktury terenów rekreacyjnych.	Liczba użytkowników korzystających z przebudowanej i rozbudowanej infrastruktury terenów rekreacyjnych każdego roku.
3.2.	Podjęmowanie działań w zakresie zwiększania jakości oferty edukacyjnej i dostosowania jej do potrzeb jej beneficjentów i rynku pracy.		
	Kierunki działania		
3.2.1.	Organizowanie równego dostępu uczniom do zajęć pozalekcyjnych.	Liczba projektów, których celem było organizowanie równego dostępu uczniom do zajęć pozalekcyjnych.	Liczba uczniów z terenu gminy korzystających z projektów, których celem było organizowanie równego dostępu uczniom do zajęć pozalekcyjnych

3.2.2.	Tworzenie warunków umożliwiających zwiększenie zastosowania nowych technik w realizacji programów nauczania we wszystkich placówkach oświatowych gminy.	Liczba projektów, których celem było tworzenie warunków umożliwiających zwiększenie zastosowania nowych technik w realizacji programów nauczania we wszystkich placówkach oświatowych gminy.	Liczba uczniów z terenu gminy korzystających z projektów, których celem było tworzenie warunków umożliwiających zwiększenie zastosowania nowych technik w realizacji programów nauczania.
3.2.3.	Podjęcie działań zwiększających dostępność oferty kształcenia na poziomie ponadgimnazjalnym i kształcenia ustawicznego w najbliższym otoczeniu gminy i w samej gminie.	Liczba projektów, których celem było zwiększenie oferty kształcenia na poziomie ponadgimnazjalnym i kształcenia ustawicznego w najbliższym otoczeniu gminy i w samej gminie.	Liczba uczniów z terenu gminy korzystających ze zwiększonej oferty kształcenia na poziomie ponadgimnazjalnym i kształcenia ustawicznego w najbliższym otoczeniu gminy i w samej gminie..
4.1.	Tworzenie warunków dla dalszego rozwoju gospodarczego gminy.		
	Kierunki działania		
4.1.1.	Inicjowanie i podejmowanie działań na rzecz wzrostu zainteresowania przez inwestorów strategicznych terenami inwestycyjnymi na terenie gminy.	- Liczba projektów, których celem było inicjowanie i podejmowanie działań na rzecz wzrostu zainteresowania przez inwestorów strategicznych terenami inwestycyjnymi na terenie gminy. - Liczba instytucji otoczenia biznesu w realizacji w/w projektów.	- Liczba nowych inwestycji powstałych z udziałem kapitału zewnętrznego. - Liczba nowych inwestycji powstałych z udziałem kapitału wewnętrznego.
4.1.2.	Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w niezbędną infrastrukturę techniczną, w tym dla potrzeb wysokich technologii (z ang. HT - High-Tech Industry).	- Liczba utworzonych projektów mających na celu uzbrojenie terenów inwestycyjnych w niezbędną infrastrukturę techniczną, w tym dla potrzeb wysokich technologii. - Powierzchnia w m² uzbrojonych terenów inwestycyjnych tym dla potrzeb wysokich technologii	- Liczba nowych inwestycji powstałych z udziałem kapitału zewnętrznego w tym z udziałem HT. - Liczba nowych inwestycji powstałych z udziałem kapitału wewnętrznego w tym z udziałem HT.
4.1.3.	Tworzenie i inicjowanie różnorodnych systemów wsparcia inwestorów i przedsiębiorców chcących inwestować lub realizujących swoje przedsięwzięcia biznesowe na terenie gminy.	Liczba utworzonych projektów mających na celu tworzenie i inicjowanie różnorodnych systemów wsparcia inwestorów i przedsiębiorców chcących inwestować lub realizujących swoje przedsięwzięcia biznesowe na terenie gminy.	- Liczba nowych inwestycji powstałych z udziałem kapitału zewnętrznego w każdy roku. - Liczba nowych inwestycji powstałych z udziałem kapitału wewnętrznego w każdym roku.

4.2.	Podjęmowanie działań w zakresie promocji gminy.		
4.2.1.	Opracowanie strategii promocji gminy Łęka Opatowska.	Opracowanie strategii lub planu promocji gminy Łęka Opatowska.	Liczba projektów promocyjnych utworzonych i zrealizowanych na podstawie opracowanej Strategii promocji lub planu promocji gminy.
4.2.2.	Kształtowanie pozytywnego wizerunku gminy w środkach masowego przekazu o zasięgu lokalnym i ponadlokalnym.	Liczba utworzonych projektów mających na celu kształtowanie pozytywnego wizerunku gminy w środkach masowego przekazu o zasięgu lokalnym i ponadlokalnym.	Liczba publikacji medialnych na temat gminy Łęka Opatowska w prasie, radiu, telewizji, Internecie z podziałem na media lokalne, regionalne, ogólnopolskie, europejskie.
4.2.3	Stworzenie systemu wizualnej identyfikacji gminy.	Liczba projektów, których celem było tworzenie systemu wizualnej identyfikacji gminy.	Liczba odbiorców, publikacji, zdarzeń, które można określić zainteresowaniem gminą na skutek wdrożenia systemu wizualnej identyfikacji gminy.
4.3	Tworzenie warunków na rzecz kompatybilności wszystkich zamierzeń gospodarczych i społecznych z warunkami określonymi przestrzenią gminy.		
4.3.1	Aktualizacja Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania przestrzennego gminy.	Uchwalenie zaktualizowanego w stosunku do 2016 Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania przestrzennego gminy.	Istotne zmiany funkcji poszczególnych obszarów gminy w stosunku do poprzednio obowiązującego Studium (przed 2016 rokiem)
4.3.2.	Sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zgodnie z zatwierdzonym harmonogramem prac planistycznych.	Liczba sporządzonych planów miejscowych.	Powierzchnia w % gminy objęta planami miejscowymi.
4.3.3	Nawiązanie współpracy z sąsiednimi gminami w zakresie skoordynowania planów rozwoju społeczno-gospodarczego.	Liczba projektów (spotkań), uzgodnień w ramach współpracy z sąsiednimi gminami w zakresie skoordynowania planów rozwoju społeczno-gospodarczego.	Liczba wspólnych przedsięwzięć, projektów realizowanych z sąsiednimi gminami w ramach współpracy w zakresie skoordynowania planów rozwoju społeczno-gospodarczego.
5.1.	Podjęmowanie działań w kierunku polepszenia standardu i jakości komunikacyjnej na terenie gminy Łęka Opatowska.		
5.1.1.	Budowa, przebudowa ulic i dróg na terenie gminy Łęka Opatowska.	Ilość w kilometrach wybudowanych i przebudowanych ulic i dróg na terenie gminy Łęka Opatowska.	Średnia dobowo ilość pojazdów przejeżdżających przez nowo wybudowane lub przebudowane ulice i drogi na terenie gminy Łęka Opatowska przed i po realizacji inwestycji.

5.1.2.	Budowa sieci ścieżek rowerowych łączących poszczególne obszary gminy o funkcjach mieszkalnych, turystycznych i rekreacyjnych.	Liczba projektów mających na celu budowę sieci ścieżek rowerowych łączących poszczególne obszary gminy o funkcjach mieszkalnych, turystycznych i rekreacyjnych	Ilość mieszkańców, turystów korzystających z sieci ścieżek rowerowych łączących poszczególne obszary gminy o funkcjach mieszkalnych, turystycznych i rekreacyjnych
5.2.	Podjęcie działań w kierunku rewitalizacji i przebudowy obiektów komunalnych wraz z przyległymi do tych obiektów terenami gminnymi.		
5.2.1.	Przeciwdziałanie degradacji obiektów budowlanych, w tym komunalnych, o wartościach architektonicznych, znaczeniu historycznym, społecznym i publicznym poprzez realizację projektów rewitalizacji, przebudowy i remontów tych obiektów w tym świetlic wiejskich ich otoczenia, obiektów oświatowych i służących realizacji polityki społecznej	Liczba projektów mających na celu przeciwdziałanie degradacji obiektów budowlanych, w tym komunalnych, o wartościach architektonicznych i znaczeniu historycznym, społecznym i publicznym poprzez realizację rewitalizację przebudowę i remonty tych obiektów w tym świetlic wiejskich ich otoczenia, obiektów oświatowych i służących realizacji polityki społecznej.	Liczba zrewitalizowanych obiektów budowlanych, w tym komunalnych, o wartościach architektonicznych, znaczeniu historycznym, społecznym i publicznym, w tym świetlic wiejskich ich otoczenia, obiektów oświatowych i służących realizacji polityki społecznej.
5.2.2.	Inicjowanie działań mających na celu renowację obiektów	Liczba projektów mających na celu inicjowanie działań mających na celu renowację obiektów.	Liczba zabytkowych obiektów znajdujących się na terenie gminy objętych renowacją każdego roku.
5.3.	Intensywne działania w zakresie przebudowy i rozbudowy infrastruktury technicznej gminy.		
5.3.1.	Realizacja zadań w zakresie i rozwoju sieci kanalizacyjnych, wodociągowych oraz alternatywnych źródeł energii.	- Ilość kilometrów sieci kanalizacyjnych, wodociągowych oddanych użytku w każdym z okresów sprawozdawczych. - Ilość instalacji alternatywnych źródeł energii.	- Liczba mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnych, wodociągowych w każdym z okresów sprawozdawczych. - Liczba mieszkańców korzystających z alternatywnych źródeł energii.
5.3.2.	Przebudowa, remont i modernizacja oświetlenia ulicznego oraz budowa nowych punktów świetlnych.	Liczba projektów mających na celu przebudowę, remont i modernizację oświetlenia ulicznego oraz budowę nowych punktów świetlnych.	Liczba mieszkańców mieszkających na obszarach gminy, gdzie nastąpiła modernizacja oświetlenia ulicznego oraz budowa nowych punktów świetlnych.

WYKAZ RYSUNKÓW:

Rysunek 1. Gmina Łęka Opatowska.....	18
Rysunek 2. Położenie gminy Łęka Opatowska na terenie powiatu kępińskiego i województwa wielkopolskiego	18
Rysunek 3. Przebieg linii kolejowej nr 272 Kluczbork –Poznań Główny.....	32
Rysunek 4. Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie wielkopolskim wg stanu na 30.09.2016 r.	56

WYKAZ TABEL:

Tabela 1. Dyrektywy i zalecenia Unii Europejskiej	7
Tabela 2. Akty prawne i dokumenty strategiczno – planistyczne odnoszące się do rozwoju społeczno - gospodarczego – obecnie obowiązujące w Polsce.....	9
Tabela 3. Dokumenty strategiczno – planistyczne obowiązujące w województwie wielkopolskim i powiecie kępińskim	12
Tabela 4. Miejscowe akty prawne dotyczące rozwoju społeczno – gospodarczego obowiązujące w gminie Łęka Opatowska.....	14
Tabela 5. Sposób użytkowania gruntów w gminie Łęka Opatowska w latach 2013-2016.....	24
Tabela 6. Zasoby mieszkaniowe gminy Łęka Opatowska w latach 2013-2016	26
Tabela 7. Wybrane dane statystyczne dotyczące zasobów mieszkaniowych na terenie gminy Łęka Opatowska.....	27
Tabela 8. Udział ludności korzystającej z instalacji wodociągowej i kanalizacyjnej w ogóle ludności zamieszkującej teren gminy Łęka Opatowska	27
Tabela 9. Budynki mieszkalne w gminie Łęka Opatowska w latach 2013-2016.....	27
Tabela 10. Mieszkania socjalne w gminie Łęka Opatowska w latach 2012-2015	28
Tabela 11. Szkielet układu drogowego gminy Łęka Opatowska na koniec 2016 r.	29
Tabela 12. Wykaz dróg powiatowych na terenie gminy Łęka Opatowska	29
Tabela 13. Stan infrastruktury wodociągowej na terenie gminy Łęka Opatowska w latach 2013-2016.....	33
Tabela 14. Stan infrastruktury ściekowej na terenie gminy Łęka Opatowska w latach 2013-2016.....	35

Tabela 15. Selektywna zbiórka odpadów z terenu miasta i gminy Łęka Opatowska w latach 2013-2015 (dot. wszystkich nieruchomości – w Mg)	38
Tabela 16. Informacja o wymaganych i osiągniętych poziomach recyklingu oraz ograniczeniach masy odpadów ulegających biodegradacji w latach 2013-2015	39
Tabela 17. Stan infrastruktury ciepłej na terenie gminy Łęka Opatowska w latach 2013-2016	40
Tabela 18. Struktura gospodarstw rolnych w gminie Łęka Opatowska w latach 2013-2016	42
Tabela 19. Podmioty gospodarcze wg sektorów własnościowych oraz grup rodzajów działalności w gminie Łęka Opatowska w latach 2013-2016	46
Tabela 20. Podmioty gospodarcze wg form własności w gminie Łęka Opatowska wg stanu na 31.12.2016 r.	47
Tabela 21. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON wg klas wielkości w 2016 r.	47
Tabela 22. Struktura społeczno-demograficzna gminy Łęka Opatowska w latach 2012-2015	51
Tabela 23. Stopy bezrobocia w kraju, województwie wielkopolskim, powiecie kępińskim oraz ostrzeszowskim w latach 2012-2016	56
Tabela 24. Struktura bezrobocia na terenie powiatu kępińskiego wg stanu na 31.12.2015 r.	57
Tabela 25. Bezrobotni w gminie Łęka Opatowska w latach 2013-2016	59
Tabela 26. Struktura bezrobotnych wg wykształcenia w gminie Łęka Opatowska w latach 2013-2016	60
Tabela 27. Wybrane dane porównawcze o rynku pracy w gminie Łęka Opatowska, powiecie kępińskim oraz województwie wielkopolskim w 2015 r.	61
Tabela 28. Wybrane dane porównawcze dot. pomocy społecznej w gminie Łęka Opatowska	64
Tabela 29. Wartości / powody przyznania pomocy przez GOPS w Łęce Opatowskiej w latach 2013-2016	65
Tabela 30. Popełnione przestępstwa wg rodzaju wraz ze wskaźnikiem ich wykrywalności w latach 2013-2016 na terenie gminy Łęka Opatowska	68
Tabela 31. Dane dotyczące ruchu drogowego w gminie Łęka Opatowska w latach 2013-2016	70
Tabela 32. Wykaz podmiotów leczniczych oraz aptek / punktów aptecznych funkcjonujących na terenie gminy wg stanu na 31.12.2016 r.	71
Tabela 33. Wykaz przedszkoli i placówek przedszkolnych w gminie Łęka Opatowska na przestrzeni lat 2012-2017	73
Tabela 34. Aktualny wykaz placówek wychowania przedszkolnego (publicznych i niepublicznych)	74

Tabela 35. Aktualny wykaz szkół podstawowych i gimnazjalnych w gminie Łęka Opatowska	74
Tabela 36. Wybrane dane statystyczne dotyczące oświaty w gminie Łęka Opatowska w latach 2012-2015.....	76
Tabela 37. Infrastruktura szkół znajdujących się na terenie gminy Łęka Opatowska wg stanu na 31.12.2016 r.	77
Tabela 38. Czytelniczy oraz księgozbiór w bibliotekach na terenie gminy Łęka Opatowska.....	84
Tabela 39. Wykaz cyklicznych imprez organizowanych na terenie gminy Łęka Opatowska.....	84
Tabela 40. Wykaz obiektów sportowych na terenie gminy Łęka Opatowska	86
Tabela 41. Wykaz placów zabaw i innych obiektów rekreacyjnych na terenie gminy Łęka Opatowska	86
Tabela 42. Kształtowanie się wyników finansowych gminy Łęka Opatowska w latach 2012-2017.....	92
Tabela 43. Struktura wydatków w latach 2012-2016.....	94
Tabela 44. Dochody i wydatki ogólne budżetu gminy Łęka Opatowska na 1 mieszkańca w latach 2012-2015 na tle powiatu kępińskiego	94
Tabela 45. Dochody własne gminy jako procent dochodu gminy ogółem w latach 2012-2015.....	95
Tabela 46. Struktura dochodów gminy Łęka Opatowska w latach 2012-2016 oraz udział w % do dochodów ogółem.....	96
Tabela 47. Struktura wydatków gminy Łęka Opatowska w latach 2012-2016 oraz udział w % do wydatków ogółem	99
Tabela 48. Inwestycje zrealizowane na terenie gminy Łęka Opatowska w latach 2012-2016.....	101
Tabela 49. Inwestycje zrealizowane z zewnętrznych źródeł finansowania w latach 2012-2016.....	107
Tabela 50. Plan przedsięwzięć do realizacji na lata 2017-2020 ujętych w WPF na lata 2017-2023 (według stanu na grudzień 2016 r.).....	111
Tabela 51. Analiza SWOT.....	134
Tabela 52. Zdrowie, pomoc społeczna, bezpieczeństwo - cele i kierunki działania	148
Tabela 53. Środowisko naturalne, ochrona środowiska i turystyka - cele i kierunki działania	152
Tabela 54. Oświata, kultura i sport - cele i kierunki działania	153
Tabela 55. Rozwój gospodarczy - cele i kierunki działania	154
Tabela 56. Infrastruktura - cele i kierunki działania	155
Tabela 57. Wskaźniki monitoringu Strategii rozwoju Gminy Łęka Opatowska na lata 2017-2026	158

WYKAZ WYKRESÓW:

Wykres 1. Sposób użytkowania gruntów w gminie Łęka Opatowska w 2016 r.	24
Wykres 2. Struktura dróg w gminie Łęka Opatowska.....	29
Wykres 3. Struktura procentowa gospodarstw rolnych w gminie Łęka Opatowska w roku 2016.....	43
Wykres 4. Struktura podmiotów gospodarczych wg grup rodzajów działalności w gminie Łęka Opatowska w 2016 r.....	46
Wykres 5. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON wg klas wielkości w 2016 r.	47
Wykres 6. Liczba mieszkańców gminy Łęka Opatowska w latach 2005-2015.....	52
Wykres 7. Migracje ludności na pobyt stały w gminie Łęka Opatowska w latach 2012-2015	52
Wykres 8. Podział ludności wg ekonomicznych grup na terenie gminy Łęka Opatowska w latach 2012-2015.....	54
Wykres 9. Stopy bezrobocia w kraju, województwie wielkopolskim, powiecie kępińskim oraz ostrzeszowskim w latach 2011-2016.....	57
Wykres 10. Ilość osób bezrobotnych w gminie Łęka Opatowska tle gmin powiatu kępińskiego wg stanu na 31.12.2015 r.....	58
Wykres 11. Struktura bezrobotnych wg wykształcenia w gminie Łęka Opatowska w latach 2013-2016.....	60
Wykres 12. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej oraz liczba osób, którym przyznano świadczenie	64
Wykres 13. Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem – w województwie wielkopolskim, powiecie kępińskim i gminie Łęka Opatowska (w %).....	66
Wykres 14. Wydatki na pomoc społeczną z budżetu gminy Łęka Opatowska w latach 2012-2015	67
Wykres 15. Liczba udzielonych porad podstawowej opieki zdrowotnej w latach 2011-2015 w gminie Łęka Opatowska.....	72
Wykres 16. Czytelnicy oraz księgozbiór w bibliotekach na terenie gminy Łęka Opatowska.....	84
Wykres 17. Dochody i wydatki budżetu gminy Łęka Opatowska w latach 2012-2016	93
Wykres 18. Dochody i wydatki ogólne budżetu gminy Łęka Opatowska na 1 mieszkańca w latach 2012-2015.....	95
Wykres 19. Struktura dochodów z wyszczególnionych działów ogółem (w %)	98

Wykres 20. Struktura wydatków z wyszczególnionych działów ogółem (w %)	100
Wykres 21. Najniżej ocenione elementy warunków życia w gminie Łęka Opatowska	116
Wykres 22. Najwyżej ocenione elementy warunków życia w gminie Łęka Opatowska	117
Wykres 23. Ocena warunków życia w gminie – oświetlenie	117
Wykres 24. Ocena warunków życia w gminie - dostępność parkingów	118
Wykres 25. Ocena warunków życia w gminie - ścieżki rowerowe	118
Wykres 26. Ocena jakości funkcjonowania opieki społecznej	119
Wykres 27. Ocena stopnia zagrożenia problemem - bezpieczeństwo publiczne	119
Wykres 28. Ocena warunków życia w gminie - dbałość o estetykę posesji	120
Wykres 29. Ocena warunków życia w gminie - oferta sportowo-rekreacyjna	120
Wykres 30. Jakość elementów rozwoju społeczno - gospodarczego gminy - oferta inwestycyjna	121
Wykres 31. Jakość elementów rozwoju gospodarczego gminy - turystyka i agroturystyka	121
Wykres 32. Jakość elementów rozwoju gospodarczego gminy - promocja gminy	122
Wykres 33. Jakość elementów rozwoju gospodarczego gminy - handel	122
Wykres 34. Jakość elementów rozwoju gospodarczego - usługi	122
Wykres 35. Jakość elementów rozwoju gospodarczego gminy - połączenia komunikacyjne	123
Wykres 36. Natężenie problemów społecznych na obszarze gminy Łęka Opatowska	124
Wykres 37. Pięć najważniejszych problemów do rozwiązania na obszarze gminy Łęka Opatowska	124
Wykres 38. Ważność realizacji przedsięwzięć na obszarze gminy Łęka Opatowska - oceny bardzo ważne	126
Wykres 39. Z którymi z wymienionych form promocji spotkał/a się Pan/i w ciągu ostatniego roku?	128
Wykres 40. Czy odwiedza Pan/Pani stronę internetową gminy?	129
Wykres 41. Płeć ankietowanych	131
Wykres 42. Wiek ankietowanych	131
Wykres 43. Zatrudnienie ankietowanych	132

Uzasadnienie do Uchwały Nr XLIV/203/2017

Rady Gminy Łęka Opatowska

z dnia 29 listopada 2017 r.

Strategia Rozwoju Gminy Łęka Opatowska na lata 2017-2026 to jeden z najważniejszych dokumentów gminy. Daje możliwość tworzenia warunków do rozwijania aktywności i świadomości społecznej poprzez różne formy współdziałania. Strategia Rozwoju Gminy Łęka Opatowska jest priorytetowym dokumentem planistycznym, który poprzez swój zakres, a także sposób dochodzenia do ujętych w nim rozwiązań systematyzuje wiedzę o Gminie, określa długoletnie kierunki jej rozwoju oraz wskazuje działania, których wykonanie przyczyni się do rozwoju newralgicznych dla Gminy obszarów.

Strategia Rozwoju Gminy jest niezbędnym dokumentem przy aplikowaniu o środki zewnętrzne.

Strategia tworzy platformę współpracy, współdziałania wszystkich zainteresowanych w szczególności samorządu, administracji rządowej, przedsiębiorców, organizacji społecznych, lokalnych liderów i mieszkańców Gminy Łęka Opatowska.

Strategia Rozwoju Gminy Łęka Opatowska na lata 2017-2026 została opracowana z uwzględnieniem istniejących zasobów, badań ankietowych, konsultacji oraz wykorzystaniu wcześniejszych opracowań dotyczących Gminy Łęka Opatowska.